

Základní škola Kuřim, Jungmannova 813, okres Brno-venkov, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

EVEREST

2013 - 2018

Obsah

1. Identifikační údaje	6
1.1 Název ŠVP ZV:	6
1.2 Předkladatel:	6
1.3 Zřizovatel:	7
1.4 Platnost dokumentu od:	7
1.5 Další údaje:	8
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	9
2.1 Úplnost a velikost školy	9
2.2 Vybavení školy	10
2.3 Organizační schéma	12
2.4 Charakteristika pedagogického sboru	14
2.5 Charakteristika žáků	15
2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	16
2.7 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty	17
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP	22
3.1 Zaměření školy - naše filosofie	22
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	29
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	32
3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	33
3.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	33

3.4	Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	35
3.4.1	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	36
3.4.2	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	36
3.4.3	Zásady pro práci s dětmi s postižením:	37
3.4.4	Zásady pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním:	37
3.5	Začlenění průřezových témat	38
4.	UČEBNÍ PLÁN - ZŠ KUŘIM JUNGMANNOVA	42
4.1	Učební plán pro I. stupeň	42
4.2	Učební plán pro II.stupeň	43
5.	UČEBNÍ OSNOVY	44
5.1	Jazyk a jazyková komunikace.....	46
5.1.1	Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura.....	47
5.1.2	Vyučovací předmět: Cizí jazyk	85
5.1.3	Vyučovací předmět: Další cizí jazyk	104
5.2	Matematika a její aplikace.....	112
5.2.1	Vyučovací předmět: Matematika	112
5.3	Informační a komunikační technologie	140
5.3.1	Vyučovací předmět: Informatika	140
5.4	Člověk a jeho svět	153
5.4.1	Vyučovací předmět: Člověk a svět	153
5.5	Člověk a společnost	174
5.5.1	Vyučovací předmět: Dějepis	174

5.5.2	Vyučovací předmět: Občanská výchova	187
5.6	Člověk a příroda.....	201
5.6.1	Vyučovací předmět: Fyzika	203
5.6.2	Vyučovací předmět: Chemie.....	221
5.6.3	Vyučovací předmět: Přírodopis	233
5.6.4	Vyučovací předmět: Zeměpis	249
5.7	Člověk a umění	263
5.7.1	Vyučovací předmět: Hudební výchova	264
5.7.2	Vyučovací předmět: Výtvarná výchova	278
5.8.	Člověk a zdraví.....	297
5.8.1.	Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví	297
5.8.2.	Vyučovací předmět: Tělesná výchova.....	305
5.9	Člověk a svět práce	318
5.9.1	Vyučovací předmět: Praktické činnosti.....	318
5.10	Povinně volitelný předmět	328
5.10.1	Vyučovací předmět: Anglický jazyk konverzace – I. stupeň.....	328
5.10.2	Vyučovací předmět: Sportovní a pohybové hry – I. stupeň.....	335
5.10.4	Vyučovací předmět: Seminář z českého jazyka II. stupeň	347
5.10.5	Vyučovací předmět: Technické činnosti – II. stupeň	353
5.10.6	Vyučovací předmět: Přírodovědný seminář II. stupeň	357
5.10.7	Vyučovací předmět: Společenskovědní seminář – II. stupeň	364
5.10.8	Vyučovací předmět: Seminář z německého jazyka – II. stupeň	366

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	370
6.1 Hodnocení žáků ve škole.....	371
6.1.1 Cíle hodnocení	371
6.1.2 Zásady hodnocení žáků	371
6.1.3 Způsoby hodnocení	372
6.1.4 Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci žáka	373
6.1.5 Výstupy hodnocení	373
6.1.6 Pravidla pro hodnocení a klasifikaci prospěchu	374
6.1.7 Stupně hodnocení prospěchu.....	375
6.1.8 Kritéria hodnocení	377
6.1.9 Zásady pro používání slovního hodnocení	377
6.1.10 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace	377
6.1.11 Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a LMD.....	378
6.1.11.1 Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	378
6.1.11.2 Hodnocení a klasifikace žáků s lehkým mentálním postižením	379
6.1.12 Hodnocení a klasifikace žáků nadaných a mimořádně nadaných	379
6.1.13 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.....	379
6.2 Autoevaluace školy.....	380
6.2.1 Cíle autoevaluace	380
6.2.2 Oblasti autoevaluace	380
6.2.3 Nástroje a podklady autoevaluace	381

6.2.4	Autoevaluace učitelů	382
6.2.5	Časové rozvržení evaluačních činností.....	382
Příloha č. 1	Multikulturní výchova – projekt	383
Příloha č. 2	Čtenářské dovednosti	387
Příloha č. 3	Metody a formy práce	391
Příloha č. 4	Časové rozvržení evaluačních činností	394
Příloha č. 5	Finanční gramotnost	398
Příloha č. 6	Dopravní výchova 1. stupeň ZŠ.....	404
	2. stupeň ZŠ.....	412
Příloha 7	Použitá literatura	419

1. Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP ZV:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Základní škola Kuřim, Jungmannova 813, okres Brno – venkov, příspěvkové organizace

1.2 Předkladatel:

název školy	Základní škola Kuřim, Jungmannova 813, okres Brno – venkov, příspěvkové organizace	
adresa školy	Jungmannova 813, Kuřim jméno ředitele	Mgr. Richard Mach
telefon	541230342	
gsm	736607573	
e-mail	skola@zskj.cz , rm.mach@gmail.com	

www stránky

www.zskj.cz

1.3 Zřizovatel:

název Město Kuřim

adresa Jungmannova 968, Kuřim

telefon 1 723364152 Mgr.Hana Němcová (školství)

telefon 2 541 422 341

e-mail nemcova@radnice.kurim.cz

www stránky www.kurim.cz

1.4 Platnost dokumentu od:

datum 1.9. 2013

číslo jednací č.j. 0681/2013ZŠ Jungmannova

podpis ředitele Richard Mach

1.5 Další údaje:

motivační název ŠVP	Everest
IČ	70988285
IZO	102191000
REDIZO	60011059
koordinátor	Iva Prokopcová

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Slavnostní zahájení výuky proběhlo ve školní budově v roce 1954. Od roku 2002 má škola právní subjektivitu ve formě příspěvkové organizace. Sdružuje školu, školní družinu a školní jídelnu.

Velikost a vybavenost školy

	2015/2016	2014/2015	2013/2014
Kapacita školy	560	560	500
Kapacita školní družiny	210	210	150

Vývoj vybraných ukazatelů:

Školní rok	Počet žáků	Počet tříd	Počet oddělení školní družiny	Přepočtený počet pedagogických pracovníků
2013/2014	469	21	5	35,93
2014/2015	516	22	6	40,49
2015/2016	530	22	6	41,01
2016/2017	550	23	7	41,10

2.2 Vybavení školy

Charakteristika školy kapacita, technické a provozní vybavení:

Kapacita školy – využita na **94,6%**

Kapacita školní družiny využita na **100%**

Početem učeben škola patří mezi středně velké školy.

Část	Část školy	1.1.1.1.1 Skladba místností
Část A	1. stupeň	11 samostatných kmenových učeben, kabinety 2 oddělení školní družiny
Část B	2. stupeň	8 kmenových učeben, z toho 2 odborné, kabinety
Část C	1. a 2. stupeň	1 odborná učebna, jídelna, kanceláře vedení, kabinety, sborovna
Část D	šatny a ŠD	2 odborné učebny, knihovna, jedno oddělení ŠD, tělocvična, školní dílna, šatny, kabinety
Část E	pavilon ŠD	3 kmenové učebny jsou rovněž 3 oddělení ŠD na odloučeném pracovišti
Část F	Pavilon ŠD Školní hřiště	Skleník + školní hřiště s umělým povrchem

K počátku školního roku 201/2016 disponovala škola 20 kmenovými učebnami (z toho 2 učebny sloužily i jako odborné učebny), 3 odbornými učebnami, knihovnou a školním pozemkem, se skleníkem.

Skladba odborných učeben: učebna fyziky, učebna chemie, učebna cizích jazyků, interaktivní učebna, učebna výpočetní techniky, školní dílna tělocvična, skleník.

Zkvalitňování vybavenosti

- revitalizaci zahrady školní družiny (fáze 2, nový zahradní domek, likvidace garáže v havarijním stavu, zateplení střechy školní družiny, kácení vzrostlých borovic, které byly nebezpečím pro žáky školy – povolení zřizovatele)
- školní sad rozšířen o 100 hlav vinné révy
- zahájena výstavba nového pavilonu školy, která výrazně změnila chod školy. Z důvodu BOZ žáci využívají jiné přepravní koridory.
- s ohledem na letní i zimní údržbu škola zakoupila zahradní traktor s valníkem
- doplněny další šatní skříňky dle zvyšující se kapacity školy
- vymalování osmi učeben
- průběžná revitalizace IT vybavení
- zřízení nových dílen (financováno ze dvou zdrojů
 - a) sponzoři
 - b) státní rozpočet
- dovybavení dílen o keramickou pec, financováno z dotace Lesů ČR
- dovybavení jedné z učeben ultrakrátkým interaktivním projektorem a tabulí
- nákup nového konvektomatu do školní jídelny
- sanace vlhkého zdiva v části A (sklepy)
- výměna herních prvků na dětském hřišti
- příprava výměny dopadové plochy
- zřízení a vybavení nových pracovišť ŠPP Pavučinka
 - a) pracoviště psychologa školy
 - b) pracoviště pro reedukaci a logopedii

2.3 Organizační schéma

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA ŠKOLY PLATNÉ OD 1.9.2013			A ŘEDITEL ŠKOLY STATUTÁRNÍ ORGÁN ŠKOLY	
			ODPOVÍDÁ ZŘIZOVATELI	
			B ZÁSTUPCE ŘEDITELE ŠKOLY ZSO KOORDINÁTORKA VÝCHOVNÉHO PORADENSTVÍ	
			ODPOVÍDÁ A	C ASISTENTKA ŘEDITELE ŠKOLY
			D VÝCHOVNÁ PORADKYNĚ	ODPOVÍDÁ A – B
E VEDOUCÍ ŠKOLNÍHO STRAVOVÁNÍ	TŘÍDNÍ UČITELÉ 2.STUPEŇ	TŘÍDNÍ UČITELÉ 1.STUPEŇ	ODPOVÍDÁ A – B	F ŠKOLNÍK
ODPOVÍDÁ A - B	ODPOVÍDAJÍ A - B	ODPOVÍDÁ B - A		ODPOVÍDÁ A – B - C
ZAMĚSTNANCI KUCHYNĚ	NETŘÍDNÍ UČITELÉ 2.STUPEŇ	G ŠKOLNÍ DRUŽINA VEDOUCÍ	H PREVENTISTA SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ EVVO	UKLÍZEČKY

		VYCHOVATELKA		
ODPOVÍDAJÍ A – B - E	ODPOVÍDAJI A - B	ODPOVÍDÁ B - A	ODPOVÍDÁ A – B – D	ODPOVÍDAJÍ A – B- C - F
		VYCHOVATELKY ŠKOLNÍ DRUŽINY	PEDAGOGIČTÍ ZAMĚSTNANCI V OTÁZCE VÝCHOVNÉHO PORADENSTVÍ A SOC. PAT. JEVŮ a EVVO	
		ODPOVÍDAJÍ B – A - G	ODPOVÍDAJI B – A – D - H	
		ASISTENTI PEDAGOGŮ		
		ODPOVÍDÁJÍ B - A		
		NETŘÍDNÍ UČITELÉ PRVNÍ STUPEŇ		
		ODPOVÍDAJÍ B -A		

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Počet pracovníků školy

Pracovní zařazení	Fyzické osoby	Přepočtené na plně zaměstnané
Pedagogičtí pracovníci - celkem	47	41,01
z toho učitelé	31	30,24
ředitel školy	1	1
zástupce ředitele	1	1
asistent pedagoga	10	5,79
trenér	1	1
vychovatel	6	6
Nepedagogičtí pracovníci - celkem	14	13,25
z toho účetní (hospodářka)	1	1
asistentka ředitele	1	1
pracovníci ŠJ	6	5,25
ostatní nepedagogičtí prac.	5	5

Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků

	Fyzický /přepočtený	Fyzický v %/přepočtený v %
Celkový počet PP (včetně ŠD)	47/41,1	98,75
z toho odborně kvalifikovaných 1. st.	14/14	100%
odborně kvalifikovaných 2. st.	17/16,8	98,8%
odborně kvalifikovaných ŠD	6/5	72%
asistent pedagoga	10/6,5	100%

Věkové složení pedagogických pracovníků

Věk	Ženy	Muži
do 35 let	9	1
35 – 50 let	25	0
nad 50 let	8	4
důchodci	0	0
Celkem	36	5

2.5 Charakteristika žáků

Charakteristika žáků

Typ postižení	Ročník	Počet žáků	Počet AP
Mentální retardace	1.	1	1
Tělesné postižení	2.	1	0
Aspergrův syndrom	3.	1	1
VPCH	3.	1	1
VPCH	3.	2	0
VPCH	4.	2	2
VPCH	5.	1	0
VPU	5.	1	1
Autismus	6.	1	1
Autismus	7.	2	2
VPCH	7.	1	0
VPCH	8.	2	1
VPCH	9.	1	0

Žáci mimořádně nadaní - matematika	4.	1	0
Žáci mimořádně nadaní - matematika	1.	1	0

2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Název projektu	Činnost
Název projektu CZ: Personální podpora - Základní škola, Kuřim, Jungmannova 813, okres Brno - venkov, příspěvková organizace .Registrační číslo projektu CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_022/0001933	Inkluze 1 335 692
	Aktivita na úrovni partner projektu ICT vzdělávání zaměstnanců 30 tabletů – 4 wifi – DOKONČENÍ PROJEKTU
Výzva 56 MŠMT	Dílny čtenářské gramotnosti (jazykové pobyty žáků, doplnění školní knihovny stínování výuky v zahraničí, semináře z projektu
Výzva 57 MŠMT	Podpora technické výchovy – vybavení školy. Podpora výuky jazyků – e learning
Lesy České republiky	Podpora technické výchovy pomůcky
Školní dílny skupina Alta	Spolupráce na školení zaměstnanců – vybavení dílen
Střední škola strojírenská	Technická výuka žáků osmých ročníků
Polsko	Družební město Niepolomice – sportovní a kulturní akce
Slovensko	Družební město Stúpava – sportovní a kulturní akce

2.7 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

Další zájmová a občanská sdružení působící na škole

Název sdružení	Mají/nemají nájemní smlouvu	Platí/neplatí nájem
AML	ano	Ano
ZUZU	ano	Ano
FC Kuřim	ano	Ano
Judo Brno	ano	Ano
DDM	ano	Ano
Andrea Vlková	ano	Ano
Basketbal Grobarčíková	ano	Ano
Volejbal Grobarčíková	ano	Ano
SDH Kuřim	ano	Ano

Spolupráce školy s dalšími subjekty

DDM – kroužky a společné akce / včetně akcí města
ZUŠ – společné projekty
Kaskáda – sportovní aktivity
Alta – společné budování technického zázemí pro žáky
MŠ – společné projekty / vzájemné návštěvy
Policie Kuřim – Maják, společné aktivity (bezpečnost na školách)
PF MU Brno – stáže studentů
PPP – spolupráce se ŠPP Pavučinka
SPC - spolupráce se ŠPP Pavučinka
Lipka - EVVO
SPŠ strojírenská – technická výuka žáků
Školská rada
SRPŠ
PSP ČR – expertní komise parlamentu – školství
AML – jazyková výuka

SSŠ Brno – společné přednášky
Fara Kuřim – společné projekty
Knihovna Kuřim – spolupráce s žáky
Divadlo Radost
Městské divadlo
Permonium
Bongo
Vida
Špilberk
Noc muzeí
Noc kostelů
Planetárium MK

Mimoškolní aktivity

V základní škole je zřízeno mnoho kroužků zájmové činnosti pro naše děti. Kroužky jsou vybírány tak, aby si mohly vybrat všechny děti a také, aby tyto činnosti rozvíjely děti po všech stránkách. Některé dovednosti mohou potom děti zúročit v různých soutěžích. Jednou z akcí, kde děti prezentují, jak jsou šikovné je například Mikulášský jarmark soutěže a olympiády.

Naše základní škola má připravené různé programy pro mimoškolní aktivity dětí, je však také na rodičích, aby děti v těchto zájmech podporovali, a dětech, aby ve svých činnostech vytrvaly a pravidelně se jich účastnily. Pokud tomu tak není, ztrácejí mimoškolní činnosti svůj význam. Vždyť bez tréninku není výsledek a bez zájmu není trénink. Apelujeme proto na rodiče, řiďte se, prosím, heslem „Kdo si hraje, nezlobí“. Úspěchy dětí zároveň s rodiči těší i nás pedagogy a všechny ostatní, kteří se na přípravě mimoškolních aktivit podílejí.

- školní akademie,
- dny otevřených dveří pro rodiče,
- vánoční koncert benefiční,
- návštěvy divadelních představení v Brně,
- výchovné pořady s různou tematikou (společenské chování, protidrogová prevence, hudební a dramatické pořady, dopravní výchova a pod.),
- přírodovědný projekt "Den Země",
- kurz první pomoci pro žáky 8. a 9. tříd,
- zážitkové dramatické kurzy pro žáky,
- návštěva Úřadu práce,
- plavecký výcvik pro žáky 2. a 3. ročníku,
- lyžařský kurz pro žáky 1. - 9. ročníku,
- školy v přírodě,
- školní výlety pro třídní kolektivy,
- zahraniční poznávací, jazykové stáže,
- vzdělávací exkurze – muzea, veletrhy, planetárium a pod.,
- vlastní výstavy prací žáků,
- dny v přírodě (den, kdy výuka probíhá mimo školu),
- dětské divadlo – konec války,
- burza středních škol pro žáky 5, 8. a 9. ročníku a jejich rodiče,

- školní sportovní olympiáda,
- různé školní sportovní turnaje (házená, atletika, florbal, vybíjená, skok do výšky, basketbal, volejbal, šplh apod.),
- slavnostní vyřazení žáků 9. ročníku na konci školního roku, pravidelné nacvičování divadelního představení žáky.
- pravidelné nacvičování divadelního představení žáky.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Motto: „... aby se děti smály a školy se nebály a života jakbysmet“

Porozumět filozofii školního vzdělávacího programu není složité. Program je orientován na žáka, respektuje jeho osobní maximum a individuální potřeby. Umožňuje efektivní profesionální a promyšlenou práci učitele, který ve své práci využívá kombinaci metod programového učení, interaktivních metod i konstruktivistické pedagogiky. Má všem ve škole vytvořit zázemí, které rozvíjí tvořivost a současně zohledňuje možnosti. Má vybavit každého žáka vším potřebným pro úspěšný a radostný život.

3.1 Zaměření školy - naše filosofie

Osmitisícovky ŠVP Everest

Everest, 8848

Vytvářet pohodové školní prostředí = porozumět lidské osobnosti

Pohoda školního prostředí není dána školními prostory samými, ale pohodu prostředí vytvářejí lidé, kteří v tomto prostředí pracují a toto prostředí navštěvují. Pro vytvoření pohody prostředí je důležité mít ve škole příznivé klima. Na „ŠKOLE PARTNERSTVÍ“ jsou si žáci, učitelé i rodiče partnery. Dokáží se vzájemně informovat, podpořit ve svém snažení.

Řízení školy je vybudováno na demokratických principech, respektuje liberální prostředí. Liberální prostředí školy však není anarchií. Demokratické řízení není bezbřehou svobodou.

Partneři se nepomlouvají, ale domlouvají se.

Partneři se respektují a společně plánují.

Partneři vyhodnocují – při nezdaru hledají efektivnější cestu, při zdaru se ocení.

Partneři si najdou k sobě cestu i ve volném čase.

Dnes je samozřejmostí, že k dětem jsou všichni ve škole vstřícní, děti školu využívají a neničí, všichni společně rádi prožívají hezké okamžiky na školách v přírodě, výletech, při různých třídních akcích a dalších tradičních akcích školy (vítání prvňáčků, Uspávání broučků, sadba stromků prvňáčků, Akademie školy, veletržek středních škol, Den školy, třídní Vánoce, poslední zvonění spojené se slavnostním loučením pro žáky 9. tříd, hry soutěže, ankety, kvízy, ... či zahradní slavnosti). Práce ve škole je vhodně doplňována relaxačními aktivitami. Chceme, aby prostor školy byl pro všechny příjemný, a tak napomáhal vytváření vhodného klimatu uvnitř školy. Aby vše dobře fungovalo, musí být zajištěno i efektivní organizační prostředí.

K2, 8611

Zdravě učit = porozumět potřebě vzdělávat se

Rámcový vzdělávací program předpokládá nejen smysluplné stanovení cílů výchovně- vzdělávacího programu školy, ale také co nejaktivnější zapojení žáků do procesu učení, možnost volit nejvhodnější metody a formy práce učitele, vhodně zapojovat evokaci a motivaci a tak vtahovat žáka do maximální spoluúčasti na učení. Smyslem školy v etapě základního vzdělávání je vybavit žáky klíčovými kompetencemi (k učení a k řešení problémů, kompetencemi komunikativními, sociálními a personálními, kompetencemi občanskými a pracovními). Hlavním posláním školy je vzdělávat s porozuměním. Důležité je však vzdělávat v souvislostech, nikoliv v odtržených pojmech. Výstupem jsou schopnosti, dovednosti a návyky (kompetence) získané v jednotlivých oblastech, případně oborech vzdělávání:

Jazyk a jazyková komunikace (oblast se dále člení na předměty: Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk),

Matematika a její aplikace (Matematika a její aplikace - vzdělávací oblast je současně oborem vzdělávací oblasti),

Informační a komunikační technologie (Informační a komunikační technologie - vzdělávací oblast je současně oborem vzdělávací oblasti),

Člověk a jeho svět (oblast se dále člení na předměty Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda),

Člověk a společnost (oblast se dále člení na předměty: Dějepis, Občanská výchova),

Člověk a příroda (oblast se dále člení na předměty: Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis),

Umění a kultura (oblast se dále člení na předměty: Hudební výchova, Výtvarná výchova),

Člověk a zdraví (oblast se dále člení na předměty: Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)

Člověk a svět práce (oblast obsahuje předmět Pracovní činnosti, který se dále člení na pěstitelství, práce s materiálem, volba povolání).

V následujících letech chceme postupně převádět předmětové vyučování, zejména na druhém stupni školy, do jednotlivých integrovaných celků. Provázanost mezipředmětových vztahů a kooperace učitelů má vytvořit výrazně lepší podmínky pro zdravé a efektivní učení. Ve škole se budou postupně vytvářet a zdokonalovat evaluační nástroje. Jejich tvorba úzce souvisí s dotvářením školního vzdělávacího programu. Zdravé učení je zaměřeno na individualizaci výchovně vzdělávacího programu a respektování potřeb dítěte, jeho osobního maxima.

Kančedženga, 8586

Vychovávat lidskou osobnost = porozumět jí

Každý živý tvor na tomto světě je jedinečný a zranitelný, respektujeme proto jedinečnost jednotlivce. Ve škole se každý může cítit bezpečně. Osobnost učitele a osobnost žáka na sebe vzájemně působí. Osobnost tvoří opět osobnost. Proto je naplňování klíčových kompetencí, které pomáhají utvářet osobnost žáka, ve škole základem veškerého dění, kterého se žák účastní.

Odbornost oborů a průřezová témata školního vzdělávacího programu (osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, environmentální výchova i mediální výchova) harmonicky formují žákovu osobnost a zároveň nám umožňují lépe jí porozumět. Tak postupně vzniká složitý obraz lidské osobnosti.

Lhotse, 8516

Integrovat – porozumět inkluzivnímu vzdělávání

Integrační program školy je postaven na odborné zdatnosti všech vyučujících, na spolupráci s psychologem, speciálními pedagogy a rodiči. V rámci tohoto programu se dnes věnujeme dětem, které nejsou dostatečně připravené na školní docházku, již v období před jejich nástupem do školy. Od první třídy dochází k součinnosti třídních učitelů, psychologů a speciálních pedagogů s žáky a jejich rodiči. V rámci této spolupráce posilujeme osobnostní rozvoj dítěte, odstraňujeme zejména formou speciálních cvičení a náprav handicap žáků (řečové vady a specifické poruchy učení). Mimo to se všichni učíme respektování individuálních potřeb dětí, vzájemné toleranci a schopnosti spolupracovat. S integrací souvisí boření bariér a umožnění optimálního rozvoje dítěte v souvislosti s jeho osobním maximem, které současně odstraňují jeho individuální znevýhodnění kladné i záporné.

Makalu, 8463

Vytvářet informační prostředí = porozumět práci s informacemi

Program zavádění informačního prostředí je zaměřen na co nejefektivnější práci s informacemi a vytváření informačního prostředí. Od první třídy jsou děti vedeny k dobrému zvládnutí čtenářských dovedností, rozšiřují své komunikační dovednosti, pracují s daty a učí se je zpracovávat. Všichni žáci mohou využívat učebny výpočetní techniky a počítače ve třídách k procvičování získaných znalostí, rozvoji schopností a dovedností v práci s počítačem. Žáci mají k dispozici jak školní knihovnu, tak výpočetní techniku - například pro zpracování oborových prací, referátů a podobně. Chceme, aby žáky ve škole obklopovalo to, o čem se učí, co vyrobili a prožili. Od první třídy se děti učí plánovat, rozhodovat, hodnotit a sebehodnotit.

Dhaulágiri, 8167

Sportovat a pořádat ozdravné pobyty = porozumět tomu, že učit se nemusíme jen ve škole

Program alternativních sportů a ozdravných pobytů je naplňován dobře zorganizovanými pobytovými akcemi – ozdravnými pobyty, školami v přírodě, dny sportů a turistiky a podobně. Má nejenom ozdravný význam pro děti, ale zejména má vliv při vytváření dobrých vztahů mezi dětmi ve třídě a mezi jednotlivými třídami. Z učitele se na pobytové akci stává kamarád. Učitel a žák zůstávají partnery i po návratu do školy. To, o čem se jen teoreticky můžeme učit ve škole, je možné objevovat ve skutečnosti. Klasickou výuku tělesné výchovy mohou doplňovat například kurzy

plavání, bruslení nebo letní či zimní olympiády týdny sportů a podobně.

Čho Oju, 8201

Mít partnery v zahraničí = porozumět tomu, že jsme součástí Evropy a světa

Výuku cizích jazyků se ve škole snažíme doplnit o kontakty nejen s Evropou. Každý druhý rok se daří zajistit výjezd skupiny žáků do Velké Británie. Výuku cizích jazyků začínáme (ve spolupráci s DDM Kuřim) v první třídě. V sedmé třídě umožňujeme, aby se žák začal učit druhý cizí jazyk. V oblasti gramotnosti dětí pokládáme znalost dvou jazyků za zásadní a naším cílem je získat partnerskou školu v anglicky i německy mluvící zemi. Celkovou gramotnost dítěte vnímáme komplexně, to je v rozsahu veškerého vědění a veškerých dovedností.

Manaslu, 8163

Rozvíjet samosprávnou demokracii – porozumět svému místu mezi lidmi

Postupným vývojem prochází i provádění samosprávné demokracie, a to jak v rovině dospělých, tak žáků. Supervizi nad činností školy má SRPŠ a Rada školy, která je řediteli školy jak odborným partnerem ze zákona, tak současně konstruktivním oponentem. Třídní učitelé i ostatní pedagogové pravidelně věnují čas tzv. „komunikačním“ chvilčkám s dětmi (jejich rozsah a náplň jsou dány aktuální potřebou). Součástí komunikačních hodin je setkávání a další projekty napříč třídami, napříč „školou“. Spojují i věkové skupiny, aby starší předali své dovednosti těm mladším a naučili se tak být zodpovědnými. Jelikož školu navštěvují žáci různých národností světa, klademe důraz na multikulturní výchovu. Žáci jsou též schopni sami nacvičit kulturní program a hudební výstupy pro své spolužáky.

Nanga Parbat, 8125

Mít preventivní program = porozumět nebezpečí, které na nás číhá

Velká péče je věnována preventivním programům. Součástí školního plánování je Minimální preventivní program. Z něho vychází nejen spolupráce s odborníky na organizaci seminářů pro žáky od nejnižších tříd I. stupně školy a systematická spolupráce koordinátora, výchovného poradce a vedení školy zejména s třídními učiteli. Škola úzce spolupracuje s DDM na náplni volnočasových aktivit, které poté žákům nabízí. V řadě případů tyto aktivity vedou učitelé školy. Vzniká tak neformální centrum pro volný čas dětí.

Annapurna, 8091

Komunikovat s veřejností = porozumět partnerství

Oblast, která je pro školu významná, je oblast „public relations“, oblast „grantování“, komunikace s veřejností - zejména rodičovskou a činnost publikační – prezentační a odborná. Toto jsou oblasti, ve kterých škola získává jméno a dává o sobě vědět. Rodiče si zvykli na ankety a další školní materiály. Srovnáváme se i s ostatními školami v podobě soutěží, olympiád, zápasů, obstáli jsme dobře i v celostátním testování. Žáci a pracovníci školy se stali vyhlašovatelé 1. a 2. letní olympiády okresu Brno – venkov. Daří se spoluorganizovat i další soutěže a olympiády na úrovni okresu (Dopravní soutěž, účast na organizaci olympiád ve fyzice a informatice), ředitel školy je externím spolupracovníkem Nadace Člověk v tísni a podílí se na tvorbě a realizaci národního projektu Jeden svět na školách.

Gašerbrun I, 8068

Vytvářet podmínky pro další vzdělávání = porozumět potřebě celoživotně se vzdělávat

Významnou součástí rozvoje školy je podpora dalšího vzdělávání všech pracovníků školy. Například v současné době učitelé studují doplňkové nebo rozšiřující pedagogické studium na PF MU Brno, účastní se kurzů NIDV. Svou kvalifikaci si doplňují a zvyšují studiem školského managementu na UK Praha i účastní na seminářích ve svém oboru, ... Sami připravujeme pořádání seminářů pro naše učitele. Ověřujeme tvorbu a realizaci Školního vzdělávacího programu ve spolupráci se školami různých typů našeho regionu. Spolupracujeme s odborníky a neziskovými sdruženími nabízejícími DVPP. Naším cílem je získání akreditace k pořádání kurzů a seminářů zaměřených na informatiku, tělovýchovu a sport, jazyky a výuku historie.

Broad Peak, 8047

Aprobovanou = cesta k vrcholu

I v dnešní problematice době chceme dosáhnout plné aprobovanosti. Prostředkem pro dosažení tohoto vrcholu je pro nás konstruktivistická práce s lidskými zdroji. Volnost zaměstnanců v přístupu ke vzdělávání, vytváření takového pracovního prostředí, které vede k pohodě a možnosti koncentrace na výkon. Odměnou pak není nic menšího, než garance kvality práce s dětmi.

SHISHA Pangma, 8046

Zřizovatel – město - podmínky

Partnerem je pro nás i náš zřizovatel, město Kuřim. Při práci s dětmi je pro nás tento aspekt výrazný i přes okolnost, že v blízkosti Kuřimi leží Brno, které nabízí nepřeberné množství seberealizace každé osobnosti. Spolupracujeme se zřizovatelem na SWOT analýzách města, směřujeme řadu našich žáků k oborům, které mohou uplatnit v blízkém okolí či přímo v Kuřimi.

Ve spolupráci s podnikatelskými subjekty a středními školami regionu, pořádáme „Veletržek středních škol kuřimska“, kde se setkávají podnikatelé, kantoři, žáci, rodiče.

Postupně budujeme a modernizujeme školu, která je podle oficiálních zpráv KHS Brno jednou z mála hygienicky plně odpovídajících škol v oblasti školního stravování. Postupně upravujeme a dobudováváme jednotlivé odborné učebny.

Gašerbrun II, 8035

Spokojené dítě

Nebudujeme školu s pouze momentálně spokojenými dětmi, ale dětmi, které se stanou dospělými lidmi spokojenými v životě, lidmi sociálně gramotnými, schopnými orientovat se v okolním světě. Věříme, že naši žáci budou lidmi vybavenými vědomostmi a dovednostmi pro život důležitými. Vytváříme podmínky pro jejich další rozvoj tím, že nabízíme zázemí sportovcům (tělocvična), lingvistům (pronájem učeben) nebo zájemcům o informatiku (pronájem učebny).

Spokojené dítě vidíme v řetězci: Ministerstvo a úřady jsou zde pro školy – inspekce je zde pro školy – ředitel je ve škole pro učitele a učitelé jsou ve škole pro žáky a jejich rodiče

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

- slouží ke splnění cíle
- umožňují rozvoj klíčových kompetencí
- jsou nástrojem k položení základu všestranného vzdělávání
- ke splnění našich cílů využíváme tyto cesty:
 - integrované vyučování
 - kladnou motivaci
 - projektovou výuku
 - problémové metody
 - samostatnou práci
 - práci ve dvojicích
 - svobodnou tvůrčí práci
 - vyučování v blocích a tematických celcích
 - kooperativní vyučování
 - diskuzní kruh
 - prvky dramatické výchovy
 - didaktické hry
 - modelové situace
 - projektové dny
 - mezinárodní projekty
 - třídnické hodiny
 - další aktivity (viz kapitola 2.5 – Charakteristika školy)

KOMPETENCE VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

1. Kompetence k učení (umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání)

- ✓ vedeme žáky k hledání klíčových slov, tvoření osnovy, reprodukci textu – žák čte s porozuměním
- ✓ učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací – žák se učí vyhledávat, třídit, zpracovávat, hodnotit a propojovat – vytvářet “závěry” – práce s textem přiměřeným jeho věku – práce s literaturou – práce s multimediální technikou
- ✓ zadáváme žákům samostatné práce a domácí úkoly – žák je připravuje, realizuje a prezentuje
- ✓ využíváme sebekontrolu a sebekritiku žáků – žák argumentuje, přijímá kritiku, je schopen přehodnotit své názory, kriticky hodnotí výsledky své práce, umí posoudit vlastní pokrok
- ✓ učíme žáky pozorovat, pojmenovávat, hledat vztahy a souvislosti – žák experimentuje, na základě toho vytváří „další výstupy“, sumarizuje
- ✓ žáky vhodně motivujeme, poskytujeme jim možnost výběru způsobu práce – žák umí rozlišit podstatné od nepodstatného, je samostatný, umí si vybrat způsob učení, který mu vyhovuje
- ✓ učitel podporuje žáky při vlastním tvořivém zpracovávání učiva – žák je tvořivý, uplatňuje svoji fantazii, poznává smysl a cíl učení, má k němu pozitivní vztah
- ✓ vedeme žáky k používání obecně známých termínů a symbolů

2. Kompetence k řešení problému (podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů)

- ✓ vytváříme pro žáky modelové problémové situace – žák problém rozpozná, pojmenuje ho, hledá příčiny, hledá cesty k jeho
- ✓ nabízíme žákům úkoly, při kterých je nutné řešit praktické problémy – žák vyhledává informace k řešení problému z různých zdrojů, dává je do souvislosti, vytváří závěry, obhajuje je
- ✓ zařazujeme do výuky modelové situace - žák se umí rozhodnout (při několika variantách řešení), nese zodpovědnost za svá rozhodnutí
- ✓ využíváme výuku ve skupinách a týmech – žák se zapojuje do soutěží
- ✓ škola organizuje školy v přírodě, exkurze, sportovní soutěže – žák řeší problémy běžného školního života
- ✓ umožňujeme žákům pozorovat jevy, provádět pokusy – žák řeší ve vhodných případech netradiční úlohy, získané poznatky aplikuje v praktickém životě

3. Kompetence komunikativní (vest žáky k všestranné a účinné komunikaci)

- ✓ umožňujeme žákům používat různé formy práce dle nabídky – žák rozumí různým typům textů, záznamům, prakticky je používá

- ✓ vytváříme dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru, učíme žáky respektovat názor druhých – žák naslouchá názorům ostatních, objektivně je hodnotí, vyjadřuje se přesně a výstižně, dokáže formulovat své myšlenky, dokáže je obhájit
- ✓ seznamujeme žáky s výhodami neverbální komunikace – žák volí vhodný způsob komunikace (verbální i neverbální)
- ✓ učíme žáky využívat informační technologii pro získávání informací – žák používá dostupné komunikační prostředky a technologie, dokáže kriticky hodnotit informace – vlastní úsudek, vlastní názor
- ✓ umožňujeme žákům pracovat ve skupinách a týmech – žák spolupracuje ve skupině, využívá získané dovednosti k vytváření mezilidských vztahů

4. *Kompetence sociální a personální* (rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých)

- ✓ volíme formy práce, které umožňují práci ve skupině – žák pracuje ve skupině, střídá role ve skupině, spolupracuje, diskutuje, argumentuje
- ✓ nabízíme žákům možnost vytvářet si pravidla ve třídě – žák respektuje společně dohodnutá pravidla chování, na jejichž formulaci se sám podílí, rozpoznává společensky nepřijatelné chování a odmítá jej
- ✓ tvoříme společně se žáky školní řád, vyžadujeme od nich jeho dodržování – žák se podílí na vytváření pozitivní atmosféry školy
- ✓ zdůrazňujeme pravidla spolupráce a vzájemné pomoci – žák je tolerantní, respektuje názory ostatních, je schopný empatie, je zdravě sebevědomý
- ✓ ve výuce nabízíme situace z každodenního života – žák čerpá ze zkušeností druhých lidí, pomáhá spolužákům
- ✓

5. *Kompetence občanské* (připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti)

- ✓ připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti – žák jedná zodpovědně a uvědoměle nejen ve škole, ale i mimo školu, chová se ekologicky, poznává kulturní a historické tradice své země, váží si jich
- ✓ seznamujeme žáky s kulturou jiných zemí – žák respektuje kulturní a náboženské rozdíly
- ✓ požadujeme od žáků, aby se účastnili vytváření pravidel, hodnotili vlastní chování i chování spolužáků – žák se podílí na vytváření pravidel kolektivu třídy, dodržuje pravidla slušného chování, zná svá práva a povinnosti, povinnosti plní

6. Kompetence pracovní (pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci)

- ✓ zdůrazňujeme důležitost sebehodnocení žáků
- ✓ pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci – žák dokáže posoudit své reálné možnosti při výběru své budoucí profese
- ✓ umožňujeme žákům využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech pro rozvoj vlastní osobnosti a v přípravě na své budoucí povolání – žák si umí osvojit základní pracovní dovednosti a návyky, aktivně se účastní na projektech důležitých pro volbu povolání
- ✓ vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce druhých – žák využívá znalosti a zkušenosti získané z různých oborů pro svůj vývoj, při práci dodržuje zásady bezpečnosti
- ✓ nabízíme žákům zájmovou činnost – žák se zapojuje do zájmových aktivit

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) jsou integrováni v běžných třídách. Podpůrná opatření pro tyto žáky jsou zařazena podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory pedagogické péče. Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznaným podpůrným opatřením v rámci plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Při vzdělávání těchto žáků jsou využívány kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních metod. Školní poradenské pracoviště tvoří: výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog a logopedický asistent. V případě doporučení školského poradenského zařízení k úpravě výstupů vzdělávání a vytvoření IVP pro žáka s LMP vycházíme při tvorbě IVP z doporučené minimální úrovně výstupů v upraveném RVP ZV s přihlédnutím ke SVP žáka a využíváme při tom metodického průvodce www.rvp.cz/pruvodce, ve kterém bude vypracována metodická podpora pro stanovení obsahů očekávaných výstupů pro každý ročník (v ŠVP nemáme rozpracované minimální ročníkové výstupy).

3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola volí podpůrná opatření 1. stupně v případě, že žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit změnami v metodách a výukových postupech, v organizaci výuky, úpravami v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy, případně poskytnutí pomůcek. Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a speciálního pedagoga. PLPP má písemnou podobu, obsahuje popis obtíží, pedagogickou podporu, cíle podpory a způsob vyhodnocování. Školní poradenské pracoviště PLPP aktualizuje a průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou ke stanoveným cílům, v opačném případě změny PLPP nebo doporučí vyšetření ve školském poradenském zařízení.

Před zpracováním PLPP budou probíhat konzultace s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovit metody práce se žákem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje schůzky se speciálním pedagogem, vyučujícími, případně metodikem prevence se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy a žákem samotným. Hodnocení žáka bude v souladu s Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu.

3.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při sestavování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházíme z jeho obsahu stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny neprodleně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení, a je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Vyhotovuje ho třídní učitel za pomoci výchovného poradce, speciálního pedagoga a ostatních vyučujících na základě podpůrných opatření 2. až 5. stupně přiznaných školským poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu, obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka. V IVP jsou dále uvedeny zejména informace o úpravách obsahu vzdělávání žáka, časovém a

obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, případné úpravě očekávaných výstupů ze vzdělávání žáka. Před jeho zpracováním probíhají konzultace s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovit metody práce se žákem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje schůzky se speciálním pedagogem, vyučujícími, se zákonnými zástupci, žákem, případně metodikem prevence, vedením školy. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP pro 3., 5. a 9. ročník a bude na základě doporučení školského poradenského zařízení. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě ostatních žáků. Škola ve spolupráce se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka průběžně sleduje a nejméně jedenkrát ročně vyhodnotí naplňování IVP. Výchovný poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky. Hodnocení žáka bude v souladu s Pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména

1. v oblasti metod výuky

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožňují častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáka
- poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

2. v oblasti organizace výuky

- střídání forem a činností během výuky
- využívání skupinové výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

3. zařazení předmětu speciálně pedagogické péče – vzdělávací obsah těchto předmětů bude přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými opatřeními v rámci IVP

- logopedická intervence
- práce s počítačem
- grafomotorika
- reedukace
- psychologická intervence
- rozvoj čtenářských dovedností
- speciálně-pedagogická diagnostika

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních nebo sociálních dovednostech nebo jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních nebo sociálních dovednostech.

Zásady práce s nadaným a mimořádně nadaným žákem

- umožnit pracovat rychlejším tempem
- méně procvičovat, umožnit postup dopředu
- náročnější výuka
- nezávislost
- kreativní myšlení
- kontakt s intelektovými vrstevníky
- zkušenostní učení

3.4.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory žáků nadaných a mimořádně nadaných

Plán pedagogické podpory (PLPP) nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a školním poradenským zařízením. PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu, obsahuje pedagogickou podporu, její cíle a způsob vyhodnocování. Školní poradenské pracoviště PLPP aktualizuje a průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou ke stanoveným cílům, v opačném případě změny PLPP nebo doporučí vyšetření ve školském poradenském zařízení. Výchovný poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být PLPP prováděn. Výchovný poradce po podpisu PLPP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle PLPP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

3.4.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při sestavování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Individuální vzdělávací plán nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a školním poradenským zařízením. IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonnými zástupci žáka. Výchovný poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky. Při vyhotovení a realizace IVP škola postupuje podle doporučení školského poradenského zařízení.

Jako podpůrná opatření pro žáky nadané a mimořádně nadané mohou být v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména

- předčasný nástup žáka ke školní docházce
- vzdělávání skupiny nadaných a mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětech ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- občasné vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů & příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů

3.4.3 Zásady pro práci s dětmi s postižením:

- respektování zvláštností dítěte
- včasnost (čím dříve je dítěti a rodičům poskytnuta speciální pomoc, tím je lepší výsledek práce)
- vývojovost (důležité je „nepřeskakovat“ jednotlivé vývojové etapy)
- optimální prostředí (jen při vhodné úpravě rodinného prostředí bude zajištěn dobrý rozvoj dítěte)
- speciální pomůcky, metody a formy výchovné práce
- všestrannost (dbáme na to, aby dítě mohlo své znevýhodnění kompenzovat i jinými činnostmi, v nichž je úspěšné)
- soustavnost

3.4.4 Zásady pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním:

- v případě potřeby vypracování individuálního vzdělávacího programu
- skupinová nebo individuální péče
- menší počet žáků ve třídě
- spolupráce se sociálním odborem péče o děti MÚ Kuřim

3.5 Začlenění průřezových témat

PŘEHLED TEMATICKÝCH OKRUHŮ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT – I. stupeň

TEMATICKÉ OKRUHY	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
OSV - OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSOBNOSTNÍ ROZVOJ, SOCIÁLNÍ ROZVOJ, MORÁLNÍ ROZVOJ)					
Rozvoj schopností poznávání	M, Čs,ČJ,HV	M, Čs,ČJ,HV	M, Čs,ČJ,HV,I	M, ČJ,HV,I,TV	M, ČJ,HV,I,TV
Sebepoznání a sebepojetí	Čs,VV,TV	Čs,VV,TV,ČJ	Čs,VV,TV,ČJ,AJ	Čs,VV,TV,ČJ,AJ	Čs,VV,TV,ČJ,AJ
Seberegulace a sebeorganizace	TV	TV,ČJ	TV,ČJ	TV	TV
Psychohygiena	Čs,HV	Čs,HV	Čs,HV	HV,TV	HV,TV,Čs
Kreativita	M, PČ,HV,VV	M, PČ,HV,VV	M, PČ,HV,VV	M, PČ,HV,VV,ČJ,I	M, PČ,HV,VV,ČJ,I,AJ
Poznávání lidí	Čs,ČJ	Čs			
Mezilidské vztahy	Čs, HV,TV	Čs, HV,TV,M,ČJ	Čs, HV,TV,M	Čs, HV,TV,M,ČJ	Čs, HV,TV,M,ČJ
Komunikace	M,Čs,ČJ,HV,TV,PČ	M,Čs,ČJ,HV,TV,PČ	M,Čs,ČJ,HV,TV,PČ,AJ	M,Čs,ČJ,HV,TV,PČ,AJ	M,Čs,ČJ,HV,TV,PČ,AJ
Kooperace a kompetice	M,PČ	M,PČ,ČJ,Čs	M,PČ,ČJ,Čs,AJ	M,PČ,ČJ,Čs	M,PČ,ČJ,Čs
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M,TV	M,TV,ČJ	M,TV,I	M,TV,I	M,TV,I
Hodnoty, postoje, praktická etika	HV	HV,ČJ	HV,ČJ,I	HV,ČJ,I,TV	HV,ČJ,I,TV
VDO – VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA					
Občanská společnost a škola	Čs,ČJ,HV	Čs,ČJ	Čs,ČJ,HV	Čs,ČJ,HV	Čs,ČJ,HV
Občan, občanská společnost a stát	VV	VV	VV	VV,Čs	VV,Čs
Formy participace občanů v politickém životě					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Čs				Čs
EGS – VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH					
Evropa a svět nás zajímá	ČS,VV	VV	ČS,VV,AJ	ČS,VV,AJ	ČS,VV,AJ

Objevujeme Evropu a svět	VV	VV	VV,I	VV,I,Čs	VV,I,Čs
Jsme Evropané				ČJ	
MKV – MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – viz příloha (forma projektu)					
Kulturní difference	Čs,TV	Čs,TV	ČJ,TV	ČJ	ČJ,AJ
Lidské vztahy	Čs,ČJ,TV	ČJ,TV	ČJ,TV		Čs
Etnický původ	VV	VV	VV	VV	VV
Multikulturalita	VV	VV,ČJ	VV	VV,I	VV,I
Princip sociálního smíru a solidarity	TV	TV	TV,Čs,AJ	AJ	
EVMV – ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA					
Ekosystémy		Čs	Čs	Čs	
Základní podmínky života			Čs	TV	Čs,TV
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Čs,VV	VV	VV	VV	Čs,VV
Vztah člověka k prostředí	Čs,PČ,TV	Čs,PČ,TV	Čs,PČ,TV	Čs,PČ,TV,M	Čs,PČ,TV,M
MV – MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (RECEPRIVNÍ A PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI)					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a					
Stavba mediálních sdělení					
Vnímání autora mediálních sdělení				TV	TV
Fungování a vliv médií na společnost				I	I
Tvorba mediálního sdělení				I	I
Práce v realizačním týmu					

PŘEHLED TEMATICKÝCH OKRUHŮ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT – II. stupeň

TEMATICKÉ OKRUHY	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSV - OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSOBNOSTNÍ ROZVOJ, SOCIÁLNÍ ROZVOJ, MORÁLNÍ ROZVOJ)				
Rozvoj schopností poznávání	M,I, ČJ,Př,TV	M,I,ČJ,Př,TV	M,I,Ch, ČJ,Př,TV	M,I, ČJ,Př,TV
Sebepoznání a sebepojetí	ČJ	ČJ	ČJ,Vz,VV	ČJ,VV
Seberegulace a sebeorganizace	ČJ,AJ,TV	ČJ,AJ,TV,NJ	AJ,NJ,TV,Vz	ČJ,AJ,NJ,Ch,TV
Psychohygiena	HV,TV	HV,TV	HV,TV,Vz	HV,TV
Kreativita	M,I,PČ,ČJ,VV,AJ,HV,F	M,I,PČ,ČJ,VV,AJ,HV,F,Z	M,I,PČ,ČJ,VV,AJ,HV,F	M,I,PČ,ČJ,VV,AJ,HV,F,Ch
Poznávání lidí	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ
Mezilidské vztahy	PČ,VV,ČJ,TV	PČ,VV,ČJ,TV,Z	PČ,Vz,Cj,ČJ,VV,TV	PČ,ČJ,TV
Komunikace	M,ČJ,VV,AJ,F,TV	M,ČJ,VV,AJ,NJ,CF,TV	M,ČJ,VV,AJ,NJ,CF,TV	M,ČJ,AJ,NJ,F,TV
Kooperace a kompetice	M,PČ,ČJ,VV,AJ,Př	M,PČ,ČJ,VV,AJ,Př,NJ	M,PČ,Vz,ČJ,AJ,Př,NJ	M,PČ,ČJ,AKJ,Př,NJ
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M,I,ČJ,F	M,I,ČJ,F	M,I,ČJ,F,Ch	M,I,ČJ,F
Hodnoty, postoje, praktická etika	M,I,ČJ,TV	M,I,ČJ,TV	M,I,ČJ,TV,Vz	M,I,ČJ,TV,Ch
VDO – VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
Občanská společnost a škola	ČJ, VV,OV,HV	HV, ČJ	HV, ČJ	HV, ČJ, VV
Občan, občanská společnost a stát	D,OV	OV	OV	Ch
Formy participace občanů v politickém životě			OV	OV
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu			OV	OV
EGS – VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Evropa a svět nás zajímá	ČJ,AJ, HV,Z,	D, ČJ,AJ, NJ, HV	ČJ,AJ, NJ,HV,Z	ČJ,AJ, NJ, HV,Z
Objevujeme Evropu a svět	M,I,ČJ,F	M,I,ČJ,F,Z	M,I,ČJ,Z	M,I,ČJ,AJ,NJ
Jsme Evropané	D,ČJ	ČJ,VV,AJ,NJ,Z	D,ČJ,AJ,NJ,Z	D,ČJ,VV,AJ,NJ,OV
MKV – MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – viz příloha (forma projektu)				
Kulturní difference	ČJ,AJ	ČJ,AJ, NJ	ČJ,AJ, NJ	ČJ,AJ, NJ

Lidské vztahy	I,ČJ	ČJ	Vz,ČJ	ČJ,OV
Etnický původ	ČJ,VV	ČJ	ČJ	ČJ,D
Multikulturalita	I,ČJ	I,ČJ,OV	I,ČJ	I,ČJ
Princip sociálního smíru a solidarity		OV		
EVMV – ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Ekosystémy	VV,Př	VV,Př	Ch	Ch, VV
Základní podmínky života	PČ,Př,Z	PČ,Př	PČ,Ch	PČ,Ch,VV,Př
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	I,PČ,VV	I,PČ,VV,Z	I,PČ,Ch,Z	I,PČ,Ch,OV
Vztah člověka k prostředí	M,D,VV,F	M,VV,F	M,Př,F	M,Ch,OV,F,Z
MV – MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (RECEPRIVNÍ A PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI)				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ,Z	ČJ,Z	ČJ,Z	ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČJ	ČJ	ČJ,VV	ČJ
Stavba mediálních sdělení	ČJ	ČJ	VV	
Vnímání autora mediálních sdělení	TV,PČ	TV,PČ,ČJ	TV,PČ,ČJ	TV,PČ,ČJ
Fungování a vliv médií na společnost	I,ČJ,AJ	I,ČJ,AJ,NJ	I,AJ,NJ	I,D,AJ,NJ
Tvorba mediálního sdělení	I,HV,ČJ	I,HV,ČJ	I,HV,ČJ,AJ,NJ	I,HV,ČJ,AJ,NJ
Práce v realizačním týmu	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ

4. UČEBNÍ PLÁN - ZŠ KUŘIM JUNGMANNOVA

4.1 Učební plán pro I. stupeň

1. stupeň

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	PŘEDMĚTY	1. stupeň							
		I.st.	1.	2.	3.	4.	5.	H	DH
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	35	9	9	8	7	7	35	5
	Anglický jazyk	9			3	3	3	9	
Matematika a její aplikace	Matematika	20	4	5	4,5	5	5	20	3,5
Informační a komunikační technologie	Informatika	1			0,5	0,5	0,5	1	0,5
Člověk a jeho svět	Člověk a svět	12	2	2	2	3	3	12	
Člověk a společnost	Dějepis								
	Výchova k občanství								
Člověk a příroda	Fyzika								
	Chemie								
	Přírodopis								
	Zeměpis								
Umění a kultura	Hudební výchova	12	1	1	1	1	1	5	
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2	10	
	Výchova ke zdraví								
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	5	1	1	1	1	1	5	
Disponibilní časová dotace	Povinně vol. předmět (PVP)	14	1	1	1	1	1		5
Počet hodin týdně		118	21	22	24	25,5	25,5	104	14

Poznámky:

Výuka Informatiky probíhá ve 3., 4. a 5. ročníku jednu hodinu týdně v půlené hodině s matematikou.

4.2 Učební plán pro II.stupeň

2. stupeň

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	PŘEDMĚTY							
		II.st.	6.	7.	8.	9.	H	DH
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	15	5	4	4	4	15	2
	Anglický jazyk	12	3	3	3	3	12	
	Další cizí jazyk			2	2	2		6
Matematika a její aplikace	Matematika	15	5	4	4	4	15	2
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	1	1	3
Člověk a jeho svět	Člověk a svět							
Člověk a společnost	Dějepis	11	2	2	2	2	8	
	Občanská výchova		1			2	3	
Člověk a příroda	Fyzika	21	1	2	2	2	5	2
	Chemie				2	2	4	
	Přírodopis		2	2	2	1	6	1
	Zeměpis		2	2	2	1	6	1
Umění a kultura	Hudební výchova	10	1	1	1	1	4	
	Výtvarná výchova		2	2	1	1	6	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	3	3	2	2	10	
	Výchova ke zdraví				1			1
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	3	1	1	1	1	3	1
Disponibilní časová dotace	Povinně volitelný předmět (PVP)	24	1	1	1	2		5
Počet hodin týdně		122	30	30	31	31	98	24

Poznámky:

další cizí jazyk je zařazen od 7. ročníku 2 hodiny týdně. Povinně volitelný předmět je nabízen v 6. a 9. ročníku 2 hodiny týdně a v 7. a 8. ročníku 1 hodinu týdně

5. UČEBNÍ OSNOVY

	VZDĚLÁVACÍ OBLAST		VZDĚLÁVACÍ OBOR	ZKR.	STRANA
5.1	Jazyka a jazyková komunikace	5.1.1	Český jazyk a literatura	Čj	
		5.1.2	Anglický jazyk	Aj	
		5.1.3	Další cizí jazyk (německý)	Nj	
5.2	Matematika a její aplikace	5.2.1	Matematika	M	
5.3	Informační a komunikační technologie	5.3.1	Informatika	I	
5.4	Člověk a jeho svět	5.4.1	Člověk a svět	Čs	
5.5	Člověk a společnost	5.5.1	Dějepis	D	
		5.5.2	Občanská výchova	Ov	
5.6	Člověk a příroda	5.6.1	Fyzika	Fy	
		5.6.2	Chemie	Ch	
		5.6.3	Přírodopis	Př	
		5.6.4	Zeměpis	Z	
5.7	Člověk a umění	5.7.1	Hudební výchova	Hv	
		5.7.2	Výtvarná výchova	Vv	
5.8	Člověk a zdraví	5.8.1	Výchova ke zdraví	VZ	
		5.8.2	Tělesná výchova	Tv	
5.9	Člověk a svět práce	5.9.1	Praktické činnosti	Pč	
5.10	Povinně volitelné předměty, druhý cizí jazyk	5.10.1	Anglický jazyk – konverzace 1.st	Ajk	
		5.10.2	Sportovní a pohybové hry – I. stupeň	Sh	

	5.10.3	Seminář z matematiky II. stupeň	SM	
	5.10.4	Seminář z českého jazyka II. stupeň	SČj	
	5.10.5	Technické činnosti II. stupeň	TČ	
	5.10.6	Přírodovědný seminář II. stupeň	PŘS	
	5.10.7	Společenskovědní seminář II. stupeň	SVS	

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace

- aktivně podporuje rozvoj verbální komunikace v mateřském i cizím jazyce rozvíjí vyjadřovací schopnosti jako základ vzdělávání i v dalších oborech
- pomáhá porozumět jazykovým sdělením, psaným i mluveným – schopnost reprodukce textu
- na základě jazykových schopností umožňuje žákovi poznávat vlastní i cizí kultury přispívá k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji a sebeuplatnění v praktickém životě
- učí žáka adekvátně využívat znalosti jazykových rovin a prostředků s ohledem na komunikační prostředí a situace v praxi

Tato vzdělávací oblast aktivně podporuje verbální komunikaci v mateřském a cizím jazyce. Je realizována v povinných vyučovacích oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk. Všechny tyto vyučovací obory a předměty mají za úkol rozvíjení vyjadřovacích schopností jako základu vzdělávání i v dalších mimojazykových oblastech. Učí žáky porozumět jazykovým sdělením psaným i mluveným tak, aby byli schopni text rovněž reprodukovat. Na základě jazykových a komunikačních dovedností umožňuje žákovi poznávat vlastní i cizí kultury s přihlédnutím k jejich literárnímu odkazu. Přispívá též k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji a sebeuplatnění v praktickém životě. Připravuje žáka na adekvátní využívání znalostí různých jazykových rovin a prostředků s ohledem na komunikační prostředí a situace v praxi.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty: Český jazyk a literatura (Čj)

Cizí jazyk (Aj, Nj)

5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	9	9	8	7	7	5	4	4	4

Zahrnuje očekávané výstupy daného oboru stanovené RVP a také výstupy obsažené v oblasti průřezových témat. Podporuje rozvoj dorozumívání, schopnost vyjadřování a porozumění jazykovým sdělením. Stává se předmětem poznávání.

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk a literatura má v 1. ročníku komplexní charakter. Od 2. do 9. ročníku je členěn do tří složek:

- **Komunikační a slohová výchova** - žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, třídit je a kriticky posuzovat jejich obsah. V této složce předmětu se učí žáci vytvářet vlastní texty, jsou vedeni k analýze textů a jejich hodnocení
- **Jazyková výchova** – prohlubuje osvojování spisovné podoby českého jazyka; připravuje žáka na adekvátní využívání znalostí různých jazykových rovin a prostředků. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení a ke srozumitelnému vyjadřování
- **Literární výchova** – učí žáka rozlišovat základní literární druhy na základě četby, získávat a rozvíjet čtenářské návyky a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Literární výchova ovlivňuje žákovy postoje a hodnoty. Komunikace verbální i nonverbální může být též rozvíjena pomocí prvků dramatické výchovy.

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Do vzdělávacího předmětu český jazyk jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu český jazyk a literatura jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- ✓ předkládáme žákům možnosti používat osvojených dovedností v jiných oblastech
- ✓ vedeme žáky k systematickému řazení a ukládání informací
- ✓ vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- ✓ seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny, které souvisejí s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- ✓ vedeme žáky k samostatnému formulování pravidel, kterými se probírané mluvnické jevy řídí
- ✓ podporujeme schopnost nalézt chyby v textu a odůvodňovat správné řešení

Kompetence komunikativní

- ✓ vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- ✓ nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným literárním textům
- ✓ rozšiřujeme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- ✓ vedeme žáky ke správné a srozumitelné stavbě větných celků

Kompetence sociální a personální

- ✓ vytváříme příležitosti k diskuzi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- ✓ stanovíme pravidla pro práci ve skupině i pro práci samostatnou a dbáme na jejich dodržování
- ✓ předkládáme žákům přiměřeně náročné úkoly a tím jim umožňujeme dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- ✓ podporujeme v žácích schopnost pomoc poskytnout i o ni požádat
- ✓ seznamujeme žáky s naším kulturním dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam
- ✓ podporujeme v žácích potřebu kultivovaného literárního projevu, četby, celoživotního vzdělávání

Kompetence pracovní

- ✓ vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení i psaní, k přípravě a udržování jejich pracovního prostoru
- ✓ vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

ČESKÝ JAZYK – 1. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: □ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti □ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti □ respektuje základní komunikační pravidla v	□ mluví srozumitelně □ orientuje se v textu Slabikáře □ provádí přípravná cvičení sluchová a zraková □ skládá a rozkládá slova podle sluchu □ pozná jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám □ rozlišuje písmo tiskací a psací	čtení □ praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) □ rozvoj znělého hlasu, artikulování □ písmena malá, velká, tiskací, psací □ slabiky otevřené, zavřené, trojpísmenné □ slova, uspořádání slov ve větě	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění poznávání lidí - učí se poznávat druhé a porozumět jim kommunikace - získává základní dovednosti dobré

rozhovoru ☐ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ☐ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ☐ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ☐ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ☐ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh ☐ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním ☐ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev ☐ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	☐ skládá a čte všechny druhy slov ☐ pečlivě vyslovuje a opravuje výslovnost ☐ plynule čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem ☐ čte správně dlouhé a krátké samohlásky ☐ používá znaménka ve slovech i větách ☐ rozpozná členění textu ☐ naslouchá ostatním pozorně, soustředěně, neskáče druhému do řeči ☐ učí se správnému dýchání ☐ vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky ☐ umí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz ☐ uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní ☐ píše čárky, oblouky, zátrhy, vlnovky ☐ rozlišuje písmo psací a tiskací ☐ dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova ☐ dodržuje úhlednost písma a zachovává hygienické a pracovní návyky ☐ píše podle diktátu písmena a krátká slova ☐ opíše krátký text ☐ dbá na úpravu sešitu	☐ hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací ☐ interpunkční znaménka ☐ délka samohlásek naslouchání ☐ praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) ☐ porozumění přečteným větám ☐ poslech mluvený projev ☐ základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ☐ vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba ☐ vyprávění, dramatizace, recitace písemný projev ☐ základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) ☐ příprava na psaní ☐ písmo psací a tiskací ☐ psaní – písmeno, slovo ☐ technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)	komunikace VDO občanská společnost a škola - získává informace o každodenním životě školy MKV lidské vztahy - učí se žít a komunikovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozvíjí citlivost vůči zábavním a reklamním sdělením

Jazyková výchova: ☐ rozlišuje zvukovou a grafickou	☐ vyjadřuje se spisovně z hlediska	zvuková stránka jazyka ☐ sluchové rozlišení hlásek	
podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ☐ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená	správnosti a kultury mluveného projevu ☐ rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky	☐ výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin ☐ modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) slovní zásoba a tvoření slov ☐ slova a pojmy ☐ poznávání písmen abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám ☐ význam slov	
Literární výchova: ☐ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ☐ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ☐ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ☐ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	☐ naslouchá pohádkám, příběhům ☐ vypráví podle obrázkové osnovy, dramatizuje ☐ recituje básničku, zná říkadla, rozpočítadla ☐ orientuje se v textech známých knih ☐ všímá si ilustrací ☐ nakreslí ilustraci k příběhu ☐ vypravuje krátký příběh nebo reprodukuje čtený text ☐ hodnotí charakterové vlastnosti literárních postav ☐ rozlišuje pojmy básnička, říkadlo, pohádka, spisovatel, kniha, časopis, ☐ zná pojmy loutkové a maňáskové divadlo	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem ☐ přednes vhodných literárních textů ☐ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu ☐ dramatizace, vlastní výtvarný doprovod ☐ poslech literárních textů pro děti základní literární pojmy ☐ literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka; spisovatel ☐ básník, kniha, čtenář; divadelní představení herec, režisér ☐ verš, rým, přirovnání	

ČESKÝ JAZYK – 2. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV

Komunikační a slohová výchova: ☐ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ☐ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ☐ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ☐ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ☐ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ☐ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ☐ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ☐ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ☐ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	☐ plynule přečte jednoduchý text ☐ užívá správný slovní přízvuk ☐ čte s porozuměním nahlas i potichu ☐ orientuje se v textu ☐ soustředěně naslouchá čtenému textu ☐ spojuje obsah textu s ilustrací ☐ učí se pozorně naslouchat ☐ zaznamenává slyšené kresbou ☐ reaguje vhodnými poznámkami ☐ jedná zdvořile při komunikaci se spolužáky a s dospělými ☐ zvládá základní komunikační žánry – pozdravit, omluvit se, poděkovat ☐ dodržuje základní společenská pravidla chování v prostorách školy ☐ dodržuje základní hygienické návyky	čtení ☐ praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) ☐ věcné čtení (čtení jako zdroj informací) ☐ čtení hlasité a tiché ☐ slovní přízvuk naslouchání ☐ praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) ☐ věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) ☐ aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) ☐ soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy mluvený projev ☐ základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ☐ vyjadřování závislé na komunikační situaci ☐ komunikační žánry ☐ dialog na základě obrazového materiálu ☐ základní komunikační pravidla ☐ mimojazykové prostředky řeči písemný projev ☐ základní hygienické návyky	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění sebepoznávání a sebepojetí - uvědomuje si vlastní identitu a vztah k druhým seberegulace a sebeorganizace - získává sociální dovednosti - zvládá vlastní chování mezilidské vztahy - snaží se podílet na utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni komunikace - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace kooperace a kompetice - rozeznává výhody spolupráce a pomoci řešení problémů a rozhodovací dovednosti - získává dovednosti pro řešení různých situací hodnoty, postoje, praktická etika - vytváří si postoje tolerance k odlišným sociokulturám VDO občanská společnost a škola - poznává hodnoty – spravedlnost,

	☐ píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti ☐ píše písmena podle tvarových skupin ☐ dodržuje sklon písma ☐ správně spojuje písmena a slabiky ☐ používá znaménka ve slovech i větách ☐ popisuje a přepisuje jednoduché texty, užívá velká písmena ve slovech i ve větě	☐ technika psaní ☐ tvary písmen abecedy ☐ spojování písmen, slabik ☐ umístování diakritických znamének ☐ žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin ☐ jednoduchý popis	tolerance, odpovědnost, respektování MKV lidské vztahy - učí se vnímat mezilidské vztahy ve škole multikulturalita - učí se naslouchat ostatním MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozvíjí citlivost vůči stereotypům v médiích - k tradičním evropským hodnotám
Jazyková výchova: ☐ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ☐ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená ☐ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost ☐ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ☐ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ☐ odůvodňuje a píše správně : i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních	☐ vyjadřuje se ústně i písemně, tvoří krátké projevy, píše jednoduché věty ☐ člení věty na slova, slova na slabiky a hlásky ☐ dělí slova na konci řádku ☐ rozlišuje věty oznamovací, tážací, rozkazovací a přací ☐ řadí věty podle děje ☐ určuje nadřazenost a podřazenost slov ☐ řadí slova ve větě podle smyslu ☐ rozlišuje hlásky, výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek, psaní i-y po měkkých a tvrdých souhláskách ☐ vyjmenuje řadu písmen po sobě jdoucích, řadí slova dle abecedy ☐ zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci	zvuková stránka jazyka ☐ sluchové rozlišení hlásek ☐ výslovnost samohlásek, souhlásek i souhláskových skupin ☐ modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) slovní zásoba a tvoření slov ☐ slova a pojmy ☐ význam slov tvarosloví ☐ tvary slov ☐ věta jednoduchá, souvětí ☐ druhy vět ☐ pořadí vět v textu ☐ slova nadřazená a podřazená ☐ pořádek slov ve větě ☐ slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek ☐ abeceda ☐ znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov ☐ význam slabiky pro dělení slov ☐ písmeno ě ve slovech pravopis ☐ lexikální ☐ vlastní jména osob a zvířat	

jmen osob, zvířat a místních pojmenování	☐ slov: b-p, d-t, d'-t', z-s, ž-š, v-f, h-ch dělí slova na konci řádku podle stavby slova ☐ používá v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě ☐ rozlišuje obecná a vlastní jména osob a zvířat		
Literární výchova: ☐ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ☐ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ☐ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ☐ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	☐ vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy ☐ recituje básně ☐ čte pohádky, knihy o přírodě, věcech, vypráví o nich ☐ dramatizuje pohádku ☐ vypravuje pomocí obrázkové osnovy ☐ seznamuje se s pojmy – knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem ☐ přednes vhodných literárních textů ☐ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace ☐ vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy ☐ literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka ☐ spisovatel, básník ☐ kniha, čtenář ☐ divadelní představení, herec, režisér ☐ verš, rým, přirovnání	

ČESKÝ JAZYK – 3. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: ☐ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	☐ čte plynule věty a souvětí, člení text ☐ čte rychle, s porozuměním, předčítá,	čtení ☐ praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost

☐ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ☐ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ☐ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ☐ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ☐ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných situacích ☐ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ☐ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ☐ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev ☐ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ☐ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti	využívá čtenářských dovedností ☐ zvládá správnou intonaci, člení text, frázuje ☐ používá četbu jako zdroj informací ☐ snaží se naslouchat pozorně, soustředěně ☐ jedná zdvořile při komunikaci se spolužáky a s dospělými ☐ vypráví pohádky, povídky, dramatizuje, domýšlí příběhy, vyjadřuje své postoje k přečtenému ☐ orientuje se v textu dětských knih ☐ charakterizuje literární postavy, vyjadřuje své postoje ke knize ☐ ovládá základní pravidla vedení telefonického rozhovoru ☐ píše čitelně, úhledně a přiměřeně rychle ☐ provádí kontrolu vlastního písemného projevu ☐ napíše krátký dopis, adresu ☐ pracuje s chybou, v chybně napsaném textu opraví chyby ☐ dodržuje hygienické návyky při psaní a čtení	prvků v textu) ☐ věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) naslouchání ☐ praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) ☐ věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) mluvený projev ☐ základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ☐ vyjadřování závislé na komunikační situaci ☐ komunikační žánry ☐ dialog na základě obrazového materiálu ☐ základní komunikační pravidla ☐ mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) psaní ☐ základní hygienické návyky ☐ technika psaní ☐ tvary písmen, úprava zápisu ☐ žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, dopis	a soustředění sebezpoznávání a sebepojetí - zdůvodní své „já“ jako zdroj informací o sobě seberegulace a sebeorganizace - cvičí sebekontrolu a sebeovládání komunikace - poznává řeč těla, zvuků a slov hodnoty, postoje, praktická etika - učí se dovednosti rozhodování se VDO občanská společnost a škola - učí s vnímat školu jako model demokratické společnosti MKV kulturní difference - vnímá jedinečnost každého člověka lidské vztahy - objasní právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - učí se využívat potenciál médií jako zdroj informací
Jazyková výchova: ☐ rozlišuje zvukovou grafickou podobu slova, čtení slova na	☐ rozlišuje pojmy – slabika, hláska, písmeno	zvuková stránka jazyka ☐ sluchové rozlišení hlásek ☐ výslovnost samohlásek, souhlásek	

hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ☐ porovnává významy slov, slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná ☐ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ☐ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ☐ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ☐ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ☐ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ☐ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě mě-mimo morfológický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních	☐ určí počet slabik ve slově ☐ třídí slova podle významu ☐ vyhledává slova souznačná a protikladná ☐ rozlišuje slabiky, hlásky, určuje počet slabik ☐ vyslovuje slova se správným přízvukem ☐ seznámí se se slovními druhy ☐ určí ve větě podstatné jméno a sloveso ☐ rozlišuje slovní druhy ☐ skloňuje podstatná jména ☐ pracuje s mluvnickými kategoriemi podstatných jmen ☐ správně píše obvyklá vlastní jména ☐ určuje osobu, číslo a čas u sloves, rozlišuje slova ohebná od slov neohebných ☐ odlišuje větu od souvětí, všimá si významů slov ☐ vyjmenuje vyjmenovaná slova, používá jejich znalost v praktických cvičeních ☐ vysvětlí rozdíl pravopisu u sloves stejně znějících (být-bít, mýt-mít, vyr-vír, atd.)	i souhláskových skupin ☐ modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) slovní zásoba a tvoření slov ☐ nauka o slově – slovo a skutečnost, synonyma, antonyma, slova příbuzná tvarosloví ☐ poznávání a rozlišování slovních druhů ☐ skloňování podstatných jmen ☐ rozlišování jednotného, množného čísla, rodu středního, ženského a mužského pravopis ☐ vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z ☐ výcvik pravopisu vlastních jmen ☐ vlastní jména měst, vesnic, hor a řek ☐ určování slovesné osoby, čísla a času ☐ časování sloves v přítomném, budoucím i minulém čase	
Literární výchova: ☐ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu	☐ umí naslouchat čtenému textu	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání ☐ pověsti místní, regionální	

literární texty přiměřeného věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů používá	- využívá základních čtenářských dovedností a návyků při četbě jednoduchých textů - recituje básnický text - orientuje se v textu knihy určené dětem - umí se orientovat v knihovně - rozeznává různé typy vyjadřování autorů píšících pro děti - domýšlí příběhy - vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu - chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě - dokáže plnit úkoly k vyslechnutému literárnímu textu - seznamuje se s literárními druhy a žánry – poezie, próza, pověst, povídka, pohádka, bajka	- hledání podstaty příběhů a jejich smyslu - seznamování se s dětskou literaturou tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - dramatizace - vlastní výtvarný doprovod - charakteristika literární postavy - líčení atmosféry příběhu základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář	

ČESKÝ JAZYK – 4. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- čte s porozuměním, správně, uvědoměle, plynule a dostatečně rychle, přirozeně intonuje - používá správný přízvuk slovní a větný - člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu	čtení - praktické čtení – tiché čtení s porozuměním - věcné čtení – čtení textů uměleckých a populárně naučných	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění sebepoznávání a sebepojetí - umožňuje uvědomění si vlastní identity

☐ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ☐ reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ☐ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ☐ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ☐ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ☐ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ☐ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	hlasu ☐ čte potichu delší texty, reprodukuje obsah těchto textů ☐ naslouchá pozorně a soustředěně ostatním ☐ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ☐ vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky ☐ volí vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu ☐ respektuje pravidla rozhovoru, neskáče do řeči druhému ☐ reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení ☐ dokáže zacházet s grafickými a psacími materiály a pomůckami a dodržuje základní hygienické a pracovní návyky ☐ píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře ☐ zvládá vyplňování tiskopisů (poštovní poukázka, průvodka) ☐ sestaví osnovu vyprávění a vytvoří krátký projev	naslouchání ☐ praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) ☐ věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) mluvený projev ☐ techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ☐ vyjadřování závislé na komunikační situaci, ☐ komunikační žánry: omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu) psaní ☐ technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) ☐ e-mail	- napomáhá zaujmout postoj k druhým kreativita - využívá tvořivé činnosti mezilidské vztahy - snaží se podílet na utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni komunikace - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace hodnoty, postoje, praktická etika - rozpozná hodnoty různých lidí, názorů, přístupů k řešení problémů VDO občanská společnost a škola - zapojuje se do školní/třídní samosprávy - rozumí smyslu práv a povinností EGS jsme Evropané - zaujímá pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám MKV kulturní diferenciacce - respektuje jedinečnost každého člověka a jeho individuálních zvláštností. MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozvíjí citlivost vůči stereotypům v médiích
Jazyková výchova: ☐ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ☐ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	☐ užívá různé podoby slova, rozlišuje význam slov, pozná slova spisovná, nespisovná, citově zabarvená ☐ rozlišuje část předponovou, příponovou ☐ rozpozná předložky a předpony	slovní zásoba a tvoření slov ☐ slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma ☐ stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)	

☐ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ☐ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ☐ odlišuje větu jednoduchou a souvětí ☐ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ☐ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	☐ uvědoměle používá i-y po obojetných souhláskách uvnitř slov – vyjmenovaná slova ☐ poznává slovní druhy ☐ skloňuje podstatná jména ☐ určuje u sloves osobu, číslo, čas, časuje slovesa v oznamovacím způsobu ☐ rozlišuje způsob oznamovací, rozkazovací, podmiňovací ☐ rozliší věty a souvětí ☐ spojuje věty, doplňuje souvětí ☐ určí počet vět v souvětí ☐ vyhledává ve větách základní stavební dvojici ☐ píše správně i – y v přičestí minulém ☐ ovládá pravopis vlastních jmen osob, zvířat a jednoduchých zeměpisných názvů, příslušníků národů	tvarosloví ☐ slovní druhy, tvary slov skladba ☐ věta jednoduchá a souvětí ☐ základní skladební dvojice pravopis – lexikální ☐ základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) ☐ vlastní jména – zeměpisné jednoslovné názvy	
Literární výchova: ☐ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ☐ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ☐ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	☐ čte správně, uvědoměle, plynule, přirozeně intonuje, používá správný přízvuk, člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu ☐ vyhledává informace, využívá poznatků z četby ☐ čte potichu texty, reprodukuje obsah ☐ dramatizuje pomocí loutek, domýšlí literární příběhy ☐ vyjadřuje své pocity z četby ☐ využívá školní knihovnu	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání ☐ rozvoj techniky čtení ☐ čtení textů uměleckých a populárně naučných ☐ tiché čtení s porozuměním tvořivé činnosti s literárním textem ☐ přednes vhodných literárních textů ☐ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu ☐ dramatizace ☐ vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy ☐ literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka,	

	☐ vede čtenářský deník ☐ navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich ☐ objasní zadané literární pojmy ☐ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ☐ používá elementární literární pojmy	bajka, povídka; spisovatel, básník ☐ kniha, čtenář ☐ divadelní představení, herec, režisér ☐ verš, rým, přirovnání	

ČESKÝ JAZYK – 5. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: ☐ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ☐ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ☐ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ☐ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ☐ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ☐ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ☐ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	☐ čte plynule s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty ☐ vyjádří své pocity z přečteného textu a názory o něm ☐ čte procítěně s prvky uměleckého přednesu ☐ předčítá texty, recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy ☐ rozumí přiměřeně složitému sdělení, zapamatuje si jeho smysl ☐ rozlišuje podstatné od méně podstatného ☐ vyjádří své názory ☐ tvoří literární text na dané téma ☐ reprodukuje text ☐ využívá jazyka jako nástroje k ústnímu a písemnému projevu jak	čtení ☐ praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné a plynulé) ☐ věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) naslouchání ☐ praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) ☐ věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) mluvený projev ☐ techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci ☐ komunikační žánry: omluva, prosba,	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění sebepoznávání a sebepojetí - umožňuje uvědomění si vlastní identity - napomáhá zaujmout postoj k druhým kreativita - využívá tvořivé činnosti mezilidské vztahy - snaží se podílet na utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni komunikace - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace hodnoty, postoje, praktická etika - rozpozná hodnoty různých lidí,

☐ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ☐ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ☐ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	ve škole, tak v běžném životě ☐ zná základní komunikační pravidla ☐ vytvoří krátký mluvený projev ☐ dokáže zacházet s grafickými a psacími materiály a pomůckami a dodržuje základní hygienické a pracovní návyky ☐ píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře ☐ vyplňuje jednoduché tiskopisy (dotazník, přihláška)	vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu) ☐ základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) psaní ☐ technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) ☐ žánry písemného projevu: zpráva, inzerát, popis, pozvánka, vzkaz, jednoduché tiskopisy, vypravování	názorů, přístupů k řešení problémů VDO občanská společnost a škola - zapojuje se do školní/třídní samosprávy - rozumí smyslu práv a povinností EGS jsme Evropané - zaujímá pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám MKV kulturní diferenciac - respektuje jedinečnost každého člověka a jeho individuálních zvláštností. MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozvíjí citlivost vůči stereotypům v médiích
Jazyková výchova: ☐ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ☐ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ☐ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ☐ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ☐ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty ☐ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu	☐ využívá jazyka jako nástroje k ústnímu i písemnému dorozumívání jak ve škole, tak v běžném životě ☐ určuje kořen, předponu a příponu, vyznačuje slovotvorné základy, dodržuje pravopis ☐ doplňuje předpony a přípony podle smyslu ☐ užívá průběžně spisovnou výslovnost i pravopis ☐ vypravuje, popisuje, rozšiřuje si slovní zásobu ☐ rozlišuje a určuje slovní druhy ☐ určuje pád, číslo, rod, vzor, skloňuje podle vzoru ☐ rozpozná druhy přídavných jmen, skloňuje přídavná jména ☐ rozpozná mluvnické kategorie sloves	slovní zásoba a tvoření slov ☐ slova a pojmy ☐ význam slov ☐ slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma ☐ stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) tvarosloví ☐ slovní druhy ☐ mluvnické kategorie podstatných jmen ☐ přídavná jména ☐ zájmena ☐ číslovky	

jednoduchou v souvětí □ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	□ nahrazuje podstatná jména zájmeny, vyhledává je v textu □ používá slovesný způsob – rozkazovací, oznamovací a podmiňovací, □ určuje základní větné členy, rozvíjející skladební dvojice □ rozumí pojmu věta, skladební dvojice □ vyhledá různé podměty □ rozpozná souvětí a jejich skladbu □ vyhledává řeč přímou a nepřímou □ užívá pravidla shody podmětu s přísudkem □ doplňuje správné koncovky podstatných a přídavných jmen □ bezpečně ovládá pravopis i/y po obojetných souhláskách	skladba □ základní skladební dvojice □ rozvíjející větné členy □ podmět vyjádřený a nevyjádřený □ přímá řeč pravopis □ lexikální, □ základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem) pravopisu	
Literární výchova: □ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je □ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma □ rozšiřuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů □ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	□ hovoří souvisle o přečteném textu, vyjadřuje své názory a pocity □ odlišuje vyprávění literární od faktického □ vyhledává informace ve slovnících a dalších různých textech □ orientuje se v nabídce dětské literatury □ využívá pro vlastní četbu knihovny □ poradí si v běžném společenském styku □ zaznamenává si zajímavé myšlenky □ orientuje se v encyklopediích určených dětem a mládeži	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání □ výrazné čtení uměleckých textů, studijní čtení naukových textů □ předčítání, recitace tvořivé činnosti s literárním textem □ přednes vhodných literárních textů □ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu □ dramatizace □ vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy	

	☐ rozlišuje a používá základní literární pojmy ☐ pozná nejnámější ilustrátory	☐ literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník ☐ kniha, čtenář ☐ divadelní představení, herec, režisér ☐ verš, rým, přirovnání	

ČESKÝ JAZYK – 6. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: ☐ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ☐ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně využívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ☐ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ☐ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ☐ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří	☐ rozliší základní slohové útvary ☐ dodrží časovou posloupnost ☐ využívá vhodných jazykových prostředků ☐ vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném i písemném projevu ☐ vyhledá hlavní myšlenky textu ☐ vybírá vhodné výrazy ☐ stylizuje dopis dle konkrétní situace	vypravování: čtení ☐ prožitkové naslouchání ☐ praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) ☐ kritické (komunikační záměr mluvčího) ☐ zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové mluvený projev ☐ zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace) ☐ zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) písemný projev ☐ na základě poznatků o jazyce a stylu,	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění sebepoznávání a sebepojetí - umožňuje uvědomění si vlastní identity - napomáhá zaujmout postoj k druhým seberegulace a sebeorganizace - získává sociální dovednosti - zvládá vlastní chování kreativita - využívá tvořivé činnosti poznávání lidí - porozumí druhým mezilidské vztahy - snaží se podílet na utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni kooperace a kompetice

souvislý text s dodržováním pravidel mezivětného navazování □ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru □ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj □ využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu □ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta porovnáváním s dostupnými informačními zdroji		o základních slohových postupech □ vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry) popis: čtení □ věcné (studijní - čtení jako zdroj informací) naslouchání □ věcné (soustředěné, aktivní) mluvený projev □ připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek písemný projev □ objektivní popis zpráva a oznámení: čtení □ praktické □ věcné naslouchání □ kritické (objektivní a subjektivní sdělení) □ manipulativní působení projevu) výpisky a výtah: čtení □ kritické (hodnotící) písemný projev □ výpisky dopis: písemný projev □ soukromý a úřední dopis □ objednávka	- rozezná výhody spolupráce a pomoci komunikace - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace řešení problémů a rozhodovací dovednosti - získává dovednosti pro řešení složitých situací, konfliktů hodnoty, postoje, praktická etika - rozpozná hodnoty různých lidí, názorů, přístupů k řešení problémů VDO občanská společnost a škola - uvažuje o problémech v širších souvislostech, je schopný kritického myšlení - vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu EGS Evropa a svět nás zajímá - prohlubuje porozumění sociálním i kulturním odlišnostem mezi národy objevujeme Evropu a svět - rozená společné kořeny evropských civilizací - snaží se hodnotit v globálním kontextu jsme Evropané - seznamuje se s životem i díly významných Evropanů - nalézá osobnostní vzory - překonává stereotypy a předsudky - zaujímá pozitivní postoj
Jazyková výchova □ využívá znalostí o jazykové normě	□ rozpozná zvukovou a písemnou	obecné poučení o jazyce: □ čeština (jazyk národní, jazyk	

při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace □ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití □ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami □ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova □ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov □ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický □ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je užívá ve vhodné komunikační situaci □ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě	podobu slov, správně intonuje v písemném i mluveném projevu uplatňuje zásady tvoření českých slov □ určí mluvnické kategorie u podstatných a přídavných jmen, aplikuje jejich znalost v písemném projevu □ používá jazykové příručky rozpozná druhy zájmen a číslovek, aplikuje tyto znalosti v písemném projevu □ vyhledá základní větné členy a zdůvodní shodu přísudku s podmětem	mateřský), □ rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), □ jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace) □ kultura jazyka a řeči □ původ a základy vývoje češtiny □ jazykové příručky zvuková stránka jazyka: □ zásady spisovné výslovnosti □ modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný) □ intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) slovní zásoba a tvoření slov: □ slovní zásoba a její jednotky □ význam slova □ obohacování slovní zásoby □ způsoby tvoření slov pravopis: □ pravopis lexikální, morfologický tvarosloví: □ slovní druhy □ mluvnické významy a tvary slov skladba: □ stavba věty □ pořádek slov ve větě □ souvětí □ stavba textu □ přímá řeč	k tradičním evropským hodnotám MKV kulturní difference - získává znalosti o různých etnických a kulturních skupinách v české i evropské společnosti lidské vztahy - učí se žít a komunikovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin etnický původ - uvědomuje si rovnocennost těchto skupin multikulturalita - pomáhá potlačovat projevy intolerance vůči těmto skupinám - vystupuje proti xenofobii, rasismu a diskriminaci MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozvíjí citlivost vůči stereotypům v médiích interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - stanoví analytický přístup k obsahu sdělení, umožňuje kritický odstup stavba mediálních sdělení - poznává roli médií v demokratické společnosti fungování a vliv médií ve společnosti - vytváří si představu o fungování médií v regionu a v každodenním životě tvorba mediálního sdělení
Literární výchova (próza, poezie, drama): □ uceleně reprodukuje přečtený text,	□ používá literaturu jako zdroj poznání i prožitků	tvůrčí činnosti s literárním textem □ přednes vhodných literárních textů □ volná reprodukce přečteného nebo	

jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ☐ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ☐ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, filmovém i dramatickém zpracování ☐ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ☐ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	☐ reprodukuje přečtený text, formuluje hlavní myšlenky díla, zhodnotí hlavní postavy ☐ odliší pověst od pohádky, vysvětlí vznik bájí a mýtů ☐ porovná život člověka v různých historických obdobích ☐ přednese vhodné literární texty ☐ uvede základní znaky poezie ☐ rozliší sloku od verše ☐ formuluje své názory na umělecké dílo písemně i ústně ☐ pokusí se o vytvoření vlastních textů, výtvarný doprovod k literárním dílům ☐ při vyhledávání informací využívá různé typy katalogů, knihovny i další informační zdroje	slyšeného textu ☐ záznam a reprodukce hlavních myšlenek ☐ interpretace literárního textu ☐ dramatizace ☐ vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie a historie ☐ struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina ☐ kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (zvukové prostředky poezie, rým) ☐ literatura umělecká a věcná (populárně naučná, literatura faktu) literární druhy a žánry ☐ poezie, próza, drama ☐ žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury ☐ typické žánry a jejich představitelé	- vlastní schopnosti využívá v týmové práci - přejímá zodpovědnost za způsob vyjádření vlastního názoru, vyhýbá se zjednodušujícím soudům - vyhýbá se stereotypům v tvorbě sdělení práce v realizačním týmu - přizpůsobuje vlastní činnost potřebám kolektivu a cílům týmu

Výstupy jsou v souladu se standardy MŠMT pro výuku českého jazyka a literatury.

Příloha - číselné a slovní vyjádření indikátorů uváděných ve standardech:

ČJL-9-1-03.1 Žák rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem

ČJL-9-1-04.1 Žák najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné

ČJL-9-1-05.2 Žák v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými

ČJL-9-1-08.1 Žák vyhledá v textu klíčová slova / termíny spojené s danou tematikou

ČJL-9-2-04.1 Žák vybere z řady slov to, které je/není požadovaným slovním druhem

ČJL-9-2-04.2 Žák určí slovní druh u slov odvozených z jednoho slovotvorného základu

ČJL-9-2-04.4 Žák určí slovní druh u vyznačených slov v textu (dané slovo ve větě může mít platnost různých slovních druhů)

ČJL-9-3-01.2 Žák správně určí básnické prostředky ozvlášťující literární dílo (jednoduché příklady personifikace, metafora, metonymie)
ČJL-9-3-01.3 Žák doplní do básně slovo ve správném rýmu podle rytmu a smyslu textu
ČJL-9-3-09.1 Žák vyhledá informace ke splnění určitého úkolu (např. vytvoří seznam děl určitého autora) v různých typech katalogů v knihovně

ČESKÝ JAZYK – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: □ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci □ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně využívá verbálních, nonverbálních i paralingválních jazykových prostředků řeči □ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru □ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů □ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	□ rozezná základní slohové útvary □ používá vhodných jazykových prostředků □ dodrží časovou posloupnost □ usiluje o vytvoření textu pravopisně i stylisticky správného, obsahově přiměřeného a myšlenkově bohatého □ dovede svým projevem zaujmout	vypravování: čtení □ prožitkové naslouchání □ praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) □ kritické (komunikační záměr mluvčího) □ zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové mluvený projev □ zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace) □ zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální), komunikační žánry: připravený a nepřipravený projev písemný projev □ na základě poznatků o jazyce a stylu o základních slohových postupech a	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí pozornost, soustředění, smyslové vnímání - užívá dovednosti k řešení problémů sebepoznávání a sebepojetí - vytváří si pozitivní vztah ke svému „já“, rozvíjí vztahy k ostatním sebaregulace a sebeorganizace - doloží schopnost sebekontroly - navrhne možnosti organizace vlastního času, učení kreativita - zařadí tvořivou činnost poznávání lidí - poznává odlišnosti druhých ve třídě/skupině mezilidské vztahy - uplatní schopnost empatie, respektu kooperace a kompetice - prokáže schopnost obhajovat své

□ rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj □ ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnává s dostupnými informačními zdroji □ využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	□ rozliší jednotlivé druhy popisu (popis statický a dynamický, porovná popis prostý, odborný a subjektivně zabarvený) □ sestaví vlastní životopis □ napíše žádost, pozvánku	žánrech □ vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu □ vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry) popis: čtení □ praktické (pozorné, přiměřeně rychlé) □ znalost orientačních prvků v textu □ věcné (čtení jako zdroj informací) naslouchání □ věcné (soustředěné, aktivní) mluvený projev □ připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek písemný projev □ charakteristika □ subjektivně zabarvený popis životopis: písemný projev □ strukturovaný životopis mluvený projev □ zásady dorozumívání žádost: písemný projev □ žádost mluvený projev □ zásady dorozumívání pozvánka: písemný projev □ pozvánka čtení □ praktické, věcné (studijní), kritické naslouchání □ věcné, kritické	názory i nutnost kompromisu komunikace - rozliší řeč těla, zvuků a slov - stanoví pravidla dialogu řešení problémů a rozhodovací dovednosti - posoudí danou problematiku - stanoví způsob řešení hodnoty, postoje, praktická etika - analyzuje vlastní i cizí postoje a hodnoty - vymezí pojmy jako zodpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respekt VDO občanská společnost a škola - prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování EGS Evropa a svět nás zajímá - nachází společné znaky, rozezná odlišnosti a hodnotí je v širších souvislostech objevujeme Evropu a svět - kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti, svět posuzuje jako globální prostředí života jsme Evropané - podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám MKV kulturní difference - respektuje zvláštnosti etnik - objasní jedinečnost každého

	☐ vyhledá hlavní myšlenky textu	výtah: písemný projev ☐ výpisek, výtah	člověka, stanoví jeho práva - objasní rovnocennost etnik lidské vztahy - vysvětlí práva všech lidí společně žít a podílet se na spolupráci etnický původ - doloží znalost základních pojmů (kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance) multikulturalita - aplikuje své jazykové znalosti, zdůvodní nutnost celoživotního vzdělávání MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - aplikuje kritický přístup ke zpravodajství a reklamě - objasní cíle, pravidla - stanoví principy fungování interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - rozpozná fakta a fikci stavba mediálních sdělení - porovná a zhodnotí různé zdroje - vyhledá základní principy vnímání autora mediálních sdělení - zdůvodní užití výrazových prostředků - posoudí záměrnou manipulaci fungování a vliv médií ve společnosti - vymezí postavení médií ve společnosti, jejich vliv, roli v životě jednotlivce i společnosti tvorba mediálního sdělení
Jazyková výchova ☐ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ☐ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický, syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí ☐ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech ☐ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a v souvětí	☐ odhalí odchylky některých tvarů od tvarů vzorů ☐ rozliší slova podle významu a správně je skloňuje. ☐ upevní si vědomosti o přídavných jmen tvrdých, měkkých a přivlastňovacích ☐ zvládá pravopis koncovek ☐ rozpozná zájmena v textu, určuje jejich druhy ☐ vztažná zájmena používá ve správných tvarech ☐ pozná číslovku v textu, zvládá jejich skloňování, orientuje se v druzích číslovek ☐ užívá správné tvary sloves, určí slovesné kategorie, zvládá pravopis koncovek, používá jazykové příručky ☐ rozpozná příslovce v textu, užívá pravopisně správné tvary, obohacuje svoji slovní zásobu ☐ rozezná tyto slovní druhy v textu, zvládá jejich pravopis a aplikuje jejich znalost ve svém písemném i ústním projevu ☐ respektuje obecné pravopisné normy, aplikuje jejich znalost při zápisu konkrétních jmen místních ☐ procvičuje znalosti jazykové normy ☐ uplatňuje nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby, rozliší	tvarosloví: ☐ slovní druhy ☐ mluvnické významy a tvary slov pravopis: ☐ pravopis lexikální, morfologický, syntaktický slovní zásoba a tvoření slov: ☐ slovní zásoba a její jednotky ☐ slohové rozvrstvení slovní zásoby ☐ význam slova, homonyma, synonyma ☐ obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov skladba: ☐ výpověď a věta ☐ stavba věty ☐ pořádek slov ve větě ☐ rozvíjející větné členy ☐ souvětí ☐ přímá řeč ☐ stavba textu	

	uplatnění odborných názvů, pozná a užívá slova mnohoznačná, sousloví a rčení ☐ rozpozná typy vět, rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, zná a užívá další formy výpovědi ☐ vyhledá a určí základní skladební dvojici a zdůvodní shodu přísudku s podmětem ☐ rozvíjející větné členy rozpozná a prakticky užívá v samostatných projevech ústních i písemných ☐ poznává a aplikuje zásady tvorby souvislé výpovědi (ústní i písemné)		- vymezí vhodné jazykové prostředky a jejich uplatnění ve vhodných situacích - zhodnotí možnosti svobodně vyjádřit svůj názor práce v realizačním týmu - podílí se na sestavení týmu - navrhne formy spolupráce, společně s ostatními stanoví cíle, harmonogram, přejímá zodpovědnost za obsah sdělení
Literární výchova (proza, poezie, drama): ☐ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ☐ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ☐ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ☐ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ☐ rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora	☐ chápe literaturu jako zdroj poznání a prožitků ☐ přečtený text na patřičné úrovni reprodukuje, formuluje hlavní myšlenky díla, kriticky zhodnotí jednání postav ☐ aplikuje příběh na konkrétní životní situace ☐ porovná život lidí v různých historických obdobích ☐ poznává specifika života v jiných oblastech světa ☐ seznamuje se s významnými představiteli české i světové literatury ☐ přednese vhodné literární texty dle vlastního výběru	tvořivé činnosti s literárním textem ☐ přednes vhodných literárních textů ☐ vhodná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu ☐ záznam a reprodukce hlavních myšlenek ☐ interpretace literárního textu ☐ dramatizace ☐ vytváření vlastních textů ☐ vlastní výtvarný doprovod k literárním textům způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie a historie ☐ struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš, literatura umělecká literární druhy a žánry	

	☐ poznává základní znaky poezie, strukturu básní, jazykové i zvukové prostředky uplatňované v poezii (sloka, verš, rým, rytmus, obrazná pojmenování...) ☐ porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém, případně i filmovém zpracování	☐ poezie, próza, drama ☐ žánry	

Výstupy jsou v souladu se standardy MŠMT pro výuku českého jazyka a literatury.

Příloha - číselné a slovní vyjádření indikátorů uváděných ve standardech:

ČJL-9-1-03.2 Žák text analyzuje a vyvodí závěr vyplývající z textu

ČJL-9-1-04.2 Žák posoudí vhodnost / nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci

ČJL-9-1-05.3 Žák k vybraným výrazům najde vhodná synonyma

ČJL-9-1-08.2 Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu

ČJL-9-1-08.3 Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku

ČJL-9-2-02.1 Žák umí rozlišit způsoby tvoření slov

ČJL-9-2-02.2 Žák k danému slovesu doplní slovesa odvozená

ČJL-9-2-02.4 Žák rozliší i vytváří slova složená

ČJL-9-2-02.8 Žák ovládá zásady tvoření slov

ČJL-9-2-04.3 Žák doplní v textu slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.)

ČJL-9-2-06.1 Žák určí ve větách vyznačená slova jako větné členy.

ČJL-9-2-06.3 Žák doplní sloveso podle naznačených vztahů a určí doplněný větný člen.(podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu)

ČJL-9-2-06.4 Žák vyjádří obsah dvojčlenných vět větným ekvivalentem.

ČJL-9-2-06.5 Žák užije uvedené sloveso ve větách, které vypovídají něco o povětrnostních podmínkách jako větu jednočlennou a jako větu dvojčlennou (maximum)

ČJL-9-3-01.1 Žák odliší řeč vypravěče a řeč postav

ČJL-9-3-02.1 Žák vybere z ukázek A–E takovou, která svým obsahem odpovídá názvům uvedených knih. Přiřadí k sobě název knihy a k ní příslušející ukázkou

ČJL-9-3-09.2 Žák na základě internetových zdrojů vypracuje určitý úkol (např. základní údaje o životě a tvorbě jednoho z nositelů Nobelovy ceny, ceny Magnesia Litera apod.)

ČESKÝ JAZYK – 8. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: □ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý text s dodržováním pravidel mezivětného navazování □ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů □ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji □ využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát □ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	□ rozliší popis prostý(věci), popis osoby, popř. jiné živé bytosti, vnější(vzhled) a popis vnitřní (popis vlastností) □ vystihne vhodně volenými slovy lidské vlastnosti přímo, nebo na základě vzniklé situace □ chápe rozdíl mezi popisem na základě objektivního pozorování a subjektivně zabarveným popisem □ formuluje výstižně své dojmy □ odlišuje ve čteném a slyšeném textu fakta od názorů □ ověřuje fakta s pomocí dostupných informačních zdrojů □ porovnává nové poznatky a vyhledává klíčová slova □ formuluje hlavní myšlenky textu □ umí vytvářet otázky k danému tématu □ učí se základům studijního čtení □ je schopen pořídit si z textu přehledné výpisky nebo výtah □ samostatně připraví a podle osnovy textu přednese referát □ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení □ uvědomuje si vliv médií na člověka □ využívá vlastní zkušenosti při diskusích	popis – charakteristika líčení: čtení □ praktické, věcné, kritické analytické, hodnotící, prožitkové naslouchání □ praktické (podnět k jednání), věcné □ kritické (objektivní a subjektivní sdělení) mluvený projev □ zásady dorozumívání □ zásady kultivovaného projevu □ komunikační žánry písemný projev □ na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech □ vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní □ komunikační žánry - charakteristika, subjektivně zabarvený popis výklad a výtah: čtení □ praktické, věcné, kritické, vyhledávací naslouchání □ praktické, věcné, kritické mluvený projev □ zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu) □ komunikační žánry – referát	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění sebepoznávání a sebepojetí - zdůvodní své „já“ jako zdroj informací, poznává svoji psychiku kreativita - uplatňuje tvořivost v tvorbě i v mezilidských vztazích poznávání lidí - rozpozná možné chyby při hodnocení druhých mezilidské vztahy - ověří fungování obecně uznávaných lidských práv ve skupině/třídě kooperace a kompetice - najde možnosti navázat na nápady druhých, rozvíjí pozitivní myšlení - odhadne situaci v soutěži, vyrovná se s možností konkurence komunikace - volí efektivní strategii, zvládá asertivní komunikaci řešení problémů a rozhodovací dovednosti - rozliší typy problémů - rozpozná úlohu sociálních rolí - posoudí mezilidské vztahy

a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně využívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- zaujímá postoje k daným tématům - dorozumívá se kultivovaně, používá vhodné jazykové prostředky pro danou komunikační situaci s důrazem na spisovný jazyk - zapojuje se do diskuse, učí se ji řídit - dodržuje pravidla dialogu	písemný projev - komunikační žánry : výklad úvaha: čtení - praktické, věcné, kritické naslouchání - praktické, věcné, kritické mluvený projev - komunikační žánry: diskuse písemný projev - komunikační žánry: úvaha	hodnoty, postoje, praktická etika - zvládá prosociální chování VDO občanská společnost a škola - pojímá školu jako model demokratické společnosti EGS Evropa a svět nás zajímá - porovná život, tradice a zvyky národů Evropy - zhodnotí život dětí v Evropě a ve světě objevujeme Evropu a svět - vyhledá státní a evropské symboly - najde možnosti vzdělávání mladých lidí v Evropě a ve světě jsme Evropané - doloží kořeny a zdroje evropské civilizace MKV kulturní difference - poznává vlastní kulturní zakotvení lidské vztahy - objasní důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích etnický původ - zajímá se o postavení národnostních menšin - zjistí základní informace o etnikách žijících v naší republice, v Evropě multikulturalita - zdůvodní specifické rysy jazyků
Jazyková výchova - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem	- vnímá češtinu jako národní, mateřský jazyk - hledá podobnosti v jazycích sousedních států - pozná odlišnosti - pokouší se dávat poznatky do historických souvislostí - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu	obecné poučení o jazyce: - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský) - skupiny jazyků (slovanské – především slovenština - a jiné, jazyky menšinové) - rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) - jazyk a komunikace (jazyková norma	

spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami □ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova □ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov □ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci □ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický, slovtvorný a syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí □ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	□ využívá znalostí o jazyce v různých komunikačních situacích, umí zdůvodnit užití určité jazykové vrstvy □ používá jazykové příručky při tvorbě psaných jazykových projevů □ umí vyhledávat sporné jazykové jevy v těchto příručkách, na základě zjištění umí během diskuse argumentovat □ snaží se vědomě o spisovnou výslovnost nejen českých, ale i přejatých slov □ správně třídí slovní druhy □ umí tvořit spisovné tvary, užívá jich ve vhodné komunikační situaci, zvládá pravopis □ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a souvětí □ je schopen logické návaznosti vět a souvětí v projevech mluvených i psaných □ dokáže vyhledat chybná vyjádření v tisku i literárních textech □ vnímá přímou řeč jako prvek oživující výpověď, umí ji vytvořit □ usiluje o pestrost jazykového vyjádření □ porovnává větu jednoduchou holou a rozvitou, větu a souvětí, souvětí jednodušší a složitě □ sleduje bohatost národního v konkrétních vybraných textech	a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky) □ zásady spisovné výslovnosti slovní zásoba a tvoření slov: □ slovní zásoba a její jednotky, □ slohové rozvrstvení slovní zásoby □ význam slova □ obohacování slovní zásoby □ způsoby tvoření slov tvarosloví a pravopis: □ slovní druhy □ mluvnické významy a tvary slov □ pravopis lexikální, morfologický, syntaktický skladba: □ výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, □ přímá a nepřímá řeč, stavba textu	- vysvětlí jejich rovnocennost MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozliší bulvární prvky ve sdělení od informativních - navrhne hodnotící prvky ve sdělení - objasní cíle a pravidla fungování mediálních sdělení interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - rozpozná působení předsudků - odhadne možnosti nezaujatého postoje vycházejícího ze znalosti problematiky vnímání autora mediálních sdělení - určí možnosti ztotožnění autora mediálního sdělení - doloží výrazové prostředky užívané pro záměrnou manipulaci tvorba mediálního sdělení - navrhne sdělení pro školní či regionální časopis, noviny či jiné médium práce v realizačním týmu - posoudí svoji úlohu v pracovním kolektivu

Literární výchova (próza, poezie, drama): □ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla □ rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora □ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo □ tvoří vlastní text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie □ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní a svůj názor doloží argumenty □ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	□ používá literaturu jako zdroj poznání i prožitků □ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor dokládá argumenty □ rozpozná základní literární druhy a žánry □ formuluje hlavní myšlenky díla □ umí uceleně reprodukovat přečtený text, charakterizuje hlavní postavy □ všímá si jazykových prostředků v uměleckém díle □ rozpozná základní rysy autorova stylu □ dokáže ústně i písemně sdělit své dojmy z četby, návštěvy divadelního i filmového představení □ srovnává filmové adaptace s literárními předlohami □ má představu o typech knihoven ve městě (místě) □ snaží se o vlastní hodnocení uměleckého díla □ tvoří vlastní text podle svých schopností na základě znalostí z literární teorie □ orientuje se v hlavních literárních směrech, uvádí jejich znaky □ uvádí významné představitele hlavních vývoj. období v české a světové literatuře, s důrazem na lit. národní □ zkouší dávat do souvislosti vývoj literatury s dějinnými událostmi □ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i	tvořivé činnosti s literárním textem způsoby interpretace literárních i jiných děl základy literární teorie a historie □ publicistické žánry literární druhy a žánry □ poezie, próza, drama □ žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času □ hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	

	☐ v dalších informačních zdrojích ☐ umí výrazně přečíst, popř. zarecitovat úryvek uměleckého díla ☐ zvládne pamětně básnický a kratší prozaický text ☐ zapojuje se do dramatizace vhodných textů ☐ umí spolupracovat ve skupině a při realizaci projektů		
Výstupy jsou v souladu se standardy MŠMT pro výuku českého jazyka a literatury. Příloha - číselné a slovní vyjádření indikátorů uváděných ve standardech: ČJL-9-1-03.3 Žák rozpozná v textu alespoň jeden manipulativní prvek ČJL-9-1-03.4 Žák zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci ČJL-9-1-05.1 Žák vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce ČJL-9-1-09.1 Žák uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost ČJL-9-1-09.2 Žák seřadí slovní výpovědi od nejvhodnější po nejméně vhodnou (hodnocení od nejlepšího po nejhorší) ČJL-9-1-10.1 Žák najde chybnou formulaci (stylistickou chybu) a z nabízených opravných možností vybere tu správnou. ČJL-9-2-02.5 Žák nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty ČJL-9-2-02.6 Žák vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování ČJL-9-2-02.7 Žák prokáže znalost významu přeneseného pojmenování ČJL-9-3-01.4 Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku ČJL-9-3-01.2 Žák správně určí básnické prostředky ozvlášťující literární dílo (jednoduché příklady personifikace, metafory, metonymie) ČJL-9-3-01.4 Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku ČJL-9-3-04.1 Žák vytvoří jednodušší literární text odpovídající tematicky i formálně zadání (v nabídce báseň, bajka, pohádka)			

ČESKÝ JAZYK – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: ☐ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ☐ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ☐ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků dorozumívání ☐ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ☐ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ☐ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel ☐ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	☐ používá kultivovaný písemný a ústní projev na základě poznatků o jazyce a stylu ☐ rozliší popis statický a dynamický ☐ porovná popis prostý, odborný a subjektivně zabarvený ☐ rozliší jednotlivé druhy popisu ☐ sestaví vlastní životopis	vypravování: čtení ☐ prožitkové naslouchání ☐ praktické, kritické, zážitkové mluvený projev ☐ zásady dorozumívání ☐ zásady kultivovaného projevu ☐ komunikační žánry popis: čtení ☐ praktické, věcné, kritické, prožitkové naslouchání ☐ praktické (podnět k jednání), věcné, kritické (objektivní a subjektivní sdělení) mluvený projev ☐ zásady dorozumívání ☐ zásady kultivovaného projevu ☐ komunikační žánry písemný projev ☐ na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech ☐ vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní ☐ komunikační žánry - charakteristika, popis, subjektivně zabarvený popis tiskopisy a životopis: písemný projev ☐ strukturovaný životopis, objednávka	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání - ověří dovednosti pro studium sebepoznávání a sebepojetí - zhodnotí své „já“ - vymezí své vztahy k druhým seberegulace a sebeorganizace - navrhne cvičení sebekontroly stanoví osobní cíle a kroky k jejich dosažení kreativita - uplatňuje své nápady poznávání lid - rozpozná odlišnosti, hledá výhody v odlišnostech mezilidské vztahy - aplikuje lidská práva v užším kolektivu třídy komunikace - rozliší a užívá specifické komunikační dovednosti kooperace a kompetice - ověří si schopnost seberegulace v případě nesouhlasu - prokáže schopnost jasné a respektující komunikace řešení problémů a rozhodovací dovednosti - vymezí dovednosti potřebné pro řešení problémů

□ využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát □ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru □ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru □ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně využívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči □ rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj □ zapojuje se do diskuze, řídí ji, využívá pravidel komunikace a zásad dialogu □ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	□ napíše objednávku □ sleduje výstavbu textu, vyhledá části výkladové a popisné □ zpracuje výklad odborného textu □ uvažuje nad různými problémy, napíše úvahu na dané téma □ v řečnických vědomostech aplikuje získané vědomosti □ komunikuje kultivovaně a výstižně, uplatňuje spisovný jazyk □ rozliší základní publicistické útvary □ orientuje se v tisku, formuluje svůj vlastní názor	výpisky a výtah: čtení □ praktické, věcné, kritické naslouchání □ praktické, věcné, kritické mluvený projev □ zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu) □ komunikační žánry – referát písemný projev □ komunikační žánry : výklad úvaha: čtení □ praktické, věcné, kritické naslouchání □ praktické, věcné, kritické mluvený projev □ komunikační žánry: diskuse písemný projev □ komunikační žánry: úvaha, teze proslov: mluvený projev □ zásady kultivovaného projevu naslouchání písemný projev diskuse: mluvený projev □ zásady kultivovaného projevu komunikační žánry □ diskuse naslouchání □ kritické, praktické publicistické útvary	hodnoty, postoje, praktická etika - analyzuje vlastní i cizí postoje a hodnoty VDO občanská společnost a škola - ověří formy zapojení žáků do života v místní komunitě EGS Evropa a svět nás zajímá - porovná lidovou slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy objevujeme Evropu a svět - navrhne formu pracovní aktivity ke Dni Evropy - zhodnotí její vypracování jsme Evropané - navrhne formu zapojení do projektu Evropské unie - posoudí úroveň realizace MKV kulturní difference - zjistí zastoupení etnik v místě bydliště či školy lidské vztahy - ověří fungování integrace etnik v místě bydliště, případně v užším kolektivu třídy etnický původ - rozpozná projevy rasové nesnášenlivosti - zdůvodní obecné příčiny jejich vzniku multikulturalita - odhadne vývoj společnosti - zhodnotí možná rizika tohoto vývoje
Jazyková výchova □ využívá znalostí o jazykové normě	□ využívá získaných poznatků	obecné poučení o jazyce: □ čeština (jazyk národní, jazyk	

při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace □ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití □ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova □ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh □ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami □ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci □ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický, slootovorný a syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí □ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	k vytváření jazykových projevů v praxi využívá obecná poučení o jazyce, rozlišuje skupiny, rozvrstvení □ uvede základní poznatky o vývoji českého jazyka □ vysvětlí pojmy : archaismy, historismy a neologismy □ rozpozná samohlásky a souhlásky, rozliší souhlásky znělé a neznělé □ ve slovech rozpozná slovní přízvuk □ vysvětlí spodobu znělosti □ aplikuje zásady spisovné výslovnosti v praxi □ upevní si vědomosti z předchozích ročníků □ používá jazykové příručky □ rozliší a správně zařadí jednotlivé slovní druhy, vytváří jejich spisovné tvary □ určí mluvnické významy ohebných slovních druhů □ rozliší přechodník přítomný a minulý v textu □ obecná jména přejatá, cizí vlastní jména □ rozlišuje pravopisné jevy lexikální, morfologické a syntaktické □ odstraňuje nedostatky ve skladbě věty a souvětí, □ rozezná odchylky ve větné stavbě □ užívá správně interpunkci ve větě jednoduché a souvětí	mateřský) □ skupiny jazyků (slovanské – především slovenština - a jiné, jazyky menšinové) □ rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) □ jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky) zvuková stránka jazyka: □ zásady spisovné výslovnosti, □ modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) slovní zásoba a tvoření slov: □ slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma , synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov tvarosloví: □ slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov pravopis: □ pravopis lexikální, morfologický, syntaktický skladba: □ výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, □ přímá a nepřímá řeč, stavba textu	MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozliší informativní, zábavní a reklamní sdělení interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - rozpozná zjednodušující prvky - rozliší sdělení vycházející ze znalosti problematiky od sdělení potvrzujícího předsudky vnímání autora mediálních sdělení - vymezí výrazové prostředky užívané pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci tvorba mediálního sdělení - uplatní a vhodně kombinuje výrazové prostředky při tvorbě věcně správných a komunikačně vhodných mediálních sdělení práce v realizačním týmu - zapojí se do tvorby mediálních sdělení v rámci školy či regionu

Literární výchova (próza, poezie, drama): ☐ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ☐ rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora ☐ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ☐ tvoří vlastní text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ☐ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní a svůj názor doloží argumenty ☐ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich významné představitele ☐ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ☐ porovnává různá zpracování téhož tématu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ☐ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	☐ využívá při rozboru literárního díla základních literárních pojmů ☐ charakterizuje významné literární žánry a jejich typy, orientuje se v základních literárních směrech a má přehled o významných představitelích české a světové literatury ☐ tvoří vlastní literární texty ☐ zformuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ☐ při vyhledávání informací využívá různé typy katalogů, knihovny i další informační zdroje	tvořivé činnosti s literárním textem způsoby interpretace literárních i jiných děl základy literární teorie a historie ☐ publicistické žánry literární druhy a žánry ☐ poezie, próza, drama ☐ žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času ☐ hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	

Výstupy jsou v souladu se standardy MŠMT pro výuku českého jazyka a literatury.

Příloha - číselné a slovní vyjádření indikátorů uváděných ve standardech:

ČJL-9-1-01.1 Žák po přečtení textu dokáže vybrat z nabízených možností, co je názorem pisatele textu.

ČJL-9-1-03.5 Žák vybere dle svého postoje nejpravděpodobnější variantu.

ČJL-9-1-05.4 Žák rozhodne o vhodnosti / nevhodnosti použití nespisovného výrazu v textu.

ČJL-9-1-10.2 Žák najde záměrně uvedenou pravopisnou chybu v textu a vybere formulaci bez chyb

ČJL-9-1-10.3 Žák analyzuje předložený text a zařadí ho k danému funkčnímu stylu.

ČJL-9-1-10.4 Žák dovede své znalosti o funkčních stylech tvůrčím způsobem použít.

ČJL-9-2-03.1 Žák se orientuje v odborném textu.

ČJL-9-2-06.2 Žák rozšíří daný větný člen na několikanásobný, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku.

ČJL-9-2-06.6 Žák vybere z nabízených možností grafickou stavbu souvětí a přiřadí ji k danému souvětí (lze i obráceně – přiřadí ke grafu jedno z nabízených souvětí).

ČJL-9-2-07.1 Žák vybere z nabízených vět tu, ve které je /není pravopisná chyba.

ČJL-9-2-08.1 Žák v krátké ukázce najde nespisovný výraz a vybere z nabízených možností správné převedení ukázky do jazyka spisovného.

ČJL-9-2-08.2 Žák přiřadí ke krátkému textu jeden z nabízených pojmů útvaru národního jazyka.

ČJL-9-2-08.3 Žák vybere z nabízených možností nejvhodnější užití daného textu a přiřadí ho k ukázce.

ČJL-9-3-06.1 Žák určí k jakému literárnímu druhu / žánru patří výchozí text

ČJL-9-3-01.3 Žák doplní do básně slovo ve správném rýmu podle rytmu a smyslu textu.

ČJL-9-3-02.2 Seřadí úryvky z literárních děl v pořadí, ve kterém vznikly.

ČJL-9-3-03.1 Žák popíše v dopise ve 150–180 slovech film, který vznikl na základě literárního díla.

ČJL-9-3-05.1 Žák rozhodne o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře.

ČJL-9-3-06.1 Žák přiřadí k uvedenému literárnímu druhu/žánru ukázky jednotlivých uměleckých textů.

ČJL-9-3-07.1 Žák zařadí vybrané autory do uvedených literárních směrů.

ČJL-9-3-07.2 Žák popíše základní znaky literárního směru na vybrané ukázce.

ČJL-9-3-08.1 Žák převede úryvek literárního díla do podoby divadelního scénáře.

ČJL-9-3-08.2 Žák porovná film a jeho literární předlohu a popíše základní shody a rozdíly v obsahu obou uměleckých děl.

5.1.2 Vyučovací předmět: Cizí jazyk

Cizí jazyk je vyučován od 3. do 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	3	3	3	3	3	3	3

Cizí jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Obsahovou náplní je nácvik řečových dovedností a to jak receptivních, produktivních, tak i interaktivních. Při rozvíjení výše uvedených dovedností je využívána slovní zásoba tematických okruhů a komunikativních situací v rozsahu učiva jednotlivých ročníků. Obsah předmětu zohledňuje zájmy, nadání žáků i potřeby pro praktický život a budoucí povolání. Výuka probíhá v běžných třídách a minimálně jednou týdně v jazykové učebně, vybavené audio-video systémem. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Hodiny probíhají zábavnou formou, zaměřují se především na rozvoj poslechu a mluvení, zpracovávají se vhodné texty ke čtení a řízeně se rozvíjí psaní od jednotlivých slov až k celému odstavci. Při začlenění žáka do skupiny se přihlíží k doporučení učitele a výsledku výstupního testu na konci 4. ročníku. Na konci klasifikačního období v 1. a 2. pololetí je možné přehodnotit zařazení žáka do skupiny. Na druhém stupni výuka plyně navazuje na předcházející období. Další cizí jazyk je od školního roku 2013/14 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Škola zařazuje Další cizí jazyk podle svých možností nejpozději od 8. ročníku v minimální časové dotaci 6. hodin.výuky. Vzhledem k posilování významu Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Další cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky- viz tabulka). V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového podvědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům. Žáci při hodinách procvičují všechny jazykové dovednosti (mluvení, poslech, čtení, psaní). Více jsou využívány počítače a internet, a to jak k procvičování dané látky, tak i pro pravidelnou výměnu e-mailů s vrstevníky z jiných zemí. Žáci poznávají kulturu anglicky mluvících zemí i dalších evropských zemí účastí na mezinárodních projektech.

Do vzdělávacího předmětu cizí jazyk jsou začleněna průřezová témata (viz. přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Společný evropský referenční		A1	A2
POROZUMĚNÍ	Poslech	Rozumím známým slovům a zcela základním frázím týkajícím se mé osoby, mé rodiny a bezprostředního okolí, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně.	Rozumím frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se mě bezprostředně týkají (např. základní informace o mně a mé rodině, o nakupování, místopisu). Dokážu pochopit smysl krátkých jasných jednoduchých zpráv a hlášení.
	Čtení	Rozumím známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, například na vývěskách, plakátech nebo v katalogích.	Umím číst krátké jednoduché texty. Umím vyhledat konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech, např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístcích a jízdních řádech. Rozumím krátkým jednoduchým osobním dopisům.

MLUVENÍ	Ústní interakce	Umím se jednoduchým způsobem domluvit, je-li můj partner ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď nebo ji přeformulovat a pomoci mi formulovat, co se snažím říci. Umím klást jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídat, pokud se týkají mých základních potřeb, nebo jde –li o věci, jež jsou mi důvěrně známé	Umím komunikovat v jednoduchých běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech. Zvládnou velmi krátkou společenskou konverzaci, i když obvykle nerozumím natolik, abych konverzaci sám/sama dokázal(a) udržet.
	Samostatný ústní projev	Umím jednoduchými frázemi a větami popsat místo, kde žiji, a lidi, které znám.	Umím používat řadu frází a vět, abych jednoduchým způsobem popsal(a) vlastní rodinu a další lidi, životní podmínky.
PÍSMANÍ	Písemný projev	Umím napsat stručný jednoduchý text na pohlednici, například pozdrav z dovolené. Umím vyplnit formuláře obsahující osobní údaje, například své jméno, státní příslušnost a adresu při přihlašování v hotelu.	Umím napsat krátké jednoduché poznámky a zprávy týkající se mých základních potřeb. Umím napsat velmi jednoduchý osobní dopis, například poděkování.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu cizí jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ vedeme žáky k experimentování s různými učitelskými styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejúčinnější
- ✓ žáci spolupracují na projektech se žáky z jiných zemí, při těchto aktivitách používají angličtinu jako reálný prostředek komunikace
- ✓ vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení
- ✓ motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

- ✓ žáci pracují s knihami s anglickými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného
- ✓ žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scénce) použít
- ✓ žáci pracují na projektech, kde řeší samostatně nebo ve skupině reálné problémy, výsledky porovnávají se žáky z jiných zemí

Kompetence komunikativní

- ✓ vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v anglickém jazyce, simulují reálné situace ze života
- ✓ umožňujeme žákům komunikovat prostřednictvím Internetu, žáci si pravidelně dopisují e-mailem, chatují s vrstevníky ze zahraničí žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

- ✓ žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti, zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- ✓ navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- ✓ žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

- ✓ vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu
- ✓ žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

- ✓ vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě
- ✓ zadáváme úkoly z reálných životních situací
- ✓ žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

ANGLICKÝ JAZYK – 3. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Řečové dovednosti ☐ žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně ☐ žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ☐ žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu ☐ žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu ☐ žák přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ☐ žák píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	☐ používá slovní zásobu v rozsahu učebnice ☐ dává příkazy a rozumí jim ☐ pojmenuje zvířata, barvy, názvy školních potřeb ☐ popíše části lidského těla ☐ správně a srozumitelně vyslovuje ☐ rozumí krátkým pokynům v textu ☐ rozumí jednoduchým textům nahrávek i jazyku učitele a spolužáků	☐ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ☐ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) ☐ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice ☐ barvy, čísla 1 – 20, pokyny učitele k výuce ☐ otázky Je to? ☐ odpovědi Ano, je, Ne, není ☐ osobní zájmena v jednotném čísle, sloveso být ☐ sloveso mít ☐ odpovědi Ano mám, Ne nemám ☐ předložky na, v ☐ slova v rozsahu slovníku používané	OSV sebepoznání a sebepojetí - rozvíjí dovedností pro učení a studium komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) EGS Evropa a svět nás zajímá - buduje si pozitivní vztah k jinakosti MKV princip sociálního smíru a solidarity - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace

		učebnice, pracovního sešitu ☐ poslechy z učebnice, písničky, říkanky, básničky, příběhy, jazyk učitele ☐ slovník k učebnici, obrázky ☐ abeceda	

ANGLICKÝ JAZYK – 4. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním ☐ žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ☐ žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu ☐ žák rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální podporu	☐ reaguje na pokyny, jazyk učitele /spolužáků ☐ rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, a dalším známým tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně	☐ poslechy a texty v učebnici, písničky, básničky, příběhy, jazyk učitele ☐ texty, komiksy a dodatečné materiály učebnice ☐ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ☐ texty učebnice, časopisy ☐ slova, fráze a věty učebnice ☐ materiál učebnice, pracovního sešitu ☐ formulář, jméno, věk, národnost ☐ cvičení učebnice, pracovního sešitu ☐ sloveso být plné a zkrácené tvary) ☐ mluvnické – základní gramatické ☐ rozkaz, abeceda ☐ množné číslo, předložky ☐ sloveso být v otázce a oznamovací větě, záporu, zkrácené tvary ☐ množné číslo pravidelné a nepravidelné tvoření	OSV sebepoznání a sebepojetí - rozvíjí dovednosti pro učení a studium komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) EGS Evropa a svět nás zajímá - buduje si pozitivní vztah k jinakosti - srovnává zvyky a tradice MKV princip sociálního smíru a solidarity - chápe význam angličtiny jako prostředku nadnárodní komunikace a studia
Mluvení ☐ žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny	☐ speluje jednotlivá slova ☐ reaguje na pokyny, jazyk učitele /spolužáků ☐ mluví o počasí		

osvojovaných témat □ žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	□ zazpívá písničky, říká básničky, říkanky a krátké příběhy □ krátce shrne přečtený text, předvede scénku na základě přečteného / slyšeného □ odpoví gramaticky správně na otázku □ vytvoří gramaticky správně otázku v rozsahu gramatických jevů učebnice □ konverzuje se spolužákem i učitelem □ popíše dům/byt, místnosti □ popíše město, místa ve městě □ popíše obrázek □ vyjádří čas, zeptá se na čas, mluví o škole a rozvrhu □ na základě reálné situace jednoduše reaguje v zadané roli, pozdraví, zeptá se a odpoví na otázky, rozloučí se □ mluví o zvířatech	struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) □ sloveso být, moci □ přítomný čas prostý a průběhový □ základní fráze (jak se jmenuješ, jak se máš, co je tvoje oblíbené..., máš rád..., umím odpovědi na dané otázky, odpovědi □ hudební nástroje □ sloveso <i>can</i> (moci), věta kladná, záporná, otázka, krátké odpovědi □ místnosti v domě, zařízení bytu, předložky místní □ sloveso mít, fráze □ rozkaz 2.os.jednotného č. □ přítomný čas průběhový (kladná, záporná věta, otázka a krátké odpovědi) □ druhy počasí □ otázka Kolik je hodin? □ věta: Odkud jsi, Jsem z □ vyjadřování času: <i>to, past, half, quarter</i> □ předložky časové <i>on, in, at</i> □ školní předměty □ přítomný čas prostý (otázka na 2. osobu jednotného a množného čísla) □ přítomný čas prostý (3.osoba jednotného čísla) □ místa, kde zvířata žijí a čím se živí □ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice □ popis osoby, přídavná jména, části těla	
Čtení s porozuměním □ žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	□ přečte básničku, pohled, v rozsahu slovní zásoby učebnice □ vyhledá zadanou informaci v přiměřeně dlouhém textu □ vyhledává dané slovo ve slovníku □ srozumitelně vyslovuje čtený text obsahující známou slovní zásobu		
Psaní □ žák napíše krátký text s použitím	□ napíše pohled a jednoduchý dopis z		

jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ☐ vyplní osobní údaje do formuláře	prázdnin ☐ píše anglické věty ☐ vyplní základní informace o sobě ☐ orientuje se v textech v učebnici a v poslechovém materiálu a zpracuje ho dle pokynů		

ANGLICKÝ JAZYK – 5. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním ☐ žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ☐ žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu ☐ žák rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální podporu	☐ rozliší známá slova v poslechu ☐ rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně. ☐ reaguje na jednoduché pokyny ☐ doplní informace z poslechu ☐ orientuje se poslechových cvičeních o různých tématech a zpracuje je dle pokynů ☐ reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace ☐ vyjádří pocity, nálady ☐ užívá abecední slovník učebnice s pomocí obrázků ☐ speluje své jméno a jména spolužáků	☐ texty a poslechová cvičení učebnice ☐ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ☐ zvuková a grafická podoba jazyka – pasivně fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou ☐ telefonní čísla, otázka na tel. číslo, číslovky ☐ slovosled, základní gramatické struktury (sloveso být, mít - věta kladná, záporná, otázka, krátké odpovědi), přivlastňovací zájmena ☐ dny v týdnu, čas, předložky ☐ kalendářní měsíce ☐ rodina, časové údaje ☐ přivlastňovací zájmena, zájmena ☐ Kdo? Kolik ☐ otázka Máš rád ?	OSV seberegulace a sebeorganizace - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia kreativita - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) EGS Evropa a svět nás zajímá - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky MKV kulturní difference - poznává život v jiných zemích na
Mluvení ☐ žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů ☐ žák sdělí jednoduchým způsobem	☐ aktivně se zapojí do jednoduché konverzace ☐ sám nebo se spolužákem reprodukuje		

základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	texty v učebnici se správnou a srozumitelnou výslovností ☐ v textu s obrázky vyhledá informaci a správně gramaticky vytvoří odpověď ☐ umí se omluvit ☐ popíše svůj den ☐ jednoduše popíše obrázek ☐ představí se, zeptá se kdo je kdo ☐ sdělí své telefonní číslo, zeptá se na tel. čísla ostatních ☐ zeptá se na nejoblíbenější barvu, vyjádří svou oblíbenou barvu ☐ vytvoří školní pokyny ☐ vede jednoduchou konverzaci o lidech ☐ ptá se na každodenní činnosti, hovoří o nich ☐ hovoří o tom, co kdo má a nemá rád ☐ mluví o tom, co kdo může nebo umí udělat ☐ mluví o domově ☐ reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	☐ texty učebnice, časopisy, příběhy, písničky ☐ texty dané učebnice ☐ otázky zjišťující základní informace v textu ☐ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) ☐ sloveso mít (<i>havegot</i>) ☐ přítomný prostý čas, předložky, dny v týdnu, časové údaje ☐ gramatické struktury učebnice ☐ barvy, přídavná jména, předměty ☐ počitatelná a nepočitatelná podstatná jména ☐ přítomný prostý čas (oznamovací věty a otázky s tazacím zájmenem) ☐ přítomný prostý čas (3. osoba, otázka s pomocným slovesem), zápor ☐ sloveso moci (<i>can</i>) v oznamovací větě, otázce, záporu ☐ vazba <i>thereis/are</i>, předložky, běžné předměty v místnosti ☐ vazba <i>thereis/there are</i> ☐ názvy míst ve městě, místní předložky ☐ sloveso muset (<i>must</i>)	základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia

Čtení s porozuměním ☐ Žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ☐ Žák rozumí jednoduchým	☐ najde v textu zadanou informaci ☐ v textech s vizuální podporou		

krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	porozumí hlavní myšlence		
Psaní ☐ žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ☐ vyplní osobní údaje do formuláře	☐ vytvoří projekt na dané téma ☐ napíše pohlednici ☐ napíše svůj rozvrh ☐ popíše svůj den ☐ vyplní formulář se všemi základními údaji ☐ doplní slovo do věty, doplní text ☐ písemně převypráví obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy ☐ vytvoří správně gramaticky větu ☐ shrne písemně obsah krátké slyšené konverzace. ☐ popíše obrázek, používá předložky místní	☐ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou těchto témat: domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, počasí ☐ anglicko-český a česko-anglický slovník ☐ slovník učebnice – práce se slovníkem	

ANGLICKÝ JAZYK – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či	pracuje s příběhy, dialogy, konverzacemi, písněmi	- poslechová cvičení, písničky, články - texty, rozhovory, konverzace učebnice - texty se slovní zásobou o: - rodině - volném čase a zálibách	OSV seberegulace a sebeorganizace - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia kreativita - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech
konverzace, který se týká osvojovaných témat		- zvířatech - svátcích a tradicích u nás i v anglicky mluvících zemích - konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou těchto témat: domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékání, bydliště, zvířata - projekt o vlastním životě - popis věcí - oblíbená zvířata - přání k svátku, zábava	komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) EGS Evropa a svět nás zajímá - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) MKV kulturní difference

Mluvení ☐ žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních ☐ žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ☐ žák popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	☐ odpoví na otázky ☐ popíše jednoduchý obrázek ☐ vytvoří rozhovor/ sdělení na dané téma ☐ jednoduše převypráví příběh, situaci ☐ sestaví správně otázky v přítomných časech ☐ používá fráze a ustálená spojení ☐ sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma; předvede konverzaci, scénku ☐ mluví o své rodině ☐ popíše osoby, porovná je ☐ mluví o zvycích, obvyklých činnostech a tom, co právě dělá	☐ gramatické jevy: - přítomný průběhový čas (oznamovací věta kladná, záporná, otázka, krátké odpovědi) - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý - sloveso být a mít - předložky - přídavná jména - předmětná zájmena - tázací zájmena - minulý čas slovesa být - frekvenční příslovce (někdy...) ☐ poslechové aktivity a texty učebnice ☐ hláskování slov ☐ osobní informace ☐ škola, denní činnosti	- poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia MV fungování a vliv médií na společnost - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak

Čtení s porozuměním □ žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	□ foneticky správně přečte dialog, konverzaci, krátký text se známou slovní zásobou □ rozumí jednoduchým informacím v textu s obrázky □ čte komiksy, hádanky □ v textech vyhledá probírané výrazy a slova	□ témata: - měsíce v roce, data – narozeniny - školní třída □ česko-anglický a anglicko – český slovník	
Psaní □ žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři □ žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	□ doplní do textu výrazy □ porozumění prokáže tím, že: spojí informaci s obrázkem, doplní informace, slyšenou informaci správně zapíše, opraví, sestaví správné pořadí □ popíše jednoduchý obrázek □ vypracuje text na dané téma □ vypracuje projekt na dané téma □ doplní správně vynechaná slova a jiné výrazy □ sestaví krátký text □ orientuje se ve dvojjazyčném slovníku □ vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva		

ANGLICKÝ JAZYK – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat	- rozlišuje rozdíl mezi českou a anglickou výslovností - používá fonetické značky a zvuky, které představují - rozlišuje slovní přízvuk a větný přízvuk - sestaví správně otázky v přítomných časech, minulém čase prostém, budoucích čase	- texty, dialogy, konverzace v rozsahu učebnice - textové materiály - poslechové materiály, písničky - text písní - materiály učebnice - gramatické jevy: - minulý čas prostý - příslovce <i>ago</i> - minulý čas prostý v otázce - zájmena osobní, předmětná - přivlastňovací přídavná jména - přítomný čas prostý a průběhový - členy určité a neurčité - spojky <i>a</i>, <i>ale</i>, <i>avšak</i> - vyjadřování množství - minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves - otázky a záporny v min. čase - budoucí čas <i>going to</i> - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - člen neurčitý a určitý - stupňování přídavných jmen - krátká a dlouhá přídavná jména - přídavná jména a příslovce	OSV seberegulace a sebeorganizace - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia kreativita - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) EGS Evropa a svět nás zajímá - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) jsme Evropané - poznává bohatosti evropských jazyků při práci na projektu věnovanému Dni Evropy MKV kulturní difference - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia MPV
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech - žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa, věci ze svého každodenního života	- užívá vhodně fráze a ustálená spojení aktivně se zapojuje do rozhovoru - sestaví rozhovor/sdělení na dané téma - popíše obrázek, situaci - převypráví obsah delšího textu, příběhu, konverzace - vyžádá si informaci v přítomnosti, minulosti i budoucnosti - reaguje v běžných situacích	- konverzace, dialogy, texty a příběhy učebnice - události v minulosti - oblíbené činnosti vlastní i ostatních lidí - reaguje na podněty	
Čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - žák rozumí krátkým a	- foneticky správně přečte dialogy/rozhovory i delší texty se známou slovní zásobou - používá základní čtenářské strategie - najde v textu požadovanou		

jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	informaci, odpoví na otázky ☐ čte autentické časopisy ☐ různými typy cvičení prokáže pochopení obsahu příběhu, rozhovoru, interview, dialogu s probíranou slovní zásobou a tématem ☐ vybere požadovanou informaci z delších poslechů ☐ samostatně vybere nejdůležitější informace k převyprávění ☐		fungování a vliv médií na společnost - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Psaní ☐ žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ☐ žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	☐ sestaví krátký příběh ☐ správně tvoří věty všech typů v daných gramatických jevech (čas minulý, přítomný, budoucí) ☐ používá spojky ☐ s pomocí učitele odvodí význam ☐ zvyšuje svou rychlost a přesnost při vyhledávání ve dvojazyčném slovníku ☐ využívá výkladový slovník	☐ konverzace, dialogy, texty a příběhy z učebnice ☐ události v minulosti ☐ oblíbené činnosti vlastní i ostatních ☐ reaguje na podněty ☐ co jiní dělali v minulosti ☐ aktivity v minulosti ☐ oblíbené činnosti ☐ aktivity v budoucnost (plány) ☐ kuchařský recept ☐ objednání jídla v restauraci ☐ témata: - nákup zboží - co nedávno dělal, co dělali ostatní, jak se baví - nemoci - v restauraci – jídelníček	

ANGLICKÝ JAZYK – 8. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním □ žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně □ žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat	□ pochopí obsah příběhu, rozhovoru, konverzace o probíraném tématu □ rozumí důležitým informacím v krátkých nahrávkách □ převede převyprávění do jiného času / u dialogů, konverzací	□ texty učebnice (monology, dialogy, konverzace, příběhy, texty) □ poslechové materiály: - text autentické písně □ gramatické jevy: - předpřítomný čas v oznamovací větě - příslovce vyjadřující pravděpodobnost - budoucnost pomocí <i>will</i> - sloveso <i>muset – have to</i> - záporné věty, otázky - slova <i>for a since</i> - příslovce <i>ever a never</i> - minulý čas prostý a průběhový - sloveso <i>must / mustn't</i> a opis <i>have to</i> - číslovky - minulý a budoucí čas □ tematické okruhy: - volný čas, cestování - škola, rodina a zdraví - společenské a kulturní prostředí anglicky mluvících zemí - nakupování - gratulace / blahopřání - souhlas / nesouhlas	OSV seberegulace a sebeorganizace - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia kreativita - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) EGS Evropa a svět nás zajímá - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) jsme Evropané - poznává bohatosti evropských jazyků při práci na projektu věnovanému Dni Evropy MKV kulturní difference - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia
Mluvení □ žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích □ žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech □ žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa, věci ze svého každodenního života	□ používá přízvuk ve slovech i větách □ odpoví na otázky, věty typu pravda/nepravda □ sestaví dialogy, rozhovory, na daná témata, popíše složitější obrázek □ sestavuje věty kladné, záporné, otázky, krátké odpovědi v daných gramatických časech □ obměňuje věty s použitím daných výrazů, jevů □ užívá fráze a ustálená spojení □ reprodukuje obsah delších a složitějších textů používané učebnice s pomocí návodných obrázků, výrazů i samostatně □ sám sestaví jednoduché shrnutí obsahu textu □ vyžádá informaci o situacích a reaguje v situacích v přítomnosti, minulosti, budoucnosti; volí správné		

	gramatické jevy		
Čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- vyhledá v textu požadovanou informaci - najde v textu informaci při zběžném čtení (scanning) - čte s porozuměním texty s obrázky - foneticky správně přečte texty se známou slovní zásobou - samostatně používá naučené strategie pro určení významu (slovo před / za, věta před/za, obsah odstavce, kontext)	- formální dopis, - názor na film / knihu - vyjádří názor na to, co se stane v budoucnosti - nabídne pomoc, tvoří návrhy - orientace ve městě	MV fungování a vliv médií na společnost - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak tvorba mediálního sdělení - zpracuje mediální sdělení (příspěvky v angličtině do školního časopisu)
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	- vytvoří možné pokračování textu - sestaví dialogy, rozhovory, na daná témata, popíše složitější obrázek - vyjádří jednoduše svůj názor - vypracuje projekt na dané téma - sestavuje věty kladné, záporné, otázky, krátké odpovědi v daných gramatických časech - sestaví správně věty z daných výrazů - obměňuje věty s použitím daných výrazů, jevů - rozlišuje situace, kdy použít výkladový slovník - rychle, samostatně používá dvojjazyčný slovník - vyhledá slova ve výkladovém slovníku	- texty učebnice a jiné materiály - česko-anglický a anglicko- český slovník - výkladový slovník	

ANGLICKÝ JAZYK – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním ☐ žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ☐ žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	☐ rozumí důležitým informacím v krátkých nahrávkách ☐ pochopí obsah příběhu, rozhovoru, konverzace o probíraném tématu	☐ poslechový materiál k textům z učebnice ☐ audio, video (filmy) ☐ poslechové materiály: texty písní ☐ porozumění poslouchaným textům ☐ doplnění informací do psaného textu z poslechu ☐ gramatické jevy: - slovesa <i>can</i> a <i>be able to</i>	OSV seberegulace a sebeorganizace - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia kreativita - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích

Mluvení □ žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích □ žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech □ žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa, věci ze svého každodenního života	□ při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy přiměřeného rozsahu □ rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor. □ rozumí zřetelně vyslovovanému vyprávění a konverzaci o běžných tématech. □ ústně popíše sebe, svou rodinu, svou školu, známá místa a předměty □ ústně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace. □ s kamarády se domluví na společném programu (co, kdy a kde budou dělat). □ adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru	- frázová slovesa □ opakování přítomných časů □ opakování minulých časů □ budoucí čas will s opisnými slovesy □ modální sloveso should (měl bys) □ předpřítomný čas a minulý čas □ slovo since □ vyjádření Já také / Já také ne □ práce s textovými materiály učebnice □ každodenní konverzace □ realie anglicky mluvících zemí a ČR □ popis zkušeností, zážitků □ vyjádření vlastního názoru □ rozhovory na běžná témata související s každodenním životem □ použití anglicko – českého a česko-anglického slovníku □ vyhledávání ve výkladovém slovníku na začátečnické úrovni	kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) EGS Evropa a svět nás zajímá - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) objevujeme svět a Evropu - seznamuje se s evropskými institucemi jsme Evropané - poznává bohatosti evropských jazyků při práci na projektu věnovanému Dni Evropy MKV kulturní difference - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako
	s kamarádem □ vyžádá informaci o situacích v přítomnosti, minulosti, budoucnosti, rozlišuje jednotlivé situace, volí správné gram. jevy □ rozvíjí použití gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru (tolerování elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Probíraná témata: - domov - rodina - bydlení - škola - volný čas - kultura - sport - péče o zdraví - pocity a nálady - stravovací návyky	prostředku mezinárodní komunikace a studia MV fungování a vliv médií na společnost - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak tvorba mediálního sdělení - zpracuje mediální sdělení (příspěvky v angličtině do školního časopisu)

Čtení s porozuměním ☐ žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ☐ žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	☐ pracuje s autentickými materiály pro vyhledání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií. ☐ v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. ☐ v textech rozumí významu klíčových slov. ☐ rozumí obsahu krátkých textů a s využitím vizuální opory obsahu neadaptovaných textů ☐ vyjadřuje se o současných a minulých hypotetických situacích ☐ sestaví písemné sdělení související s tématy, která mu jsou blízká, jako kamarádi, rodina, koníčky, škola ☐ ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby ☐ opisem vyjádří větu či krátký text.	- počasí - příroda a město - nákupy a móda - společnost a její problémy - volby povolání - moderní technologie a média - cestování - realie zemí příslušných jazykových oblastí	
Psaní ☐ žák vyplní základní údaje o sobě	☐ písemně reaguje na krátké sdělení		

ve formuláři ☐ žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	obsahující otázky ☐ písemně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace. ☐ vyžádá písemně informaci týkající se známých témat a poděkuje za ni ☐ v reálných situacích si vyžádá informaci a při nepochopení klade doplňující otázky ☐ využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem ☐ rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím		

5.1.3 Vyučovací předmět: Další cizí jazyk

Další cizí jazyk je vyučován od 7. do 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2

NĚMECKÝ JAZYK – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním ☐ žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně ☐ žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat,	☐ rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ☐ napodobuje správnou výslovnost ☐ reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu ☐ rozlišuje rozdíly mezi českou a německou podobou znělosti v souvislé řeči	☐ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky ☐ specifické problémy českých žáků v rovině výslovnosti (reduzierte e, uzavřené samohlásky [o,u,ö,ü], rozdíl mezi českým [e:]a něm.[ä]... ☐ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování,	OSV seberegulace a sebeorganizace - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia kreativita - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích

zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy	omluva - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <u>po slecho v á cv ičení k t é m a t ů m</u> - rodina, domov, - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru <u>čt ení s po ro zu mění m k t é m a t ů m</u> - rodina, domov - škola - tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru <u>slo v ní zá so ba</u> - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (domov, rodina, volný čas, škola, tradice a zvyky, dny v týdnu) + lexikální výrazy učebnicového souboru básničky, písničky - vyplní ve formuláři základní údaje texty z učebnicového souboru - práce se slovníkem <u>Gram ati cké j evy:</u> <u>Syntax:</u> - slovosled ve větě oznamovací, tázací <u>Slovesa:</u> časování - sloves v přítomnosti bez změny kmenové samohlásky	kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) EGS Evropa a svět nás zajímá - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) MKV kulturní difference - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia MV fungování a vliv médií na společnost - využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou - čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech		
Mluvení rozhovorů - žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy - rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby)	- sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci - používá jednoduché obraty a věty, aby popsal lidi, které zná a sdělil, kde bydlí - žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z běžného života - zazpívá písničku, říká básničku		
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času - predstaví se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí	- rozlišuje krátké a dlouhé německé grafémy - orientuje se bezpečně ve slovníku učebnicového souboru - používá dvojjazyčný slovník - vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva - mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší		

	smysl sdělení a porozumění)	- pomocná slovesa- „sein,haben - způsobové sloveso „mögen“ <u>Podstatná jména</u> - nominativ, člen určitý/neurčitý - <u>negacevěty</u>: „nicht/Nein“, nichts, kein <u>Tázací zájmena</u> : „Wie, Wo, Woher“, Welcher, Wer, Was“ <u>Zájmena</u> - přivlastňovací (mein, dein, ihr, sein) <u>Předložky</u> : v časových údajích <u>Příslovce</u> : gern/am liebsten	

NĚMECKÝ JAZYK – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním □ žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně □ žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu □ žák rozumí základním informacím v krátkých	□ žák rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám □ žák vyslovuje problematické hlásky správně □ žák reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu □ žák rozlišuje rozdíly mezi českou a německou podobou znělosti v souvislé řeči □ žák poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se	□ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov □ specifické problémy českých žáků v rovině výslovnosti (německé diftongy [eu, ei, ou], vokalizace [r] + [p, t, k] s nádechem □ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva □ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	OSV seberegulace a sebeorganizace - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia kreativita - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách)

poslechových textech týkajících se každodenních témat	to vztahuje na tyto tematické okruhy	<u>po slecho v á cv ičení k t é m a t ů m</u> - bydlení, nákupy, počítač, domácí mazlíčci, prázdniny, popis cesty, orientace - kalendářní rok (svátky, roční období, hodiny) - důležité zeměpisné údaje + texty - z učebnicového souboru <u>čt ení s po ro zu mění m k t é m a t ů m</u> - bydlení, nákupy, počítač, domácí mazlíčci, prázdniny, popis cesty, orientace - kalendářní rok – svátky, roční období, hodiny, - počasí - důležité zeměpisné údaje + texty - z učebnicového souboru <u>slo v ní zá so ba</u> - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (škola, koníčky, počítač, kalendářní rok – měsíce, prázdniny, svátky, roční období, hodiny) + lexikální výrazy učebnicového souboru - vyplní ve formuláři základní údaje, texty z učebnicového souboru - práce se slovníkem <u>Gra ma t ic ké j ev y :</u> <u>Slovesa:</u> - způsobové sloveso: „mögen, möchten, können“ + slovosled ve větě se způsob. slovesem	EGS Evropa a svět nás zajímá - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) MKV kulturní difference - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia MV fungování a vliv médií na společnost - využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním □ žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům □ žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům □ žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět s vizuální oporou	□ žák čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou □ žák čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech □ používá základní čtenářské strategie		
Mluvení □ žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů □ žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat □ rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, činnosti) □ použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	□ žák sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci □ žák reaguje adekvátně v běžných každodenních situacích □ žák užívá vhodné fráze a ustálené výrazy v daných situacích □ žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z běžného života □ žák dokáže používat jednoduché izolované fráze a věty o sobě, rodině, volném čase a dalších každodenních tématech.		
Psaní □ žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři □ žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času a	□ žák rozlišuje krátké a dlouhé německé grafémy □ žák se orientuje bezpečně ve slovníku učebnicového souboru □ žák používá dvojjazýčný slovník		

dalších osvojovaných témat □ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení □ představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí □ napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz	□ žák vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva □ žák napíše věty v daných gramatických časech □ žák používá základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)	- časování nepravidelných sloves v přítomném čase - Vazba „es gibt“ + Akkusativ <u>Číslovky:</u> - základní do 1000 + základní matematické úkony - řadové – Nominativ + Dativ s předložkou „am“ <u>Podstatná jména:</u> - skloňování Nominativ, Akkusativ – člen určitý/neurčitý - skládání slov - množné číslo - Zápor „kein“ v Akkusativu <u>Zájmena:</u> - přivlastňovací „mein, dein, unser“ - osobní – dativ/akusativ <u>Předložky:</u> - se 3./4.pádem –se členem určt./neurč. času („am, um, im“) a místa – spojené s zeměpisnými názvy (států, měst) – „nach“+ „in die“	

NĚMECKÝ JAZYK – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním □ žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a	□ rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám	□ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky	OSV seberegulace a sebeorganizace - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia

s pečlivou výslovností a reaguje na ně 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ napodobuje správnou výslovnost ▪ reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu ▪ rozlišuje rozdíly mezi českou a německou podobou znělosti v souvislé řeči ▪ poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy	➤ specifické problémy českých žáků v rovině výslovnosti (reduzierte e, uzavřené samohlásky [o,u,ö,ü], rozdíl mezi českým [e:] a něm.[ä]...) ➤ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva ➤ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <u>poslechová cvičení k tématům</u> - rodina, domov, - volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru	kreativita - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách)
Čtení s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	▪ čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou ▪ čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech	- rodina, domov, - volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru <u>čtení s porozuměním k tématům</u> - rodina, domov, - volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru	EGS Evropa a svět nás zajímá - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) MKV kulturní difference - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia
Mluvení 📖 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 📖 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy 📖 rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby)	▪ sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, provede konverzaci ▪ používá jednoduché obraty a věty, aby popsal lidi, které zná a sdělil, kde bydlí ▪ žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z běžného života ▪ zazpívá písničku, říká básničku	<u>slovní zásoba</u> - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (domov, rodina, volný čas, škola, tradice a zvyky, kalendářní rok -dny v týdnu, měsíce) + lexikální výrazy učebnicového souboru, básničky, písničky	MV fungování a vliv médií na společnost - využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Psaní 📖 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 📖 žák napíše jednoduché texty	▪ rozlišuje krátké a dlouhé německé grafémy ▪ orientuje se bezpečně ve slovníku	- vyplní ve formuláři základní údaje - texty z učebnicového souboru - práce se slovníkem <u>Gramatické jevy :</u>	

týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času □ představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí	učebnicového souboru □ používá dvojjazyčný slovník □ vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva □ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)	<u>Syntax:</u> - slovosled ve větě oznamovací, tázací - nepřímý pořádek slov ve větě - vyjádření záporu ve větě - větný rámec - postavení odlučitelné předpony sloves - spojování vět a slovosled <u>Slovesa:</u> - časování pravidelných a nepravidelných sloves v přítomnosti - modální slovesa: mögen, müssen, können, dürfen - slovesa s odlučitelnou předponou - rozkazovací způsob – 2.os.č.j. - užití sloves stehen, hängen, liegen, sitzen <u>Podstatná jména :</u> - člen určitý/neurčitý - množné číslo podstatných jmen - Nominativ, Dativ, Akkusativ <u>Zájmena:</u> - tázací: „Wie, Wo, Woher, Wann, Welcher, Wer, Was“ - přivlastňovací (mein, dein, sein, ihr, unser) Dativ, Akkusativ - osobní – Nominativ, Akkusativ - zájmeno kein - neurčité zájmeno man <u>Předložky:</u> - časové údaje v průběhu dne - předložky se 3. a 4. pádem ve 3.p. j.č. - předložky se 3. a 4. pádem ve 4.p. j.č. - předložky se 3. a 4. pádem s přivlastňovacími zájmeny a zájmenem kein - předložka für s podstatnými jmény a s osobními zájmeny	

		<u>Číslovky:</u> - používání číslovek větších než 1 000 - řadové číslovky Vazba” es gibt”	

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Umožňuje žákům důkladně porozumět matematickým pojmům a postupům, jejich vzájemným vztahům, osvojit si některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich využití.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět: Matematika

5.2.1 Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět matematika je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	4	5	4,5	5	5	5	4	4	4

Předmět matematika je na 1. stupni posílen o 1 hodinu týdně z disponibilních hodin časové dotace a na 2. stupni je vyučován 1 hodinu týdně v rámci povinně volitelného předmětu. Matematické vzdělávání pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat. Předmět je již svou zaměřen na rozvoj dovedností žáků, ne znalostí a vědomostí. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách, sebekontrolu, didaktické hry.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:

1. tematický okruh: **Čísla a početní operace** na 1. stupni prohlubuje na 2. stupni tematický okruh **Čísla a proměnná**
2. tematický okruh: **Závislosti, vztahy a práce s daty**
3. tematický okruh: **Geometrie v rovině a prostoru**
4. tematický okruh: **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**

Do vzdělávacího předmětu matematika jsou začleněna průřezová témata (viz. přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ zařazujeme do vyučování úlohy z praktického života
- ✓ nabízíme různé metody práce, rozmanité pomůcky a tím dosahujeme zajímavosti výuky
- ✓ vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů(početní operace, algoritmy, matematické symboly, termíny), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe.

Kompetence k řešení problémů

- ✓ nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů z reálného života
- ✓ podporujeme nalézání různých variant řešení zadaných úloh, možnost diskuse řešitelnosti daných úloh umožňuje žákům hodnotit výsledky své práce, hovořit o nich, reagovat na upozornění učitele podporujeme rozvoj kreativity při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní

- ✓ předkládáme žákům úlohy s využitím matematické symboliky
- ✓ nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- ✓ pracujeme s grafy, tabulkami, diagramy apod.

Kompetence sociální a personální

- ✓ samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- ✓ stanovíme pravidla pro práci skupiny a samostatné práce a dbáme na jejich dodržování

Kompetence občanské

- ✓ vedeme žáky ke schopnosti pomoci druhým při řešení problémových úloh
- ✓ zařazujeme úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence pracovní

- ✓ zařazujeme vhodné činnosti pro dosažení zručnosti žáků
- ✓ vyžadujeme od žáků zodpovědnost a bezpečnost v přístupu k zadaným úkolům

MATEMATIKA – 1. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a početní operace: - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání, zobrazí čísla na číselné ose - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- zapiše číslo 0 – 20, rozliší číslice tiskací a psací - orientuje se na číselné ose - doplní chybějící čísla v řadě - podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně - řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel - spočítá prvky daného souboru do 20ti - vytvoří skupinu s daným počtem prvků - sčítá odčítá v oboru 0 – 10, 10 – 20 - řeší slovní úlohy se sčítáním a odčítáním v oboru 0 – 20 bez přechodu desítky - řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu : o x – více (méně) v oboru do 20ti	přirozená čísla - čísla 0 – 20 - čtení a psaní čísel zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa) - orientace na číselné ose - porovnávání čísel vztahy větší, menší, rovno - znaménka <, >, =, +, - vlastnosti početních operací s čísly, písemné algoritmy početních operací - sčítání a odčítání v oboru do 20ti bez přechodu desítky - rozdíl čísel bez přechodu desítky - počítání předmětů v daném souboru - vytvoření souboru s daným počtem prvků - řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění - cvičí dovednosti zapamatování si kreativita - využívá tvořivé činnosti kommunikace - rozliší řeč těla, řeč zvuků a slov kooperace a kompetice - rozvíjí dovednosti pro kooperaci
Geometrie v rovině a v prostoru: - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - porovnává velikost útvarů	- orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole - porovná předměty podle velikosti, používá pojmy - rozezná geometrické tvary :	základní útvary v rovině - geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned za, nahoře, dole - menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký - rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec,	

	trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh ☐ rozezná krychli, kvádr, válec, kouli; pomocí stavebnice sestrojí jejich modely ☐ uvede příklady těchto tvarů ve svém okolí	obdélník, kruh základní útvary v prostoru ☐ tělesa: krychle, kvádr, válec, koule ☐ skládání obrazců z geometrických tvarů ☐ stavění staveb ze stavebnice	

MATEMATIKA – 2. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a početní operace: ☐ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ☐ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ☐ užívá lineární uspořádání, zobrazí čísla na číselné ose ☐ provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ☐ řeší a tvoří úlohy ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	☐ sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku (8+6, 16-9,...) ☐ spočítá prvky souboru do 100 (včetně) ☐ vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti), s daným počtem prvků do 100 ☐ zaokrouhlí dané číslo na desítky ☐ sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 s přechodem přes desítku ☐ užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh ☐ řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100 ☐ řeší slovní úlohy s využitím vztahů: o x méně, o x více, v oboru do 100 ☐ řeší slovní úlohy s porovnáváním	přirozená čísla, vlastnosti početních operací s čísly ☐ čísla 0-100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách do 100 ☐ zaokrouhlování čísel na desítky ☐ součet a rozdíl čísel ☐ počítání s použitím závorek ☐ sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 ☐ sčítání a odčítání násobků deseti ☐ řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání ☐ počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění - cvičí dovednosti zapamatování si kreativita - využívá tvořivé činnosti kommunikace - rozliší řeč těla, řeč zvuků a slov kooperace a kompetice - rozvíjí dovednosti pro kooperaci řešení problému a rozhodovací dovednosti - vyhledává s pomocí učitele problém

	čísels do 100 ☐ orientuje se na číselné ose ☐ porovná čísla do 100, používá symboly ☐ užívá spoje násobílek 2,3,4,5 ☐ dělí v oboru násobílek 2,3,4,5 ☐ chápe násobek jako opakované sčítání ☐ řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony (např. násobení, sčítání) ☐ řeší slovní úlohy na násobení a dělení ☐ řeší jednoduché slovní úlohy se vztahy $x - \text{krát více}$, $x - \text{krát méně}$ ☐ rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda ☐ čte časové údaje na různých typech hodin (i digitálních), sleduje např. délku vyučovací hodiny, přestávky, dobu snídaň, oběda, večeře, délku	číselná osa ☐ řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel násobilka, písemné algoritmy početních operací ☐ názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů ☐ násobení jako opakované sčítání ☐ násobek, činitel, záměna činitelů ☐ násobilky 2,3,4,5, automatizace násobílek, řady násobků daného čísla, dělení v oboru těchto násobílek ☐ vztahy mezi násobením a dělením, automatizace dělení v oboru probíraných násobílek ☐ řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobílek ☐ řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů $x - \text{krát}$, $x - \text{krát více}$ ☐ orientace v čase, den - 24 hodin, 1 hodina – 60 minut, 1 minuta – 60 sekund	

Geometrie v rovině a v prostoru: ☐ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci ☐ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ☐ rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	☐ kreslí křivé a rovné čáry ☐ pracuje s pravítkem ☐ rozezná geometrická tělesa v praxi ☐ sestrojí model krychle, kvádrů, koule, válce ☐ narýsuje úsečku	základní útvary v rovině ☐ práce s pravítkem ☐ úsečka, lomená čára, křivá čára, kreslení rovných a křivých čar základní útvary v prostoru ☐ kvádr, krychle, jehlan, kužel, válec ☐ modelování těles, užití stavebnic ke stavbám s tělesy délka úsečky ☐ rýsování úseček	
	☐ změří délku úsečky (m, dm, cm)	☐ jednotky délky a jejich převody (centimetr, decimetr, metr) ☐ délka úsečky, měření délky úsečky ☐ označení bodů a úseček	

MATEMATIKA – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a početní operace: □ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru □ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti □ užívá lineární uspořádání, zobrazí čísla na číselné ose □ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly □ řeší a tvoří úlohy ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	□ čte a píše trojčíselná čísla □ vytváří konkrétní soubor (penězi, milimetrovým papírem apod.) s daným počtem prvků do 1000 □ zakresluje obraz daného čísla na číselné ose □ porovnává čísla do 1000 □ řeší slovní úlohy na porovnávání dvou trojčíselných čísel, sčítání a odčítání dvou trojčíselných čísel, na vztahy o n- více (méně) □ písemně sčítá a odčítá dvě dvojčíselná čísla □ provádí kontrolu svého výpočtu □ provádí předběžný odhad výsledku řešení □ automaticky užívá spoje všech násobílek □ násobí pamětně dvojčíselné číslo jednocíselným v jednoduchých případech □ dělí dvojčíselné číslo jednocíselným	přirozená čísla □ obor přirozených čísel 0 – 1 000 □ číselná řada □ rozklad čísla v desítkové soustavě číselná osa □ zápis čísla v desítkové soustavě □ číselná osa □ porovnávání čísel pomocí číselné osy operace s přirozenými čísly □ součet a rozdíl čísel □ sčítání a odčítání násobků sta násobilka, písemné algoritmy početních operací □ násobilka □ násobení a dělení v oboru násobílek a mimo obor násobílek v číselném oboru do 100 □ vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění - cvičí dovednosti zapamatování si kreativita - využívá tvořivé činnosti komunikace - cvičí pozorování a aktivní naslouchání kooperace a kompetice - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci řešení problému a rozhodovací dovednosti - rozezná problém a řeší jej s pomocí učitele

	mimo obor násobílek ☐ určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech ☐ čte a sestavuje tabulku násobků ☐ užívá tabulkové zápisy v praxi (např. ceny zboží, vzdálenosti apod.) ☐ užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh ☐ řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k násobení dvojciferného čísla jednociferným a dělení dvojciferného čísla jednociferným ☐ provádí odhad výsledku ☐ řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů n -krát více, n -krát méně		
Závislosti, vztahy a práce s daty: ☐ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ☐ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ☐ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti	☐ orientuje se v čase - hodiny ☐ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ☐ doplňuje číselné řady	závislosti a jejich vlastnosti ☐ určování hodin ☐ popis jednoduchých závislostí z praktického života ☐ jednoduché tabulky ☐ doplňování číselných řad ☐ řádek, sloupec	
Geometrie v rovině a v prostoru: ☐ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci ☐ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ☐ rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	☐ narýsuje přímku, polopřímku ☐ dokáže pracovat s rovinnými útvary ☐ pomocí stavebnice nebo jiných materiálů sestojí modely tvaru kvádr, krychle a podobně ☐ převádí jednotky délky s užitím	základní útvary v rovině ☐ lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka ☐ čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník základní útvary v prostoru ☐ kvádr, krychle délka úsečky ☐ jednotky délky a jejich převody (km,	

	měnitele 1000, 100, 10 ☐ provádí odhad délky, vzdálenosti ☐ označí průsečík dvou přímek ☐ měří délku úsečky s přesností na milimetry ☐ sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr	m, dm, cm, mm) vzájemná poloha dvou přímek ☐ průsečík dvou přímek ☐ označí bod, krajní bod úsečky ☐ změří úsečku s přesností na milimetry ☐ sestrojí úsečku dané délky	

MATEMATIKA – 4. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a početní operace: ☐ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ☐ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ☐ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ☐ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel ☐ modeluje a určí část celku, používá zápis formou zlomku	☐ využívá závorky ☐ počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících ☐ porovná čísla do 1 000 000 ☐ zaokrouhlí čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce ☐ rozdělí celek na části, zapíše zlomkem ☐ vyznačí číslo na číselné ose ☐ rozkládá čísla v desítkové soustavě ($3\,751 = 3 \cdot 1\,000 + 7 \cdot 100 + 5 \cdot 10 + 1 \cdot 1$) ☐ písemně sčítá a odčítá ☐ písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem ☐ provádí kontrolu pomocí kalkulačky vypočítá zlomek z celku	přirozená čísla, celá čísla, zlomky ☐ čtení a zápis čísel v oboru do 1000000 ☐ porovnávání čísel do 1 000 000, řešení jednoduchých nerovnic ☐ zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (teploměr, model) ☐ číselná osa ☐ zápis čísel v desítkové soustavě, počítání po statisících, desetitisících, tisících vlastnosti početních operací s čísly ☐ sčítání a odčítání čísel v daném oboru ☐ vztahy mezi sčítáním a odčítáním – komutativnost ☐ násobení a dělení v daném oboru ☐ asociativnost	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění - cvičí dovednosti zapamatování si kreativita - hledá nová řešení komunikace - orientuje se v efektivní strategii kooperace a kompetice - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci řešení problému a rozhodovací dovednosti - řeší samostatně problém EVM vztah člověka a prostředí - užívá grafy

	☐ písemně dělí jednociferným dělitelem (zná algoritmus dělení)	písemné algoritmy početních operací ☐ písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem ☐ pořadí číselných výkonů	
Závislosti, vztahy a práce s daty: ☐ vyhledává, sbírá a třídí data ☐ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	☐ sestavení jednoduchého diagramu ☐ řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném oboru ☐ zjistí údaje z diagramu ☐ sestaví jednoduchý diagram	závislosti a jejich vlastnosti ☐ slovní úlohy na porovnávání čísel, na početní vztahy o x více, méně, x krát více, méně diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády ☐ diagram, zjišťování údajů z diagramu	
Geometrie v rovině a v prostoru: ☐ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici) ☐ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ☐ sestrojí rovnoběžky a kolmice ☐ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ☐ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osové souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	☐ narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem ☐ určuje obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran ☐ určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě ☐ určí vzájemnou polohu dvou přímek ☐ sestrojí rovnoběžku s danou přímkou ☐ sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou ☐ pozná souměrný útvar ☐ určí osu souměrnosti překládáním ☐ vypočítá obvod a obsah	základní útvary v rovině ☐ kružnice – střed a poloměr ☐ rýsování kružnice s daným středem a poloměrem ☐ kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník základní útvary v prostoru ☐ kvádr, krychle – síť obvod a obsah obrazce ☐ obvod obrazce ☐ obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti vzájemná poloha dvou přímek v rovině ☐ rovnoběžky, různoběžky, průsečík ☐ kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek ☐ kolmice, kolmost, rýsování kolmic osově souměrné útvary ☐ osa souměrnosti, souměrné tvary ☐ souměrné útvary ve čtvercové síti, jejich konstrukce	

Nestandardní aplikační úlohy a problémy: řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje - doplní početní tabulku, čtverce - rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností - řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	

MATEMATIKA – 5. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a početní operace: - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	- zapisuje dané přirozené číslo v požadovaném tvaru v desítkové soustavě - zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností - zapiše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1 000 a některá jednoduchá čísla - porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose - sčítá a odčítá zlomky se stejným základem - přečte zápis desetinného čísla - pozná záporné číslo, vyznačí toto číslo na číselné ose	přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky - čtení a zápis čísel větších než milion - porovnávání přirozených čísel - zaokrouhlování přirozených čísel na milióny, statisíce, tisíce, sta, desítky - římské číslice zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa - zobrazování přirozených čísel na číselné ose - užití číselné osy vlastnosti početních operací s čísly	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění - cvičí dovednosti zapamatování si kreativita - hledá nová řešení komunikace - využívá efektivní strategii a asertivní komunikaci kooperace a kompetice - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci řešení problému a rozhodovací dovednosti - řeší samostatně problém EVM vztah člověka a prostředí - užívá grafy

☐ porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	☐ pamětně dělí a násobí přirozená čísla v jednoduchých případech ☐ sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti (sčítaná nebo odčítaná čísla mají nevyšší dvě číslice různé od nuly) ☐ písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla ☐ písemně odčítá dvě přirozená čísla ☐ písemně násobí až čtyřciferným činitelem ☐ písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem ☐ řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly	☐ pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel ☐ užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) ☐ provádění odhadů a kontroly výsledků písemné algoritmy početních operací ☐ užití písemných algoritmů ☐ pamětné násobení a dělení přirozených čísel ☐ užití písemných algoritmů násobení (až čtyřciferní činitel), dělení jedno a dvojciferným dělitelem ☐ řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony	
Závislosti, vztahy a práce s daty: ☐ vyhledává, sbírá a třídí data ☐ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	☐ doplňuje řady čísel, doplňuje tabulku ☐ čte a sestavuje sloupcový diagram ☐ sestavuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic	závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády ☐ dosazování za proměnou ☐ čtení a sestavování tabulek různých závislostí ☐ čtení a sestavování sloupcových diagramů ☐ zakreslování jednoduchých grafů závislosti např. průběh jízdy autem, změna teploty během dne apod.	
Geometrie v rovině a v prostoru: ☐ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce ☐ sčítá a odčítá graficky úsečky ☐ sestrojí rovnoběžky a kolmice	☐ narýsuje obdélník, čtverec ☐ narýsuje pravoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník ☐ rýsuje rovnoběžky a kolmice nakreslí síť krychle a kvádra ve čtvercové síti	základní útvary v rovině ☐ kružnice, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník ☐ rýsování pravoúhlého trojúhelníku ☐ rýsování obdélníku a čtverce ☐ rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku	

☐ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	vymodeluje krychli a kvádr ☐ vypočítá povrch kvádru a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn ☐ řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, povrch kvádru a krychle ☐ vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce ☐ zná a umí převádět jednotky obsahu (cm ² , mm ² , m ² , ha) ☐ řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce	☐ rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem základní útvary v prostoru ☐ kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec ☐ výpočty povrchů kvádru a krychle sečtením obsahu jejich podstav a stěn ☐ modelování těles – určování spotřeby jednotkových krychlí obvod a obsah obrazce ☐ výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce ☐ odhady obvodu, obsahu ☐ užití a převody jednotek obsahu ☐ řešení úloh z praxe	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy: ☐ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	☐ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ☐ doplní početní tabulku, čtverce ☐ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ☐ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	☐ slovní úlohy ☐ číselné a obrázkové řady ☐ magické čtverce ☐ prostorová představivost	

MATEMATIKA – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a proměnná: - provádí početní operace v oboru racionálních čísel, provádí množinové operace - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- vysvětlí pojmy prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel - rozloží číslo složené na součin prvočinitelů - určí podle znaků dělitelnosti, čím je číslo dělitelné - určí nejmenší společný násobek (n) a největší společný dělitel (D) - řeší slovní úlohy s využitím n a D - vysvětlí základní pojmy: množina, podmnožina - určí množinu výčtem prvků - uveče základní vlastnosti množiny - určí průnik a sjednocení dvou množin - vysvětlí pojem desetinné číslo - znázorní desetinné číslo na číselné ose - přečte a zapíše desetinné číslo - porovná desetinná čísla - zaokrouhlní desetinné číslo s danou přesností - sčítá a odčítá desetinná čísla - násobí desetinná čísla - dělí desetinná čísla číslem přirozeným i číslem desetinným - při řešení složitějších úloh používá kalkulačku	dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené - rozklad čísla na prvočinitele - násobek, dělitel - čísla soudělná a nesoudělná - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel - kritéria dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 25, 50, 100) základní množinové pojmy - množina, prvek, podmnožina - zápis množiny - sjednocení množin - průnik množin desetinná čísla - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - čtení a zápis desetinných čísel - desetinná čísla na číselné ose - porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel - sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení desetinných čísel - dělení desetinného čísla číslem přirozeným a číslem desetinným - převody jednotek délky a hmotnosti s využitím desetinných čísel	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium kreativita - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) komunikace - využívá efektivní strategii a asertivní komunikaci kooperace a kompetice - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení) řešení problému a rozhodovací dovednosti - vyhledává a samostatně řeší problém - zvládá učební problémy vázané na látku předmětů hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data
Závislosti, vztahy a práce s daty: vyhledává, vyhodnocuje	matematizuje jednoduché slovní	závislosti a data příklady závislostí z praktického	

a zpracovává data □ porovnává soubory dat	úlohy z praxe a řeší je □ určí polohu bodu v rovině □ znázorní bod v pravoúhlé soustavě souřadnic □ přečte z grafu požadované údaje	životu a jejich vlastnosti □ nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky □ slovní úlohy □ pravoúhlá soustava souřadnic □ určování polohy bodu v rovině □ souřadnice bodu v rovině	EVM vztah člověka a prostředí - orientuje se v grafech
Geometrie v rovině a v prostoru: □ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku □ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary □ určuje velikost úhlu měřením a výpočtem □ odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů □ načrtne a sestojí rovinné útvary □ načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar □ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti □ odhaduje a vypočítává objem a povrch těles □ načrtne a sestojí síť základních těles □ načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině	□ narýsuje a označí přímku, polopřímku, úsečku dané délky □ narýsuje a označí kružnici, kruh □ určí, zda lze sestojit trojúhelník užitím trojúhelníkové nerovnosti □ narýsuje trojúhelník □ sestojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu □ rozliší druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů (ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý) □ využívá při výpočtech vlastností dvojic úhlů a součtu úhlů v trojúhelníku □ rozliší druhy trojúhelníků □ podle délek stran (rovnostanný, rovnoramenný, obecný) □ určí vnitřní úhly trojúhelníka, jsou-li dány velikosti dvou dalších vnitřních úhlů □ popíše úhel, vysvětlí, co je velikost úhlu, jednotka – stupeň, minuta □ rozliší druhy úhlů □ narýsuje a rozpozná úhel ostrý, pravý, tupý, přímý □ narýsuje úhel dané velikosti, změří úhel úhломěrem	rovinné útvary □ přímka, polopřímka, úsečka, úhel □ kružnice, kruh □ trojúhelník, trojúhelníková nerovnost □ rýsování trojúhelníků ze tří stran □ druhy trojúhelníků □ vnitřní a vnější úhly trojúhelníka □ rýsování kolmic a rovnoběžek □ vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) □ konstrukce trojúhelníků metrické vlastnosti v rovině □ úhel a jeho velikost □ druhy úhlů □ jednotky velikosti úhlu (stupně, minuty) □ úhel dané velikosti, úhломěr □ rýsování úhlu □ úhel vedlejší a vrcholový □ sčítání a odčítání úhlů (početní i grafické) □ násobení a dělení úhlu dvěma	

☐ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ☐ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	vrcholových, střídavých a souhlasných úhlů a popíše jejich vlastnosti ☐ sečte a odečte dvojice úhlů početně i graficky ☐ násobí a dělí úhel dvěma ☐ určí jednotky obsahu, objemu, převede jednotky ☐ rozliší a popíše krychli a kvádr ☐ používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka ☐ zakreslí síť kvádrů a krychle ve čtvercové síti ☐ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles ve volném rovnoběžném promítání ☐ vypočítá povrch, objem krychle a kvádrů dosazením do vzorce ☐ určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině ☐ popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině ☐ využívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života ☐ sestrojí osu úsečky ☐ sestrojí osu úhlu ☐ určí vlastnosti útvarů v osové souměrnosti ☐ sestrojí obraz daného geometrického útvaru v osové souměrnosti, určí osu souměrnosti ☐ rozpozná útvar osově souměrný	prostorové útvary ☐ kvádr, krychle ☐ jednotky obsahu, převody jednotek ☐ povrch krychle a kvádrů ☐ síť krychle a kvádrů ve čtvercové síti konstrukční úlohy ☐ osa úsečky, osa úhlu ☐ osová souměrnost	

Nestandardní aplikační úlohy a problémy: □ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	□ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje □ doplní početní tabulku, čtverce □ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností □ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	□ číselné a logické řady	

MATEMATIKA – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a proměnná: □ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel □ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností □ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) □ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítkem map a plánu □ řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) □ řeší jednoduché lineární rovnice	□ vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné, uvede příklady □ znázorní celé číslo na číselné ose □ porovná celá čísla pomocí znamének nerovnosti □ určí číslo opačné □ sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla □ určí absolutní hodnotu čísla □ vysvětlí vztah zlomku a desetinného čísla □ využívá geometrickou interpretaci absolutní hodnoty celého čísla □ převede zlomek na desetinné číslo a naopak □ graficky znázorní zlomek □ znázorní zlomek na číselné ose □ převede smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky na smíšená čísla	celá čísla □ číselná osa □ čísla celá – kladná, záporná, nula □ uspořádání celých čísel na číselné ose □ absolutní hodnota čísla □ čísla navzájem opačná □ sčítání a odčítání celých čísel □ násobení a dělení celých čísel zlomky a racionální čísla □ převrácené číslo □ pojem zlomku, zápis desetinného zlomku □ celek a část □ vyjádření části celku pomocí zlomku □ převádění zlomku na desetinná čísla a naopak □ smíšené číslo □ převádění smíšeného čísla na zlomek a nepravý zlomek na smíšené číslo	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium kreativita - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) komunikace - využívá efektivní strategii a asertivní komunikaci kooperace a kompetice - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení) řešení problému a rozhodovací dovednosti

	☐ rozšíří a zkrátí zlomek ☐ porovná zlomek podle velikosti ☐ sčítá a odečítá zlomky se stejným jmenovatelem ☐ sčítá a odečítá zlomky s různým jmenovatelem ☐ násobí a dělí zlomky ☐ provádí početní operace v oboru racionálních čísel ☐ objasní pojmy poměr a postupný poměr ☐ stanoví poměr ze zadaných údajů ☐ provádí jednoduché úpravy poměru pomocí krácení a rozšiřování ☐ vypočítá jednotlivé díly celku určené daným poměrem ☐ počítá slovní úlohy z praxe s využitím poměru ☐ vysvětlí pojem měřítko plánu a mapy, dovede přepočítat měřítko ☐ vysvětlí pojmy: procento, základ, procentová část, počet procent ☐ vypočítá jedno procento z daného základu ☐ použije algoritmus výpočtu procentové části, základu a počtu procent a vypočítá je ☐ řeší aplikační úlohy na procenta i pro případ, že procentová část je větší než celek ☐ aplikuje základy jednoduchého úrokování ☐ provede rozbor slovní úlohy a stanoví postup řešení ☐ používá pojmy rovnost, rovnice, kořen rovnice	☐ rozšiřování a krácení zlomků ☐ sčítání a odčítání zlomků ☐ násobení a dělení zlomků ☐ složený zlomek ☐ pojem racionální číslo ☐ obor racionálních čísel poměr ☐ měřítko, úměra, trojčlenka ☐ poměr, postupný poměr ☐ krácení a rozšiřování poměru ☐ měřítko plánu a mapy procenta ☐ procento, základ, počet procent, procentová část ☐ výpočet procentové části ☐ výpočet počtu procent ☐ výpočet základu ☐ jednoduché úrokování ☐ promile ☐ slovní úlohy z praxe rovnice ☐ rovnost, rovnice	- vyhledává a samostatně řeší problém - zvládá učební problémy vázané na látku předmětů hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data EVM vztah člověka a prostředí - popíše grafy

	☐ dokáže řešit lineární rovnici pomocí ekvivalentních úprav		
Závislosti, vztahy a práce s daty: ☐ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ☐ porovnává soubory dat ☐ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	☐ sestaví tabulku přímé a nepřímé úměrnosti ☐ sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti ☐ vypočítá aritmetický průměr a uvede jeho praktický význam ☐ aplikuje výpočet aritmetického průměru ve slovních úlohách z praxe ☐ rozliší přímou a nepřímou úměrnost ☐ řeší slovní úlohy s využitím trojčlenky	závislosti a data ☐ příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti ☐ nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky ☐ četnost znaku, aritmetický průměr ☐ slovní úlohy ☐ tabulky a grafy – přímá a nepřímá úměrnost ☐ aritmetický průměr a jeho využití funkce ☐ přímá úměrnost ☐ nepřímá úměrnost ☐ trojčlenka	
Geometrie v rovině a v prostoru: ☐ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ☐ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ☐ odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů ☐ načrtne a sestrojí rovinné útvary ☐ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků ☐ načrtne a sestrojí obraz rovinného	☐ sestrojí šestiúhelník, osmiúhelník ☐ popíše vlastnosti šestiúhelníku, osmiúhelníku ☐ rozliší typy čtyřúhelníků ☐ využívá vlastností základních rovinných útvarů (vlastností úhlopříček, velikost úhlů, souměrnost) ☐ vysvětlí pojem shodnost rovinných útvarů, shodnost trojúhelníků ☐ určí výpočtem obsah a obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku a lichoběžníku ☐ používá a převádí jednotky délky a obsahu ☐ uvede věty o shodnosti trojúhelníků	rovinné útvary ☐ pravidelné mnohoúhelníky ☐ vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) ☐ čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník) ☐ shodnost (věty o shodnosti trojúhelníků) ☐ pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník – vlastnosti, obvod, konstrukce ☐ shodné útvary v rovině ☐ shodnost trojúhelníků – věty sss, sus,	

útvary v středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar □ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	□ popíše kolmý hranol □ vypočítá objem a povrch hranolu □ rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno □ určí, zda lze sestavit trojúhelník užitím trojúhelníkové nerovnosti □ určí vlastnosti útvarů ve středové souměrnosti □ sestaví obraz daného geometrického útvaru ve středové souměrnosti □ určí střed souměrnosti □ dodržuje zásady správného rýsování	usu prostorové útvary □ kolmý hranol □ hranol trojboký, čtyřboký, víceboký □ objem a povrch hranolu metrické vlastnosti v rovině □ vzdálenost bodu od přímky konstrukční úlohy □ středová souměrnost □ středově souměrný útvar	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy: □ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	□ číselné a logické řady □ číselné a obrázkové analogie	□ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu □ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností □ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	

MATEMATIKA – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a proměnná: - provádí početní operace v oboru racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	- určí druhou mocninu reálných čísel a druhou odmocninu nezáporných reálných čísel - užívá znalosti druhých mocnin celých čísel od 1 do 20 (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) - užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - uveče příklady praktického použití druhé mocniny a odmocniny - určí druhé mocniny a odmocniny pomocí matematických tabulek a kalkulačky - vysvětlí pojem číselný výraz a určí jeho hodnotu - zapiše číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ - rozumí pojmu výraz s proměnnou - provádí početní operace s výrazy s proměnnou - řeší zadané slovní úlohy pomocí proměnných - dokáže do výrazu za proměnnou dosadit dané číslo - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - zná rozdíl mezi pojmem jednočlen, dvojčlen, mnohočlen	mocniny a odmocniny - druhá mocnina a její vlastnosti - druhá odmocnina a její vlastnosti - určení druhé mocniny a odmocniny pomocí matematických tabulek a kalkulačky - reálná čísla výrazy - číselný výraz - určování hodnot číselného výrazu - zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ - proměnná - výrazy s proměnnými - pravidla pro sčítání, odčítání, násobení výrazů s proměnnou - dosazování do výrazu konkrétních čísel za proměnnou - zápis slovního textu pomocí výrazu mnohočleny - jednočlen, dvojčlen, mnohočlen - sčítání, odčítání mnohočlenů,	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium kreativita - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) komunikace - využívá efektivní strategii a asertivní komunikaci kooperace a kompetice - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení) řešení problému a rozhodovací dovednosti - vyhledává a samostatně řeší problém - zvládá učební problémy vázané na látku předmětů hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data

	☐ provádí početní operace s mnohočleny ☐ provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců $a^2 - b^2$, $a^2 - b^2$ ☐ provádí úpravu mnohočlenů vytýkáním ☐ sestaví číselný výraz podle slovního zadání ☐ používá pojmy rovnost, rovnice, kořen rovnice ☐ dokáže řešit lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav ☐ provádí zkoušku správnosti svého řešení ☐ rozhodne, zda rovnice má řešení a ověří, zda řešení patří do zadaného číselného oboru ☐ analyzuje a řeší jednoduché problémy z praxe pomocí lineárních rovnic ☐ uvede příklady využití lineárních rovnic v praxi	násobení mnohočlenu jednočlenem, násobení mnohočlenu mnohočlenem ☐ vzorce $a^2 - b^2$, $a^2 - b^2$ a jejich užití ☐ úprava mnohočlenu vytýkáním	EVM vztah člověka a prostředí - ověří graf
Závislosti, vztahy a práce s daty: ☐ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ☐ porovnává soubory dat	☐ je schopen užívat pojmy, statisticky soubor, kvalitativní, kvantitativní znak, četnost, modus, medián, aritmetický průměr ☐ provádí statistická šetření a zapisuje je pomocí tabulky nebo diagramu ☐ vyhledává, vyhodnocuje, zpracovává data ☐ porovnává soubory dat ☐ pracuje s intervaly a časovou osou	rovnice ☐ lineární rovnice ☐ rovnost, rovnice, kořen rovnice ☐ ekvivalentní úpravy lineárních rovnic ☐ zkouška správnosti výpočtu	
		☐ jednoduché slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic	
		závislosti a data ☐ příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti ☐ nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku ☐ kvantitativní nebo kvalitativní znak ☐ zápis zjištění údajů do tabulky ☐ určování četnosti hodnot daného znaku ☐ výpočet aritmetického. průměru, mediánu a modu a jejich užití v praxi	

	☐ samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu a kriticky hodnotí jejich reálnost	☐ čtení a sestrojování sloupcového a kruhového diagramu	
Geometrie v rovině a v prostoru: ☐ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ☐ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ☐ odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů ☐ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh ☐ načrtne a sestrojí rovinné útvary ☐ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ☐ odhaduje a vypočítává objem a povrch těles ☐ načrtne a sestrojí síť základních těles ☐ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ☐ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	☐ vysvětlí pojem odvěsny, přepona v pravoúhlém trojúhelníku, Pythagorova věta ☐ provádí výpočty délek stran trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty a užívá ji v příkladech z praxe ☐ účelně užívá matematické tabulky a kalkulačtor ☐ umí použít a zná Ludolfovo číslo ☐ užívá pojmy kruh, kružnice, zná rozdíl těchto pojmů ☐ odhadne a vypočítá obsah a obvod ☐ řeší slovní úlohy vedoucí k užití obvodu a obsahu kruhu, délky kružnice ☐ analyzuje vzájemnou polohu dvou kružnic, kružnice a přímky ☐ užívá pojmy středná, tečna, sečna, vnější a vnitřní dotyk, bod dotyku ☐ načrtne a sestrojí síť válce ☐ používá pojmy podstava a plášť válce ☐ odhaduje a vypočítá objem a povrch válce ☐ pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) ☐ sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky	metrické vlastnosti v rovině ☐ základní pojmy v pravoúhlém trojúhelníku – odvěsny, přepona. ☐ Pythagorova věta a její důkaz ☐ příklady z praxe řešené pomocí Pythagorovy věty prostorové útvary kruh, kružnice ☐ Ludolfovo číslo ☐ konstrukce tečny v daném bodě ☐ Thaletova věta ☐ výpočty obsahu a obvodu kruhu, délka kružnice ☐ slovní úlohy z praxe vedoucí k užití S a o kruhu, délky kružnice válec ☐ základní pojmy a vlastnosti ☐ konstrukce sítě válce ☐ výpočty objemu a povrchu válce ☐ řešení slovních úloh z praxe o S a V válce konstrukční úlohy ☐ množiny bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice) ☐ zákl. pravidla přesného rýsování ☐ pojem množina všech bodů dané vlastnosti a jejich konstrukce	

	zadane různými prvky ☐ popíše jednotlivé kroky konstrukce a rovinný útvar sestrojí, určí počet řešení konstrukční úlohy a ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání	☐ využití množin všech bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh ☐ konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků ☐ rozbor, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy: ☐ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ☐ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	☐ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu ☐ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ☐ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	☐ číselné a logické řady ☐ číselné a obrázkové analogie, ☐ logické a netradiční geometrické úlohy	

MATEMATIKA – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a proměnná: ☐ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ☐ provádí početní operace s lomenými výrazy ☐ formuluje a řeší reálnou situaci	☐ upravuje výrazy prováděním početních výkonů pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ a vytýkáním ☐ určuje hodnotu výrazu ☐ určí podmínky, za kterých má	výrazy ☐ rozklad mnohočlenu na činitele ☐ vytýkání společného činitele ☐ rozklad mnohočlenu pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium kreativita - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci)

pomocí rovnic a jejich soustav □ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	lomený výraz smysl □ provádí početní operace (+, -, ·, :) s lomenými výrazy □ upraví složený lomený výraz a dále ho zjednoduší □ vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav v oboru R □ provede zkoušku řešení zná a užívá základní pojmy finanční matematiky – úrok, jistina, úroková doba, období, míra	lineární rovnice □ řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli □ slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic soustava dvou rovnic se dvěma neznámými □ řešení soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací a dosazovací □ grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými □ slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými finanční matematika □ jednoduché úrokování □ složené úrokování	jinak) kommunikace - využívá efektivní strategii a asertivní komunikaci kooperace a kompetice - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení) řešení problému a rozhodovací dovednosti - vyhledává a samostatně řeší problém - zvládá učební problémy vázané na látku předmětů hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data
Závislosti, vztahy a práce s daty: □ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data □ porovnává soubory dat □ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem □ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	□ provádí statistická šetření a zapisuje je pomocí tabulky nebo diagramu □ vyhledává, vyhodnocuje, zpracovává data □ porovnává soubory dat □ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem □ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů □ zná a používá pojmy definiční obor funkce, množina hodnot funkce	závislosti a data □ příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti □ nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku funkce □ pravoúhlá soustava souřadnic □ lineární funkce	EVM vztah člověka a prostředí - vytvoří graf

	☐ určuje základní vlastnosti funkcí – f. rostoucí, f. klesající, funkce sudá, lichá ☐ vysvětlí pojem kvadratická funkce, pozná kvadratickou funkci ☐ dokáže sestrojit graf funkce	☐ definiční obor funkce, množina hodnot funkce ☐ pojmy závislá proměnná, nezávislá proměnná ☐ graf funkce ☐ graf funkce klesající, rostoucí ☐ lineární funkce $y = ax + b$, kde $a, b \in R$, graf lineární funkce, vliv koeficientů a, b na graf funkce ☐ přímá úměrnost jako funkce dána předpisem $y = kx$, kde $k \in R, k \neq 0$ ☐ graf přímé úměrnosti ☐ nepřímá úměrnost jako funkce dána předpisem $y = \frac{k}{x}$, kde $k \neq 0$, $x \in R - \{0\}$ ☐ graf nepřímé úměrnosti. ☐ kvadratická funkce dána předpisem $y = ax^2$, $a \in R, a \neq 0$, graf kvadratické funkce ☐ řešení slovních úloh pomocí funkcí	
Geometrie v rovině a v prostoru: ☐ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ☐ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh ☐ načrtne a sestrojí rovinné útvary	☐ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), sestrojuje je ☐ analyzuje jejich vlastnosti, vypočítává jejich objem a povrch, sestrojuje jejich sítě ☐ pracuje s půdorysem a nárysem mnohostěnů a rotačních těles ☐ dokáže určit podobné útvary v rovině, určí a použije poměr podobnosti, sestrojí podobný obraz danému vzoru	stereometrie ☐ síť jehlanu, výpočet objemu a povrchu jehlanu ☐ výpočet objemu a povrchu kužele ☐ výpočet povrchu a objemu koule podobnost ☐ podobnost., poměr podobnosti., podobnost trojúhelníků, praktické zmenšování a zvětšování útvarů v daném poměru	

☐ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků ☐ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ☐ odhaduje a vypočítává objem a povrch těles ☐ načrtne a sestrojí síť základních těles ☐ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ☐ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	☐ využívá při výpočtech věty o podobnosti a shodnosti trojúhelníků ☐ rozdělí úsečku dané délky v daném poměru. ☐ užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami ☐ využívá základy goniometrie při řešení reálných situací ☐ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakterizaci útvaru a k řešení polohových a nepolohových úloh	☐ věty o podobnosti trojúhelníků ☐ dělení úsečky v daném poměru ☐ poměr stran v podobných trojúhelnících ☐ základy goniometrie konstrukční úlohy ☐ množiny bodů dané vlastnosti	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy: ☐ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ☐ řeší úlohy na prostorovou představivost	☐ logické a netradiční geometrické úlohy ☐ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu ☐ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ☐ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	lomené výrazy ☐ obor proměnné ☐ krácení a rozšiřování lomených výrazů ☐ početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) lomených výrazů ☐ číselné a logické řady, ☐ číselné a obrázkové analogie,	

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje žákům dosáhnout určité úrovně informační gramotnosti – získat dovedností v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je v praktickém životě. Žáci dokáží informace vyhledat, mechanické memorování učiva.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět: Informatika

5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět informatika je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0,5	0,5	0,5	1	1	1	1

Vyučovací předmět informatika na 1. stupni začíná od 3. třídy a na 2. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na 1. stupeň. Ve 3. až 5. ročníku je vyučována 0,5 hodina týdně. Informatika je také začleněna už v 1. a 2. ročníku do ostatních vyučovacích předmětů. Žáci se od 3. ročníku se seznamují s konkrétními informacemi výpočetní techniky a učí se ovládat a zdokonalovat se v PC programech. Bez problémů umí využívat výukové programy. Učí se vyhledávat na internetu informace a ty pak zpracovávat.

Na 2. stupni informatika navazuje svým vzdělávacím programem 1 hodinou týdně v každém ročníku. V 6. ročníku se žáci zdokonalují v programech, které už znají z 1. stupně a učí se je využívat při samostatné práci a projektech. V 7. až 8. ročníku se žáci zdokonalují v programech Office a mají přehled o teorii výpočetní techniky, umí pracovat s přídatnými zařízeními (scanner, tiskárna, interaktivní tabule). V 9. ročníku žáci se znalosti informatiky využívají při řešení problémů a realizaci samostatné práce a projektů. Projekty mohou tvořit samostatně nebo ve skupinách. Na žácích většinou je, jakou formu si zvolí a jak budou post upovat, takže i slabí žáci mají možnost překvapit. Takovou výukou dosahujeme toho, že tito žáci pociťují úspěch a jsou kladně motivováni k dalšímu učení. Při výuce je možné používat i další nové textové, tabulkové a grafické programy (freeware, shareware a další). Předmět je již svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků, nikoliv znalostí a vědomostí. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách, sebekontrolu.

Do vzdělávacího předmětu informatika jsou začleněna průřezová témata (viz. přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu informatika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ vyhledává a třídí informace, používá je při plnění zadaných úkolů v informatice i v ostatních předmětech - projekty
- ✓ volí si postup, formu odpovídající věku a zkušenostem pro zpracování daných úkolů samostatně vyhledává informace pro svou práci a umí je hodnotit

Kompetence k řešení problémů

- ✓ vyhledává na internetu informace, které využívá k řešení problémů
- ✓ pracuje samostatně a své řešení problému prezentuje

Kompetence komunikativní

- ✓ využívá komunikační a informační prostředky ke komunikaci se světem

Kompetence sociální a personální

- ✓ při práci ve skupině je aktivní, podílí se na utváření pravidel, plní svém úkoly jak nejlépe dokáže
- ✓ nabízí pomoc a dokáže využít pomoc ostatních
- ✓ při možnosti vybírat si formy a metody práce dokáže splnit zadaný úkol, dosáhne uspokojení z vykonané práce - posiluje sebedůvěru

Kompetence občanské

- ✓ dokáže chápat a respektovat principy zákonů v informační technologii a společenských norem a je si vědom svých práv a povinností

Kompetence pracovní

- ✓ respektuje pravidla určená pro práci s počítačem a přídatnými zařízeními
- ✓ využívá znalostí a zkušeností získaných z různých předmětů pro svůj rozvoj při vytváření projektů a samostatné práci

INFORMATIKA – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Základní práce s počítačem: - využívá základní standardní funkce počítače - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	- vysvětlí pojmy informatika, informace - používá základní funkce počítače - orientuje se v základní uživatelském prostředí OS Windows - osvojil si pravidla bezpečnosti práce s hardwarem a softwarem - uvede, na koho se obrátit v případě závady počítače - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím - aplikuje správné sazení na pracovním místě PC - umí se přihlásit do školní LAN	základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce struktura, funkce a popis počítače operační systémy a jejich základní funkce jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium řešení problému a rozhodovací dovednosti - rozpozná problém hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail)
Vyhledávání informací a komunikace: při vyhledávání informace na internetu, používá jednoduché a vhodné cesty	- vysvětlí pojem: internet - ukáže práci s internetovým prohlížečem - vyhledá požadovanou informaci s pomocí učitele	společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) základní práce s internetovým prohlížečem metody a nástroje vyhledávání informací, formulace požadavku při vyhledávání na internetu	
Zpracování a využití informací: pracuje s obrázkem v grafickém editoru	- používá různé typy výukových programů (spustí, pracuje, zavře) - namaluje jednoduchý obrázek v grafickém editoru, obrázek uloží a vytiskne s pomocí učitele	základní funkce grafického editoru Malování a Kreslení pro děti	

INFORMATIKA – 4. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Základní práce s počítačem: - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software - pracuje s jednoduchým grafickým programem - chápe funkci přenosných médií - orientuje se na klávesnici	- pracuje s pojmy informatika, informace - popíše počítač, vysvětlí v jakých oborech lidské činnosti se počítač používá - aktivně dodržuje pravidla bezpečnosti práce s počítačem - popíše funkci přenosných médií - orientuje se na klávesnici - předvede práci s myší	struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení - disketa, CD, DVD, flash ... multimediální využití počítače zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky seznámení s formáty souborů (gif) - program Malování a Kreslení pro děti nácvik psaní všemi deseti	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium kreativita - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) řešení problému a rozhodovací dovednosti - vyhledává problém hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) MV fungování a vliv médií ve společnosti - hodnotí vliv médií na každodenní život občana tvorba mediálního sdělení - používá internet pro tvorbu různých sdělení
Vyhledávání informací a komunikace: - při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty - vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích - komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	- pracuje s internetovým prohlížečem - vyhledá požadovanou informaci na portálech, v knihovnách a databázích a volí jednoduchou a vhodnou cestu (s pomocí učitele) - založí si svoji e-mailovou adresu (s pomocí učitele) - získává informace i ochraně dat a příslušném softwaru	metody a nástroje vyhledávání informací - základní práce s internetovým prohlížečem - vyhledávání jednoduchých a jednoznačných informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) rizika získávání informací (viry)	
Zpracování a využití informací: pracuje s textem v textovém editoru	- napiše jednoduchý text - označí text do bloku a zformátuje blok - vloží do dokumentu obrázek	základní funkce textového editoru Microsoft Word	

INFORMATIKA – 5. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Základní práce s počítačem: - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	- popíše počítač a vysvětlí jeho funkce - vyjmenuje přídatná zařízení počítače (výstupní, vstupní) - aktivně dodržuje pravidla bezpečnosti práce s počítačem	operační systémy a jejich základní funkce zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky seznámení s formáty souborů (doc, gif) nácvik psaní všemi deseti	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium kreativita - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) řešení problému a rozhodovací dovednosti - vyhledává a s pomocí řeší problém hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data
Vyhledávání informací a komunikace: - využívá e-mailovou poštu - vyhledává informace na internetu pomocí vhodné a jednoduché cesty	- využívá e-mailovou poštu - vyhledává informace na internetu pomocí vhodné a jednoduché cesty	metody a nástroje vyhledávání informací - organizační struktura na disku - stahování elektronické pošty formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	

Zpracování a využití informací: ☐ pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	☐ napíše a označí jednoduchý text a opraví chyby ☐ zformátuje odstavec ☐ vloží do dokumentu obrázek vyhledaný na internetu ☐ používá ozdobné prvky ☐ textový dokument uloží a vytiskne ☐ v grafickém editoru nakreslí obrázek, obrázek uloží a vytiskne	základní funkce textového a grafického editoru	- využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) MV fungování a vliv médií ve společnosti - hodnotí vliv médií na každodenní život občana tvorba mediálního sdělení - používá internet pro tvorbu různých sdělení

INFORMATIKA – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Základy práce s počítačem ☐ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie ☐ respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady ☐ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	☐ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce s PC ☐ popíše z čeho se skládá počítač a jeho přídatná zařízení ☐ vyjmenuje základní součásti PC (skříň): procesor, paměť, pevný disk atd. ☐ vysvětlí pojmy: hardware, software	základy práce s počítačem ☐ zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky ☐ struktura, funkce a popis počítače ☐ pojem hardware a software nácvik psaní všemi deseti	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium kreativita - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) řešení problému a rozhodovací dovednosti - vyhledává a samostatně řeší

Vyhledávání informací a komunikace: ☐ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	☐ vyhledává na internetu požadované informace a pracuje s nimi ☐ komunikuje prostřednictvím internetu ☐ popíše historii internetu a vysvětlí pojem internet	vývojové trendy informačních technologií internet ☐ internetové prohlížeče	problém hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) MV fungování a vliv médií ve společnosti - hodnotí vliv médií na každodenní život občana tvorba mediálního sdělení - používá internet pro tvorbu různých sdělení
Zpracování a využití informací: ☐ ovládá práci s textovými a tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací ☐ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem ☐ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví ☐ zpracuje na uživatelské úrovni	☐ napíše text a opraví chyby ☐ provede nastavení vzhledu stránky ☐ označí různé texty do bloku pomocí myši a klávesových zkratk ☐ vloží do dokumentu obrázek a zformátuje obrázek ☐ textový dokument uloží a vytiskne ☐ vysvětlí, k čemu se tabulkový editor používá a vysvětlí pojem buňka	textový editor Word ☐ nastavení vzhledu stránky ☐ označení bloku ☐ formát písma ☐ vkládání obrázků tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat ☐ druhy buněk ☐ vkládání a editace dat ☐ tvorba a úprava grafu	

informace v textové formě	☐ předvede základní operace s buňkami ☐ vytvoří graf		

INFORMATIKA – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV

Základy práce s počítačem □ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie □ respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady □ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	□ popíše a určí funkce počítače a jeho přídatných zařízení □ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem □ vysvětlí pojem softwarové pirátství	základy práce s počítačem □ struktura, funkce a popis počítače □ nácvik psaní – psaní všemi deseti □ ochrana práv k duševnímu vlastnictví, informační etika nácvik psaní všemi deseti	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium kreativita - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) řešení problému a rozhodovací dovednosti - vyhledává a samostatně řeší problém hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) EVM lidské aktivity a problémy životního prostředí - vyhledává informace o životním
Vyhledávání informací a komunikace: □ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost □ při vyhledávání informace na internetu, používá jednoduché a vhodné cesty	□ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů □ komunikuje prostřednictvím internetu	internet □ společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) □ metody a nástroje vyhledávání informací □ formulace požadavku při vyhledávání na internetu hodnota a relevance informací a informačních zdrojů	
Zpracování a využití informací: □ ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory	□ označí různé texty do bloku a zarovnává text	textový editor Word □ formátování odstavců □ nastavení zarovnání textu	

□ a využívá vhodných aplikací □ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem □ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví □ používá informace z různých informačních zdrojů □ zpracuje na uživatelské úrovni informace v textové i grafické formě	□ vytvoří jednoduchou tabulku a provede formát tabulky □ předvede základní operace s buňkami □ vytvoří tabulku, zformátuje tabulku □ vysvětlí, k čemu se prezentační editor používá □ vytvoří jednoduchou prezentaci a spustí ji □ v grafickém editoru nakreslí obrázek, obrázek uloží a vloží ho do jiného editoru	□ navrhne tabulku □ formát tabulky tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce □ vkládání a editace dat □ tvorba a úprava tabulky prezentace informací (prezentační programy) □ prezentační editor PowerPoint □ vytvoření snímku □ formát písma počítačová grafika, rastrové a vektorové programy □ program Malování	prostředí a zpracovává je v jiných předmětech MV fungování a vliv médií ve společnosti - hodnotí vliv médií na každodenní život občana tvorba mediálního sdělení - používá internet pro tvorbu různých sdělení

INFORMATIKA – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Základy práce s počítačem □ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie □ respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady □ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	□ dokáže připojit přídatná zařízení (skener, tiskárna) □ popíše druhy tiskáren □ vysvětlí pojem počítačová síť	základy práce s počítačem □ struktura, funkce a popis počítače □ tiskárny – vlastnosti, druhy □ skener □ počítačová síť nácvik psaní všemi deseti	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium kreativita - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) řešení problému a rozhodovací dovednosti

Vyhledávání informací a komunikace: □ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost □ při vyhledávání informace na internetu, používá jednoduché a vhodné cesty	□ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů □ komunikuje prostřednictvím internetu □ vyhledává nejjednodušší cesty	hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet □ společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)	- vyhledává a samostatně řeší problém hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) EVM lidské aktivity a problémy životního prostředí - vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech MV fungování a vliv médií ve společnosti - hodnotí vliv médií na každodenní život občana tvorba mediálního sdělení - používá internet pro tvorbu různých sdělení
Zpracování a využití informací: □ ovládá práci s tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací □ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem □ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví □ používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji □ zpracuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě	□ pracuje s dokumenty □ upravuje dokumentu □ používá vyhledávání a nahrazování textu □ používá kontrolu pravopisu □ vytvoří a upraví tabulky □ používá funkce □ ovládá základní editace s grafickým editorem □ vytvoří jednoduchou prezentaci, vloží animace a spustí ji □ prezentuje svou práci	textový editor Word □ práce s dokumenty (vlastnosti, ukládání) □ úpravy dokumentu tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce □ tvorba a úprava tabulky □ základní funkce prezentace informací (prezentační programy, multimédia) □ prezentační editor PowerPoint □ animace	

INFORMATIKA – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Základy práce s počítačem - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	- popíše z čeho se skládá počítač a jeho přídatná zařízení - dokáže nainstalovat běžné programy	základy práce s počítačem - struktura, funkce a popis počítače - programy nácvik psaní všemi deseti	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvíjí dovednosti pro učení a studium kreativita - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) řešení problému a rozhodovací dovednosti - vyhledává a samostatně řeší problém hodnoty, postoje, praktická etika - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti
Vyhledávání informací a komunikace: - ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - při vyhledávání informace na internetu, používá jednoduché a vhodné cesty	- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů - používá různé nástroje k ověřování informací - komunikuje prostřednictvím internetu	hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet	EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail)
Zpracování a využití informací: - ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu	- upravuje dokumenty - vytvoří dokument v hromadné korespondenci - vytvoří a upraví tabulky - používá složitější funkce	textový editor Word - práce s dokumenty (vlastnosti, ukládání) - úpravy dokumentu tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce - tvorba a úprava tabulky - složitější funkce	EVM lidské aktivity a problémy životního prostředí - vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech MV fungování a vliv médií ve společnosti - hodnotí vliv médií na každodenní život občana

se zákony o duševním vlastnictví ☐ používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji ☐ zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	☐ ovládá základní editace s grafickým editorem ☐ zpracuje a prezentuje digitální fotografie ☐ seznámí se s autorským zákonem	prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia ☐ program Fotofiltre ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	tvorba mediálního sdělení - používá internet pro tvorbu různých sdělení

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou oblastí, která se vyučuje jen na prvním stupni základní školy. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie o současnosti a vede žáky k získání dovedností pro praktický život. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě pozorování sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Vyučování je postaveno na vlastním prožitku žáků, vycházející z konkrétních nebo modelových situací.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět: Člověk a svět

5.4.1 Vyučovací předmět: Člověk a svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět člověk a svět je vyučován v 1. – 5. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	3	3

Charakteristické pro předmět člověk a svět je jeho prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky i exkurze. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určité role, řeší modelové situace atd.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 5 tematických okruhů:

1. tematický okruh **Místo, kde žijeme** – žáci se učí poznávat nejbližší okolí, organizaci života v rodině, ve škole, v obci a společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění, vztah k naší zemi a k zemím Evropské unie. Důraz je také kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově).
2. tematický okruh **Lidé kolem nás** – žáci si osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení všech lidí. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost. Celý tematický okruh směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.
3. tematický okruh **Lidé a čas** – žáci se učí orientovat v dějích a čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, v obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou je vzbudit u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Navštěvují společně památky, muzea, knihovny a jiné kulturní stánky.
4. tematický okruh **Rozmanitost přírody** – žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat.
5. tematický okruh **Člověk a jeho zdraví** – žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných situací, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují odpovědnost za své zdraví a bezpečnost a zdraví jiných lidí. Docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Do vzdělávacího předmětu člověk a svět jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu člověk a svět jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ žáky vedeme k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět
- ✓ umožňujeme jim poznávání podstaty zdraví i příčiny nemocí
- ✓ upevňujeme jejich preventivní chování
- ✓ učíme je orientaci ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- ✓ pomáháme jim řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- ✓ motivujeme žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- ✓ upevňujeme u žáků účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých umožňujeme žákům poznávat a ovlivňovat jejich jedinečnost
- ✓ pomáháme žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- ✓ učíme je pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi a pod., využívat různé informační zdroje

Kompetence komunikativní

- ✓ pomáháme žákům rozšiřovat si slovní zásobu v osvojených tématech
- ✓ vedeme je k samostatnosti a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezkonfliktní komunikaci, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- ✓ učíme je pojmenovávat pozorované skutečnosti a zachycovat je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

- ✓ umožňujeme jim přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- ✓ podporujeme u žáků prezentaci jejich myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování vlastních závěrů, vzájemné pomoci

Kompetence sociální a personální

- ✓ podporujeme práci žáků ve skupinách
- ✓ motivujeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazu a jejich předcházení
- ✓ žáky vedeme k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
- ✓ učíme je efektivně spolupracovat na řešení problémů, respektovat názory druhých, přispívat k diskuzi, věcně argumentovat
- ✓ vedeme žáky k oceňování svých názorů a přínosů, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených pravidel soužití

Kompetence občanské

- ✓ učíme žáky ohleduplnosti k přírodě i kulturním výtvorům
- ✓ motivujeme žáky k hledání možností aktivního uplatnění při ochraně přírody
- ✓ vedeme žáky k respektování pravidel
- ✓ učíme žáky orientovat se v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence pracovní

- ✓ vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- ✓ učíme je používat různé materiály, nástroje a vybavení
- ✓ zohledňujeme soudobý stav poznání a technického rozvoje

ČLOVĚK A SVĚT – 1. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Místo, kde žijeme □ učí se orientovat v místě svého bydliště □ orientuje se v nejbližším okolí školy a zvládne bezpečně cestu do školy a zpět	□ učí se orientovat v místě svého bydliště □ orientuje se v nejbližším okolí školy a zvládne bezpečně cestu do školy a zpět	domov □ prostředí domova, orientace v místě bydliště škola □ prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy a zpět	OSV rozvoj schopností poznávání - respektuje životní role sebezpoznání a sebepojetí - sebezpoznání psychohygiena - orientuje se ve zdravém životním stylu
Lidé kolem nás □ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi □ odvodí význam a potřebou různých povolání a pracovních činností	□ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině □ seznamuje se s významem a potřebou různých povolání a pracovních činností	rodina □ postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy soužití lidí □ komunikace, mezilidské vztahy	poznávání lidí - komunikuje s ostatními mezilidské vztahy - rozvíjí spolupráci ve skupině VDO občanská společnost a škola - podílí se na vytváření pravidel a dodržuje je - podílí se na chodu školy - vyslechne názor druhých - obhájí výsledek své práce principy demokracie a formy vlády - poznává a uvědomuje si pravidla
Lidé a čas □ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, zná dny v týdnu a měsíce	□ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, zná dny v týdnu a měsíce	orientace v čase a časový řád □ režim dne, předměty denní potřeby, kalendáře, roční období	

Rozmanitost přírody ☐ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	☐ učí se pozorovat a popisovat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	životní podmínky ☐ co potřebují k životu rostliny, zvířata, člověk ochrana přírody ☐ seznámení s konkrétními činnostmi pro ochranu přírody (třídění odpadu atd.)	EGS Evropa a svět nás zajímá - popíše rodinné příběhy a osobní zážitky MKV kulturní difference - uvědomuje si své pocity a popíše je
Člověk a jeho zdraví ☐ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle ☐ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	☐ upevňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky ☐ chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi	péče o zdraví, zdravá výživa ☐ hygiena ☐ denní režim ☐ pohybový režim osobní bezpečí ☐ bezpečné chování v rizikovém prostředí ☐ krizové situace	lidské vztahy - projevuje snášenlivost ve vztazích EVM lidské aktivity a problémy životního prostředí - pěstuje návyky nezbytné pro každodenní život vzhledem k životnímu prostředí vztah člověka k prostředí - spolupracuje při péči o životní prostředí na místní úrovni

ČLOVĚK A SVĚT – 2. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV

Místo, kde žijeme: ☐ orientuje se v místě svého bydliště, v nejbližším okolí školy ☐ dokáže bezpečně dojít do školy a domů	☐ bezpečně se orientuje v nejbližším okolí bydliště ☐ přiměřeně svému věku se chová na ulici, hřišti, v parku, dopravních prostředcích ☐ pojmenuje nejdůležitější části a místa obce ☐ zná dopravní prostředky v obci a bezpečně je používá k přesunům ☐ projevuje zájem o významná místa v obci ☐ popisuje základní činnosti ve škole ☐ vytváří si svůj nejvhodnější způsob práce a odpočinku, snaží se dodržovat základní režimové návyky v průběhu dne a týdne	domov ☐ orientace v místě bydliště město, místní krajina ☐ její části ☐ poloha v krajině ☐ význačné budovy škola ☐ činnosti ve škole, riziková místa a situace	OSV rozvoj schopností poznávání - zvyšuje svou pozornost, cvičí si paměť sebezpoznání a sebepojetí - koriguje své chování vůči ostatním lidem; procvičuje sebeovládání psychohygiena - zařazuje do svého denního režimu relaxaci a odpočinek (za pomoci rodičů a učitelů) poznávání lidí - učí se hledat pozitiva na ostatních lidech, výhod v jejich odlišnostech komunikace - cvičí se v samostatném rozsáhlejším projevu. kooperace a kompetice - zastává různé role při skupinové práci - cvičí se v dovednostech pro etické zvládání soutěže a konkurence VDO občanská společnost a škola - zapojuje se do školní/třídní samosprávy - rozumí smyslu práv a povinností
Lidé kolem nás: ☐ uplatňuje poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o práci lidí, jak se pracovalo dříve a nyní ☐ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	☐ pojmenovává základní povinnosti a úkoly členů rodiny ☐ různých situacích uplatňuje základní pravidla slušného chování ☐ chápe nevhodnost neslušných a hrubých a urážlivých výrazů a nepoužívá je v rozhovoru s jiným člověkem ☐ dokáže upozornit na nevhodné chování a diskutovat o něm ☐ přiměřeně se chová ke starším a mladším členům rodiny, domácím	rodina ☐ život a funkce rodiny ☐ zaměstnání soužití rodiny ☐ komunikace právo a spravedlnost ☐ práva a povinnosti žáků školy ☐ základní lidská práva a práva dítěte	MKV kulturní diferenciac - respektuje jedinečnost každého
	zvířatům, rostlinám, vlastnímu i společnému majetku		

Lidé a čas: □ rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	□ určuje čas podle hodin a kalendáře □ dodržuje pravidelné denní činnosti □ orientuje se v čase, rozeznává rozdíl mezi dějem v minulosti, přítomnosti, budoucnosti	orientace v čase a časový řád □ určování času □ denní režim □ pravidelné opakování některých činností současnost a minulost v našem životě □ proměny způsobu života	člověka a jeho individuálních zvláštností. EVM ekosystémy - poznává různá životní prostředí vztah člověka k prostředí - aktivně se zapojuje do ochrany a zlepšování životního prostředí obce
Rozmanitost přírody: □ pozoruje, popíše a porovná změny v přírodě v průběhu ročních období □ uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě (zahrada, louka, les, pole, rybník)	□ popisuje změny přírody v jednotlivých ročních obdobích, chápe příčiny některých přírodních dějů a zákonitostí □ pozná a popíše nejznámější rostliny a živočichy vyskytující se v obci a jejím okolí □ rozlišuje rostliny a živočichy podle jejich přirozeného životního prostředí	Vesmír a Země □ den a noc, roční období rostliny a živočichové □ stavba těla u některých nejznámějších druhů □ životní potřeby a projevy □ rostliny a živočichové a jejich životní prostředí	
Člověk a jeho zdraví: □ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných □ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných	□ určí základní části lidského těla □ orientuje se v etapách průběhu lidského života a v lidských potřebách a životních projevech □ uplatňuje návyky osobní hygieny □ učí se respektovat své tělo – vhodně odpočívat, pít, jíst □ seznamuje se s projevy běžných nemocí a způsobem léčby □ přiměřeně se chová při stolování (dbá	lidské tělo □ životní potřeby člověka □ rozdíl mezi mužem a ženou □ vývoj jedince péče o zdraví, zdravá výživa □ denní režim □ pitný režim □ zdravá strava □ nemoc, drobné úrazy a poranění □ první pomoc	

událostech	na hygienu) ☐ v případě potřeby přivolá pomoc (dospělou osobu; policii, záchranáře, hasiče)	osobní bezpečí ☐ bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce ☐ krizové situace ☐ násilí v médiích	

ČLOVĚK A SVĚT – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Místo, kde žijeme: ☐ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ☐ začlení své město do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, městě ☐ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	☐ pojmenuje nejdůležitější části a místa obce ☐ orientuje se v obci, určí základní směry do jiných částí obce a umístění význačných budov a objektů ☐ zhodnotí význam některých míst v obci, projevuje úctu a ohleduplnost k památným místům v obci ☐ rozezná světové strany na mapě a chápe význam barev na mapě ☐ vyhledává a určuje na mapě dominanty kraje	město, místní krajina ☐ části města ☐ poloha v krajině ☐ minulost a současnost města okolní krajina (místní oblast, region) ☐ zemský povrch a jeho tvary ☐ vodstvo na pevnině ☐ působení lidí na krajinu a životní prostředí ☐ světové strany mapy obecně zeměpisné a tematické ☐ obsah, grafika, vysvětlivky	OSV rozvoj schopností poznávání - zapojuje se do řešení problémů – vyhledá si potřebné informace případně pomoc sebecpznání a sebepojetí - zvyšuje nároky na sebe samého; rozvíjí a cvičí volní vlastnosti psychohygiena - zařazuje do svého denního režimu relaxaci a odpočinek komunikace - cvičí se v samostatném rozsáhlejším projevu. kooperace a kompetice

Lidé kolem nás: □ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem druhých spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům □ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností □ rozlišuje blízké příbuzenské	□ rozlišuje i širší příbuzenské vztahy □ uplatňuje zásady slušného chování ve škole i mimo školu jako výraz reprezentace rodiny	rodina □ příbuzenské a mezigenerační vztahy □ práce fyzická a duševní soužití lidí □ mezilidské vztahy, komunikace □ obchod, firmy, zájmové spolky □ principy demokracie	- zastává různé role při skupinové práci - cvičí se v dovednostech pro etické zvládání soutěže a konkurence. VDO občanská společnost a škola
vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	□ rozlišuje různá povolání (především u lidí ve svém okolí), uvědomuje si jejich význam □ zhodnotí dobrou a špatnou práci, odsuzuje ničení výsledků práce □ přiměřeně komunikuje – odpovídá na otázky, ptá se na vše, co jej zajímá □ řeší problémy nenásilným způsobem □ respektuje právo druhých na soukromí	kultura □ podoby a projevy kultury □ kulturní instituce základní globální problémy □ nesnášenlivost mezi lidmi □ globální problémy přírodního prostředí	- zapojuje se do školní/třídní samosprávy - řídí se podle daných pravidel, objasňuje důležitost pravidel a norem ve škole EGS Evropa a svět nás zajímá - popisuje vlastní zkušenosti z cest do zahraničí, ze setkání s cizinci - poznává život dětí v jiných zemích
Lidé a čas: □ pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti a báje spjaté s místem, v němž žije □ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	□ používá kalendář, sleduje data významných výročí (rodinných i státních) – popíše co se s nimi pojí □ porovnává minulost a přítomnost, popisuje památky dokladující rozdíly/shody	regionální památky □ péče o památky □ lidé a obory zkoumající minulost báje, mýty a pověsti □ minulost kraje a předků □ současnost a minulost v našem životě □ průběh lidského života	MKV princip sociálního smíru a solidarity - seznamuje se s odpovědností každého člověka za odstranění diskriminace a předsudků vůči různým (odlišným) skupinám EVM ekosystémy - popíše život běžných živočichů a rostlin v různých ekosystémech základní podmínky života - přiměřeně popíše význam vody, Slunce, vzduchu, půdy pro člověka

Rozmanitost přírody: ☐ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ☐ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých	☐ popíše vlastnosti některých látek a jejich změn na základě jejich pozorování ☐ provádí elementární pokusy s různými látkami za použití jednoduchých pomůcek – dodržuje pravidla bezpečnosti ☐ popíše význam vody, vzduchu, půdy pro člověka – ukáže na příkladech	látky a jejich vlastnosti ☐ třídění látek ☐ změny látek a skupenství ☐ vlastnosti látek voda a vzduch ☐ výskyt, vlastnosti a formy vody ☐ oběh vody v přírodě ☐ proudění vzduchu, význam pro život půda ☐ vznik půdy a její význam	vztah člověka k prostředí - aktivně se zapojuje do ochrany a zlepšování životního prostředí v obci a jejím okolí - seznamuje se s největšími problémy zatěžujícími životní prostředí a posuzuje možnosti jejich řešení
nástrojů a přístrojů	☐ rozeznává rostliny a živočichy podle příslušnosti do určitých skupin ☐ popíše základní rozdíly mezi těmito skupinami (dřeviny, byliny, houby; savci, ptáci, plazy, ryby, obojživelníci, hmyz) ☐ dodržuje pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými rostlinami a živočichy	Vesmír a Země ☐ sluneční soustava rostliny, houby a živočichové ☐ znaky života ☐ životní potřeby ☐ stavba těla u nejznámějších druhů ☐ význam v přírodě a pro člověka životní podmínky ☐ význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi ochrana přírody ☐ ochrana a tvorby životního prostředí, ☐ likvidace odpadů	

Člověk a jeho zdraví: ☐ projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ☐ odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě ☐ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	☐ určuje nejdůležitější orgánové soustavy člověka a orientuje se v jejich funkci ☐ popíše rozdíly mezi mužem a ženou, rozdíly během vývoje jedince ☐ seznamuje se sociálními rolami v rodině – právy a povinnostmi jednotlivých členů ☐ orientuje se ve zdravé výživě – popíše zdravý jídelníček ☐ seznamuje se s různými druhy škodlivých a návykových látek	lidské tělo ☐ životní potřeby člověka ☐ stavba těla, základní funkce a projevy ☐ pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou ☐ růst a vývoj jedince péče o zdraví, zdravá výživa ☐ první pomoc ☐ zdravý životní styl návykové látky a zdraví ☐ odmítání návykových látek osobní bezpečí ☐ bezpečné chování v silničním provozu a v krizových situacích situace hromadného ohrožení	

ČLOVĚK A SVĚT – 4. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Místo, kde žijeme: ☐ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ☐ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ☐ rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky ☐ vyhledá typické regionální zvláštnosti a jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ☐ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest ☐ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	☐ konkretizuje pojmy území, poloha, místní krajina, místní oblast, územní a správní celek ☐ vyjádří polohu místní krajiny a místní oblasti vzhledem k vyšším územním a správním celkům ČR ☐ s pomocí map charakterizuje zeměpisné a přírodní prvky, významné zemědělské, průmyslové a chráněné oblasti místní krajiny a místní oblasti ☐ na základě znalostí charakteru místního regionu uvede významné atraktivity cestovního ruchu a střediska rekreace v regionu ☐ uvede některé významné podniky a služby v regionu ☐ popíše hlavní atraktivity cestovního ruchu v jednotlivých regionech ☐ charakterizuje stav životního prostředí v regionu ☐ uvede významné rodáky a předky, kulturní a historické památky regionu, významné události a jejich místa ☐ vysvětlí význam regionálních tradic a symbolů	město, místní krajina ☐ její části ☐ poloha v krajině ☐ minulost a současnost města, význačné budovy ☐ dopravní síť okolní krajina (místní oblast, region) ☐ zemský povrch a jeho tvary ☐ vodstvo na pevnině ☐ rozšíření půd, rostlinstva a živočichů ☐ vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí ☐ orientační body ☐ světové strany regiony ČR ☐ vybrané oblasti ČR ☐ surovinové zdroje ☐ výroba, služby a obchod	OSV sebezpoznání a sebepojetí - poznává své kořeny, buduje si svou národní identitu - rozvíjí své sebevědomí mezilidské vztahy - zapojuje se do třídního kolektivu - podporuje dobré vztahy ve třídě komunikace - rozvíjí komunikaci s ostatními VDO občanská společnost a škola - respektuje řád a pravidla - zapojuje se do kolektivu jako rovnocenný člen, mající právo na svůj názor a přijímá tak i ostatní členy kolektivu občan, občanská společnost a stát - projevuje úctu k vlasti a k zákonům - chápe pojem demokracie EGS Evropa svět nás zajímá - popisuje rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa - seznamuje se s místy a událostmi v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu - poznává a popisuje život dětí v jiných zemích

	☐ pracuje s turistickou mapou místní krajiny, rozumí její barevné grafice a smluvním značkám ☐ orientuje se v mapě ČR ☐ rozlišuje pojmy vlast a cizina ☐ správně popíše státní symboly ČR	mapy obecně zeměpisné a tematické ☐ obsah, grafika, vysvětlivky naše vlast ☐ domov, krajina, národ ☐ základy státního zřízení a politického systému ČR ☐ státní správa a samospráva ☐ státní symboly ☐ státní svátky	objevujeme Evropu a svět - popíše vztah naší republiky a Evropy MKV lidské vztahy - chápe právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci - udržuje tolerantní vztahy a rozvíjí spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich odlišnosti EVM ekosystémy - rozlišuje základní ekosystémy, pozoruje je a popisuje základní podmínky života - pozorování vyvozuje důležité podmínky pro život, respektuje je a napomáhá jejich ochraně vztah člověka k prostředí - aktivně se zapojuje do ochrany přírody a životního prostředí v okolí školy a bydliště
Lidé kolem nás: ☐ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, ve městě ☐ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení ☐ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ☐ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak	☐ dodržuje pravidla pro soužití ve škole, ve třídě ☐ je ochoten pomáhat znevýhodněným a slabším lidem ☐ rozpoznává netolerovatelné chování – upozorní na něj ☐ respektuje právo na soukromí a na soukromé vlastnictví ☐ používá peníze ☐ popíše současný stav a aktuální problémy životního prostředí v ČR ☐ rozlišuje kulturní a etnické odlišnosti	soužití lidí ☐ mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie ☐ pomoc nemocným, sociálně slabým chování lidí ☐ vlastnosti lidí ☐ pravidla slušného chování ☐ ohleduplnost, etické zásady ☐ předcházení konfliktům vlastnictví ☐ soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek ☐ rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti právo a spravedlnost ☐ základní mezilidská práva a práva dítěte ☐ práva a povinnosti žáků školy ☐ protiprávní jednání a korupce ☐ právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot kultura ☐ podoby a projevy kultury	

vracet dluhy ☐ použije v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí města		☐ kulturní instituce základní globální problémy ☐ významné sociální problémy ☐ nesnášenlivost mezi lidmi ☐ projevy diskriminace, rasismus ☐ globální problémy přírodního prostředí	
Lidé a čas: ☐ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ☐ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek ☐ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ☐ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ☐ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	☐ popíše rozdíl mezi pověstmi a historickou skutečností ☐ popíše způsob života lidí na českém území od pravěku po dobu habsburské monarchie ☐ začlení správně časově a místně nejvýznamnější osobnosti a události	orientace v čase a časový řád ☐ dějiny jako časový sled událostí ☐ kalendáře, letopočet ☐ generace současnost a minulost v našem životě ☐ proměny způsobu života ☐ státní svátky a významné dny regionální památky ☐ péče o památky ☐ lidé a obory zkoumající minulost báje, mýty, pověsti ☐ minulost kraje a předků ☐ domov, vlast, rodný kraj	
Rozmanitost přírody: ☐ objevuje a zjišťuje propojenost	☐ rozeznává vybrané jedovaté a jedlé	látky a jejich vlastnosti	

prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ☐ umí pojmenovat negativní zásahy člověka do přírody ☐ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ☐ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organizmech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ☐ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	druhy hub, kulturní a plané rostliny, některé keře, listnaté a jehličnaté stromy, jedovaté rostliny, léčivky, běžné plevely; nejznámější druhy živočichů ☐ cíleně pozoruje přírodniny, přírodní jevy a pořídí zápis ☐ rozlišuje základní orgány rostlin, jejich funkce ☐ rozlišuje základní ekosystémy (les, potok, rybník, pole, louka, zahrada) a uvede jejich charakteristiku (žijící organismy, vztahy mezi nimi) ☐ vysvětlí vztahy organismů a neživé přírody (získávání potravy, úkryty) ☐ popíše některé základní práce v zemědělství, vodním hospodářství a lesnictví ☐ změří hmotnost tělesa, změří teplotu, čas ☐ využívá v praxi kompas a magnety ☐ orientuje se v základních nerostech a horninách, vysvětlí vznik půdy ☐ popíše změny v přírodě během dne a roku	☐ měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek, převody jednotek nerosty a horniny, půda ☐ některé hospodářsky významné horniny a nerosty rostliny, houby a živočichové ☐ znaky života ☐ životní potřeby a projevy ☐ průběh a způsob života ☐ výživa ☐ stavba těla u některých nejznámějších druhů ☐ význam v přírodě a pro člověka životní podmínky ☐ rozmanitost podmínek života na Zemi ☐ význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi rovnováha v přírodě ☐ význam, vzájemné vztahy mezi organismy ☐ základní společenstva ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody ☐ odpovědnost lidí ☐ ochrana a tvorba životního prostředí ☐ ochrana rostlin a živočichů ☐ likvidace odpadů ☐ živelné pohromy a ekologické katastrofy	
Člověk a jeho zdraví: ☐ uplatňuje základní dovednosti a	☐ chrání své zdraví dodržováním	péče o zdraví, zdravá výživa ☐ hygiena, denní režim	

návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou □ chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi	základních hygienických zásad, některých zdravotně preventivních opatření a uplatňováním zdravého způsobu života □ rozpoznává možné nebezpečí ohrožující zdraví □ zná své právo na bezpečí □ chová se obezřetně a tak, aby předcházel nebezpečným situacím	□ správná výživa, výběr a způsob uchovávání potravin, vhodná skladba stravy □ pitný režim □ nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) situace hromadného ohrožení osobní bezpečí □ bezpečné chování v rizikovém prostředí □ bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty □ krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) □ brutalita a jiné formy násilí v médiích □ služby odborné pomoci	

ČLOVĚK A SVĚT – 5. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Místo, kde žijeme: □ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu □ vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách Evropy a polokouli □ vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury,	□ popíše polohu České republiky v Evropě □ orientuje se na mapách střední Evropy a Evropy □ určí a lokalizuje na mapách sousední státy České republiky □ popíše polohu sousedních států České republiky, stručně posoudí jejich přírodní tvářnost, hospodářskou a společenskou	regiony ČR □ Praha a vybrané oblasti ČR □ surovinové zdroje □ výroba, služby a obchod Evropa a svět □ kontinenty □ evropské státy, EU □ cestování	OSV sebepoznání a sebepojetí - poznává své kořeny, buduje si svou národní identitu - rozvíjí své sebevědomí psychohygiena - procvičuje se ve zvládání stresových situací mezilidské vztahy - dodržuje dohodnutá pravidla třídy, podílí se na jejich tvorbě

jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického □ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	vyspělost □ vyhledá na mapách známé oblasti cestovního ruchu na území sousedních států České republiky □ vyjmenuje a vyhledá na mapách evropské státy, významná evropská města a střediska cestovního ruchu □ vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi	mapy obecně zeměpisné a tematické □ obsah, grafika, vysvětlivky	- podporuje dobré vztahy ve třídě komunikace - při poznávání odlišností ostatních lidí se procvičuje v empatii a toleranci - při seznamováním se s bezpečným chováním v případě setkání se s drogami procvičuje asertivní komunikaci (odmítnutí)
Lidé kolem nás: □ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, ve městě □ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení □ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy □ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	□ dodržuje pravidla pro soužití ve škole □ sestaví (společně s ostatními) pravidla pro skupinovou práci, kontroluje je a dodržuje je □ respektuje druhé lidi – jejich odlišnosti, názory – respektuje jejich právo na názor, na soukromé vlastnictví □ řeší problémy nenásilným způsobem □ upozorní na netolerovatelné chování, adekvátně zasáhne □ je ohleduplný k výtvarům jiných lidí □ chápe hodnotu peněz □ jednoduše popíše/vysvětlí příčiny a důsledky některých největších problémů životního prostředí, vyhledává potřebné informace	soužití lidí □ mezilidské vztahy, komunikace □ obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve □ pomoc nemocným, sociálně slabým □ společný „evropský dům“ chování lidí □ vlastnosti lidí □ pravidla slušného chování □ zvládání vlastní emocionality □ rizikové situace, rizikové chování vlastnictví □ soukromé, veřejné, osobní, společné □ hmotný a nehmotný majetek □ hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení □ banka jako správce peněz, úspory, půjčky právo a spravedlnost □ základní mezilidská práva a práva dítěte □ práva a povinnosti žáků školy □ protiprávní jednání a korupce □ právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci,	VDO občanská společnost a škola - respektuje řád a pravidla - zapojuje se do kolektivu jako rovnocenný člen, mající právo na svůj názor a přijímá tak i ostatní členy kolektivu občan, občanská společnost a stát - projevuje úctu k vlasti a k zákonům - chápe pojem demokracie - poznáváním historie si uvědomuje zodpovědnost každého za své postoje a činy EGS Evropa svět nás zajímá - popisuje rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa - seznamuje se s místy a událostmi v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu - poznává a popisuje život dětí v jiných zemích objevujeme Evropu a svět - popíše vztah naší republiky a Evropy - poznává a popisuje životní styl

☐ poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí města		soukromého vlastnictví, duševních hodnot kultura ☐ podoby a projevy kultury ☐ kulturní instituce ☐ masová kultura a subkultura základní globální problémy ☐ významné sociální problémy ☐ problémy konzumní společnosti ☐ nesnášenlivost mezi lidmi ☐ globální problémy přírodního prostředí	Evropanů - vyhledává společné rysy evropských zemí a ČR MKV lidské vztahy - chápe právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci - udržuje tolerantní vztahy a rozvíjí spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich odlišnosti EVM základní podmínky života
Lidé a čas: ☐ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ☐ využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí, galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek ☐ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ☐ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ☐ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků	☐ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ☐ využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí, galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek ☐ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ☐ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ☐ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků	orientace v čase a časový řád ☐ čas jako fyzikální veličina ☐ dějiny jako časový sled událostí ☐ kalendáře, letopočet ☐ generace současnost a minulost v našem životě ☐ proměny způsobu života ☐ státní svátky a významné dny regionální památky ☐ péče o památky ☐ lidé a obory zkoumající minulost báje, mýty, pověsti ☐ minulost kraje a předků ☐ domov, vlast, rodný kraj	- pozorování vyvozuje důležité podmínky pro život, respektuje je a napomáhá jejich ochraně - popíše současný význam energie pro člověka – popíše různé způsoby výroby energie a zhodnotí jejich vliv na životní prostředí lidské aktivity a problémy životního prostředí - sleduje největší ekologické problémy doby – stručně je vysvětlí - rozlišuje organizace hájící ekologické zájmy vztah člověka k prostředí - aktivně se zapojuje do ochrany přírody a životního prostředí v okolí školy a bydliště - navrhuje řešení jednoduchých problémů týkajících se životního prostředí v okolí jeho bydliště

a významných dnů	a významných dnů		
Rozmanitost přírody: □ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období □ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat □ stručně charakterizuje specifické přírodní projevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	□ vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi a popíše postavení Země ve vesmíru □ uvede důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce na život a jeho rytmus □ ukáže pohyb Země a jeho důsledky na glóbu □ aktivně se zapojuje v činnostech podporujících ochranu životního prostředí □ na konkrétních živelních pohromách (globálních problémech) popíše negativní vliv člověka na přírodu	Vesmír a Země □ sluneční soustava □ den a noc □ roční období životní podmínky □ podnebí a počasí ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody □ odpovědnost lidí □ ochrana a tvorba životního prostředí □ ochrana rostlin a živočichů □ likvidace odpadů □ živelné pohromy a ekologické katastrofy riziko v přírodě □ rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné událostmi způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
Člověk a jeho zdraví: □ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života □ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození □ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle	□ popíše stavbu a funkce povrchu těla člověka, jeho trávicí soustavy a řídicích soustav □ uvede základní složky potravin a orientuje se v jejich významu pro organismus □ popíše základní rozdíly ve stavbě těla muže a ženy; uvědomuje si změny probíhající v těle dívek a chlapců v období puberty □ popíše jednotlivé etapy lidského	lidské tělo □ životní potřeby člověka □ stavba těla, základní funkce a projevy □ pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou □ základy lidské reprodukce □ vývoj jedince partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy □ rodina, vztahy v rodině □ partnerské vztahy, osobní vztahy □ etická stránka vztahů	

vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob □ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklisty □ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek □ rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc □ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	životu □ účelně si plánuje svůj čas – práci i odpočinek (za pomoci rodičů a učitele) □ vyhýbá se rizikovým činnostem a vyvaruje se rizikovému chování □ dokáže poskytnout první pomoc u lehčích poranění □ seznamuje se s faktem, že časopisy a filmy pro dospělé ne vždy zobrazují skutečnost – záměrně je nečte ani nesleduje □ popíše správný postup při vyhlášení stavu hromadného ohrožení, chová se podle pokynů i při simulačních cvičeních	□ etická stránka sexuality péče o zdraví, zdravá výživa □ nemoc, drobné úrazy a poranění □ prevence nemocí a úrazů □ první pomoc při drobných poraněních □ osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika □ reklamní vlivy návykové látky a zdraví □ odmítání návykových látek □ hrací automaty a počítače osobní bezpečí □ bezpečné chování v rizikovém prostředí □ bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty □ krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) □ brutalita a jiné formy násilí v médiích □ služby odborné pomoci situace hromadného ohrožení □ popíše stavbu a funkce povrchu těla člověka, jeho trávicí soustavy a řídicích soustav	

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Výuka vzdělávací oblasti Člověk a společnost navazuje na znalosti získané a osvojené v průběhu prvního stupně v předmětu vlastivěda. Oblast Člověk a společnost seznamuje se společností v souvislostech, vede k pochopení a hodnocení minulosti i současnosti, a stává se tak východiskem pro budoucnost. Odráží se v něm dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí. Vytváří pozitivní občanské postoje a motivuje k plnohodnotné účasti na rozvoji evropské společnosti při zachování národní identity.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty: **Dějepis**

Občanská výchova

Oba předměty se vzájemně prolínají, a tím zároveň probíhá důležitá integrace získaných poznatků a vědomostí žáků.

5.5.1 Vyučovací předmět: Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět dějepis je vyučován v 6. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Výuka dějepisu navazuje na znalosti osvojené v předmětu vlastivěda na 1. stupni ZŠ. Preferujeme tematické celky týkající se učiva českých a evropských dějin s důrazem na regionální a místní dějiny. Národní dějiny jsou vyučovány v kontextu s historií Evropy a celého světa. Důraz je kladen na pochopení příčin a následků historických událostí a jevů a jejich sepětí s vývojem současné společnosti. Cílem je rozvoj a posílení historického vědomí jedince tak, aby byly zachovány a využity historické zkušenosti pro budoucnost. Žák poznává dějiny z hlediska času i prostoru. Učivo je uspořádáno v chronologicky řazených celcích. Podstatný význam je přikládán dějinám 19. a 20. století, neboť bezprostředně souvisejí se současností. Součástí výuky jsou exkurze a projekty k některým tematickým celkům, z nichž vybrané budou realizovány napříč všemi ročníky 2. stupně. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Rozvržení učiva v konkrétních ročnících:

6. ročník

Člověk v dějinách

Počátky lidské společnosti

Nejstarší civilizace

Kořeny evropské kultury

7. ročník

Křesťanství a středověká Evropa

Objevy a dobývání, počátky nové doby

8. ročník

Modernizace společnosti

9. ročník

Moderní doba

Rozdělený a integrující svět

Do vzdělávacího předmětu dějepis jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu dějepis jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- ✓ vedeme žáky k pochopení probíraného učiva v časových i prostorových souvislostech
- ✓ učíme žáky vyhledávat a třídit informace o historii dle zadaných kritérií samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- ✓ seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a symboly a učíme je dávat je do vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

- ✓ učíme žáky vnímat podstatu významných historických i současných společenských problémů v jejich souvislostech

Kompetence komunikativní:

- ✓ učíme žáky výstižně a souvisle formulovat své názory na vývoj společnosti; umět své názory obhájit
- ✓ nabízíme jim využívat dostupné komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální:

- ✓ učíme je diskutovat
- ✓ vytváříme pozitivní atmosféru ve třídě
- ✓ umožňujeme žákům vcítění se do života lidí v různých historických obdobích

Kompetence občanské:

- ✓ seznamujeme žáky s naší kulturní tradicí a historickým dědictvím a učíme je chránit jej
- ✓ učíme je projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní:

- ✓ vedeme je k práci s názornými pomůckami
- ✓ učíme je poznávání významu ochrany kulturních a historických památek a motivujeme je k podílení se na jejich ochraně
- ✓ podporujeme rozvoj myšlení a nacházení nových řešení při realizaci projektů

DĚJEPIS – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Člověk v dějinách: □ uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků □ uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány □ orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	□ uvede jak, kdy a čím se člověk vyčlenil ze světa zvířat □ orientuje se v dějepisné mapě (vyhledává na mapě, čte z mapy) □ vyhledává informace (navštíví knihovnu, muzeum apod.) □ zaznamená správně údaje na časové přímce	význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny □ historické prameny a instituce (muzea, archivy, knihovny, galerie) historický čas a prostor □ časové přímky a historické mapy	VDO občan, občanská společnost a stát objasní úlohu občana v demokratické společnosti, jeho práva a povinnosti EVM vztah člověka k prostředí porovná vliv rozdílných podmínek prostředí na společenský vývoj EGS jsme Evropané

Počátky lidské společnosti: ☐ charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu ☐ objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	☐ rozliší a seřadí vývojové typy pravěkého člověka ☐ popíše způsob lovu, zbraně a nástroje ☐ vysvětlí způsob života v rodové společnosti ☐ objasní vznik náboženství a umění	Člověk a lidská společnost v pravěku ☐ vývojové typy člověka ☐ období přisvojovacího a výrobního hospodářství (počátky zemědělství a řemesel)	porovná počátky evropské civilizace se současným vývojem v Evropě
☐ uvede příklady archeologických kultur na našem území	☐ ukáže na dějepisné mapě oblasti vzniku zemědělství ☐ objasní využívání kovů člověkem ☐ sestaví srovnávací tabulku o vývoji člověka a uvede některá archeologická naleziště u nás	☐ naše území v pravěku	

Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury: □ rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací □ uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví □ demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem □ porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	□ vysvětlí vznik starověkých států a zdůvodní jejich vznik v povodí velkých řek subtropického pásu □ objasní pojem městské státy □ popíše způsob života ve starověkých státech □ uvede příklady přínosu starověkých států dnešnímu světu □ pracuje s dějepisnými mapami a časovými přímkami □ srovnává vývoj starověkých států a střední Evropy □ vysvětlí pojmy: antika, báje, epos, demokracie □ uvede přírodní podmínky významné pro vznik řeckých městských států □ rozliší spartskou a aténskou výchovu □ objasní způsob vlády v městských státech □ převypráví řecký epos nebo báji □ zdůvodní příčiny kolonizace □ vyvodí příčiny a zhodnotí důsledky řecko-perských a peloponéských válek □ uvede příklady řecké vzdělanosti, vědy a umění	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz □ Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína – hospodářský, sociální a kulturní vývoj □ Židé a judaismus antické Řecko a Řím □ doba mykénská a homérská, městské státy, kultura a umění, řecko-perské války, peloponéské války, Makedonie □ antický Řím (období království, republiky, císařství, římská vzdělanost a věda – hospodářský, sociální a politický vývoj)

	☐ objasní vzestup a pád Alexandra Velikého ☐ popíše život v starém Římě a doloží vznik impéria ☐ vysvětlí úlohu křesťanství ☐ uvede příklady významných osobností ☐ objasní význam římské kultury a vzdělanosti ☐ popíše vývoj na našem území v době železné	střední Evropa a její styky s antickým Středomořím ☐ vývoj na našem území – Keltové, germánské kmeny	

DĚJEPIS – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Křesťanství a středověká Evropa: ☐ vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám ☐ ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	☐ na příkladech doloží vliv církve na život středověkého člověka ☐ vysvětlí změny v zemědělské výrobě ☐ popíše život ve středověkém městě a uvede příklady řemesel ☐ posoudí události stoleté války ☐ vysvětlí vznik Španělska a orientuje se na mapě středověké Evropy ☐ posoudí význam vlády Karla IV. ☐ uvede hlavní znaky gotického umění	křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy ☐ křížáci a rytíři struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev ☐ rozvoj řemesel, zakládání měst, život zemědělců, spory mezi měšťany a feudály kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost ☐ vývoj v některých oblastech Evropy – vznik Španělska, boje mezi Anglií a Francií, útoky Mongolů a Osmanských Turků ☐ Český stát v době Karla IV. ☐ kultura středověké společnosti -	EGS Evropa a svět nás zajímá - vyhledá a popíše zajímavá místa svého regionu z hlediska historického vývoje - srovná lidové zvyky, tradice a obyčeje českého národa s okolními národy

	a příklady významných památek, včetně regionálních	gotické umění a vzdělanost	
Objevy a dobývání. Počátky nové doby: ☐ vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky ☐ vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život ☐ popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky ☐ objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie ☐ objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky ☐ na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus ☐ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	☐ vysvětlí pojmy: reformace, renesance, humanizmus ☐ zhodnotí úlohu reformátorů a Jana Husa ☐ popíše způsob boje husitů a výsledek husitského hnutí ☐ zhodnotí vládu Jiřího z Poděbrad a vysvětlí vznik Jednoty bratrské ☐ objasní pojem stavovská monarchie ☐ na mapě ukáže objevné plavby ☐ uvede důvody hledání nových cest ☐ shrne význam objevných plaveb a jejich důsledky ☐ vysvětlí pojem manufaktura a kolonie ☐ na mapě ukáže změny ve vývoji českého státu a jeho začlenění do Habsburské monarchie ☐ uvede významné panovníky na našem území ☐ vysvětlí úlohu českých stavů, průběh stavovského povstání a třicetileté války ☐ zhodnotí význam J. A. Komenského ☐ porovná vývoj v zemích západní a východní Evropy	renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou ☐ husitství (příčina, průběh a důsledky, významné osobnosti, bitvy, zbraně, husitské tradice) ☐ renesance, humanizmus (vznik v Itálii, šíření po Evropě i v našich zemích) ☐ reformace a její šíření Evropou, německá selská válka zámořské objevy a počátky dobývání světa ☐ zámořské objevy (příčiny, průběh a důsledky, rozvoj výroby a obchodu) ☐ počátky dobývání světa – kolonialismus český stát a velmoci v 15. – 18. století ☐ vývoj ve střední, západní a východní Evropě ☐ nástup Habsburků na český trůn	

DĚJEPIS – 8. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Modernizace společnosti: □ vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti □ objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé □ porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů □ charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích □ na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy □ vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi	□ objasní pojmy baroka a osvícenství □ popíše barokní památky se zaměřením na regionální dějiny □ určí hlavní etapy revoluce, události a osobnosti a uvede všechny podstatné změny ve společnosti, nové myšlenky doby □ na historické mapě ukáže evropské země před napoleonskými válkami a po Vídeňském kongresu □ objasní význam vzniku USA □ uvede podstatu průmyslové revoluce a zdůvodní vznik průmyslové společnosti, srovná hospodářskou vyspělost států a doloží nerovnoměrnost hospodářského vývoje □ stanoví předpoklady, úkoly a cíle Národního obrození, posoudí úlohu buditelů □ sestaví přehled národně osvobozeneckých hnutí, stanoví příčiny, popíše průběh revoluce 1848 a zhodnotí její význam □ rozliší politické programy a cíle v jednotlivých zemích, určí příčiny neúspěchu □ vysvětlí význam sjednocení pro další	barokní kultura a osvícenství □ barokní památky v plzeňském kraji Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA □ Velká francouzská revoluce (situace ve Francii před revolucí, začátek revolučních událostí, fáze revoluce, důsledky pro Francii a šíření myšlenek v Evropě a ve světě) □ napoleonské období, vliv na Evropu a svět □ Vídeňský kongres □ válka za nezávislost, vznik USA industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka, národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa □ počátky a rozvoj národního obrození revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů □ rok 1848 v Evropě a v Čechách □ osvobozenecká hnutí v evropských zemích □ sjednocení Itálie a Německa □ občanská válka v USA □ vznik Rakouska – Uherska a hospodářský □ politický a kulturní vývoj v českých	EGS jsme Evropané - doloží vliv vědeckotechnického pokroku na vývoj moderní evropské společnosti - objasní význam vzniku politických stran a jejich vývoj - vysvětlí, proč nerovnoměrnost politického a hospodářského vývoje vedla k válečným konfliktům

velmocemi a vymezí význam kolonií	☐ vývoj Německa stanoví příčiny, popíše průběh a určí důsledky občanské války pro další vývoj USA ☐ posoudí postavení našich zemí v habsburské monarchii ☐ rozliší politické programy a cíle jednotlivých politických stran ☐ vysvětlí pojmy: parlament, ústava, volební právo, liberalizmus, konzervatismus, socialismus, občanská práva	zemích (osobnost císaře Františka Josefa) politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva ☐ charakteristika rakouského politického života ☐ občanská práva a parlament ☐ politika českého měšťanstva, politická organizace dělníků a rozvoj politických strana na přelomu 19. a 20. století ☐ T. G. Masaryk kulturní rozrůzněnost doby, konflikty mezi velmocemi, kolonialismus ☐ mezinárodní vztahy před začátkem 1. sv. války a vznik vojenských bloků)	
Moderní doba: ☐ na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	☐ popíše vztahy mezi velmocemi ☐ vyhledá příčiny, popíše průběh války a posoudí důsledky	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky ☐ hlavní příčiny, způsob válčení, nové zbraně, významné bitvy ☐ situace na území Čech v době války ☐ důsledky války	

DĚJEPIS – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Moderní doba: □ rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů □ charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu □ na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv □ zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	□ rozezná odlišnosti vývoje v evropských zemích, vysvětlí důsledky □ posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy □ popíše boj o samostatnost Československa, uvede formy odboje a hlavní představitele □ rozliší politické proudy, opatření, reformy, zhodnotí úroveň naší země a její mezinárodní postavení □ vysvětlí pojmy: hospodářská krize, komunismus, fašismus, nacismus (i s jejich vlivem na mezinárodní vztahy) □ na příkladech zhodnotí vývoj meziválečné kultury □ s použitím mapy uvede hlavní události rozhodující bitvy a postup spojenců za 2. světové války □ uvede důsledky Mnichovské dohody pro další vývoj u nás i v Evropě □ popíše život v protektorátu a uvede hlavní odbojové organizace □ zhodnotí důsledky 2. světové války	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy □ Pařížská mírová konference, Versailleský systém □ kultura meziválečného období první československá vláda a prezident □ další významné osobnosti Československa mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět □ světová hospodářská krize, vývoj v SSSR, Itálii a Německu druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích □ začátek války, napadení SSSR □ vstup USA do války, významné bitvy, □ otevření druhé fronty, osvobození Evropy domácí a zahraniční odboj □ Mnichovská dohoda □ protektorát Čechy a Morava □ exilová vláda, hlavní odbojové organizace	EGS jsme Evropané - sestaví přehled vzniku a vývoje evropských i světových institucí - porovná počátky hospodářského, politického a vojenského sjednocování Evropy MKV etnický původ - porovnává různé etnické skupiny a kultury - rozpoznává projevy rasové nesnášenlivosti - posoudí postavení národnostních menšin u nás MV fungování a vliv médií ve společnosti - posoudí vliv médií na život společnosti v politickém a kulturním vývoji

		☐ vyhlazení Lidic a Ležáků fašisty ☐ SNP a květnové povstání českého lidu ☐ osvobození českého lidu politické, mocenské a ekonomické důsledky války	
Rozdělení a integrující se svět: ☐ vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků ☐ vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce ☐ posoudí postavení rozvojových zemí ☐ prokáže základní orientaci v problémech současného světa	☐ vysvětlí pojmy: studená válka, vojenské bloky, velmoci ☐ na příkladech rozliší systém totalitní a demokratický ☐ sestaví přehled hlavních událostí 50. – 90. let v Evropě a ve světě ☐ posoudí vnitřní i mezinárodní postavení Československa ☐ objasní politický převrat v roce 1948 i s jeho důsledky ☐ posoudí závislost ČSSR na SSSR ☐ objasní spojitost našich národů v historii i důvody rozdělení v roce 1993	studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření ☐ poválečné rozdělení světa ☐ Marshallův plán ☐ vznik OSN 1945 ☐ Norimberský tribunál, Postupimská konference, poválečný vývoj v západní Evropě, v Německu, v USA) ☐ vznik NATO, Varšavské smlouvy vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí), vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik Československo ☐ obnova ČSR, únor 1948, vytvoření totalitního režimu ☐ politické procesy 50. let, znárodnění průmyslu, kolektivizace zemědělství, pokusy o reformu ☐ okupace 1968, normalizace ☐ sametová revoluce – osobnost Václava Havla, pád komunistického režimu)	

	☐ s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem koloniálního systému ☐ sleduje tisk a vyhledává informace ☐ sestaví přehled nevýznamnějších objevů, vynálezů a uměleckých děl a jejich autorů	☐ vznik ČR rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět problémy současnosti věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	

5.5.2 Vyučovací předmět: Občanská výchova

Vyučovací předmět občanská výchova je vyučován v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	0	1	1

Výuka občanské výchovy navazuje na znalosti osvojené v předmětu prvouka a vlastivěda na 1. stupni ZŠ. Vyučovací předmět se zabývá mnohostrannou skutečností lidské minulosti, současnosti i budoucnosti. Vytváří občanské a právní vědomí žáků a vede je k aktivní účasti na životě společnosti. Klademe důraz na orientaci žáků v sociální realitě a jejich aktivní začleňování do různých společenských vztahů a vazeb, na sebepoznání a pochopení jejich postavení v různých typech kolektivů, na respektování odlišností druhých, na porozumění základním lidským právům a jejich uplatňování v občanském životě a jejich dopad na každodenní život člověka. Součástí výuky jsou exkurze a projekty k některým tematickým celkům, z nichž vybrané budou realizovány napříč všemi ročníky 2. stupně.

Rozvržení učiva v konkrétních ročnících:

6. ročník

Člověk ve společnosti

Kultura, město, škola, stát

8. ročník

Člověk jako jedinec

Vztahy mezi lidmi, formy soužití

Osobnostní a sociální rozvoj

9. ročník

Význam státu

Státní zřízení

Právní povědomí

Mezinárodní vztahy

Svět globalizace

Do vzdělávacího předmětu občanská výchova jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu občanská výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- ✓ vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací dle zadaných kritérií samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- ✓ seznamujeme je s obecně používanými termíny a symboly a učíme je dávat je do vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

- ✓ učíme žáky vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji a porovnávat je s podobnými či naopak odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém

- ✓ měřítku
- ✓ učíme je porovnávat odborné názory, mediální tvrzení a vlastní praktické zkušenosti a vyvozovat závěry
- ✓ vedeme je ke spontánnímu nacházení správné cesty k řešení konfliktů mezi lidmi

Kompetence komunikativní:

- ✓ vedeme je k výstižnému a souvislému formulování svých názorů, k vyjadřování vlastních myšlenek, citů a postojů
- ✓ učíme žáky pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím
- ✓ vedeme je k obhajování vlastních názorů
- ✓ umožňujeme jim využívat dostupné komunikační prostředky a technologie
- ✓ učíme je využívat různorodé zdroje informací společenského a společenskovedního charakteru

Kompetence sociální a personální:

- ✓ motivujeme žáky k přijímání a získávání rolí v různých skupinách
- ✓ učíme je diskutovat
- ✓ spoluvytváříme pozitivní atmosféru ve třídě
- ✓ vedeme je k rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost

Kompetence občanské:

- ✓ učíme žáky přijímat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- ✓ učíme je respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- ✓ vedeme je k získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- ✓ motivujeme je k vytváření úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům

Kompetence pracovní:

- ✓ pomáháme jim nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další občanský rozvoj

OBČANSKÁ VÝCHOVA – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY, MPV
Člověk ve společnosti ☐ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání ☐ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu ☐ zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje ☐ zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají ☐ kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí ☐ zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak	☐ podílí se na sestavení pravidel chování žáků ve třídě (ve škole) ☐ orientuje se ve školním řádu, řádu odborných učeben a řádu školní jídelny ☐ uvede, kde jsou vnitřní předpisy umístěny a vysvětlí jejich význam ☐ rozlišuje pojmy: bydliště, rodiště; obec, radnice (obecní úřad) a zastupitelstvo ☐ uvede aktuální jméno starosty městského úřadu a jméno hejtmána svého kraje ☐ je schopen vyhledat informace o úředních dnech a hodinách ☐ nakreslí jednoduchý plánec Kuřimi ☐ vytvoří propagační materiál o Kuřimi	naše škola ☐ život ve škole ☐ práva a povinnosti žáků ☐ význam a činnost žákovské samosprávy ☐ společná pravidla a normy ☐ vklad vzdělání pro život naše obec, region, kraj ☐ důležité instituce ☐ zajímavá a památná místa ☐ významní rodáci ☐ místní tradice ☐ ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	VDO občanská společnost a škola - zdůvodní význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti - spolupodílí se na tvorbě pravidel občan, občanská společnost a stát - zdůvodní význam občanské společnosti - aplikuje základní principy a hodnoty demokratické společnosti v praxi EVM vztah člověka k prostředí - navrhne řešení hospodaření s odpadem ve své čtvrti (popř. jeho modernizaci) - vyhledá aktuální ekologický problém (ve městě, ve státě) a vysvětlí jeho podstatu

může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situaci ohrožení a obrany státu ☐ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem ☐ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám ☐ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti ☐ posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	(historické a kulturní památky, slavné osobnosti -současné i minulé, známé plzeňské produkty výroby) ☐ vysvětlí pojmy: vlastenectví, nacionalismus, rasizmus, xenofobie a extremismus ☐ uvede přítomnost národnostních menšin na území ČR ☐ do mapy ČR zakreslí místa nevýznamnějších národních památek i přírodních zajímavostí ☐ objasní pojmy: kultura a umění ☐ vyjmenuje druhy umění ☐ rozlišuje jednotlivé umělecké slohy a jejich typické prvky ☐ rozlišuje kulturní instituce a upřesní jejich lokalizaci v Plzni ☐ vyhledá informace o aktuálním kulturním dění ve městě ☐ rozlišuje rozdíl mezi aktivním a pasivním využitím volného času ☐ objasní pojmy: solidarita, lidskost, sociální nerovnost, tolerance ☐ respektuje sociokulturní odlišnosti a odmítá projevy rasizmu a extremismu	naše vlast ☐ pojem vlasti a vlastenectví ☐ zajímavá a památná místa ☐ co nás proslavilo ☐ významné osobnosti ☐ státní symboly ☐ státní svátky a významné dny kulturní život ☐ rozmanitost kulturních projevů ☐ kulturní hodnoty ☐ kulturní tradice ☐ kulturní instituce ☐ masová kultura ☐ prostředky masové komunikace a masmédia lidská setkání ☐ přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi ☐ rovnost a nerovnost ☐ rovné postavení mužů a žen ☐ lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi ☐ potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi ☐ osobní a neosobní vztahy ☐ mezilidská komunikace ☐ konflikty v mezilidských vztazích ☐ problémy lidské nesnášenlivosti zásady lidského soužití	

OBČANSKÁ VÝCHOVA – 8.			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY, MPV
Člověk jako jedinec □ objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života □ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek □ rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání □ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	□ umí vysvětlit pojmy: charakter, vlastnosti člověka, sebehodnocení, empatie a emoce □ zamýšlí se nad smyslem a podstatou vlastního života □ vyhledá příběhy lidí s různými osudy a porovná je a najde klady a zápory obou typů □ sestaví žebříček životních hodnot a vysvětlí jeho pořadí □ napíše důvody nebo události, které by mohly změnit smysl života člověka a zároveň ho motivovat k dosažení vyšších životních cílů	podobnost a odlišnost lidí □ projevy chování □ rozdíly v prožívání, myšlení a jednání □ osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti □ charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál vnitřní svět člověka □ vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečností, sebe i druhých lidí □ systém osobních hodnot, sebehodnocení □ stereotypy v posuzování druhých lidí osobní rozvoj □ životní cíle a plány □ životní perspektiva □ adaptace na životní změny, sebezměna □ význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	VDO občan, občanská společnost a stát - zdůvodní význam občanské společnosti - aplikuje základní principy a hodnoty demokratické společnosti v praxi MKV princip sociálního smíru a solidarity - zdůvodní aktuální stav solidarity u člověka jako takového - srovná projevy solidarity v ČR s okolním světem - vysvětlí podstatu lidských práv a jejich dodržování <u>Se miná rní prá ce .. o so bní r o zv o j ž á ka “</u> - jak vypadám ve 3., 6., 9., 11./12.roce - čím bych chtěl být, plány do budoucna multikulturalita - porovnává odlišnosti různých sociokulturních skupin - vysvětlí nutnost komunikace mezi národy i rasami

Vztahy mezi lidmi a formy soužití □ respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě □ vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	□ uvede příklady formálních a neformálních skupin □ chápe lidské vlastnosti důležité pro partnerský život, jak jsou právně ošetřeny vztahy mezi manžely a mezi rodiči a dětmi □ chápe možnosti rodičovství z hlediska zralosti psychické i sociální □ ve skupině se spolužáky vysvětlí důvody, proč člověk potřebuje společnost jiných lidí □ se spolužáky sestaví pravidla chování žáků ve třídě □ na konkrétních příkladech vysvětlí význam dodržování pravidel chování □ uvede konkrétní příklady spolupráce ve svém okolí (mezi příbuznými, obyvateli obce, ve škole, v zájmových kroužcích)	vztahy ve dvojicích □ kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity □ rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	OSV sebepoznávání a sebepojetě - váží si lidského zdraví jako základní životní hodnoty psychohygiena - orientuje se v oblasti tělesné a duševní hygieny - dodržuje pravidla zdravého životního stylu seberegulace a sebeorganizace - v rámci režimu dne organizuje své činnosti a chování kooperace a kompetice - pozitivní spolupráci přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů mezilidské vztahy - rozlišuje vlastnosti potřebné pro utváření mezilidských vztahů komunikace - rozliší řeč těla, zvuků a slov hodnoty, postoje, praktická etika - přijímá a dodržuje pravidla slušného chování a soužití ve společnosti - zodpovídá za své jednání MKV lidské vztahy - poznává jiné kultury a národnosti - respektuje národnostní menšiny a různorodost sociálních skupin ve společnosti

Osobnostní a sociální rozvoj □ respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)	□ uvede, v čem vidí svůj vlastní smysl života □ uvede základní projevy lidského života z hlediska psychologie □ vysvětlí pojem: asertivní jednání, □ uvede některé zásady a situace, kdy je vhodné takto jednat □ využívá různých způsobů a prostředků komunikace v modelových situacích □ uvede několik příkladů tzv. vyšších citů □ vysvětlí pojmy: afekt, citový cynismus, uvede příklady ze života □ respektuje názory druhých, aktivně naslouchá, vede dialog □ jedná asertivně, podporuje dobré vztahy mezi spolužáky □ má schopnost empatie □ napíše deset důvodů, které by mohly pozměnit smysl života člověka, seřadí tyto události od „nejméně silnou“ po „nejméně silnou“ □ zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, uvede své možnosti, jak může pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	sebepoznání a sebepojetí □ vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí seberegulace a sebeorganizace činností a chování □ cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení psychohygiena □ v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace □ respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích morální rozvoj □ cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností; dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování	

OBČANSKÁ VÝCHOVA – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY, MPV
Stát a právo – 1. Část ☐ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu ☐ dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	☐ orientuje se v Ústavě ČR ☐ rozlišuje pravomoci jednotlivých složek státní moci v ČR a zároveň uvede příklady institucionálního zastoupení ☐ chápe význam vzniku samostatného Československa ☐ orientuje se v politickém vývoji Československa ☐ vyjmenuje ve správném pořadí naše prezidenty ☐ respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí ☐ uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) a uvede příklady jejich činnosti a spolupráce ☐ objasní úkoly institucí a orgánů podílejících se na správě obcí a krajů ☐ vysvětlí podstatu voleb do zastupitelstev a Parlamentu ČR, demonstruje činnost voliče ve volební místnosti	právní základy státu ☐ Ústava ČR ☐ složky státní moci (legislativa, exekutiva, justikativa) ☐ jejich orgány a instituce právní řád České republiky ☐ vznik samostatného Československa (1918-1989) ☐ význam funkce právního řádu ☐ orgány právní ochrany občanů, soustava soudů (ústavní a obecné soudnictví, hierarchie soudů v ČR) ☐ právní norma, předpis, publikování právních předpisů státní správa a samospráva ☐ orgány a instituce státní správy a samosprávy (kraje a obce) ☐ jejich úkoly principy demokracie ☐ znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu ☐ politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam ☐ volby a volební systémy v ČR ☐ poměrný a většinový systém ☐ levice a pravice ☐ význam a formy voleb do zastupitelstev lidská práva ☐ základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana	VDO formy participace občanů v praktickém životě - rozlišuje jednotlivé druhy voleb - popíše význam územních samosprávných celků (obec, kraj) principy demokracie - porovná a rozliší systémy demokratické a totalitní - doloží fungování demokracie na konkrétních příkladech MKV lidské vztahy - vysvětlí možnosti vzájemného obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti - rozpozná rasové předsudky a diskriminaci a také jejich důsledky
☐ přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele	☐ na příkladech objasní výhody demokratického řízení státu pro		

a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu	dennodenní život občanů a průběžně dokládá zprávami z médií (tisk, televize, internet) ☐ chápe význam soudů ve společnosti ☐ posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a uvede příklady režimů, kde jsou utlačovány ☐ pracuje s dokumentem LZPS ☐ objasní pojmy: rasismus, antisemitismus, xenofobie ☐ uvede příklady porušování lidských práv ☐ vysvětlí pojmy: média, diskriminace, nezávislost, zná instituce, které zabezpečují demokracii ve státě ☐ vyjmenuje základní světová náboženství a charakterizuje je	☐ úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech ☐ poškozování lidských práv, šikana, diskriminace ☐ Listina lidských práv a svobod ☐ výchova k demokracii – nezávislý tisk, veřejné mínění ☐ náboženství (pojetí a význam nejznámějších náboženství, hnutí a sekty)	

Stát a právo – 2. část ☐ rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky ☐ objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů ☐ vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů ☐ dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování ☐ objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	☐ vysvětlí pojmy: demokracie, totalita, politický pluralismus, státní moc, ústava, zákon, předpis, volby ☐ rozliší nejčastější typy a formy států a vyhledá konkrétní příklady ☐ uvede, které právní úkony je způsobilý provádět a jaké jsou jejich právní důsledky ☐ vyjmenuje příklady protiprávního jednání a jeho možné důsledky ☐ na příkladech objasní význam právní úpravy důležitých právních vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, živnost, manželství atd. ☐ sestaví žebříček povolání, která by rád vykonával a vysvětlí výhody a nevýhody těchto povolání	právní základy státu ☐ znaky státu, typy a formy státu ☐ historickém typy a formy státu ☐ státní občanství ČR ☐ obrana státu právní řád České republiky ☐ Trestní zákoník, trestní odpovědnost mládeže ☐ Občanský zákoník ☐ Obchodní zákoník (typy obchodních společností) ☐ Zákon o rodině, péče státu o rodinu, manželství ☐ Zákoník práce, zaměstnání a povolání, zaměstnanec a zaměstnavatel, podnikání, úřad práce protiprávní jednání	VDO občan, občanská společnost a stát - zdůvodní význam občanské společnosti - aplikuje základní principy a hodnoty demokratické společnosti v praxi formy participace občanů v praktickém životě - rozlišuje jednotlivé druhy voleb - popíše význam územních samosprávných celků (obec, kraj) principy demokracie - porovná a rozliší systémy demokratické a totalitní - doloží fungování demokracie na konkrétních příkladech

☐ provádí jednoduché právní úkony, chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci ☐ dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování ☐ rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů ☐ rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady ☐ diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	☐ na vybraných příkladech inzerce z tisku vyhodnotí současné požadavky zaměstnavatelů ☐ respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí ☐ uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) a uvede příklady jejich činnosti a spolupráce	☐ druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost ☐ porušování předpisů v silničním provozu ☐ porušování práv k duševnímu vlastnictví právo v každodenním životě ☐ význam právních vztahů ☐ důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající ☐ základní práva spotřebitele ☐ styk s úřady

Mezinárodní vztahy, globální svět ☐ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování ☐ uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích ☐ uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory ☐ uvede některé globální problémy	☐ jasně objasní podstatu, význam, výhody a nevýhody evropské integrace a uvede příklady ☐ vyjmenuje nejvýznamnější mezinárodní organizace, nadace a společenství, uvede jejich zkratky a stručně je popíše ☐ charakterizuje vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů ☐ vyhledá požadované informace k EU ☐ uvede termíny vstupu ČR do NATO a EU ☐ objasní pojem globalizace a nastíní klady a zápory	evropská integrace ☐ podstata, význam, výhody ☐ Evropská unie a ČR ☐ instituce EU (Evropská komise, soudní dvůr, Evropský parlament) mezinárodní spolupráce ☐ ekonomická, politická, hospodářská a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody ☐ významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN) globalizace ☐ projevy, klady a zápory ☐ významné globální problémy,	EGS jsme Evropané - vysvětlí příčiny nerovnoměrného vývoje západní a východní Evropy v oblasti politické a hospodářské - uvede příklady hlavních problémů současné evropské společnosti - porovná klady a zápory současné evropské integrace

současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva □ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu □ uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	□ vyhledá příklady mezinárodního terorismu, popíše, v čem tkví jeho nebezpečnost, a navrhne základní preventivní opatření	včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení □ mezinárodní terorismus

Finanční gramotnost je zpracována jako příloha ŠVP.

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody jako systému ve všech jeho vzájemných vazbách a souvislostech. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. Na tomto poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- Fyzika**
- Chemie**
- Přírodopis**
- Zeměpis**

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních zákonitostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování schopnosti klást si a správně formulovat otázky a hledat na ně adekvátní odpovědi o průběhu a příčinách různých přírodních procesů
- vyvozování patřičných závěrů ze získaných informací a poznatků
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí, v rámci udržitelného rozvoje zvládnutí krizových životních situací

5.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika je vyučován v 6. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	2	2	2

Vzdělávání v předmětu fyzika:

směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí

vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy

vede k vytváření a ověřování hypotéz

učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislostí a vztahy mezi nimi

směřuje k osvojování základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie

podporuje u žáků rozvoj schopností abstraktního myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají dle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

frontální výuka s demonstračními pomůckami

skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních sešitů, odborné literatury)

samostatné pozorování krátkodobé projekty

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

chemie: atomy, skupenství a vlastnosti látek, radioaktivita

přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch)

zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Předmětem prolínají průřezová témata:

rozvíjení schopností a dovedností, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat – komunikace a kooperace (OSV)

posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie a jejich efektivní využívání v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, princip výroby el. energie, klady a zápory jaderné energetiky a její využití, vztah člověka a prostředí (EV)

vede k využívání médií jako zdroje informací, umožňuje pochopení cílů a rozvíjí komunikační schopnosti, přispívá k využívání vlastních schopností k práci v realizačním týmu (MV)

Do vzdělávacího předmětu fyzika jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu fyzika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- ✓ vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ✓ vyžadujeme používání odborné terminologie
- ✓ vedeme žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- ✓ podporujeme nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů:

- ✓ zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci snaží o nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu k jeho řešení a vyhodnocení získaných dat
- ✓ podporujeme u žáků nalezení různých variant řešení úkolů v praxi

Kompetence komunikativní:

- ✓ práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názoru druhých, na diskuzi
- ✓ vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální:

- ✓ využíváme skupinového vyučování k vedení žáků ke spolupráci při řešení problémů
- ✓ navozujeme situace k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti a ochotě pomoci

Kompetence občanské:

- ✓ vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů, k ochraně životního prostředí
- ✓ podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů energie ve svém osobním životě

Kompetence pracovní:

- ✓ vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup při plnění zadaných úkolů
- ✓ vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními pomůckami, přístroji a zařízeními

FYZIKA – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Látky a tělesa: □ změří vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa □ uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí □ předpovídá, jak se změní délka nebo objem tělesa při dané změně jeho teploty □ využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	□ rozliší na příkladech mezi pojmy těleso a látka □ určí, zda daná látka (těleso) patří mezi látky (tělesa) plynná, kapalná či pevná □ určí, z čeho se skládá atom, molekula □ uvede druh elektrického náboje protonu, elektronu a neutronu □ uvede, čím se liší atomy různých prvků □ porovná vlastnosti pevných, plynných a kapalných látek □ porovná částicovou stavbu pevných, kapalných a plynných látek □ charakterizuje pojem neustálý neuspořádaný pohyb částic	vlastnosti látek a těles □ látky (tělesa) pevné, kapalné a plynné □ částicová stavba látek - atom, molekula, složení atomu □ vlastnosti pevných látek - tvar, stlačitelnost □ vlastnosti kapalných látek - tvar, stlačitelnost, povrchové napětí kapalin, difúze a Brownův pohyb □ vlastnosti plynných látek - tvar, stlačitelnost	OSV komunikace - využívá asertivní komunikaci kreativita - rozvíjí nápady, schopnosti řešení problémů a rozhodovací dovednosti - vyhledává a samostatně řeší problém EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data EVM vztah člověka k prostředí - orientuje se v grafech

Měření fyzikálních veličin ☐ umí změřit délku, objem, hmotnost, teplotu a čas ☐ předpovídá, jak se změní délka nebo objem tělesa při dané změně jeho teploty ☐ s porozuměním využívá vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	☐ uvede značku a hlavní jednotku délky, její díly a násobky ☐ změří danou délku délkovým měřidlem a zapíše výsledek ☐ určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny ☐ uvede značku a hlavní jednotku objemu, některé její díly a násobky a vyjádří objem při dané jednotce jinou objemovou jednotkou ($1 \text{ dm}^3 = 1 \text{ liter}$)	měření fyzikálních veličin ☐ měření délky – jednotky délky, délková měřidla ☐ měření objemu tělesa – jednotky objemu, měření objemu kapalin a pevných těles	

	☐ změří objem (kapalného, pevného tělesa) při použití odměrného válce a zapíše výsledek ☐ uvede značku a hlavní jednotku hmotnosti, některé její díly a násobky ☐ zváží dané těleso na rovníramenných vahách a zapíše výsledek ☐ určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny ☐ uvede značku a jednotky hustoty látek (kg/m^3 , g/cm^3) ☐ experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu ☐ používá vztah $m = V \rho$ pro hustotu při řešení problémů a úloh ☐ vyhledává hustoty látek v tabulkách ☐ uvede značku a hlavní jednotku času, některé její díly a násobky ☐ změří čas a zapíše výsledek ☐ uvede značku a základní jednotku teploty ☐ změří teplotu a zapíše výsledek ☐ objasní pojem termograf ☐ posoudí, zda se objem daného tělesa (pevného, kapalného, plynného) při dané	☐ měření hmotnosti tělesa – jednotky hmotnosti, porovnávání hmotnosti těles, měření hmotnosti pevných těles a kapalin ☐ hustota látky ☐ měření času – jednotky času a měření času ☐ měření teploty těles - změny objemu pevných, kapalných a plynných těles při zahřívání nebo ochlazování, jednotky teploty, měření teploty těles

FYZIKA – 7. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Síla: ☐ změří velikost působící síly ☐ určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici ☐ využívá Newtonovy zákony pro objasnění a předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích ☐ aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	☐ posoudí v konkrétní situaci, které dva objekty na sebe působí ☐ uvede přibližnou charakteristiku hl. jednotky síly ☐ znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru a působišti ☐ charakterizuje gravitační sílu jako působení gravitačního pole, které je kolem každého tělesa ☐ používá vztah mezi gravitační silou a hmotností $F_g = m \cdot g$ ☐ změří danou sílu siloměrem a zapíše výsledek ☐ určí pomocí olovnice svislý směr ☐ využívá poznatek o tom, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle, souvisí s materiálem a drsností styčných ploch, ale ne s jejich obsahem ☐ určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil působících na těleso ve stejných či opačných směrech ☐ pozná, zda síly působící na těleso jsou v rovnováze ☐ objasní podstatu 1. pohybového zákona ☐ objasní podstatu 2. pohybového zákona ☐ objasní podstatu 3. pohybového zákona ☐ použije znalosti pohybových zákonů	Síla ☐ gravitační síla - vzájemné silové působení, znázornění a měření síly, jednotka síly ☐ účinky síly - síla a tvar tělesa, pohybové a deformační účinky síly ☐ tření – třecí síla, odpor prostředí, význam třecí síly v technické praxi ☐ skládání a rozkládání sil - skládání dvou sil stejného či opačného směru, rovnoběžník sil ☐ Newtonovy pohybové zákony - zákon setrvačnosti, zákon síly a zákon akce a reakce	OSV komunikace - využívá asertivní komunikaci kreativita - rozvíjí nápady, schopnosti řešení problémů a rozhodovací dovednosti - vyhledává a samostatně řeší problém EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data EVM vztah člověka k prostředí - orientuje se v grafech

	při objasňování běžných situací ☐ charakterizuje těžiště tělesa jako působíště gravitační síly působící na těleso ☐ určí experimentálně těžiště tělesa ☐ využije poznatek, že poloha těžiště v tělese závisí na rozložení látky v něm ☐ určí rameno síly, je-li dáno působíště síly a osa otáčení tělesa ☐ používá vztah pro moment síly $M = F \cdot r$ a uvede hlavní jednotku momentu síly $N \cdot m$ ☐ vyjádří rovnováhu na páce a pevné kladce pomocí sil a momentů sil ☐ objasní funkci páky a pevné kladky v praxi	☐ těžiště a stabilita těles - těžiště a rovnováha sil ☐ otáčivé účinky síly - páka a její využití, kladka pevná	

Pohyb těles: ☐ rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu ☐ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	☐ z konkrétního příkladu pozná, zda je těleso v klidu nebo v pohybu vzhledem k jinému tělesu ☐ objasní pojem trajektorie, vysvětlí rozdíl mezi trajektorií a dráhou ☐ uvede, jak značíme dráhu a v jakých jednotkách ji udáváme ☐ popíše pohyb přímočarý, křivočarý, posuvný a otáčivý ☐ rozezná, na základě předložených (změřených) hodnot dráhy a odpovídajících hodnot času, zda se jedná o pohyb rovnoměrný či nerovnoměrný ☐ uvede, jak značíme rychlost (km/h, m/s)	pohyby těles ☐ klid a pohyb těles - trajektorie a dráha ☐ rozdělení pohybů – pohyb přímočarý, křivočarý, posuvný a otáčivý, rovnoměrný a nerovnoměrný ☐ rychlost - jednotky rychlosti a její výpočet, měření rychlosti	

	☐ experimentálně určí rychlost rovnoměrného či průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu ze změřené dráhy a doby, používá vztah $v = s/t$ ☐ vyjádří grafem závislost dráhy na čase při rovnoměrném pohybu	☐ výpočet dráhy a času - grafické znázornění rychlosti a dráhy pohybu	
Světelné děje ☐ využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh ☐ rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	☐ charakterizuje zdroj světla ☐ uvede vlastnosti rychlosti světla ☐ rozliší zdroj světla od tělesa, které světlo odráží ☐ charakterizuje bodový a plošný zdroj světla ☐ rozliší optické prostředí čiré, průhledné, průsvitné, neprůhledné, stejnorodé a nestejnorodé ☐ objasní lom světla na optickém hranolu a rozklad bílého světla optickým hranolem ☐ objasní a načrtne vznik rozbíhavého a rovnoběžného svazku paprsku pomocí clony ☐ objasní vznik stínu za tělesem ☐ objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce ☐ vysvětlí zákon odrazu světla a princip zobrazení předmětu rovinným a kulovým zrcadlem ☐ rozpozná duté a vypuklé zrcadlo ☐ charakterizuje pojem ohniska a ohniskové vzdálenosti ☐ určí, zda nastává lom světla od kolmice či ke kolmici ☐ objasní princip zobrazení předmětu čočkou ☐ rozpozná spojku a rozptylku	světelné jevy ☐ světlo a světelné zdroje - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích, šíření světla a jeho barva, stín, zatmění Slunce a Měsíce ☐ odraz světla - zákon odrazu, zobrazení předmětu rovinným a kulovým zrcadlem ☐ lom světla - zákon lomu, čočky (spojka, rozptylka)	

	☐ zná princip zobrazení lupou a oční čočkou ☐ objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka a jejich korekce	☐ optické přístroje - oko, lupa, mikroskop, dalekohled ...	

Mechanické vlastnosti tekutin □ využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů □ předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	□ charakterizuje tlakovou sílu □ uvede hlavní jednotku tlaku, některé její násobky a díly □ používá vztah pro tlak $p = F / S$ □ charakterizuje hydrostatický tlak jako tlak způsobený gravit. silou působící na klidnou kapalinu v nádobě □ používá vztah $p_h = \rho \cdot h \cdot g$ pro výpočet hydrostatického tlaku □ objasní podstatu Pascalova zákona □ používá Pascalův zákon při řešení problémů a úloh souvisejících s principem hydraulického lisu □ objasní vznik vztlakové síly při ponoření tělesa do kapaliny či plynu □ určí velikost a směr vztlakové síly v konkrétních situacích □ určí, z porovnání velikostí gravitační a vztlakové síly působících na těleso v kapalině, zda se těleso bude potápět, vznášet nebo plovat □ charakterizuje atmosférický tlak jako tlak v atmosféře vyvolaný v ní gravitační silou □ změří atmosférický tlak aneroidem □ objasní pojem vztlaková síla v atmosféře, uvede příklady	mechanické vlastnosti kapalin a plynů □ tlak - tlaková síla a tlak, výpočet tlaku a jednotky tlaku □ přenášení tlakové síly v pevných látkách - výpočet tlaku, deformační účinky tlaku □ tlak v kapalinách - hydrostatický tlak a jeho výpočet, spojené nádoby, Pascalův a Archimedův zákon, hustoměr □ tlak v plynech - atmosféra Země, atmosférický tlak, Pascalův zákon pro plyny, Archimedův zákon pro plyny

	☐ praktického využití vztahové síly určí ze znalosti tlaku v uzavřené nádobě a tlaku atmosférického, zda v nádobě je přetlak či podtlak ☐ změří tlak v uzavřeném prostoru manometrem		

FYZIKA – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Elektromagnetické jevy ☐ rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností ☐ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ☐ rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí ☐ využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů ☐ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní ☐ zapojí správně polovodičovou diodu	☐ uvede hlavní jednotku elektrického náboje (C) ☐ rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat ☐ rozhodne, kdy se jedná o kladný (záporný) iont a neutrální atom ☐ ověří, zda na těleso působí el. síla a zda v daném místě existuje el. pole ☐ popíše elektrické pole pomocí siločar ☐ charakterizuje stejnosměrné el. pole ☐ uvede hlavní jednotku el. napětí, některé její díly a násobky ☐ sestaví jednoduchý i rozvětvený obvod podle schématu a nakreslí schéma daného reálného el. obvodu ☐ obecně charakterizuje el. proud ☐ uvede hlavní jednotku el. proudu, některé její díly a násobky ☐ měří stejnosměrný proud v el. obvodu ampérmetrem	elektromagnetické jevy ☐ elektrické jevy - elektrický náboj, elektrické pole, elektrické napětí, chemické zdroje stejnosměrného el. napětí ☐ elektrický proud stejnosměrný - elektrický obvod, měřicí přístroje	OSV komunikace - využívá asertivní komunikaci kreativita - rozvíjí nápady, schopnosti řešení problémů a rozhodovací dovednosti - vyhledává a samostatně řeší problém EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data EVM vztah člověka k prostředí - orientuje se v grafech

	☐ měří el. napětí v el. obvodu voltmetrem ☐ charakterizuje vedení el. proudu v kovech, v kapalinách, v plynech a v polovodičích ☐ rozliší pokusně vodič od izolantu ☐ objasní podstatu elektrostatické indukce a polarizaci izolantu ☐ objasní podstatu PN přechodu ☐ zapojí správně polovodičovou diodu v závěrném či propustném směru a ověří její usměrňovací účinek ☐ popíše použití polovodičových součástek ☐ uvede, že odpor závisí na délce, teplotě, obsahu průřezu a materiálu vodiče ☐ uvede hlavní jednotku el. odporu, některé její násobky ☐ určuje el. odpor ze změřeného (daného) el. napětí a el. proudu $R = U / I$ ☐ objasní podstatu Ohmova zákona pro kovy a používá jej při řešení problémů a úloh ☐ určí výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe z odpovídajících veličin na jednotlivých vodičích ☐ objasní podstatu reostatu a používá ho k regulaci proudu ☐ při řešení konkrétních úloh použije vztahy pro el.práci a výkon $P = U I, W = U I t$ ☐ ověří existenci magnetického pole v daném místě	☐ vodiče a izolanty el. proudu - pevné látky, kapaliny, plyny ☐ Ohmův zákon pro kovy – el. odpor vodiče a jeho jednotka, sériové a paralelní zapojení, regulace proudu a napětí v elektrickém obvodu, ochrana el. obvodů před zkratem a přetížením ☐ energie, její přeměny, přenos - mechanická práce, výkon ☐ mechanická energie - pohybová a polohová energie a její přeměny, zákon zachování energie ☐ příkon a energie elektrického proudu - tepelné účinky el. proudu, spotřeba el. energie v domácnosti ☐ magnetické pole trvalého magnetu magnetické pole Země - magnetické	

	☐ charakterizuje magnetickou sílu jako působení magnet. pole na těleso ☐ uvede druhy magnetických pólů (severní, jižní) u daného magnetu a načrtne průběh indukčních čar ☐ charakterizuje magnetické pole Země ☐ určí druh daného magnetického pólu u konkrétní cívky s proudem ☐ popíše či načrtne průběh indukčních čar u cívky s proudem ☐ vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce a pojmy indukovaný proud, napětí ☐ charakterizuje střídavý proud a princip jeho vzniku ☐ rozliší stejnosměrný proud od střídavého ☐ charakterizuje period střídavého proudu (napětí) ☐ charakterizuje kmitočet střídavého proudu (napětí) ☐ používá fyzikální značku a jednotku pro periodu a frekvenci stř. proudu (napětí) ☐ vyznačí v uvedeném časovém průběhu stř. proudu (napětí) jeho periodu ☐ uvede vztah mezi periodou a frekvencí $f = 1/T$ ☐ charakterizuje a změní efektivní proud (napětí) ☐ objasní podstatu stavby a funkce alternátoru a transformátoru	☐ vnitřní energie tělesa a její souvislost s teplotou tělesa - změna vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou ☐ změny skupenství látek - tání a tuhnutí krystalické látky (teplota tání a skupenské teplo tání), vypařování, var, kapalnění zvukové jevy ☐ vznik a šíření zvuku – zdroje zvuku, šíření zvuku v různých prostředích, rychlost šíření zvuku, odraz zvuku na překážce a zvuková ozvěna ☐ tón a jeho výška, barva zvuku, hlasitost zvuku, hluk a ochrana před ním	

	☐ užívá vztah $\frac{N_2}{N} = \frac{U_2}{U_1}$		
	☐ uvede konkrétní příklady otáčivého účinku stejnorodého magnetického pole na cívku s elektrickým proudem ☐ objasní podstatu složení a funkce stejnosměrného elektromotoru		
Energie ☐ zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	☐ uvede hlavní složky soustavy výroby a přenosu el. energie (přenosové vedení, transformátory, elektrárny) ☐ uvede hlavní části jednotlivých druhů elektráren ☐ dokáže posoudit pozitivní a negativní vlivy výroby el. energie na životní prostředí	energie ☐ zdroje el. energie – obnovitelné (vodní, větrná, sluneční elektrárna), neobnovitelné (jaderná, tepelná elektrárna)	

FYZIKA – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Energie ☐ určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa ☐ využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem ☐ využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie	uvede hlavní jednotku práce (J) a výkonu (W), uvede jejich díly a násobky používá vztah $W = F \cdot s$ pro práci či vztah $P = W / t$ pro výkon objasní souvislost mezi konáním práce a pohybovou, resp. polohovou energií tělesa	energie ☐ cívka s proudem v magnetickém poli – pravidlo pravé ruky, elektromagnet ☐ polovodiče (dioda - PN přechod, závěrný a propustný směr, usměrňovací účinek diody, polovodičové součástky)	OSV komunikace - využívá asertivní komunikaci kreativita - rozvíjí nápady, schopnosti řešení problémů a rozhodovací dovednosti - vyhledává a samostatně řeší problém

a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh ☐ určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem ☐ zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	☐ co do velikosti porovná pohybové energie těles na základě znalosti jejich rychlostí či hmotností ☐ užívá vztah $E_p = m \cdot g \cdot h$ pro polohovou energii tělesa ☐ určí ze zadané hodnoty vzrůstu (poklesu) E_p pokles (vzrůst) E_k ☐ charakterizuje vnitřní energii tělesa ☐ porovná vnitřní energie těles ze znalosti teploty těles ☐ charakterizuje teplo jako změnu vnitřní energie při tepelné výměně ☐ určí přijaté (odevzdané) teplo tělesem $Q = m \cdot c \cdot (t - t_0)$ ☐ vyhledá v tabulkách měrné tepelné kapacity vybraných látek ☐ rozpozná v přírodě i v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) ☐ uvede základní skupenské přeměny (tání, tuhnutí, kapalnění, vypařování, sublimace, desublimace) látek ☐ charakterizuje souvislost skupenských přeměn se změnami vnitřní energie a částicové struktury látek ☐ vyhledá teploty skupenských přeměn v tabulkách ☐ charakterizuje skupenské teplo tání ☐ vymezí hlavní faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny a teplota varu kapaliny ☐ charakterizuje nasycenost vzduchu vodní párou a objasní jevy spojené	☐ elektromagnetická indukce - střídavý proud (napětí) a jeho základní charakteristika – sinusoida, perioda, frekvence, efektivní hodnota, jednofázový alternátor ☐ transformace stejnosměrného napětí ☐ stejnosměrný elektromotor ☐ bezpečnost při práci s elektrickými zařízeními ☐ výroba el. energie a její vlivy na životní prostředí - přenosová soustava, elektrárna ☐ teplo a jeho šíření - teplo předané tělesu a jeho souvislost se změnou teploty tělesa, s jeho hmotností a měrnou tepelnou kapacitou látky	EGS objevujeme Evropu a svět - porovnává data EVM vztah člověka k prostředí - orientuje se v grafech

	☐ s kapalným vodní páry ve vzduchu ☐ charakterizuje jadernou energii ☐ uvede příklady přirozených a umělých radionuklidů ☐ uvede základní typy radioaktivního záření a způsoby ochrany před ním ☐ charakterizuje štěpení jádra atomu ☐ vysvětlí řetězovou reakci ☐ uvede hlavní části jaderné elektrárny ☐ vysvětlí princip jaderného reaktoru	☐ jaderná energie - radioaktivita, jaderné záření, štěpení jádra atomu, štěpná a termojaderná reakce, jaderná elektrárna, využití jaderné energie	
Zvukové jevy ☐ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku ☐ posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	☐ charakterizuje zdroj zvuku jako chvějící se těleso vyvolávající v prostředí sluchem vnímatelný rozruch ☐ charakterizuje šíření zvuku v prostředí jako proces zhušťování a zředování prostředí, spojený s přenosem energie ☐ objasní odraz zvuku a vysvětlí vznik ozvěny ☐ charakterizuje tón jako zvuk vznikající pravidelným chvěním těles a výška tónu jako jeho kmitočet ☐ uvede některé možnosti zmenšování škodlivých vlivů nadměrně hlasitého zvuku na člověka		
Vesmír ☐ objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet ☐ odliší hvězdu od planety	☐ uvede, že sluneční soustava je tvořena Sluncem, osmi planetami, měsíci planet, planetkami, meteory a kometami ☐ vyhledá základní charakteristiky	Vesmír ☐ sluneční soustava a její složení - charakteristika pohybů planet ve sluneční soustavě, oběžná doba planety	

na základě jejich vlastností	☐ o Slunci a planetách v tabulkách uvede základní rozdíly mezi hvězdou a planetou ☐ vysvětlí pojem oběžná doba planety, hvězdný a sluneční den, světelný rok ☐ orientuje se v mapě hvězdné oblohy a využívá ji k orientaci na obloze ☐ vysvětlí heliocentrismus a geocentrismus ☐ zná představitele geocentrismu a heliocentrismu	☐ hvězdy - stavba a vlastnosti, Slunce ☐ astronomické jednotky - hvězdný den, sluneční den, světelný rok ☐ orientace na obloze podle významných nebeských objektů (planet, hvězd, souhvězdí), mapa oblohy ☐ základní představy o struktuře vesmíru a jeho vývoji	

5.6.2 Vyučovací předmět: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět chemie je vyučován v 8. a 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	8.	9.
Počet hodin	2	2

Samostatný vyučovací předmět chemie vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Uplatňovány jsou zde i mezipředmětové vztahy, např. s matematikou, přírodopisem, fyzikou, zeměpisem, výchovou k občanství, výchovou ke zdraví, českým, anglickým a německým jazykem. Chemie je realizována jako ucelený přehled vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody. Vede žáky k poznávání jejich každodenního života z tohoto hlediska.

Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami. Dále jsou vedeni k ochraně vlastního zdraví i k ochraně

přírody s důrazem na environmentální výchovu. Učební předmět chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné oblasti své činnosti. Aby si uvědomili význam uplatnění chemie v budoucnosti a vyvodili si nezbytnost ochrany životního prostředí i vlastního zdraví.

Chemie je vyučována v klasických vyučovacích hodinách v učebně chemie. Během probírání jednotlivých témat doplňují teoretickou výuku praktická cvičení ve formě laboratorní práce. Pro doplnění základního učiva lze použít videokazet, různých besed a exkurzí, včetně krátkodobých cílených projektů. V hodinách chemie se používají tyto formy výuky: výkladové hodiny propojené diskusemi, skupinové práce, problémové řešení – jednotlivci i skupiny, praktický nácvik dovedností v chemické laboratoři. Dále práce na školních projektech, samostatná práce žáků s využitím a vyhledáváním různých zdrojů informací (učebnice, internet, encyklopedie) a praktické ověřování získaných teoretických znalostí (včetně problémových úvah s environmentálním podtextem). Netradiční formou jsou diskuse skupin zastánců a odpůrců na skutečná praktická aktuální témata, náměty z environmentální výchovy a výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Do vzdělávacího předmětu chemie jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu chemie jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- ✓ nabízíme žákům řadu aktivačních metod i tradičních postupů, které jim přiblíží problematiku různých oborů chemie, včetně bezpečného zacházení s chemickými látkami a jejich aplikaci v nejrůznějších oblastech života i environmentalistice
- ✓ předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů s tematikou chemizace, environmentalistiky a globalizace. Vedeme je k jejich pravidelnému využívání a hledání souvislostí pro sebe i společnost.

Kompetence k řešení problémů:

- ✓ vedeme žáky k porovnávání odborných názvů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o chemických látkách, jejich vlastností, používání, chemizaci průmyslu a jeho vlivu na životní prostředí i zdraví lidí
- ✓ nabádáme žáky k samostatnému pozorování chemických dějů a vlastností látek, provádění experimentů i řešení praktických úkolů, včetně vyhodnocování výsledků svého pozorování, vyvozování závěrů a souvislostí
- ✓ předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování, řešení úkolů a hledání stávajících i objevování nových souvislostí v rámci zdraví a jeho ochrany, bezpečnosti práce, environmentální výchovy a globalizace.

Kompetence komunikativní:

- ✓ nabízíme žákům dostatek možností k porozumění textů, vzorců, schémat i obrazových materiálů, souvisejících se stavbou atomů, molekul, prvků, směsí, sloučenin a chemickými technologiemi výroby i přírodních jevů
- ✓ umožňujeme žákům poznávat základní chemické značky, vzorce, rovnice, R-věty, S-věty a používané symboly na etiketách chemických výrobků
- ✓ vedeme žáky k formování vlastního názoru na problematiku používání přírodních a uměle vytvořených látek, zvláště pak zdraví ohrožujících výrobků, jedů, žiravin, drog a omamných látek. Včetně výrobků běžně používaných v domácnostech na bázi chemických technologií
- ✓ podporujeme obhájení vlastního názoru na recyklaci, chemizaci, používání návykových látek, využití netradičních biotechnologií a jaderné energie.

Kompetence sociální a personální:

- ✓ navozujeme dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňování nejen svého zdraví, ale i zdraví celé zeměkoule
- ✓ vytváříme dostatek příkladů k poznání potřeb a vzájemného respektu všech lidských jedinců, národností i států.

Kompetence občanské:

- ✓ nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností v souvislosti se zdravím a ochranou životního prostředí. A to včetně řešení modelových situací a jejich vlastních zkušeností z běžného života, kdy se jednalo o ochranu vod, ovzduší a bezpečnost při práci s chemikáliemi
- ✓ dostatečně varujeme před zneužíváním tísňových linek (lékařské pomoci, policie, hasiči)
- ✓ vedeme žáky k ocenění pomoci mezi státy vzhledem ke strategickým energetickým zásobám a nutností spolupráce (ropovod, plynovod)

Kompetence pracovní:

- ✓ nabízíme dostatek možností k nábízení praktických dovedností při zacházení s chemikáliemi, laboratorním náčiním, pomůckami, obsluhou jednoduchých aparatur a přístrojů
- ✓ vedeme k osvojení si dovedností spojených s prováděním jednoduchých chemických pokusů, pozorováním vlastností látek při chemických reakcích či vysvětlování chemických dějů
- ✓ dáváme možnost prohloubit teoretické znalosti praktickým skládáním stavebnic a modelů, abychom usnadnili pochopení principů vazeb atomů v molekule, odvozování derivátů, struktury makromolekul
- ✓ umožňujeme poznávání zásad bezpečnosti práce s chemikáliemi, zejména běžně prodávanými hořlavinami, žíravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami. Zároveň dbáme na to, aby žáci dokázali poskytnout první pomoc při nehodách či úrazech způsobených těmito látkami
- ✓ trváme na bezpodmínečném pochopení správných reakcí při jakékoliv chemické havárii, nehodě, vyhlášení chemického či radioaktivního poplachu, požáru. Řešíme modelové situace na podkladě skutečných událostí s důrazem na nutnosti zachování klidu a disciplíny.

CHEMIE – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Pozorování, pokus a bezpečnost práce ☐ určí společné a rozdílné vlastnosti látek ☐ pracuje bezpečně s látkami	☐ zařadí chemii mezi přírodní vědy ☐ uvede, čím se chemie zabývá ☐ rozliší fyzikální tělesa a látky ☐ uvede příklady chemických dějů ☐ rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek	chemie jako věda ☐ vymezení předmětu chemie vlastnosti látek ☐ hustota ☐ rozpustnost ☐ tepelná a elektrická vodivost ☐ vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek zásady bezpečné práce ☐ ve školní pracovně (laboratoři) i běžném životě nebezpečné látky a přípravky ☐ R-věty, S-věty	OSV rozvoj schopností poznávání - vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody - operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní jevy - samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry

		☐ varovné značky a jejich význam	
Směsi ☐ rozlišuje směsi a chemické látky ☐ vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení ☐ vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek ☐ navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi ☐ rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití ☐ uvede příklady znečištění vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsob likvidace znečištění ☐ rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání ☐ orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	☐ uvede příklady směsí z běžného života ☐ rozliší různorodé a stejnorodé směsi ☐ rozliší různé druhy různorodých směsí ☐ správně (v souvislostech) použije pojmy: složky roztoku, rozpouštěná látka, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok ☐ aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpouštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlení známých situací z běžného života ☐ s pomocí vzorce spočítá příklady na výpočet složení roztoků, připraví roztok daného složení ☐ navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě ☐ sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci ☐ uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsí ☐ uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi ☐ vysvětlí pojem měkká, tvrdá a minerální voda ☐ prokáže znalost složení vzduchu ☐ aplikuje správnou metodu k oddělení složek vzduchu ☐ označí kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek ve vzduchu	směsi ☐ směsi, složky směsí ☐ směsi různorodé, stejnorodé (roztoky) ☐ druhy různorodých směsí ☐ složení roztoků – hmotnostní zlomek, koncentrace ☐ vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku ☐ oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) voda ☐ destilovaná, pitná, odpadní ☐ výroba pitné vody ☐ čistota vody vzduch ☐ složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	mezilidské vztahy - účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu řešení problémů a rozhodovací dovednosti - samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá logické, matematické a empirické postupy - ověřuje prakticky správnost řešení problémů EVM základní podmínky života - popíše vlastnosti a význam vody - objasní otázky ochrany vodních zdrojů - zdůvodní nutnost šetření s vodou - popíše vlastnosti a význam ovzduší - objasní otázky ochrany ovzduší - popíše stávající klimatické změny lidské aktivity a problémy životního prostředí - popíše vlivy dopravy na životní prostředí ekosystémy - objasní cyklus oxidu uhličitého a kyslíku

	☐ uvede příklady, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu		
Částicové složení látek a chemické prvky ☐ používá pojmy atomy a molekula ve správných souvislostech ☐ rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech ☐ orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	☐ používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech ☐ slovně popíše složení atomu a vznik kationu a anionu z neutrálních atomů ☐ používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků ☐ vyhledá v tabulkách protonové číslo prvku a vysvětlí jeho význam ☐ používá pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech ☐ ze vzorce (a z modelu molekuly) chemické sloučeniny odvodí kvalitativní a kvantitativní složení chemické látky (počet prvků a jejich název, počet atomů jednotlivých prvků v molekule) ☐ rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků, vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi ☐ popíše hlavní rozdíly mezi kovy a nekovy a jednoduchými pokusy ověří jejich vlastnosti ☐ uvede příklady praktického využití kovů (Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au) ☐ uvede základní složky slitin kovů (mosaz, bronz, dural) a příklady využití těchto slitin	částicové složení látek ☐ atomy, molekuly ☐ atomové jádro, elektronový obal ☐ protony, neutrony, elektrony, valenční elektrony chemické prvky ☐ názvy, značky ☐ protonové číslo ☐ periodická soustava prvků chemické sloučeniny ☐ chemická vazba ☐ vznik iontů chemické prvky ☐ kovy a nekovy (vlastnosti) ☐ vlastnosti a použití významných kovů ☐ slitiny	

	☐ uvede příklady praktického využití nekovů (H, O, N, C, S, Cl, F, I, Br, P)	☐ vlastnosti a využití významných nekovů
Chemické reakce ☐ přečte chemické reakce a rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí ☐ uvede příklady praktických důležitých chemických reakcí	☐ uvede příklady chemických reakcí probíhajících v přírodě a chemických reakcí používaných při chemické výrobě ☐ rozliší výchozí látky a produkty ☐ zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce ☐ využije zákona o zachování hmotnosti k vyčíslení jednoduchých chemických rovnic ☐ rozliší děje – slučování, rozklad	chemické reakce ☐ chemická reakce, chemická rovnice ☐ výchozí látky a produkty ☐ chemické slučování, rozklad ☐ zákon zachování hmotnosti ☐ úpravy (vyčíslení chemických rovnic)

Anorganické sloučeniny ☐ porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí ☐ vysvětlí vznik kyselých dešťů, uveďte jejich vliv na životní prostředí a uveďte opatření, kterými jim lze předcházet ☐ orientuje se ve stupnicích pH, měří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	☐ zapíše z názvů vzorce oxidů, sulfidů a halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy ☐ popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí ☐ vysvětlí pojem skleníkový efekt, uveďte jeho příčinu a důsledky ☐ rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH ☐ orientuje se na stupnici pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem ☐ bezpečně ředí roztoky kyselin,	oxidy ☐ pravidla chemického názvosloví, oxidační číslo ☐ názvosloví oxidů ☐ vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů (CO, CO₂, SO₂, CaO, NO, NO₂, SiO₂) sulfidy ☐ sulfid olovnatý, zinečnatý halogenidy ☐ názvosloví, vlastnosti kyseliny a hydroxidy ☐ kyselost a zásaditost roztoků ☐ bezpečnost práce a první pomoc při práci s kyselinami a hydroxidy ☐ vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin (chlorovodíková, sírová,

	rozpouští hydroxidy, poskytne první pomoc při zasažení těmito látkami ☐ zapíše z názvu vzorce vybraných kyselin a hydroxidů a naopak ze vzorců názvy ☐ popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů ☐ vysvětlí, jak vznikají kyselé deště a jak jim lze předcházet ☐ bezpečně provede neutralizaci zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi ☐ uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi ☐ rozliší, které látky patří mezi soli ☐ provede jednoduché přípravy solí ☐ zapíše z názvu vzorce vybraných solí a naopak ze vzorců názvy ☐ popíše vlastnosti a použití vybraných solí v praxi ☐ popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv (vápenná malta, sádra, beton) ☐ vysvětlí pojem keramika, uvede příklady využití	dusičná) ☐ vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných hydroxidů (sodný, draselný, vápenatý, amonný) neutralizace soli ☐ vlastnosti a příprava ☐ názvosloví vybraných solí ☐ vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí ☐ hnojiva ☐ tepelně zpracované materiály: cementy, vápno, sádra, keramika	Soli – přesah do 9. ročníku

CHEMIE – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Bezpečnost práce pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat neomí	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost	zásady bezpečnosti práce - ve školní pracovně (laboratoři) i běžném životě nebezpečné látky a přípravky - R-věty, S-věty - varovné značky a jejich význam	OSV seberegulace a sebeorganizace - reguluje vlastní jednání - cvičí plánování učení a stanovování osobních cílů - zabývá se organizací vlastního času kreativita - rozvíjí rysy kreativity při řešení praktických i teoretických úkolů hodnoty, postoje, praktická etika - vytváří si povědomí o kvalitách typů odpovědnosti, spolehlivosti
Redoxní reakce - objasní využití redoxních reakcí pro výrobu kovů, nekovů, el. proudu - aplikuje poznatky o průběhu koroze v praxi a navrhuje účinná opatření zabráňující jejímu průběhu	- rozliší mezi reakcemi reakce redoxní - vysvětlí pojmy: oxidace, redukce - objasní, co je podstatou elektrolýzy a galvanického článku a uvede příklady praktického využití - vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňujících rychlost koroze, uvede způsoby	- oxidace a redukce - elektrolýza a její využití při výrobě kovů a nekovů - řada napětí kovů - galvanické články - koroze	VDO občan, občanská společnost a stát - chápe základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy - respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
Chemické reakce - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu - uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci zhodnotí jejich využívání - přečte chemickou rovnici a s užitím zákona zachování hmotnosti výchozí látky nebo produktu	- zapiše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce - přečte chemické rovnice (včetně použití látkového množství) - provede jednoduché výpočty z chemických vzorců a rovnic s využitím vztahů pro n, M, m, V, c	chemické výpočty - látkové množství - molární hmotnost - výpočty ze vzorce - výpočty z chemických rovnic - koncentrace faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - teplota - plošný obsah povrchu výchozích látek - katalýza	EVM základní podmínky života přírodní zdroje - sestaví přehled energetických a surovinových zdrojů, objasní jejich vyčerpatelnost a obnovitelnost energie - vysvětlí význam energetických zdrojů - rozpozná možnosti úspor energií

Organické sloučeniny ☐ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ☐ zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy ☐ rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ☐ orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů ☐ určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu ☐ uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	☐ rozliší anorganické a organické sloučeniny ☐ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití ☐ uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu ☐ uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití ☐ posoudí vliv spalování různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily) na životní prostředí ☐ rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie ☐ rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické ☐ rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami ☐ uvede, jak postupovat při vzniku požáru ☐ rozliší pojmy: uhlovodíky, deriváty uhlovodíků ☐ na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou skupinu) ☐ rozliší a запиše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, kyseliny mravenčí, octové ☐ uvede vlastnosti a příklady použití těchto látek ☐ uvede výchozí látky a produkty	uhlovodíky ☐ příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků zdroje uhlovodíků ☐ ropa, uhlí, zemní plyn paliva ☐ fosilní a průmyslově vyráběná paliva ☐ exotermické a endotermické reakce ☐ hoření, hořlaviny, význam tříd nebezpečnosti ☐ hašení, hasící prostředky deriváty uhlovodíků ☐ příklady v praxi významných alkoholů, karboxylových kyselin, esterů	lidské aktivity a problémy ŽP - objasní energetické zdroje dopravy a její vlivy na ŽP - rozliší druhy dopravy vzhledem k ekologické zátěži - orientuje se ve vlivech průmyslu na ŽP - analyzuje zpracovávané materiály a jejich působení na ŽP - rozlišuje chemické látky ve vztahu k ŽP - aplikuje principy odpadového hospodaření a třídění odpadu ekosystém - objasní cyklus oxidu uhličitého a kyslíku vztah člověka k prostředí - orientuje se v aktuálních ekologických problémech - analyzuje příčiny ekologických problémů - navrhuje způsoby řešení ekologických problémů

	esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí ☐ rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy ☐ uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy	přírodní látky ☐ zdroje, vlastností a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů, a vitamínů v lidském těle ☐ fotosyntéza	
Chemie a společnost ☐ zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi ☐ orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka ☐ aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe ☐ objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	☐ doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka ☐ na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování živ. prostředí a jak tomu předcházet ☐ vyjmenuje nejznámější chemické podniky v okolí, uvede příklady jejich výroby a posoudí možná nebezpečí při vzniku havárií ☐ na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných situací ohrožujících zdraví a život člověka během přírodních a průmyslových havárií ☐ bezpečně zachází s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti ☐ uvede příklady otravných látek a způsoby ochrany proti nim ☐ uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků	chemický průmysl v ČR ☐ chemické výrobky ☐ rizika v souvislosti s životním prostředím ☐ recyklace surovin biotechnologie plasty a syntetická vlákna ☐ vlastnosti, použití likvidace detergenty a pesticidy, insekticidy léčiva a návykové látky mimořádné události ☐ havárie chemických provozů ☐ úniky nebezpečných látek	

5.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodopis je vyučován v 6. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	1

Samostatný vyučovací předmět přírodopis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru přírodopis v RVP ZV. Uplatňovány jsou zde i mezipředmětové vztahy např. s fyzikou, zeměpisem, chemií, výtvarnou výchovou, výchovou k občanství, výchovou ke zdraví, českým, anglickým či německým jazykem. Přírodopis jako vyučovací předmět přináší ucelený pohled na přírodu, především na vztahy a souvislosti v přírodě probíhající. Mezi jeho hlavní cíle patří vybudování komplexního pohledu žáka na přírodu v celé její rozmanitosti; schopnost chápat tuto pestrost a rozmanitost jako prostředek pro sebeobohacování a zdokonalování.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 7 tematických okruhů:

1. tematický okruh: **Obecná biologie a genetika**
2. tematický okruh: **Biologie hub**
3. tematický okruh: **Biologie rostlin**
4. tematický okruh: **Biologie živočichů**
5. tematický okruh: **Biologie člověka**
6. tematický okruh: **Neživá příroda, základy ekologie**
7. tematický okruh: **Praktické poznávání přírody.**

Tyto obsahy se prolínají v přírodopisu, který navazuje na 1. stupeň základní školy. Přírodopis je vyučován v klasických vyučovacích hodinách v učebně přírodopisu, v počítačové učebně, na školní zahradě nebo v okolí školy. Výuka je doplněna různými exkurzemi a projekty. V hodinách přírodopisu se používají tyto formy výuky – výkladové hodiny propojené diskusemi, skupinové práce, problémové řešení, práce na školních projektech, samostatná příprava žáků s využitím a vyhledáváním různých zdrojů informací, terénní výuka. Kromě frontální výuky s využitím tradičních pomůcek se uplatňují i formy výuky ve dvojicích či skupinách i různé individuální formy práce. Z netradičních vyučovacích metod, forem a postupů vyučující může volit školní diskuse, problémové pojetí výuky, školní přírodopisné projekty, projekty zahrnující více předmětů atp. Při výuce jsou využívány učebnice, pracovní listy, pomůcky – přírodniny, modely, atlasy, mapy, encyklopedie, přírodopisné časopisy, internet atp. Dalšími významnými pomůckami jsou videopřehrávač, interaktivní tabule, mikroskopy aj. Žáci se snaží klást otázky, na které vyhledávají příslušné odpovědi. Objevují nové souvislosti a využívají mezipředmětových vazeb. Jsou vedeni ke srozumitelnému vyjadřování nabytých vědomostí a k pozitivnímu vztahu k prostředí a k vlastnímu zdraví a zdravému životnímu stylu.

Do vzdělávacího předmětu přírodopis jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu přírodopis jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- ✓ klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací
- ✓ vedeme různými metodami k osvojení si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků přírodopisu
- ✓ umožňujeme realizovat vlastní nápady, podněcujeme tvořivost
- ✓ podporujeme formování komplexního pohledu na přírodní vědy

Kompetence k řešení problémů:

- ✓ podněcujeme k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- ✓ motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- ✓ dbáme na to, aby se podíleli na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení práce

Kompetence komunikativní:

- ✓ vedeme žáky k týmové práci při řešení obsáhlejších úkolů
- ✓ zdůrazňujeme nutnost komunikace způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální:

- ✓ vedeme k sebehodnocení
- ✓ samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- ✓ stanovíme pravidla pro práci skupiny i jednotlivce a dbáme na jejich dodržování

Kompetence občanské:

- ✓ vychováváme environmentálně myslícího jedince
- ✓ vedeme k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů a pohlížení na ně komplexně
- ✓ klademe důraz na poskytování účinné pomoci (podle svých možností) a zodpovědné chování v krizových situacích

Kompetence pracovní:

- ✓ podporujeme dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce
- ✓ vedeme k dodržování řádů v chráněných oblastech, zoologických a botanických zahradách, muzeích apod.
- ✓ vedeme k úctě k práci

PŘÍRODOPIS – 6. ročník

HLAVNÍ OKRUHY – OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Obecná biologie a genetika: □ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů □ třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek □ uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	□ vysvětlí pojmy: autotrofie, parazitismus, symbioza, heterotrofie, predátor, rozkladač □ rozpozná konkrétní způsob výživy u vybraných druhů rostlin a živočichů □ popíše průběh dýchání rostlin a rozezná způsoby dýchání u jednotlivých skupin živočichů □ objasní význam a průběh fotosyntézy u rostlin, rozliší organické a anorganické látky □ vysvětlí pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin; popíše květ, plod □ popíše vývin vybraných vyšších rostlin □ objasní pojmy živorodost a vejcorodost □ třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek □ vysvětlí význam půdních bakterií	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam □ výživa rostlin a živočichů □ dýchání rostlin a živočichů □ růst rostlin – fotosyntéza, organické látky a anorganické látky □ rozmnožování rostlin □ opylení, oplození □ vývin vyšších rostlin □ vývin živočichů □ reakce na podněty význam a zásady třídění organismů □ výskyt, význam, praktické využití □ rozdělení rostlin na nižší a vyšší □ třídění rostlin – oddělení, třída, čeleď, rod, druh □ rozdělení živočichů na bezobratlé a strunatce □ třídění živočichů – kmen, třída, řád, rod, druh viry a bakterie □ výskyt bakterií v půdě, jejich význam □ rozdělení bakterií člověku prospěšných a pro člověka škodlivých	OSV rozvoj schopností poznávání - pozoruje mikroskopem - vytváří mikroskopický preparát - porovnává a vyvozuje závěry kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EVM ekosystémy - tropický deštný les – jmenuje významné druhy živočichů a rostlin, charakterizuje druhovou rozmanitost, vysvětlí globální význam - pole – rozezná základní druhy plodin a polní živočichy, popíše vliv člověka na změny v krajině, vysvětlí způsoby hospodaření na poli - moře – jmenuje významné druhy mořských strunatců, porovnává přizpůsobení jednotlivých organismů životu v moři základní podmínky života - význam vody, ovzduší, půdy pro život na Zemi

Biologie rostlin: □ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům □ porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku □ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin □ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů □ odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	□ popíše základní stavbu vybraných rostlin, objasní funkci jednotlivých orgánů □ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů □ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů □ pozoruje rostliny v jejich přirozeném prostředí a objasní jejich přizpůsobení podmínkám prostředí	anatomie, morfologie, fyziologie a systém rostlin □ stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin □ výskyt, stavba těla a výživa krytosemenných rostlin - zástupci □ fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování □ poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů krytosemenných rostlin □ jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců □ podmínky pro život v jednotlivých ekosystémech význam rostlin a jejich ochrana	

Biologie živočichů: ☐ rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ☐ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ☐ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	☐ rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané zástupce, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ☐ zařazuje konkrétní zástupce do příslušných ekosystémů ☐ pozoruje živočichy v jejich přirozeném prostředí a objasní jejich přizpůsobení podmínkám prostředí ☐ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka ☐ popíše základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	vývoj, vývin a systém živočichů ☐ významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci ☐ vývoj a vývin strunatců ☐ výskyt konkrétních zástupců v ekosystémech ☐ podmínky pro život v jednotlivých ekosystémech rozšíření, význam a ochrana živočichů ☐ hospodářsky a epidemiologicky významné druhy jednotlivých ekosystémů ☐ péče o vybrané domácí živočichy ☐ chov domestikovaných živočichů ☐ živočišná společenstva projevy chování živočichů ☐ přizpůsobení života vybraných živočichů ve vybraných ekosystémech	
Základy ekologie: ☐ uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	☐ uvede příklady výskytu konkrétních organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	organismy a prostředí ☐ vzájemné vztahy mezi organismy a mezi organismy a prostředím ve vybraných ekosystémech	

☐ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam ☐ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	☐ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců ve vybraných ekosystémech, zhodnotí jejich význam ☐ rozliší vybrané chráněné rostliny a živočichy, objasní správné chování člověka v přírodě	☐ potravní řetězce ☐ rovnováha v ekosystému ochrana přírody a životního prostředí ☐ globální problémy a jejich řešení ☐ chráněná území ☐ chráněné druhy rostlin a živočichů v jednotlivých ekosystémech	
Praktické poznávání přírody: ☐ aplikuje praktické metody poznávání přírody ☐ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	☐ používá mikroskop a lupu pro pozorování ☐ provede jednoduché laboratorní úkony při pozorování rostlin ☐ užívá atlasy a klíče pro určování rostlin a živočichů ☐ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování přírody	praktické metody poznávání přírody ☐ pozorování lupou a mikroskopem ☐ zjednodušené určovací klíče a atlasy ☐ založení herbáře a sbírek ☐ jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů ☐ určování rostlin a živočichů dle atlasů a klíčů ☐ pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování přírody	

PŘÍRODOPIS – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY – OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Obecná biologie a genetika: ☐ rozpozná, porovná a objasní		vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam	OSV rozvoj schopností poznávání

funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů ☐ uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	☐ vysvětlí pojmy: autotrofie, parazitismus, symbioza, heterotrofie, predátor, rozkladač ☐ rozpozná konkrétní způsob výživy u vybraných druhů rostlin a živočichů ☐ popíše průběh dýchání rostlin a rozezná způsoby dýchání u jednotlivých skupin živočichů ☐ objasní význam a průběh fotosyntézy u rostlin, rozliší organické a anorganické látky ☐ vysvětlí pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin ☐ popíše vývin vybraných nižších rostlin ☐ popíše přímý či nepřímý vývin vybraných bezobratlých živočichů ☐ popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů, hub a bakterií ☐ objasní funkce jednotlivých buněčných organel ☐ rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a bezobratlých živočichů ☐ rozliší organismy jednobuněčné a mnohobuněčné ☐ objasní způsob života jednobuněčných organismů ☐ uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	☐ výživa rostlin a živočichů ☐ dýchání rostlin a živočichů ☐ růst rostlin – fotosyntéza, organické látky a anorganické látky ☐ rozmnožování rostlin ☐ vývin nižších rostlin ☐ vývin živočichů ☐ reakce na podněty ☐ názory na vznik života základní struktura života ☐ stavba buňky ☐ rostlinná pletiva, jejich funkce ☐ živočišné tkáně ☐ tkáně bezobratlých živočichů ☐ orgány, orgánové soustavy rostlin a bezobratlých živočichů ☐ organismy jednobuněčné a mnohobuněčné virý a bakterie ☐ výskyt a způsob života virů ☐ virová onemocnění ☐ výskyt bakterií a jejich význam pro člověka – využití bakterií ☐ choroby ovocných stromů, zeleniny ☐ bakterie potřebné k životu člověka ☐ praktické využití	- pozoruje mikroskopem - vytváří mikroskopický preparát - porovnává a vyvozuje závěry kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EVM ekosystémy - les – rozezná základní dřeviny a byliny, rozezná obyvatele lesa, vysvětlí produkční a mimoprodukční význam lesa - vodní zdroje – rozezná vodní rostliny, živočichy a jejich vztahy - lidské sídlo-město-vesnice – vysvětlí pojem umělý ekosystém, popíše funkce a vztahy k okolí, jmenuje druhy rostlin a živočichů vyskytujících se v lidských sídlech základní podmínky života - ekosystémy-biodiverzita - vysvětlí význam biodiverzity, posoudí ohrožení a ochranu rozmanitosti přírody ve světě a u nás

Biologie hub: ☐ rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků ☐ vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích ☐ objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	☐ objasní výskyt cizopasných hub na vybraných rostlinách ☐ objasní význam kvasinek a štětičkovce pro člověka a ve vybraných ekosystémech ☐ popíše stavbu těla vybraných hub ☐ rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků ☐ vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích ☐ objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků ☐ rozpozná vybrané druhy lišejníků	houby bez plodnic ☐ základní charakteristika ☐ pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy ☐ rzi, sněti a paličkovice nachová na travinách a obilovinách - cizopasnost ☐ kvasinky – jejich hospodářský význam houby s plodnicemi ☐ stavba hub s plodnicemi – houby lupenaté a rourkaté ☐ výskyt a výživa vybraných druhů hub ☐ význam hub pro konkrétní ekosystém ☐ zásady sběru ☐ rozdělení hub podle požitelnosti ☐ konzumace a první pomoc při otravě houbami	

Biologie rostlin: □ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům □ porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku □ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin □ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů □ odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	□ popíše základní stavbu vybraných rostlin, objasní funkci jednotlivých orgánů □ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů □ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů □ pozoruje rostliny v jejich přirozeném prostředí a objasní jejich přizpůsobení podmínkám prostředí	anatomie, morfologie, fyziologie a systém rostlin: □ fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování □ výskyt, stavba těla, výživa a zástupci řas, mechorostů, kaprad'orostů, nahosemenných rostlin □ stromy, keře, polokeře vybraných ekosystémů □ podmínky pro život v jednotlivých ekosystémech význam rostlin a jejich ochrana	

Biologie živočichů: ☐ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ☐ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ☐ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ☐ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	☐ porovná základní vnitřní vnější stavbu vybraných bezobratlých živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ☐ rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané zástupce, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ☐ zařazuje konkrétní zástupce do příslušných ekosystémů ☐ pozoruje živočichy v jejich přirozeném prostředí a objasní jejich přizpůsobení podmínkám prostředí ☐ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka ☐ uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy ☐ popíše základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla ☐ živočišná buňka ☐ tkáň, orgány, orgánové soustavy jednotlivých skupin bezobratlých živočichů ☐ organismy jednobuněčné a mnohobuněčné ☐ rozmnožování jednotlivých skupin bezobratlých živočichů a prvoků vývoj, vývin a systém živočichů ☐ významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí ☐ vývoj a vývin prvoků, bezobratlých ☐ výskyt konkrétních zástupců v jednotlivých ekosystémech ☐ podmínky pro život v jednotlivých ekosystémech rozšíření, význam a ochrana živočichů ☐ hospodářsky a epidemiologicky významné druhy jednotlivých ekosystémů ☐ péče o vybrané domácí živočichy ☐ chov domestikovaných živočichů ☐ živočišná společenstva projevy chování živočichů ☐ přizpůsobení života vybraných živočichů ve vybraných ekosystémech	
Základy ekologie: ☐ uvede příklady výskytu	☐ uvede příklady výskytu konkrétních	organismy a prostředí ☐ vzájemné vztahy mezi organismy a	

organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi □ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam □ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi □ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců ve vybraných ekosystémech, zhodnotí jejich význam □ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému □ rozliší vybrané chráněné rostliny a živočichy, objasní správné chování člověka v přírodě	mezi organismy a prostředím ve vybraných ekosystémech □ přirozené a umělé ekosystémy □ potravní řetězce □ rovnováha v ekosystému ochrana přírody a životního prostředí □ globální problémy a jejich řešení, chráněná území □ chráněné druhy rostlin a živočichů v jednotlivých ekosystémech	
Praktické poznávání přírody: □ aplikuje praktické metody poznávání přírody □ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	□ používá mikroskop a lupu pro pozorování □ provede jednoduché laboratorní úkony při pozorování rostlin □ užívá atlasy a klíče pro určování rostlin a živočichů □ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování přírody	praktické metody poznávání přírody □ pozorování lupou a mikroskopem □ zjednodušené určovací klíče a atlasy - určování rostlin a živočichů dle atlasů a klíčů, □ založení herbáře a sbírek - založení herbářové položky, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů □ pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování přírody	

PŘÍRODOPIS – 8. ročník

HLAVNÍ OKRUHY – OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Obecná biologie a genetika: ☐ popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel ☐ vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti ☐ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	☐ popíše živočišnou buňku a objasní funkce jednotlivých organel ☐ rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) strunatců ☐ vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování ☐ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů ☐ objasní pojmy: gen, křížení, genetika	základní struktura života ☐ stavba živočišné buňky ☐ živočišné tkáně strunatců, vč. člověka ☐ funkce jednotlivých orgánů a orgánových soustav strunatců dědičnost a proměnlivost organismů ☐ pohlavní a nepohlavní rozmnožování ☐ podstata dědičnosti a přenos dědičných informací ☐ gen, křížení ☐ J. G. Mendel	OSV rozvoj schopností poznávání - pozoruje mikroskopem - vytváří mikroskopický preparát - porovnává a vyvozuje závěry kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EVM vztah člověka k prostředí - náš životní styl – zhodnotí způsoby jednání člověka a vlivy na životní prostředí - prostředí a zdraví – posoudí rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, navrhne možnosti a způsoby ochrany zdraví
Biologie živočichů: ☐ dokáže odvodit základní projevy chování živočichů ☐ na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	☐ vysvětlí základní pojmy etologie ☐ uvede jednotlivé typy chování a jejich příklady ☐ objasní využití etologických poznatků v praxi	základy etologie ☐ význam etologie ☐ typy chování organismů	
Biologie člověka: ☐ určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy ☐ orientuje se v základních	☐ orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka ☐ objasní vznik nového jedince od početí po stáří ☐ určí polohu a objasní stavbu a funkci	fylogeneze a ontogeneze člověka ☐ rozmnožování člověka - vývin nového jedince, průběh lidského života anatomie a fyziologie ☐ stavba a funkce jednotlivých částí	

vývojových stupních fylogeneze člověka ☐ objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří ☐ rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života ☐ aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	orgánů a orgánových soustav lidského těla (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vysvětlí jejich vztahy ☐ rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby ☐ aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla ☐ rozliší správný a nesprávný životní styl a zdůvodní pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka	lidského těla ☐ orgány, orgánové soustavy ☐ vyšší nervová činnost ☐ hygiena duševní činnosti nemoci, úrazy a prevence ☐ příčiny, příznaky ☐ praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí ☐ závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie životní styl ☐ pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	

PŘÍRODOPIS – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY – OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Obecná biologie a genetika: ☐ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů ☐ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	☐ rozliší základní projevy a podmínky života ☐ orientuje se v daném přehledu vývoje organismů ☐ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam ☐ výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin ☐ reakce na podněty ☐ názory na vznik života ☐ rozmanitost organismů ☐ projevy a podmínky života v jednotlivých geologických obdobích dědičnost a proměnlivost organismů ☐ podstata dědičnosti a přenos dědičných informací	OSV rozvoj schopností poznávání - pozoruje mikroskopem - vytváří mikroskopický preparát - porovnává a vyvozuje závěry kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti EVM základní podmínky života - energie – zhodnotí vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, navrhne

	prostředí na utváření organismů ☐ objasní pojmy: gen, křížení, genetika	☐ gen, křížení ☐ J. G. Mendel	možnosti a způsoby šetření energií - přírodní zdroje – vymezí surovinové a energetické zdroje, jejich vyčerpatelnost, objasní vlivy na prostředí a principy hospodaření s přírodními zdroji - ekosystémy - biodiverzita - vysvětlí význam biodiverzity, posoudí ohrožení a ochranu rozmanitosti přírody ve světě a u nás
Neživá příroda: ☐ objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života ☐ rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek ☐ rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody ☐ porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě ☐ rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků ☐ uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochrana před nimi	☐ objasní vznik Země ☐ popíše stavbu Země ☐ objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života ☐ rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek ☐ vysvětlí praktický význam vybraných nerostů a hornin ☐ rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů ☐ vysvětlí horninový cyklus a oběh vody ☐ popíše sopečnou činnost, zemětřesení a zvětrávání a jejich důsledky ☐ porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy ☐ rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě ☐ objasní pojmy: devastace půdy, rekultivace půdy ☐ rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	Země ☐ vznik vesmíru, sluneční soustavy a Země ☐ stavba Země ☐ pohyby Země ☐ sféry Země nerosty a horniny ☐ principy krystalografie ☐ vznik a vlastnosti nerostů ☐ kvalitativní třídění hornin podle vzniku ☐ praktický význam a využití zástupců nerostů a hornin, určování jejich vzorků ☐ principy krystalografie vnější a vnitřní geologické procesy ☐ vnitřní geologické procesy – jejich příčiny a důsledky ☐ vnější geologické procesy – jejich příčiny a důsledky ☐ horninový cyklus půdy ☐ složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin ☐ její hospodářský význam pro společnost ☐ nebezpečí a příklady její devastace ☐ možnosti a příklady rekultivace vývoj zemské kůry a organismů na Zemi ☐ geologické změny ☐ vznik života ☐ jednotlivá geologická období a jejich	

	☐ popíše styk dvou velkých geologických jednotek na území ČR a jejich vývoj v průběhu jednotlivých geologických období ☐ uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	charakteristické rysy ☐ výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí geologický vývoj a stavba území ČR ☐ Český masiv, Karpaty ☐ pestrost a složitost geologické stavby ČR podnebí a počasí ve vztahu k životu ☐ živá a neživá příroda v jednotlivých podnebných páslech – přizpůsobení organismů životním podmínkám ☐ typy počasí a jejich vliv na živou a neživou přírodu ☐ význam vody a teploty prostředí pro život ☐ ochrana a využití přírodních zdrojů ☐ význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy ☐ příčiny vzniku mimořádných událostí ☐ přírodní světové katastrofy ☐ nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	

Základy ekologie: ☐ rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	☐ objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	organismy a prostředí ☐ vzájemné vztahy mezi organismy a mezi organismy a prostředím ☐ populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy ☐ potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	

		ochrana přírody a životního prostředí ☐ globální problémy a jejich řešení, chráněná území	
Praktické poznávání přírody: ☐ aplikuje praktické metody poznávání přírody	☐ rozezná významné biologie a objasní jejich objevy ☐ používá mikroskop a lupu pro pozorování	významní biologové a jejich objevy ☐ J. G. Mendel, Ch. Darwin, J. B. Lamarck, C. Linné, L. Pasteur	

5.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zeměpis je vyučován v 6. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	1

Samostatný vyučovací předmět zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis v RVP ZV. Zeměpis také úzce spolupracuje s dalšími vyučovacími předměty, především s přírodopisem a dějepisem. Mezipředmětovými vztahy je vázán na fyziku, chemii, výtvarnou výchovu,

občanskou výchovou, informatiku, český jazyk a cizí jazyky, matematika apod.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 7 tematických okruhů:

1. tematický okruh: **Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie**
2. tematický okruh: **Přírodní obraz Země**
3. tematický okruh: **Regiony světa**
4. tematický okruh: **Společenské a hospodářské prostředí**
5. tematický okruh: **Životní prostředí**
6. tematický okruh: **Česká republika**
7. tematický okruh: **Terénní geografická výuka, praxe a aplikace**

Žáci získávají a rozšiřují si poznatky a dovednosti o vztazích mezi člověkem a jeho prostředím. Tyto znalosti a dovednosti aplikují do své práce. Seznamují se se životem lidí v návaznosti na přírodu nejen v České republice, ale i v jednotlivých regionech světa. Žáci se učí orientovat v současném světě a získávají důležité informace o globálních problémech lidstva. V praktické části získávají dovednosti pro práci s mapami a informačními materiály, učí se orientovat v problému a vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů. Žáci jsou vedeni ke spolupráci se spolužáky a k zažívání úspěchů z vlastní činnosti.

V hodinách zeměpisu se používají tyto formy výuky – výkladové hodiny propojené diskusemi, skupinové práce, problémové vyučování, práce na školních projektech, samostatná příprava žáků s využitím a vyhledáváním různých zdrojů informací. Nedílnou součástí je i terénní výuka. Při výuce jsou využívány učebnice, pracovní listy, pomůcky (globus, atlasy, mapy atd.), geografické časopisy, encyklopedie a internet. Vyučovací předmět zeměpis využívá většinou samostatnou odbornou učebnu, některé formy výuky se uskutečňují také v odborné počítačové učebně. Žáci pracují v těchto učebnách na zadaných úkolech v kolektivu celé třídy, ve skupinách i individuálně.

Terénní výuka se uskutečňuje v podobě zeměpisných cvičení, zeměpisných exkurzí a školních projektech ve vybraných lokalitách.

Výuka vyučovacího předmětu nabízí řadu tradičních i inovačních metod, forem a postupů ve výuce. Kromě frontální výuky s využitím tradičních pomůcek (globus, mapy, atlasy, videosnímky, katalogy, časopisy, encyklopedie atd.) se uplatňují i formy výuky ve dvojicích či skupinách a různé individuální formy výuky. Z

netradičních vyučovacích metod, forem a postupů vyučující může volit např. školní diskuse, problémové pojetí výuky, školní zeměpisné projekty, besedy s experty (manažeři firem, novináři, geografové) atd. V hodinách zeměpisu se žáci učí klást otázky, na které vyhledávají příslušné odpovědi. Objevují nové souvislosti a využívají mezipředmětové vazby. Odpovědi vyhledávají v tisku, na internetu, v odborných příručkách, encyklopediích atd. Dále zpracovávají referáty, což vede žáky k samostatnosti a k propojování získaných vědomostí. Žáci jsou vedeni k srozumitelnému vyjadřování nabytých vědomostí a k pozitivnímu vztahu k prostředí a k vlastnímu zdraví a zdravému životnímu stylu.

Do vzdělávacího předmětu zeměpis jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu zeměpis jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- ✓ klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, s mapou a vyhledávání informací
- ✓ vedeme různými metodami k osvojení si obecně užívaných zeměpisných termínů, symbolů a znaků
- ✓ umožňujeme realizovat vlastní nápady, podněcujeme tvořivost
- ✓ podporujeme formování komplexního pohledu na zeměpis jako přírodovědný i společenskovědní obor

Kompetence k řešení problémů:

- ✓ podněcujeme k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- ✓ motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- ✓ dbáme na to, aby se podíleli na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení práce

Kompetence komunikativní:

- ✓ vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do diskuse a k vhodné argumentaci
- ✓ nabízíme využití informačních a komunikačních prostředků s okolním světem
- ✓ zdůrazňujeme nutnost komunikace způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální:

- ✓ vedeme k sebehodnocení
- ✓ samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- ✓ stanovíme pravidla pro práci skupiny i jednotlivce a dbáme na jejich dodržování
- ✓ umožňujeme zapojení do týmové práce při řešení obsáhlejších úkolů

Kompetence občanské:

- ✓ podněcujeme respektování odlišností a přesvědčení druhých, schopnost empatie
- ✓ seznamujeme žáky s národními tradicemi a ochranou kulturního a historického dědictví
- ✓ preferujeme znalost základních principů environmentální problematiky a rozhodování se v zájmu ochrany přírody

Kompetence pracovní:

- ✓ vedeme k úctě a ochraně životního prostředí
- ✓ vedeme k dodržování řádů v chráněných oblastech, zoologických a botanických zahradách, muzeích apod.
- ✓ při terénní práci podporujeme dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce
- ✓ vedeme k úctě k práci

ZEMĚPIS – 6. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie □ organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů. □ používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii. □ přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině	□ vyhledá a přiměřeně roztřídí informace z různých zdrojů □ používá základní geografické pojmy □ orientuje se a vyhledává v atlase dle zeměpisné sítě □ používá glóbus	Komunikační geografický a kartografický jazyk □ základní zdroje geografických informací a statistických dat □ kartografické produkty, jejich využití □ výškopis a polohopis, □ legenda □ pojmy: vrstevnice, nadmořská a relativní výška □ poledníky, rovnoběžky □ zeměpisná délka, šířka Geografická kartografie a topografie □ glóbus jako model Země, jeho	EVM základní podmínky života - uvědomuje si podmínky života a možnosti jejich ohrožování - úměrně svému věku je schopen zodpovědného přístupu k biosféře, atmosféře, pedosféře, hydrosféře a - k ochraně přírody OSV rozvoj schopností poznávání - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci

sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině. □ vytváří a využívá osobní myšlenkovou (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.	□ vysvětlí pojmy plán, mapa, měřítko mapy a výpočet skutečných vzdáleností □ orientuje se v zeměpisných atlasech, mapách a plánech, aktivně s nimi pracuje	měřítko □ zeměpisné souřadnice □ mapa, plán – měřítko, obsah □ orientace v mapě a v plánu	kreativita - rozvíjí tvůrčí práci, pružnost komunikace - rozvíjí dovednosti dobré komunikace a upevňuje pozornost, soustředění a aktivní naslouchání MV kritické čtení a vnímání - rozvíjí komunikační schopnost a přispívá ke schopnosti přizpůsobit se cílům týmu EGS Evropa a svět nás zajímají - vliv lidí na krajinu a životní prostředí

Přírodní obraz Země ☐ zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy. ☐ prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů. ☐ rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu. ☐ porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	☐ popíše tvar Země s pomocí glóbu ☐ objasní postavení Slunce ve vesmíru, vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi ☐ popíše povrch Měsíce a jednotlivé fáze Měsíce ☐ pomocí glóbu předvede názorné otáčení Země kolem zemské osy ☐ určí délku otočení Země kolem osy a Země kolem Slunce a zhodnotí důsledky pohybů Země ☐ porozumí časovým pásmům ☐ objasní a nakreslí stavbu zemského tělesa ☐ porozumí pojmu litosféra, zemětřesení, sopečná činnost, magma a láva ☐ vyjádří základní představu o vzniku	Země jako vesmírné těleso ☐ Země ve Vesmíru ☐ Měsíc ☐ pohyby Země – střídání ročních období, střídání dne a noci ☐ pásmový čas, časová pásma na Zemi Krajinná sféra ☐ stavba zemského tělesa ☐ litosféra, zemětřesení, sopečná činnost ☐ horotvorná činnost a zvětrávání

	pohoří a popíše zvětrávání ☐ rozlišuje typy krajiny ☐ objasní pojmy počasí, podnebí ☐ vymezí jednotlivé podnebné pásy ☐ vysvětlí pojmy vítr, uragán, tajfun, hurikán, tornádo ☐ popíše oběh vody v přírodě ☐ vyhledá na mapě světa jednotlivé oceány a popíše jejich význam ☐ vysvětlí rozdíl mezi průlivem a průplavem a vyhledá na mapě světa ☐ znázorní vodní tok a jeho části od pramene k ústí ☐ vysvětlí rozdíl mezi přírodními a umělými vodními nádržemi ☐ popíše vznik a složení půd na Zemi ☐ rozliší půdní typ a druh ☐ vyhledá rozmístění tropických deštných pralesů, savan, pouští, polopouští, subtropické krajiny, stepí a lesostepí, lesů, tunder, polárních pustin a uvede charakteristické znaky dané oblasti, popíše základní faunu a floru ☐ vyhledá vysoká pohoří a vysvětlí důvody měnící se krajiny v závislosti na měnící se nadmořské výšce	☐ typy krajiny ☐ atmosféra ☐ hydrosféra ☐ pedosféra ☐ tropické deštné lesy ☐ savany ☐ pouště a polopouště ☐ subtropické krajiny ☐ stepi a lesostepi ☐ lesy mírného pásu ☐ tundry a polární krajiny ☐ výškové stupně v krajině	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace ☐ ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. ☐ aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	☐ určí hlavní světové strany ☐ pohybuje se v terénu podle mapy ☐ zobrazuje krajinu do jednoduchého náčrtku	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze ☐ určování hlavních světových stran ☐ pohyb podle mapy, jednoduché panoramatické náčrtky krajiny	

☐ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajíně uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajíně, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech			

ZEMĚPIS – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Regiony světa ☐ rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa. ☐ lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny. ☐ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států. ☐ zvažuje, jaké změny ve	☐ pojmenuje a vyhledá v atlase a na mapě světa oceány a světadíly ☐ zhodnotí geografickou polohu jednotlivých světadílů ☐ vyhledá v atlase a na mapě významné místopisné pojmy jednotlivých světadílů ☐ popíše a zhodnotí přírodní poměry jednotlivých světadílů ☐ charakterizuje obyvatelstvo jednotlivých světadílů ☐ zhodnotí hospodářský potenciál jednotlivých světadílů a lokalizuje oblasti cestovního ruchu ☐ vyhledá v atlase a na mapách vybrané státy jednotlivých světadílů ☐ vyhledá jednotlivé státy, určí	Světadíly, oceány, makroregiony světa, modelové regiony světa ☐ světadíly a oceány ☐ Afrika ☐ Austrálie a Oceánie ☐ Amerika	EGS jsme Evropané - utváří si postoj k EU, k Evropě a ke světu jako globálnímu prostředí života MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o světadílech - rozvíjí komunikační schopnosti a dovednosti pro samostatné vystupování - využívá médií jako zdroj informací - uvědomuje si a vybírá si to podstatné z mediálních informací

Česká republika □ vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy. □ hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům. □ hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu. □ lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit. □ uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.	□ určí zeměpisnou polohu ČR v rámci Evropy a celého světa □ vymezí rozlohu, tvar a hranice ČR v evropském kontextu □ objasní vznik pohoří v ČR v evropském i světovém kontextu, vymezí surovinové zdroje ČR □ rozpozná a vyjmenuje významné geomorfologické a hydrologické útvary v ČR a ukáže je na mapě □ porovná klima jednotlivých klimatologicky odlišných regionů ČR, vysvětlí příčiny rozdílů □ hodnotí jednotlivé typy a druhy půd vyskytující se v ČR v souvislosti s jejich lokalizací □ hodnotí lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu □ uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	Česká republika □ zeměpisná poloha ČR v rámci Evropy a v rámci světa □ rozloha, tvar a hranice ČR □ geologie – vznik jednotlivých pohoří ČR □ geomorfologie ČR – nejznámější pohoří, nížiny, jejich lokalizace v rámci ČR □ hydrologie – významné řeky, přehradní nádrže, rybníky, jezera, podpovrchová voda v ČR □ klimatologie ČR – rozdíly v klimatu jednotlivých oblastí, příčiny rozdílů □ pedologie – typy a druhy půd vyskytující se v jednotlivých oblastech ČR □ obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry □ rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství □ transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady	MV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o regionech ČR - rozvíjí komunikační schopnosti a dovednosti pro samostatné vystupování - využívá médií jako zdroj informací - uvědomuje si a vybírá si to podstatné z mediálních informací EVM lidské aktivity a problémy životního prostředí - snaží se komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat a obhajovat své názory

	☐ lokalizuje na mapách a stručně charakterizuje jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit ☐ určí zeměpisnou polohu v rámci kraje, České republiky i Evropy ☐ vyjmenuje kritéria pro vymezení Plzeňského kraje ☐ zhodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry Plzně a možnosti dalšího rozvoje	☐ hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu regiony České republiky ☐ územní jednotky státní správy a samosprávy ☐ krajské členění ☐ kraj místního regionu místní region ☐ zeměpisná poloha Kuřimi, kritéria pro Jihomoravského kraje ☐ základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika Jihomoravského kraje důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace ☐ ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. ☐ aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování,	☐ plánuje trasu, dopravu a obsah výletu ☐ popisuje jednotlivá místa v Jihomoravském kraji ☐ charakterizuje dané oblasti na	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze ☐ exkurze v rámci projektu „Poznáváme Jihomoravský kraj“	
☐ zobrazování a hodnocení krajiny. ☐ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	základě zjištěných informací, které třídí a zpracovává	použití dostupných informací z různých informačních zdrojů	

ZEMĚPIS – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Společenské a hospodářské prostředí □ posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa □ posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel □ zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	□ vyhledá počet obyvatel v současném světě a určí nejpočetnější státy □ vyhledá nej hustěji zalidněná území na Zemi a nedotčené oblasti Země □ vysvětlí pojmy emigrace a imigrace □ rozlišuje základní rasy, lokalizuje hlavní světové jazyky a jejich územní rozšíření □ rozčlení obyvatelstvo podle socioekonomických znaků □ rozlišuje sídla podle velikosti □ posoudí funkci měst □ posoudí vzájemnou propojenost osídlení □ vyhledá na plánu města Kuřimi jednotlivé zóny podle funkčního využití	obyvatelstvo světa □ počet obyvatel v současném světě a nejpočetnější státy □ nej hustěji zalidněná území na Zemi a nedotčené oblasti Země □ emigrace, imigrace □ základní rasy □ hlavní světové jazyky □ obyvatelstvo podle socioekonomických znaků □ sídla podle velikosti □ funkce měst □ propojenost osídlení □ jednotlivé zóny Kuřimi podle funkčního využití	EGS Evropa a svět nás zajímají - orientuje se na politických a tematických mapách světa a v atlase - porovnává evropské a mimoevropské státy, nachází společné znaky a odlišnosti EVM vztah člověka k prostředí - uvědomuje si dopad činnosti lidí na životní prostředí OSV komunikace - aktivně naslouchá, rozvíjí dovednosti komunikace ve skupině

☐ porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit ☐ porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků. ☐ lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	☐ zhodnotí význam zemědělství, popíše různé druhy zemědělství ☐ s pomocí map vyhledá hlavní zemědělské oblasti světa ☐ zhodnotí význam rybolovu a vyhledá na mapách hlavní rybolovné oblasti ☐ rozlišuje základní členění průmyslu na jednotlivá odvětví ☐ rozlišuje nerostné suroviny dle jejich využití ☐ zvažuje problémy spjaté s těžebním i energetickým průmyslem ☐ rozlišuje základní odvětví zpracovatelského průmyslu ☐ rozlišuje dopravu podle funkce, podle druhu dopravního prostředku ☐ zhodnotí význam služeb ☐ rozlišuje typy cestovního ruchu a zhodnotí význam pro hospodářství ☐ na mapách vyhledá hlavní světové oblasti cestovního ruchu ☐ porovná státy světa na základě podobných a odlišných znaků (poloha, rozloha, tvar území, počet obyvatel, svrchovanost, státní zřízení, vnitřní uspořádání, politický systém, hospodářská vyspělost a úroveň) ☐ uvede názvy hlavních mezinárodních organizací ☐ vyhledá nově vzniklé státy koncem 20. století a počátkem 21. století	světové hospodářství ☐ světové zemědělství ☐ hlavní zemědělské oblasti světa ☐ rostlinná výroba ☐ živočišná výroba ☐ rybolov ☐ světová průmyslová výroba ☐ těžební a energetický průmysl ☐ zpracovatelský průmysl ☐ doprava ☐ služby obyvatelstvu ☐ cestovní ruch a rekreace regionální společenské, politické a hospodářské útvary ☐ politická mapa současného světa ☐ příklady rozdělení na menší územně správní celky ☐ mezinárodní organizace ☐ nově státy na mapě světa	
Životní prostředí ☐ porovnává různé krajiny jako	☐ rozliší a popíše přírodní krajiny a	krajina ☐ vzhled přírodní a kulturní krajiny a	

součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin. ☐ uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů). ☐ uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	kulturní krajiny ☐ vyjmenuje vnější a vnitřní krajinotvorné činitele ☐ na příkladech vysvětlí poškozování krajiny a životního prostředí ☐ zhodnotí přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti ☐ poukáže na nebezpečí nedostatku přírodních zdrojů a na nebezpečí jejich znečištění ☐ posoudí vliv kvality životního prostředí na zdraví obyvatelstva ☐ uvede nejznámější chráněná území přírody v ČR (NP), lokalizuje je na mapách a objasní jejich důležitost	jejich charakteristické znaky ☐ krajinné složky, ekosystém, biomy, ☐ funkce a vzhled krajiny ☐ vnější a vnitřní krajinotvorní činitelé vztah příroda a společnost ☐ přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti ☐ globální, ekologické a environmentální problémy lidstva ☐ ochrana životního prostředí	

5.7 Člověk a umění

Charakteristika vzdělávací oblasti

buduje žákův pozitivní postoj ke kultuře a umění rozvíjí žákovu osobnost a talent

umožňuje seberealizaci žáka – tvořivost

působí na jeho emoce rozvíjí žákovo vnímání

učí žáka zaujímat postoje k hodnotám vnějšího světa podporuje rozvoj schopnosti nonverbální komunikace učí ho objevovat užitečnost světa fantazie

vede žáka k uplatnění teoretických poznatků v praxi

pomáhá mu získávat nové dovednosti

učí žáka vážit si práce vlastní i práce druhých učí ho rozpoznávat kvalitu uměleckého díla poukazuje na vazby mezi různými druhy umění

umožňuje žákovi chápat umění jako nedílnou součást běžného života jedince a

upozorňuje na estetický účinek uměleckých děl vytvořených v minulosti a poukazuje na historické souvislosti a proměny umělecké tvorby

Vzdělávací oblast Člověk a umění obohacuje žákův pohled na svět. Umožňuje mu chápat umění jako nedílnou součást běžného života. Podílí se na utváření žákova pozitivního postoje ke kultuře a umění, upozorňuje ho též na estetický účinek uměleckých děl vytvořených v minulosti a poukazuje na jejich historické souvislosti a proměny. Upozorňuje na vazby mezi různými druhy umění. Učí ho rozpoznávat kvalitu uměleckého díla, vážit si práce vlastní i druhých a zaujímat postoje k hodnotám vnějšího světa. Tato oblast rozvíjí žákovu osobnost a talent, jeho tvořivost. Umožňuje mu seberealizovat se. Zároveň působí na rozvoj žákova vnímání a emocionálního citění. Učí ho čerpat inspiraci ze světa fantazie. Pomáhá mu získávat nové dovednosti a teoretické poznatky a uplatňovat je v praxi. Podporuje rozvoj

Nabídka okruhů, forem a technik práce je pouze orientační a každý z vyučujících si ji může upravit podle svých představ. Důležitost této vzdělávací oblasti jako součásti základního vzdělání spočívá v tom, že umožňuje žákovi jiné než pouze racionální poznávání světa.

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Hudební výchova žáka ovlivňuje, rozvíjí jeho osobnost a především jeho hudebnost. Snaží se rozvíjet receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti žáků, a to zejména vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými aktivitami. Upozorňuje na společenské funkce hudby jednotlivých

uměleckých epoch a postupně je vede k jejich rozlišení. Seznamuje žáky s národní hudební kulturou a kulturou jiných zemí. Zdůrazňuje schopnost hudebního umění minulosti i dneška působit na žáka emocionálně. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních (práce s hlasem), instrumentálních (hry na jednoduché hudební nástroje), hudebně pohybových (tanec, gesta) a poslechových činností (vnímání, interpretace, rozpoznávání žánrů) k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. Umožňuje žákům hudebně se realizovat a vyjádřit tak své pocity a najít si svůj vlastní hudební styl.

Do vzdělávacího předmětu hudební výchova jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ vedeme žáka k celoživotnímu zájmu o hudbu a kulturu jako takovou
- ✓ učíme ho v širších souvislostech vyhledávat a třídit informace s hudební tematikou, rozumět a využívat hudební terminologii

Kompetence k řešení problémů

- ✓ posilujeme žákovu sebedůvěru při aktivních hudebních činnostech
- ✓ kladně ho motivujeme
- ✓ poukazujeme na jeho zlepšení

Kompetence komunikativní

- ✓ učíme žáka formulovat vlastní myšlenky a názory, naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně a slušně na ně reagovat, zapojovat se do diskuze, obhajovat vlastní názor a vhodně argumentovat
- ✓ pracujeme s různými typy textů, notových a obrazových materiálů a záznamů
- ✓ poukazujeme na to, že hudba je možným prostředkem komunikace mezi lidmi i národy

Kompetence sociální a personální

- ✓ dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- ✓ vedeme ho ke spolupráci s ostatními a učíme ho oceňovat práci druhých
- ✓ učíme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí

Kompetence občanské

- ✓ vedeme žáka k vytvoření kladného vztahu ke kulturním a historickým hodnotám, k uměleckým dílům
- ✓ snažíme rozvíjet jeho smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

- ✓ při praktických hudebních činnostech se učíme správně zacházet s hudebními nástroji a materiály
- ✓ dodržujeme při tom stanovená pravidla
- ✓ využíváme znalosti z jiných oborů, učíme se hledat souvislosti

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 1. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
□ zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. □ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších forem. □ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. □ reaguje pohybem na znějící hudbu. □ rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná tempové a dynamické	vokální činnosti □ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu c1 – a1; □ hudební rytmus – realizace písni ve dvoučtvrtěovém a tříčtvrtěovém taktu □ intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v dur, hudební hry (rytmizace a melodizace jednoduchých říkadel)	- Zlatá brána - zvuky a tóny - Státní hymna - Jedna, dvě, Honza jde - Haydn – Hodiny - metronom - Halí, belí - Bizet – Arlésanka - To je zlaté posvícení - pomalé a rychlé tempo - melodie klesající	OSV rozvoj schopnosti poznávání - provádí cvičení smyslového vnímání, řeší problém psychohygiena - zpěvem a hudebními činnostmi trénuje pozitivní naladění mysli kreativita - melodizuje, rytmizuje, vytváří doprovody mezilidské vztahy - pečuje o pěkné mezilidské vztahy

změny v proudu znějící hudby. □ rozpozná některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	□ záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón; instrumentální činnosti □ hra na hudební nástroje – užití nástrojů Orffova instrumentáře □ záznam instrumentální melodie – zápis rytmu jednoduchého motivu hudebně - pohybové činnosti □ pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý takt, taneční hry se zpěvem (taneční doprovod písně) □ orientace v prostoru poslechové činnosti □ kvality tónu – délka, síla, barva, výška □ hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie barva □ hudba vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj; □ hudební styly a žánry – pochod □ interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je hudba, proč je taková)	- Sedí liška pod dubem - Telemann-Sonáta - Ovčáci, čtveráci - Ravel - Údolí zvonů - Jakub Jan Ryba - Koledy - hudební otázka, odpověď - hra na tělo - Brahms - Uherský tanec - pohybový doprovod písně 2/4 - co je vysoké a co nízké - Když jsem já sloužil - co je krátké, co je dlouhé - hudební nástroje - výběr - Coste-Etuda A dur - barva tónu - Vodník - zápis rytmu - Boccherini- Menuet - Hurník- Pohádka o princezně žabce - Pekla vdolky - jak se kreslí noty - Vivaldi- Čtvero ročních období - Utíkej, Káčo, utíkej - Orffovy nástroje - Orff- Carmina Burana	komunikace - osvojuje si řeč těla, řeč zvuků, cvičí se v aktivním naslouchání hodnoty, postoje, praktická etika - utváření hierarchie hodnot- prací s hudebním materiálem, rozбором příčin vzniku hudebního díla, přiblížením charakterových vlastností skladatele, si žák utváří vlastní žebříček hodnot VDO občanská společnost a škola - pracuje s hudbou - různorodých skupin, národů

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 2. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
□ zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. □ rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších forem. □ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. □ reaguje pohybem na znějící hudbu. □ rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. □ rozpozná některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	vokální činnosti: □ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu c1 – h1 □ hudební rytmus – realizace písni ve dvoučtvrtovém a tříčtvrtovém taktu □ intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v dur a moll, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď) □ záznam vokální hudby – zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření (linky), zápis rytmu jednoduché písni, notový zápis jako opora při realizaci písni; instrumentální činnosti: □ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů Orffova instrumentáře □ rytmitizace a melodizace, hudební improvizace – hudební doprovod, hry – ozvěna, odpověď □ záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku hudebně-pohybové činnosti: □ pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý a třídobý takt, taneční hry se zpěvem (taneční doprovod písni)	- Kočka leze dírou - notový zápis - Beethoven - Pastorální symfonie - Okolo Frýdku - doprovod na Orfeovy nástroje - dvoudobý takt - Novák - Bouře - tempo, hra na zvonečky - partitura - Smetana - Prodaná nevěsta, předehra - hra na tělo - rytmus - barva hlasu - p- piano, mf- mezzoforte - hra na otázku a odpověď - noty- c,d,e - Paganini - Capriccio - Saint Saens - Karneval zvířat - Masožravá kytka - hra na zvířátka - Sarauer - Taneček - Schubert - Pstruh - Dobrý den - dvojhlas nácvič - Mravenci - rytmický doprovod - hra na zrcadlo - Maličká su- rytmitizace a pohybový doprovod - Handel - Hudba k ohňostroji - dynamika skladby - Vánoce v hudbě - Ryba - Česká mše vánoční	OSV rozvoj schopnosti poznání - provádí cvičení smyslového vnímání, řeší problém psychohygiena - zpěvem a hudebními činnostmi trénuje pozitivní naladění mysli kreativita - melodizuje, rytmitizuje, vytváří doprovody mezilidské vztahy - pečuje o pěkné mezilidské vztahy komunikace - osvojuje si řeč těla, řeč zvuků, cvičí se v aktivním naslouchání hodnoty, postoje, praktická etika - utváření hierarchie hodnot- prací s hudebním materiálem, rozborem příčin vzniku hudebního díla, přiblížením charakterových vlastností skladatele, si žák utváří vlastní žebříček hodnot

	□ orientace v prostoru poslechové činnosti: □ kvality tónu – délka, síla, barva, výška □ hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva □ hudba vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj; □ hudební styly a žánry – ukolébavka □ interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je hudba, proč je taková)	- Koledy - balet - Mendelssohn-Bartholdy - Svatební pochod - Kalamajka - instrumentální a pohybový doprovod - hra na ozvěnu - Dobrú noc - repetice - Hurník - Pohádka - Šel tudy - Mozart - Malá noční hudba - nota čtvrt'ová, osminová, půlová, pomlka čtvrt'ová, osminová	

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
□ zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. □ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších forem. □ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. □ reaguje pohybem na znějící hudbu. □ rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	vokální činnosti: □ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení tónu), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu □ hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu □ dvojhlas a vícehlas – kánon, lidový dvojhlas □ intonace a vokální projev – diatonické postupy v dur a moll, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)	- noty f, g - hrátky s říkadlem - G klíč - pohybový doprovod - nota celá, půlová, notová osnova - Ach synku, synku - 3/4, křesťanské variace - rytmické ostinato 3/4 - hra na hudební otázku a odpověď - hra na ozvěnu - Novák - V Tatrách - kánon	OSV rozvoj schopnosti poznávání - provádí cvičení smyslového vnímání, řeší problém psychohygiena - zpěvem a hudebními činnostmi trénuje pozitivní naladění mysli kreativita - melodizuje, rytmizuje, vytváří doprovody mezilidské vztahy - pečuje o pěkné mezilidské vztahy komunikace

□ rozpozná některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	□ záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření, notový zápis jako opora při realizaci písně, nota jako grafický znak pro tón instrumentální činnosti □ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře □ rytmizace, melodizace a hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry, jednoduchá písňová forma □ záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku hudebně pohybové činnosti: □ taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance □ pohybové vyjádření hudby – pantomima □ orientace v prostoru poslechové činnosti: □ kvality tónů □ vztahy mezi tóny – souzvuk, akord □ hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, dynamické změny v hudebním proudu □ hudba vokální, instrumentální a	- melodie stoupá a klesá - stupnice C dur - Vyletěla holubička - forma a,b - Mozart - Dětská symfonie - pomlka čtvrt'ová., půlová - hra na papouškování - Louka široká - nácvik dvojhlasu - Dů Valaši, dů - 2/4, kánon, doprovod Orff. - Dynamika, zesilování, zeslabování - jazz, zpěv L. Armstronga - Beskyde, Beskyde, synkopa, rytmický, instrumentální doprovod, forma a,b - dirigování - 2/4 - Vánoční hudba – Ryba koledy - Mozart - Kouzelná flétna - Rampouch - 2/4, forma a,b,a, rytmický a melodický doprovod - solmizační slabiky - Vivaldi – Čtvero - Zima - Dvořák - Můj domov - doba těžká a lehká - pentatonika - hra na otázku a odpověď - kvinta - Smetana - Z českých luhů a hájů - Až já pojedu - 3/4, pohybový doprovod, třídobý takt - Chopin - Polonéza - Kamarádi, mazurka - Voláme sluníčko, instrumentální dvojhlas - Kozel	- osvojuje si řeč těla, řeč zvuků, cvičí se v aktivním naslouchání hodnoty, postoje, praktická etika - utváření hierarchie hodnot- prací s hudebním materiálem, rozbořením příčin vzniku hudebního díla, přiblížením charakterových vlastností skladatele, si žák utváří vlastní žebříček hodnot VDO občanská společnost a škola - pracuje s hudbou - různorodých skupin, národů

	□ vokálně instrumentální, lidský hlas □ hudební styly a žánry – hudba taneční apod. □ hudební formy – malá písňová forma □ interpretace hudby – slovní vyjádření	- dirigent - 2/4 - Beethoven - Osudová - Smetana - Prodaná nevěsta, duet Kecal a Jeníka - Dvořák - Slovanský tanec - Tanec - polka, rytmus, základ kroku - hudebně vyjadřovací prostředky - koření hudby - orchestr, nástroje- dělení	

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 4. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
□ zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. □ rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších forem. □ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. □ reaguje pohybem na znějící hudbu. □ rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. □ rozpozná některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	vokální činnosti □ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení tónu), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu □ hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu □ dvojhlas a vícehlas – kánon, lidový dvojhlas □ intonace a vokální projev – diatonické postupy v dur a moll, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) □ záznam vokální hudby – zachycení melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření, notový zápis jako opora při realizaci písni, nota	- Znam já jeden krásný zámek, forma a,b,a - noty a, h - Dvořák - Devátá - taktování 2/4 - indiánská hudba - čtyřdobý takt - Hdyž sem šel vod Domažlic - Smetana - Vltava - dynamika - crescendo a decrescendo - Ach není tu, není, forma a,b,a, ukázat hudebně vyjadřovací prostředky - koncert - dva významy - Čajkovskij - klavírní koncert b moll - rytmické ostinato a píseň Išla Marina - metronom	OSV rozvoj schopnosti poznávání - provádí cvičení smyslového vnímání, řeší problém psychohygiena - zpěvem a hudebními činnostmi trénuje pozitivní naladění mysli kreativita - melodizuje, rytmitizuje, vytváří doprovody mezilidské vztahy - pečuje o pěkné mezilidské vztahy komunikace - osvojuje si řeč těla, řeč zvuků, cvičí se v aktivním naslouchání hodnoty, postoje, praktická etika - utváření hierarchie hodnot- prací

	jako grafický znak pro tón instrumentální činnosti □ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře □ rytmizace, melodizace a hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry, jednoduchá písňová forma □ záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku hudebně pohybové činnosti □ taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance □ pohybové vyjádření hudby – pantomima □ orientace v prostoru poslechové činnosti □ kvality tónů □ vztahy mezi tóny – souzvuk, akord □ hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, dynamické změny v hudebním proudu □ hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas □ hudební styly a žánry – hudba taneční apod. □ hudební formy – malá písňová forma	- Beethoven - Symfonie č. 8 - posuvky - předznamenání - kánony - Ó, řebíčku nebo Voděnka studená - pohybový doprovod zvolené písně - půlová pomlka - variace - Brahms - Variace na Haydnovo téma - Valčík - třídobý tanec, dirigování na tři - nástrojové skupiny - Mysliveček - Oktet pro dechové nástroje - komorní hudba - Vánoce v hudbě - Ryba, pastorely, koledy - Janáček - Pilky - partitura, dynamika, klíče, skupiny nástrojů - Stará archa - hudební barvy - Penderecki- Jakubovo probuzení - V tom píseckém černým lese, nácvik dvojhlasu - Haydn - Symfonie S úderem kotlů - Boleslav, Boleslav - Ten chlumecký zámek - Janáček - Symfonieta - Novák - Slovácká suita - Hory, doły, černý les, forma a,b - Píseň lidová a umělá	s hudebním materiálem, rozbořem příčin vzniku hudebního díla, přiblížením charakterových vlastností skladatele, si žák utváří vlastní žebříček hodnot VDO občanská společnost a škola - pracuje s hudbou - různorodých skupin, národů

	□ interpretace hudby – slovní vyjádření □ hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas □ hudební styly a žánry – hudba taneční apod. □ hudební formy – malá písňová forma interpretace hudby – slovní vyjádření		

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 5. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
□ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně jednohlasně i dvojhlasně v durových i mollových tóninách □ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not □ využívá na základě svých schopností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře □ rozpozná hudební formu jednoduché skladby □ vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry □ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků □ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků	vokální činnosti □ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení tónu), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu □ hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu □ dvojhlas a vícehlas – kánon, lidový dvojhlas □ intonace a vokální projev – diatonické postupy v dur a moll, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) □ záznam vokální hudby – zachycení melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření, notový zápis jako opora při realizaci písni, nota jako grafický znak pro tón instrumentální činnosti □ hra na hudební nástroje – reprodukce	- Bejvávalo, kánon, instrumentální doprovod - pomocné linky, jiné oktávy, ukázat na klavíru - Vivaldi - Concerto in D - Avignonský most 2/4, pohybový doprovod - rytmus, metrum, takt písni - lidová muzika - akord - tónika, dominant, akordické značky, jednoduchý doprovod na kytaru - hudební věta, malá hudební forma dvoudílná - Bach - Toccata a fuga d moll - Pentatonické muzicírování - hra na skladatele - U panského dvora, forma a,b - italsko - český slovníček hudebních	OSV rozvoj schopnosti poznávání - provádí cvičení smyslového vnímání, řeší problém psychohygiena - zpěvem a hudebními činnostmi trénuje pozitivní naladění mysli kreativita - melodizuje, rytmitizuje, vytváří doprovody mezilidské vztahy - pečuje o pěkné mezilidské vztahy komunikace - osvojuje si řeč těla, řeč zvuků, cvičí se v aktivním naslouchání hodnoty, postoje, praktická etika - utváření hierarchie hodnot- prací s hudebním materiálem, rozbořem příčin vzniku hudebního díla, přiblížením charakterových

	motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře □ rytmizace, melodizace a hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry, jednoduchá písňová forma □ záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku hudebně pohybové činnosti □ taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance □ pohybové vyjádření hudby – pantomima □ orientace v prostoru poslechové činnosti □ kvality tónů □ vztahy mezi tóny – souzvuk, akord □ hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, dynamické změny v hudebním proudu □ hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas □ hudební styly a žánry – hudba taneční apod. □ hudební formy – malá písňová forma □ interpretace hudby – slovní vyjádření	pojmu - veselé nebo smutné - dur a moll - Kdyby byl Bavorov 2/4, forma a, b, a, polkový rytmus, pohybový doprovod, Orff. doprovod - rondo - Pějme píseň dokola - Gossec - Rondo - Žádný neví 3/4, rytmický doprovod - hra Krabičkové rondo - Torrelli Sonáta pro trubku - rytmizace říkadla - Ráda, ráda 3/4, dvojhlas - pomlka celá - Gershwin - Koncert pro klavír - koledy, pastorely, J.J. Ryba, Spiritual kvintet - Beethoven - Egmont - Tři Tamboři 6/8, akord. Doprovod, divadlo - Mozart - Don Giovanni, menuet - Čtyři koně jdou 3/4, pohybový doprovod, forma a, b, a - Hymna, Fidlovačka, pozor na text - Strč prst - Musorgskij - Obrázky z výstavy - Smetana - Proč bychom se netěšili - Bizet - Carmen - Týnom, tánom 2/4, mollová tónina - taktování 4/4	vlastností skladatele, si žák utváří vlastní žebříček hodnot VDO občanská společnost a škola - pracuje s hudbou - různorodých skupin, národů

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 6. – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
□ využívá a rozvíjí své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách □ uplatňuje již dříve nabyté pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu. □ zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase □ dokáže ocenit kvalitní hudební projev druhého člověka □ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností tóny a různé hudební motivy, témata i části skladeb, jednoduše improvizuje, transponuje melodie z nezpěvné polohy do zpěvné, vytváří a volí jednoduché doprovody □ orientuje se v notovém zápisu písní i skladeb různých hudebních žánrů a stylů	□ správně dýchá, nasazuje tón, frázuje □ zpívá legato, staccato, scat, falzet □ jednohlas, jednoduchý dvojhlas (Já, písnička I.), rozpozná počet hlasů v ukázce □ rozpozná durovou a mollovou tóninu – její náladu dokáže vyjádřit slovy □ vytleská, vybubnuje, deklamuje zadaný rytmický úsek (zkoší rapovat), vyjádří svoji náladu rytmem hrou na tělo □ vyzná se v notovém zápisu a dokáže se podle něj řídit – zná noty, rozpozná takt, ví, co je repetice, da capo al fine, fine □ reprodukuje předehrané tóny a kratší melodické úseky, dokáže převést tóny z nezpěvné polohy do své zpěvné □ učí se vnímat a oceňovat práci a zpěv ostatních (kánón) □ učí se stavbu a práci hlasivek, rozdělení pěveckých hlasů □ zná hudební žánry využívající zpěv – opera, opereta, muzikál, rocková	vokální činnosti zásady pěvecké hygieny □ rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, náprava hlasové nedostatečnosti, jednohlasý a vícehlasý zpěv, techniky vokálního projevu v teorii i jejich individuálním využití při zpěvu. intonace □ durové a mollové tóniny hudební rytmus □ reprodukce rytmických etud, odhalování vzájemných souvislostí v hudebních dílech orientace v notovém záznamu melodie rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti □ reprodukce tónů, krátkých melodických celků, převádění melodie z nezpěvné melodie do zpěvné	OSV psychohygiena - objevuje dopad poslechu hudby na duševní zdraví člověka VDO občanská společnost a škola - zjistí a uvědomí si úlohu Čechů v historii - zařadí osobnosti české kultury MV tvorba mediálních sdělení - umí pracovat s různými zdroji informací (práce s PC, orientace v katalogu...) – vnímá autora mediálních sdělení. - hledá, získává, zpracovává a předává informace získané z různých zdrojů etnický původ

	opera ☐ ví, co je árie, recitativ, libreto, operní předehra, ☐ zkouší vymyslet vlastní rytmický doprovod k lidovým i umělým písním ☐ ví, co je partitura, orientuje se v ní	reflexe vokálního projevu ☐ pěvecký projev vlastní i ostatních, transpozice melodie. teoretické znalosti ☐ teoretické poznatky o lidském hlasu ☐ pojmy lidová a umělá píseň, odliší předvěti a závěti.	
☐ ovládá hru na nástroje z Orffova instrumentáře, vytváří jednoduché doprovody písní ☐ vyjadřuje své myšlenky, nálady a pocity pomocí hry na Orffovy nástroje	☐ tančí polku, valčík, mazurku, kankán... ☐ ukázka standardních tanců, latinsko-amerických, orientálních, disko	instrumentální činnosti hra na hudební nástroje ☐ reprodukce melodických motivů, témat, vlastní nástrojová improvizace s využitím Orfeových nástrojů a počítače ☐ záznam hudby – noty, notační programy teoretické znalosti ☐ pozná podle zvuku, obrázku hudební nástroje, zná obsazení symfonického orchestru a jiných menších těles ☐ dokáže vysvětlit rozdíl mezi vokální a instrumentální, symfonickou a komorní hudbou	
☐ rozpozná některé z tanců různých stylových období, volí vhodný hudebně pohybový doprovod, tančí základní krokové variace ☐ na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	☐ dokáže poslouchat a soustředit se na reprodukovanou hudbu všech hudebních stylů ☐ rozpozná hudební styly artificální a nonartificální hudby – popíše jejich znaky, význam pro společnost	hudebně pohybové činnosti pohybový doprovod znějící hudby ☐ taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění ☐ vyjádření hudební sémantiky díla. ☐ Orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových	

	☐ umělecké slohy – jejich charakteristika, životy nejvýznamnějších představitelů	hrách. teoretické znalosti ☐ takt polky, valčíku	
☐ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá hudebně výrazové prostředky a charakteristické prvky, chápe jejich význam v hudbě, přijímá hudební dílo jako logicky utvářený celek ☐ dokáže k němu zaujmout vlastní postoj, slovně jej charakterizovat ☐ orientuje se v hudební historii, dokáže rozeznat dílo podle charakteristických prvků slohových období, porovnává jeho slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami ☐ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	☐ vyzná se v hudebních nosičích, jejich kvalitě, přehrávačích, médiích – rozhlas, televize, nahrávací studia ☐ rozeznává reprodukční technika ☐ navštíví nahrávací studio	poslechové činnosti orientace v hudebním prostoru a analýza hudebních děl ☐ odhalení výrazových prostředků, významných sémantických prvků (zvukomalba, pohyby melodie) důležitých pro pochopení hudebního díla hudební dílo a autor ☐ skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudbními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost). teoretické znalosti ☐ hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům ☐ způsoby hudebního záznamu interpretace znějící hudby ☐ slovní charakteristika hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí.	

5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova je vyučován v 1.– 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	2	2	2	2	1	1

Výtvarná výchova je vyučována na I. i II. stupni s časovou dotací: 1. – 3. ročník 1 hodina; 4. – 7. ročník 2 hodiny; 8. – 9. ročník 1 hodina týdně.

Výtvarná výchova přivádí děti k aktivaci smyslového vnímání, k estetickému cítění a rozumovému i citovému hodnocení skutečnosti a jevů. Tvořivými činnostmi umožňuje prohloubení prožitku poznávání. Rozvíjí smyslovou citlivost žáků a uplatňuje jejich subjektivitu. Upozorňuje je též na estetický účinek uměleckých děl vytvořených v minulosti a poukazuje na jejich historické souvislosti a proměny. Učí žáka zacházet s linií, barvou, tvarem, poznávat jejich vlastnosti v ploše a prostoru. Seznamuje ho se základními výtvarnými postupy, materiály a nástroji a s jejich vyjadřovacími možnostmi. Pěstuje u žáků vztah k výtvarné kultuře, navazuje hlubší kontakty s uměním prostřednictvím výtvarných činností. Žák by měl získat podněty k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a poznat možnosti a způsoby, jak vizuálně obrazně vyjádření nabídnout ostatním. Subjektivní výtvarná výpověď je novou cestou komunikace.

Do vzdělávacího předmětu výtvarná výchova jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ porovnáváme různé práce žáků, vedeme je k hodnocení a pěstujeme u nich estetické cítění a vkus
- ✓ seznamujeme je se znaky výtvarných uměleckých slohů a s význačnými umělci.

Kompetence k řešení problému

- ✓ při společné diskuzi poukazujeme na zlepšení, motivujeme žáky pochvalou, prezentujeme žákovské práce vedeme žáky k sebehodnocení
- ✓ posilujeme žákovu sebedůvěru, navrhuje mu možné postupy, které by vedly ke zdárnějšímu výsledku jeho práce.

Kompetence komunikativní

- ✓ učíme žáky respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování, seznamujeme je s ilustracemi v dětských knihách
- ✓ využíváme jejich propojení s literární výchovou a čtením
- ✓ povzbuzujeme žáky k tomu, aby se nebáli přiměřenou formou vyjádřit své názory, zapojujeme je do výzdoby třídy a školy
- ✓ nabízíme jim vizuálně obrazná vyjádření jako možný prostředek komunikace.

Kompetence sociálně personální

- ✓ dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- ✓ vedeme ho ke spolupráci s ostatními a učíme ho oceňovat práci druhých
- ✓ učíme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí.

Kompetence občanské

- ✓ nabízíme žákovi různé náměty k řešení rozličných situací, pomáháme mu při výběru řešení
- ✓ seznamujeme ho s kulturním a historickým dědictvím, poukazujeme na jeho hodnoty

- ✓ volíme takové výtvarné činnosti, které jsou šetrné k životnímu prostředí, třídíme výtvarný odpad.

Kompetence pracovní

- ✓ vytváříme základní pracovní návyky, stanovujeme pravidla bezpečnosti při práci.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 1. – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Rozvíjení smyslové citlivosti: □ rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ □ v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	prvky vizuálně obrazného vyjádření □ linie, tvary, objemy □ světlostní a barevné kvality □ textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu, prostoru uspořádání objektů do celků □ uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly □ vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových a vyjádření vizuálních podnětů	PODZIM svět přírody - podzim v lese, na poli, na zahradě, u vody (barvy podzimu, podz. listy, stromy, květiny, podz. nálady, počasí, experimentování s barvami, barvy teplé, studené) - práce na poli, na zahradě, sklizeň ovoce, zeleniny - pavoučí síť/babí léto/ - kompozice z přírodnin – koláže z listů, semen, suchých plodů, těstovin, koření - otisky listů, peří, struktura kůry svět člověka - zážitky z prázdnin - ilustrace pohádky, básně, textu,	OSV sebepoznávání a sebepojetí - vzájemné poznávání se ve skupině, pěstování dobrých vztahů kreativita - chápe umění jako prostředek komunikace a osvojování si světa - rozvíjí nápady, pružnost, tvořivost VDO občan, občanská společnost a stát - vede k aktivnímu postoji v životě EGS Evropa a svět nás zajímá - prohlubuje porozumění evropským kult. kořenům objevujeme Evropu a svět - utváří pozitivní postoje k jinakosti

	prostředky vnímatelnými ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření □ umělecká tvorba, fotografie, film, tiskopisy, televize, reklama	beseda nad ilustrací, pohádkové bytosti svět věcí - dekor- rytmus, řazení v pásu – záložka, koberec (běhoun), šála, čepice, rukavice ZIMA	a kulturní rozmanitosti - rozvíjí schopnost srovnávat odlišné kulturní a náboženské tradice MKV etnický původ - poznává a toleruje odlišnosti

Uplatňování subjektivity: - vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazná vyjádření volí vhodné prostředky Ověřování komunikačních účinků: - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral a upravil	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty - akční tvar malby a kresby typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty - ilustrace textů - volná malba - animovaný film - fotografie přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání - hledisko jejich motivace, založené na smyslovém vnímání osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje - jejich porovnávání s vlastní interpretací komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci	zimní svátky - Mikuláš, čert, anděl - Vánoční přání, novoročenky - Vánoce u nás doma i ve světě svět přírody - ptáci a zvířata v zimě (krmítko, krmelec, stopy na sněhu) - zimní nálady, rampouchy, sněhová vločka svět člověka - zimní sporty, soutěže, závody, olympiády - karneval, karnevalová maska - portrét spolužáka (sourozence, rodičů,...) - já a moje nejmilejší hračka - já a moje tělo svět věcí - skládání papíru, konfeta - ozdoby na vánoční stromek a výzdoba - dekor – rytmus, řazení v ploše – prostírání, návrh balicího papíru, látky, džbán, váza, květináč JARO jarní svátky - Velikonoce – velikonoční kraslice, zajíček, velikonoční přání svět přírody - jarní květiny, rozkvetlé stromy, jarní	jiných národnostních skupin - získává informace o různých etnických a kulturních skupinách multikulturalita - uvědomuje si odlišnosti sociokulturních skupin EV M lidské aktivity a problémy životního prostředí - přispívá k utváření zdravého životního stylu Každoroční projekty školy: Vánoce, Velikonoce, Den Země, Den dětí, soutěže, výstavy,...

	skupin, v nichž se pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností proměny komunikačního obsahu □ záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	nálady - domácí zvířata a jejich mláďata svět člověka - naše obec – doprava ve městě, jízdní kolo, památky ve městě, třídění odpadů, ochrana přírody svět věcí - kresba vlny, tkaniny, klubíčka, linie vlasů - kresba boty, aktovky, klíče LÉTO svět přírody - rozkvetlá louka, květiny - motýli (osová symetrie, monotyp) - koloběh vody v přírodě, voda kolem nás svět člověka - já a moje rodina - svátek dětí celého světa - hry a život dětí v jiných částech světa - zážitky z výletů /ZOO, hrady, zámky/ - prázdninová očekávání svět věcí - kresba struhadla, stolní lampy, kávomlýnku TECHNIKY PRÁCE <u>kresba</u> - tužkou, rudkou, uhlem, perokresba, dřívkem, voskovkou, pastelkou, pastelem <u>malba</u> - temperou, vodovou barvou, akvarelem <u>plastická a prostorová tvorba</u> - prostorové hry se stavebnicovými prvky, průmyslové odpady	

		<u>kombinované techniky</u> - otisky materiálu /víčka, muchlaný papír/, rozmývání barvy, roztírání a rozmývání pastelu, vosková barva nepřijímá vodu barva - experimentování s barvami – zapouštění do vlhkého podkladu, rozfoukávání barevných skvrn brčkem a jejich dotváření, barvy základní-podvojně, světlé-tmavé, studené-teplé, husté-řídke, dotváření bar.skvrny, barevný akcent	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 4. – 5. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Rozvíjení smyslové citlivosti: ☐ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ☐ užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření	prvky vizuálně obrazného vyjádření ☐ linie, tvary, objemy ☐ světlostní a barevné kvality ☐ textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu, prostoru uspořádání objektů do celků ☐ uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	PODZIM svět přírody - podzim v lese, na poli - kresba a malba zátiší, práce na poli - kompozice z přírodnin - kresba v plenéru svět člověka - zážitky z prázdnin - ilustrace textu - pohádkové bytosti svět věcí - dekor – rytmus (utěrka, šála, čepice) ZIMA zimní svátky	OSV sebezpoznávání a sebepojetí - vzájemné poznávání se ve skupině, pěstování dobrých vztahů kreativita - chápe umění jako prostředek komunikace a osvojování si světa - rozvíjí nápady, pružnost, tvořivost VDO občan, občanská společnost a stát - vede k aktivnímu postoji v životě EGS Evropa a svět nás zajímá - prohlubuje porozumění

uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	□ vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření □ umělecká tvorba □ fotografie, film, tiskopisy □ televize, elektronická média, reklama	- vánoční přání, novoročenky - Vánoce ve světě svět přírody - zimní nálady (rampouchy, sněhová vločka) - kresba, malba ptáků a zvířat svět člověka - zimní sporty, olympiády - karneval, karnevalová maska - já a moje tělo (kresba podle předlohy) svět věcí - dekor – rytmus, návrh balicího papíru - návrh džbánu JARO - jarní svátky - Velikonoce, kraslice	evropským kult. kořenům objevujeme Evropu a svět - utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti - rozvíjí schopnost srovnávat odlišné kulturní a náboženské tradice MKV etnický původ - poznává a toleruje odlišnosti jiných národnostních skupin - získává informace o různých etnických a kulturních skupinách multikulturalita - uvědomuje si odlišnosti sociokulturních skupin
Uplatňování subjektivity: □ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy □ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě □ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností □ manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru □ akční tvar malby a kresby typy vizuálně obrazných vyjádření □ jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením □ hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) □ hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	svět přírody - jarní nálady - rozkvetlé stromy - mláďata svět věcí - malba věcí denní potřeby - malba životního prostředí svět člověka - ochrana přírody - naše obec - doprava ve městě LÉTO svět přírody - koloběh vody v přírodě, voda kolem nás - květiny – osová symetrie - motýli – barevný experiment svět člověka	EV M lidské aktivity a problémy životního prostředí - přispívá k utváření zdravého životního stylu

Ověřování komunikačních účinků: □ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace □ nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	osobní postoj v komunikaci □ jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací kunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření □ v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření proměny komunikačního obsahu □ záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	- já a moje rodina - svátek dětí celého světa - prázdninová očekávání, zážitky z výletů TECHNIKY PRÁCE <u>kresba</u> - perokresba - kresba tužkou, uhlím, pastelem <u>malba</u> - temperou, akvarelem <u>plastická a prostorová tvorba</u> - stavebnicové prvky - ekohry <u>kombinované techniky</u> - otisky materiálů barva - experimentování (malba na sklo, hedvábí) každoroční projekty školy: - Vánoce - Velikonoce - Den Země - Den Děti - soutěže	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Rozvíjení smyslové citlivosti: □ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně	prvky vizuálně obrazného vyjádření □ linie, tvary, objemy □ světlostní a barevné kvality	ve světě přírody - barvy přírody (míchání studených a teplých barev)	OSV kreativita - vede k objevování sebe sama a

obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků □ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	□ textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu □ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrkovného vnímání k vnímání ostatními smysly □ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních a dramatických) smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření □ umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	- přírodniny – ovoce, zelenina, plody, listy, houby... - otisky přírodnin - dekorační látka, tapeta - morfologie růstu - přírodní děje (např. skupenství vody, drak ve větru, vlny na moři, jaké dnes bude počasí) - školní zahrada - krajina - požár v lese - živočichové, organismy (šnek ztratil domeček, motýli) - duha - Slunce, Země naš svět - ilustrace- bajka, pohádka - textilní maňasci - scéna pro loutkové divadlo - hračky, objekty- např. zátky od PET lahví (Robinsonův ostrov) - vytváření sbírek - Vánoce – přání - co u nás voní na Vánoce - štedrovečerní kapr - ozdoby - Velikonoce- malovaná vajíčka - přání - Den matek – tkané papírové srdíčko jako ozdoba do květináče - dárky pro prvňáčky papírová zvířátka - předměty kolem nás - tužky rostou na tužkovníku - robot (asambláž) člověk - jsem Martin, po tátovi mám...	okolního světa, k porozumění sobě samému a druhým mezilidské vztahy - vede k uvědomování si různosti lidí, jejich názorů, přístupů k řešení problémů komunikace - vede k chápání umění jako prostředku komunikace kooperace a kompetice - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni - vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci, různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů VDO občanská společnost a škola - prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování MKV etnický původ - napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou EVM ekosystémy - rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí lidské aktivity a problémy životního prostředí - přispívá k vnímání zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
Uplatňování subjektivity: □ užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	typy vizuálně obrazných vyjádření □ hračky, objekty, ilustrace textů □ volná malba, sochařství, plastika, □ animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama □ vizualizované dramatické akce, komunikační grafika □ rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní		

□ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření □ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu □ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	tvůrčí záměry prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností □ manipulace s objekty □ pohyb těla a jeho umístění v prostoru □ akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením □ hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, dynamické) □ hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) □ reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	- naše třída na školní fotografii - já a škola – pocity - co mi dělá potíže - náš předešlý lidoop (proměna v současného člověka) - existuje yetti – masky, obří stopy - Egypt - kudy teče řeka Nil - Řecko, Řím - tematické práce – lunapark, cirkus - vynálezce - komunikace – obrázkové písmo (Egypt) formy práce - dlouhodobé a krátkodobé projekty - individuální práce, kolektivní práce - práce v terénu techniky práce <u>kresba</u> - kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlím - perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy <u>malba</u> - malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelu <u>grafika</u> - rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky - tisk z šablony, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla - počítačová grafika <u>plastická a prostorová tvorba</u> - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky	vztah člověka k prostředí - ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí
Ověřování komunikačních účinků: □ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů □ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci	osobní postoj v komunikaci □ jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování kunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření □ utváření a uplatnění komunikačního obsahu □ vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora □ prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace		

	proměny komunikačního obsahu □ záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	<u>soudobé výtvarné postupy</u> - nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postup	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Rozvíjení smyslové citlivosti: □ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků □ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	prvky vizuálně obrazného vyjádření □ linie, tvary, objemy □ světlostní a barevné kvality □ textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu □ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly □ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní	ve světě přírody - přirozené a umělé ekosystémy, cizokrajné ekosystémy (oceán, poušť, savana, tundra...) - přírodniny – řezy - herbář - proměny v ročních obdobích - dopis přírodě - prales - masožravé rostliny, orchideje - Země, planeta života (vznik nových kontinentů, mapy...) - pohádka o vzniku Země - ZOO - plazi - ptáci člověk - bytosti z mýtů (Mínotauros, bludiště – řád ve výtvarné geometrii, Ariadnina nit, Babylonská věž, Noemova archa...)	OSV kreativita - vede k objevování sebe sama a okolního světa, k porozumění sobě samému a druhým mezilidské vztahy - vede k uvědomování si různosti lidí, jejich názorů, přístupů k řešení problémů komunikace - vede k chápání umění jako prostředku komunikace - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti kooperace a kompetice - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni - vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci, různosti lidí,

	tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních a dramatických) □ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	- pohled do davu lidí - jméno jako totem - sportovci, sporty - i z hezké dívky se může stát čarodějnice - zobrazování chuťových vjemů (kyselost citronu...) - cukrárna - komunikace – když se hádáme	názorů, přístupů k řešení problémů EVM ekosystémy - rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí lidské aktivity a problémy životního prostředí - přispívá k vnímání zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí vztah člověka k prostředí - ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí EGS jsme Evropané - rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
Uplatňování subjektivity: □ užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace □ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření □ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu □ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	typy vizuálně obrazných vyjádření □ hračky, objekty, ilustrace textů □ volná malba, socha, plastika, □ animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama □ vizualizované dramatické akce, komunikační grafika □ rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností □ manipulace s objekty □ pohyb těla a jeho umístění v prostoru □ akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením □ hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, dynamické) □ hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní)	naš svět - ilustrace, ilustrátoři - výroba dekorativních papírů - vlaštoky (otisky, prostorové práce) - zkáza Titaniku (comics) - hra na restaurátory - vlastnosti věcí, věci všedního dne - zobrazení hranatých předmětů – perspektiva - zvuky hudebních nástrojů - autíčka - kde mě bota tlačí - Vánoce – přání - barevné vánoční ladění - dárečky vlastní výroby - ozdoby - vizovické pečivo - čas vánočních svíček - svícny - Velikonoce – malovaná vajíčka - přání - Den matek – dekorace - dárky pro prvnáčky -papírová zvířátka - umění Velkomoravské říše, románské umění, gotika, renesance	

	☐ reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	techniky práce <u>kresba</u> - kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlím - perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy <u>malba</u> - malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelu <u>grafika</u> - rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky - tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla - počítačová grafika <u>plastická a prostorová tvorba</u> - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky <u>soudobé výtvarné postupy</u> - nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postupy	
Ověřování komunikačních účinků: ☐ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ☐ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	osobní postoj v komunikaci ☐ jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření ☐ utváření a uplatnění komunikačního obsahu ☐ vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora ☐ prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace proměny komunikačního obsahu ☐ záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Rozvíjení smyslové citlivosti: ☐ vybírá, vytváří a pojmenovává co	prvky vizuálně obrazného vyjádření ☐ linie, tvary, objemy	ve světě přírody - podzimní zátiší	OSV sebepoznání a sebepojetí

nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků □ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	□ světlostní a barevné kvality □ textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu □ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly □ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních a dramatických) □ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	- krajina (letecký pohled na krajinu, omezený krajinný motiv – blízká krajina, zákoutí s několika archi. Detaily - proměna krajiny podle naší nálady – omezená barevnost, krajina mých snů) - přírodní náměty (dřevo, kůra – písmo lesa, tkáň rostlin, schránky mořských živočichů - savci (vytváření vlastního zvěrokruhu) člověk - člověk ve výtvarném umění, - člověk v zrcadle dějin - stavba a funkce těla - pohybové studie lidské postavy, vyjádření základních proporcí postavy - zobrazování detailů lidského obličej – oko, ústa, nos, ucho - oko – do srdce okno - portrét - rodokmen - vybledlé vzpomínky - ruce (ruka člověka a mimozemšťana, co o mně prozradí moje ruka, otisk mého palce) - mediální hvězdy (plakát, vstupenka, přebal CD - oblečení z netradičních materiálů, šperky, netradiční líčení) - móda - komunikace (písmo,mobilní telefony,dopisy, když se hádáme) - dva, kteří se mají rádi naš svět	- vede k poznání sobě samému a druhým kreativita - vede k objevování sebe samého a okolního světa mezilidské vztahy - vede k sebezpoznání, já, moje postoje a vztahy, moje chování k ostatním lidem kommunikace - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti MV interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich - umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů stavba mediálních sdělení - přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
Uplatňování subjektivity: □ užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika,	typy vizuálně obrazných vyjádření □ hračky, objekty, ilustrace textů □ volná malba, sochařství, plastika, □ animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama □ vizualizované dramatické akce, komunikační grafika		

□ fotografie, video, animace □ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření □ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu □ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	□ rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností □ manipulace s objekty □ pohyb těla a jeho umístění v prostoru □ akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením □ hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, dynamické) □ hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) □ reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	- cesty – naše třída, naše čtvrt' - deska pro stolní hry - logo - značka - reklamní leták - radostná událost všedního dne - období baroka, klasicismu, romantismu - Vánoce – přání - barevné vánoční ladění (výzdoba) - dárečky vlastní výroby - ozdoby - vizovické pečivo - čas vánočních svíček - svícny - Svatý Valentýn – přání, dárky - Velikonoce- malovaná vajíčka - přání - Den matek – dekorace - dárky pro prvňáčky -papírová zvířátka	
Ověřování komunikačních účinků: □ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů □ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	osobní postoj v komunikaci □ jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování kunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření □ utváření a uplatnění komunikačního obsahu □ vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora □ prezentace ve veřejném prostoru,	techniky práce <u>kresba</u> - kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlem - perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy <u>malba</u> - malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelů <u>grafika</u> - rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky	

	mediální prezentace proměny komunikačního obsahu □ záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	- tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla - počítačová grafika <u>plastická a prostorová tvorba</u> - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky <u>soudobé výtvarné postupy</u> - nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postupy	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Rozvíjení smyslové citlivosti: □ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků □ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	prvky vizuálně obrazného vyjádření □ linie, tvary, objemy □ světlostní a barevné kvality □ textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu □ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve	ve světě přírody - přírodní náměty (nerosty, krystaly(PŘ 9)- studijní kresby - růst kamene - kalendář – vyjádření ročního období - písmo lesa - pokusy s čarou - vzhled krajiny (linie) naš svět - jak vznikl svět - sluneční soustava - modrá planeta - pohyb kontinentů - sopky - noční obloha, zvěrokruh	OSV sebepoznání a sebepojetí - vede k porozumění sobě samému a druhým kreativita - vede k objevování sebe sama a okolního světa, k citění prostoru, rytmu a pohybu EGS jsme Evropané - rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech EVM

	statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly □ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních a dramatických) □ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	- čmáranice - předměty kolem nás (zátiší) - lodička - kompozice - kontrast - můj týden – dny mají své barvy - výtvarná parafráze uměleckého díla - moje město Plzeň - architektura kolem nás - bydlení je hra - prostředí kolem nás - design - reklamní leták – cestovní ruch - reklamní předmět - kultura 20. stol. - Písmo, užitá grafika - Vánoce - přání - barevné vánoční ladění (výzdoba) - vánoční zmatek - dárečky vlastní výroby - ozdoby - vizovické pečivo - čas vánočních svíček - svícny - Svatý Valentýn – přání,dárky, tajemné vzkazy - Velikonoce- - výzdoba - Den matek – dekorace - dárky pro prvňáčky -papírová zvířátka	ekosystémy - vede k uvědomování si podmínek života a možnosti jejich ohrožení základní podmínky života - umožňuje pochopení souvislosti mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí MV tvorba mediálního sdělení - přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
Uplatňování subjektivity: □ užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace □ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření □ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu □ interpretuje umělecká vizuálně	typy vizuálně obrazných vyjádření □ hračky, objekty, ilustrace textů □ volná malba, socha, plastika, □ animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama □ vizualizované dramatické akce, komunikační grafika □ rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností □ manipulace s objekty □ pohyb těla a jeho umístění v prostoru □ akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením □ hledisko jejich vnímání (vizuální,	- člověk - svatby - osobní číslo	

obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	haptické, dynamické) □ hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) □ reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	- detaily lidského obličeje - sport, sportovci - kultura různých národů - vybledlé vzpomínky techniky práce <u>kresba</u> - kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlem - perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy <u>malba</u> - malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelu <u>grafika</u> - rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky - tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla - počítačová grafika <u>plastická a prostorová tvorba</u> - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky <u>soudobé výtvarné postupy</u> - nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postupy	
Ověřování komunikačních účinků: □ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů □ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	osobní postoj v komunikaci □ jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování kunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření □ utváření a uplatnění komunikačního obsahu □ vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora □ prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace proměny komunikačního obsahu □ záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění;		

5.8. Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví navazuje na znalosti, které žáci získali na prvním stupni v předmětech tělesná výchova a přírodověda. Přináší základní poznatky o člověku a preventivní ochraně zdraví.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty: **Výchova ke zdraví**

Tělesná výchova

5.8.1. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu Vyučovací předmět výchova ke zdraví je vyučován v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	0	0	1

Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit své zdraví - sociální, psychické a fyzické. Žáci si upevňují stravovací, pracovní, hygienické a zdravotně preventivní návyky. Rozvíjejí dovednosti, jak předcházet úrazům a vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o společnosti, škole a rodině. Součástí výuky budou také exkurze a projekty k některým tematickým celkům.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:

tematický okruh **Změny v životě člověka a jejich reflexe**

tematický okruh **Zdravý způsob života a péče o zdraví**

tematický okruh **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**

tematický okruh **Hodnota a podpora zdraví**

Do vzdělávacího předmětu výchova ke zdraví jsou začleněna průřezová témata (viz. přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu výchova ke zdraví jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a učíme je dávat do obecných souvislostí
- ✓ učíme žáky vyhledávat a třídit informace samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- ✓ vedeme je k chápání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

Kompetence k řešení problémů

- ✓ vedeme žáky k samostatnému řešení problému na základě získaných dovedností
- ✓ snažíme se u žáků o pochopení významu kontroly dosažených výsledků
- ✓ vybízíme žáky k uvědomění si, že problém může mít více správných řešení

Kompetence komunikativní

- ✓ podporujeme žáky k vyjadřování svého názoru a naslouchání názorům druhých
- ✓ vedeme je ke komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- ✓ vybízíme žáky k otevřené diskusi k podpoře zdravých životních návyků

Kompetence sociální a personální

- ✓ učíme žáky spolupracovat uvnitř kolektivu
- ✓ samostatným řešením přiměřených úkolů umožňujeme dosažení pocitů sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- ✓ vedeme žáky ke schopnosti poskytnutí první pomoci v rámci svých možností
- ✓ a zodpovědnému chování v krizových situacích
- ✓ vedeme žáky k dodržování pravidel zdravého životního stylu
- ✓ vybízíme žáky k respektování individuality každého člověka

Kompetence pracovní

- ✓ umožňujeme přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli
- ✓ učíme je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- ✓ vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY – OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Změny v životě člověka a jejich reflexe □ vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví □ respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému	□ objasní etapy vývoje lidského jedince a jejich typické znaky, pojmy: puberta, adolescence □ chápe příklady generačních konfliktů, jejich důsledky a možnosti jejich řešení □ uvede zásady zodpovědného sexuálního chování ve vztahu ke zdraví, etice, morálce a životním cílům mladých lidí □ pamatuje si kontakt na nejbližší pedagogicko-psychologickou poradnu, krizové centrum a na linku důvěry	dětství, puberta, dospívání □ tělesné, duševní a společenské změny sexuální dospívání a reprodukční zdraví □ předčasná sexuální zkušenost; těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	

pohlaví ☐ respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování			
Zdraví způsob života a péče o zdraví ☐ usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví ☐ vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ☐ dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky ☐ projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	☐ vysvětlí pojem: zdravý životní styl ☐ uvede šest základních zásad zdravé výživy ☐ sestaví podle zásad zdravé výživy jídelníček pro svou rodinu ☐ rozpozná příčiny a chápe nebezpečí poruch příjmu potravy ☐ ve skupině se spolužáky napíše soupis důvodů pro a proti kouření, ☐ sepiše kladné a záporné účinky alkoholu na člověka ☐ vysvětlí pojem: biologické hodiny ☐ vysvětlí pojmy: biorytmus, chronobiologie ☐ uvede na příkladech, jak lze efektivně pracovat se svými biorytmy ☐ dodržuje zásady osobní a intimní hygieny ☐ chápe význam pohybu pro zdraví, ☐ uplatňuje pohybový režim ☐ objasní význam pojmů: denní rytmus, režim dne ☐ sestaví si vyvážený režim dne a porovná ho s režimem dne svých spolužáků ☐ uvede příklady vhodně a nevhodně využití volného času	výživa a zdraví ☐ zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy tělesná a duševní hygiena ☐ zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví režim dne	

	☐ se svými spolužáky sestaví přehled sportovních činností a koníčků jednotlivých žáků ve třídě (skupině) ☐ vysvětlí pojmy: sexualita, sex, promiskuita, venerologické choroby, AIDS, virus HIV, bezpečný sex, plánované rodičovství, antikoncepce, sexuální zneužívání, poruchy pohlavní identity, gravidita, interrupce ☐ chápe význam zdravotní preventivní a lékařské péče a odpovědnosti v sexuálních vztazích	ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy ☐ bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy); preventivní a lékařská péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)	
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence ☐ uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ☐ projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce ☐ uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely	☐ vysvětlí pojem: stres, uvede jeho příčiny a možnosti odstranění ☐ seznámí se s využitím různých technik k překonávání únavy, stresu a posilování duševní odolnosti ☐ vysvětlí příčiny vzniku civilizačních chorob, zdravotní rizika, význam zdravotní prevence a zdravého životního stylu ☐ na několika příkladech objasní vztah nesprávné výživy a kouření k civilizačním chorobám ☐ objasní pojmy: tvrdé drogy, měkké drogy, objasní, v čem spočívá jejich nebezpečí ☐ poukáže na nebezpečí vzniku rozličných závislostí, vyvodí možnosti řešení problému ☐ v denním tisku vyhledá příklady trestných činů hrubě narušujících občanské soužití	stres a jeho vztah ke zdraví ☐ kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti civilizační choroby ☐ zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče auto-destruktivní závislosti ☐ zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem; návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu) skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita	

chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým ☐ vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	☐ vysvětlí pojem: šikana, uvede příklady šikanování a vhodné způsoby, jak tomuto jevu čelit ☐ objasní formy sexuálního zneužívání dětí, v případě krizové situace je schopen komunikovat se službami odborné pomoci (PPP, linka důvěry apod.) ☐ uvede tři významy slova: komunikace ☐ předvede různé způsoby a prostředky komunikace v modelových situacích ☐ uvede, ve kterých vnitřních normách školy jsou upravena pravidla chování žáků a pracovníků školy a práva a povinnosti žáků a jejich rodičů ☐ dbá na dodržování pravidel chování, jedná v souvislosti se svými právy a povinnostmi ☐ dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví a pravidla silničního provozu ☐ uvede konkrétní příklady nezákonného a manipulativního jednání médií, extremistických skupin, sekt apod. ☐ orientuje se v otázkách obecného ohrožení a jednání v krizových situacích ☐ v situaci ohrožující zdraví jedince nebo skupiny obyvatel kontaktuje tísňovou linku, integrovaný záchranný systém	☐ šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se službami odborné pomoci bezpečné chování ☐ komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových situacích dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví ☐ bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu manipulativní reklama a informace ☐ reklamní vlivy, působení sekt ochrana člověka za mimořádných událostí ☐ živelní pohromy, terorismus	

5.8.2. Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět tělesná výchova je vyučován od 1. do 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2	2	3	3	2	2

Tělesná výchova na 1. stupni probíhá smíšeně, žáci 2. stupně jsou rozděleni dle pohlaví. K výuce tělesné výchovy využíváme kvalitně vybavenou tělocvičnu a venkovní prostory. Během školního roku se žáci v rámci výuky tělesné výchovy účastní mnoha školních i mimoškolních sportovních aktivit.

Vzdělávací obsah je realizován v tematických celcích:

1. tematický celek: **Pohybové a sportovní hry**
2. tematický celek: **Atletika**
3. tematický celek: **Gymnastika**

Do vzdělávacího předmětu tělesná výchova jsou začleněna průřezová témata (viz. Přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP)

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy

Kompetence k učení

- ✓ vedeme žáky k označení svých nedostatků a určení jejich příčin
- ✓ vedeme žáky ke schopnosti samostatně se připravit na pohybovou činnost, zhodnotit kvalitu organizace svého pohybového režimu a podíl spolužáka na prováděné pohybové aktivitě

Kompetence k řešení problémů

- ✓ vytváříme modelové situace umožňující orientaci a nabízející řešení problémové situace
- ✓ motivujeme žáky k jednání v duchu fair-play, k čestnému soupeření a naplňování olympijské myšlenky

Kompetence komunikativní

- ✓ podporujeme u žáků sebevědomé vystupování, vybízíme je ke kritické diskusi, hodnocení, obhajobě svých názorů
- ✓ učíme žáky orientovat se ve strategii hry, domlouvat se na taktice v herní činnosti, vzájemně spolupracovat
- ✓ motivujeme žáky k využití svých zkušeností a fantazie

Kompetence sociální a personální

- ✓ uskutečňujeme se žáky práci ve skupinách, dvojicích či samostatně
- ✓ vedeme žáky k uvědomění si svého podílu na společné práci, projevovat se dle svých schopností, získaných dovedností a fyzické zdatnosti

Kompetence občanské

- ✓ učitel hodnotí výsledek, ale i cestu k jeho získání, vybízíme žáky k otevřenosti, upřímnosti, aby se nebáli zeptat na své chyby a možnosti jejich odstranění
- ✓ vedeme žáky k toleranci postupů druhých a získávání vzájemné úcty a respektu
- ✓ motivujeme žáky ke snaze dosáhnout lepších výkonů, stanovení vlastního cíle, zdokonalování svých dovedností vybízíme žáky ke sportovním aktivitám

Kompetence pracovní

- ✓ učíme žáky porozumět svým právům a povinnostem vyplývajícím z role hráče, organizátora, rozhodčího nebo diváka a svá práva uplatňovat
- ✓ napomáháme žákům předvídat možnosti úrazu a přizpůsobovat své jednání dané situaci

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 1. – 3. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Činnosti ovlivňující zdraví ☐ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení ☐ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích ☐ uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	☐ chápe, že pohyb je vhodný pro zdraví ☐ je si vědom svých pohybových předností a nedostatků ☐ zvládá přípravné cviky před pohybovou činností, cviky na uklidnění po zátěži ☐ seznamuje se s průpravnými, kompenzačními, relaxačními a jinými zdravotně zaměřenými cvičeními ☐ zná zásady správného držení těla ☐ dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru a umýt se ☐ umí ošetřit drobná poranění a přivolat pomoc ☐ uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet	význam pohybu pro zdraví ☐ pohybový režim žáků ☐ délka a intenzita pohybu příprava organismu ☐ příprava před pohybovou činností ☐ uklidnění po zátěži ☐ napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti ☐ správné držení těla, správné zvedání zátěže ☐ průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV ☐ hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí ☐ vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech ☐ organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ☐ bezpečnost v šatnách a umývárkách ☐ bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek ☐ první pomoc v podmínkách TV	OSV sebepoznávání a sebepojetí - poznává fyzické možnosti svého těla seberegulace a sebeorganizace - cvičí sebekontrolu a sebeovládání mezilidské vztahy - učí se spolupracovat v rámci kolektivních sportů - pečuje o dobré vztahy komunikace - komunikuje v různých situacích – omluva, řešení konfliktů řešení problémů a rozhodovací dovednosti - učí se dovednosti řešení problému ve vypjaté herní situaci MKV kulturní diference - poznává jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti lidské vztahy - podílí se na spolupráci ve hře princip sociálního smíru a solidarity - aktivně se podílí na odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám EVM vztah člověka a prostředí - poznává rozmanitost vlivů

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností ☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení ☐ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	☐ ví, že hra přináší radost a příjemné zážitky ☐ zná některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo tělesnou výchovu ☐ uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit ☐ uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s hudbou, rytmem, příběhem (slovem), představou, zkušeností ☐ umí k pohybové hře využít i hračky a jiné předměty než tělocvičné náčiní ☐ ví, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, které napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly ☐ zná alespoň pasivně základní pojmy osvojovaných cviků a dovede pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní ☐ ví, že při zpevnění těla se provádějí gymnastická cvičení snáze ☐ umí kotoul vpřed, prosté skoky snožmo z trampolinky a zvládá základy gymnastického odrazu ☐ ví, že cvičení s hudbou a rytmičkým doprovodem či zpěvem přináší radost ☐ umí pojmenovat základní postoje, pohyby, kroky, konkrétní osvojované tance ☐ zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) ☐ umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost doprovodu	pohybové hry ☐ netradiční pohybové hry a aktivity ☐ využití hraček ☐ pohybová tvořivost základy gymnastiky ☐ průpravná cvičení ☐ cvičení s náčiním a na nářadí ☐ akrobacie rytmické a kondiční formy cvičení pro děti ☐ kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičkým doprovodem ☐ základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem	prostředí na zdraví

	pohybem ☐ umí 2 – 3 základní tanečky založené na taneční chůzi a běhu ☐ ví, že běhy, skoky a hody jsou vedle plavání nejvhodnějšími přirozenými činnostmi, které všestranně ovlivňují organizmus žáka ☐ zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, dovede pojmenovat základní atletické disciplíny ☐ zná základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje ☐ zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem ☐ zná základní pojmy označující používané náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště a nejznámější sportovní hry ☐ zvládá základní způsoby házení a chytání míče (jiného náčiní) odpovídající velikosti a hmotnosti ☐ chápe činnosti s míčem jako vhodné a emotivní činnosti a využívá je v pohybovém režimu (za pomoci učitele, rodičů) ☐ ví, že plavání je jedna z nejzdravějších pohybových činností ☐ umí pojmenovat základní činnosti (plavecké způsoby) ve vodě ☐ ví, jaké jsou zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a dovede je za pomoci učitele a rodičů uplatňovat ☐ uvědomuje si, že nejnebezpečnější je plavání v neznámé vodě a	☐ jednoduché tance základy atletiky ☐ rychlý běh ☐ motivovaný vytrvalý běh ☐ skok do dálky ☐ hod míčkem základy sportovních her ☐ manipulace s míčem či jiným náčiním ☐ spolupráce ve hře ☐ průpravné hry, utkání plavání ☐ hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu (plavání probíhá na 1. ZŠ Plzeň – mají vlastní ŠVP pro plaveckou školu)	

	přečehování vlastních sil ☐ umí splývat, potápět se ☐ hraje hry ve vodě a nebojí se vody ☐ umí využít svoji sílu	průpravné úpoly ☐ přetahy a přetlaky	
Činnosti podporující pohybové učení ☐ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ☐ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	☐ používá základní tělocvičné názvosloví ☐ reaguje na tělocvičné povely a signály a gesta učitele ☐ zná základní pojmy označující tělocvičné náčiní ☐ podřizuje se organizaci při TV ☐ zná a chová se podle pravidel fair play ☐ zná olympijské symboly a ideály ☐ ovládá pravidla osvojovaných her a dodržuje je ☐ zná základní pomůcky pro měření sportovních výkonů	komunikace v TV ☐ základní tělocvičné názvosloví ☐ smluvené povely, signály organizace při TV ☐ základní organizace prostoru zásady jednání a chování ☐ fair play ☐ olympijské ideály, symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností ☐ hry, závody, soutěže měření a posuzování pohybových dovedností	

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 4. – 5. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Činnosti ovlivňující zdraví: ☐ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti ☐ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením; ☐ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka ☐ jednoduše hodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ☐ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka ☐ jedná v duchu fair play	☐ zná správný pohybový režim, jeho délku a intenzitu ☐ zvládá přípravné cviky před pohybovou činností, cviky na uklidnění po zátěži, správné držení těla ☐ orientuje se v průpravných, kompenzačních, relaxačních a jiných zdravotně zaměřených cvičeních a jejich praktickém využití ☐ účastní se cvičení pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, pohyblivosti a koordinace pohybu ☐ volí vhodné oblečení a obutí při pohybových činnostech ☐ dodržuje osobní hygienu při pohybových činnostech a hygienu cvičebního prostředí ☐ dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech ☐ zvládá postup při řešení úrazů spolužáků	význam pohybu pro zdraví ☐ pohybový režim žáků ☐ délka a intenzita pohybu příprava organismu ☐ příprava před pohybovou činností ☐ uklidnění po zátěži ☐ napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti ☐ správné držení těla, správné zvedání zátěže ☐ průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem ☐ rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při Tv: ☐ hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí ☐ vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech ☐ organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ☐ bezpečnost v šatnách a umývárkách ☐ bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek ☐ první pomoc v podmínkách Tv	OSV rozvoj schopností poznávání - seznamuje se s péčí o tělo, co škodí a co prospívá, jakou stravu a jaké druhy pohybu je vhodné adekvátně věku uplatňovat, čeho se vyvarovat, škodlivost kouření, alkoholu, dalších závislostí, nedostatku pohybu a přejídání se sebepoznávání a sebepojetí - rozvíjí svoji schopnost sebereflexe a seberegulace, kreativním tvořivým způsobem se formuje jako jedinec, který si osvojuje a fixuje ve vědomí nenásilným způsobem zásady péče o tělesné i duševní zdraví seberegulace a sebeorganizace - zvládá projevy svých individuálních povahových vlastností, učí se argumentovat, přiměřeně se prosazovat i přistoupit na argumenty jiných psychohygiena - učí se dodržovat zásady zdravého život. stylu, správné životosprávy, režimu dne, který odpovídá zásadám péče o tělesné i duševní zdraví mezilidské vztahy - učí se zásadám asertivního
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	☐ zvládá pohybové hry s různým	pohybové hry ☐ s různým zaměřením	

□ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti; vytváří varianty osvojených pohybových her □ užívá při pohybových činnostech základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení □ jedná v duchu fair play; dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví □ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy. □ užívá při pohybových činnostech základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity □ využívá netradičního náčiní při cvičení, při pohybové tvořivosti □ zná základní pojmy – základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, názvy používaného náradí a náčiní □ zvládá kotoul vpřed, vzad, průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu a jednoduché přeskoky □ zvládá cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu □ orientuje se v základních lidových tancích □ koordinuje svoji sílu při společné činnosti □ orientuje se v základní technice běhů, skoků, hodů □ zvládá běžecskou abecedu, rychlý běh na 50 m, vytrvalý běh na 10 minut □ ovládá skok do dálky s rozběhem □ spojuje hod míčkem s rozběhem □ ovládá manipulaci s míčem – jednoruč, obouruč, přihrávky, spolupracuje ve hře □ zná pravidla sportovních her – vybíjená, kopaná, přehazovaná, ringo □ zúčastní se základní plavecké školy □ zná hygienu plavání	□ netradiční pohybové hry a aktivity □ pohybová tvořivost základy gymnastiky □ průpravná cvičení □ akrobacie □ cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti □ kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem □ základy estetického pohybu □ vyjádření melodie a rytmu pohybem □ jednoduché tance průpravné úpoly □ přetahy a přetlaky základy atletiky □ rychlý běh □ motivovaný rychlý běh □ skok do dálky nebo do výšky □ hod míčkem základy sportovních her □ manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti □ herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry □ utkání podle zjednodušených pravidel minisportů plavání □ hygiena plavání □ adaptace na vodní prostředí	sebeupozorování, komunikace s ostatními v kolektivu, schopnosti empatie, vnímání a tolerance odlišností a uvědomování si společného kommunikace - umět komunikovat s ostatními v duchu asertivity, nepodléhat stereotypům v myšlení a jednání, nevyhledávat nebo nepodněcovat zbytečné konflikty řešení problémů a rozhodovací dovednosti - učí se řešit konfliktní situace asertivními technikami, rozvíjením schopnosti empatie, učí se podřizovat v kolektivu i přebírat iniciativu a přicházet s novými nápady, obhajovat svůj názor, rozvíjí schopnost diskuse s ostatními hodnoty, postoje, praktická etika - rozvíjí svoji hodnotovou orientaci v duchu zásad neubližovat druhým a učit se pomáhat, vážit si sebe i ostatních, rozvíjet kamarádství a toleranci v kolektivu EVM základní podmínky života - uvědomuje si jedinečnost života na Zemi, svoji jedinečnost jako myslící bytosti, význam ochrany života a zdraví pro svoji budoucnost i pro budoucnost planety

	☐ zvládá jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany ☐ používá základní techniku pohybu na bruslích, hry na sněhu	☐ základní plavecké dovednosti ☐ jeden plavecký způsob (plavecká technika) prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu bruslení ☐ podle zimních podmínek	vztah člověka a prostředí - uvědoměle rozvíjí svůj aktivní přístup k ochraně životního prostředí i svého vlastního zdraví MV vnímání autora mediálních sdělení - vnímá mediální zprávy z oblasti sportu a ochrany zdraví a životního prostředí, učí se vyhledávat informace a rozumět jim, brát si z nich ponaučení
Činnosti podporující pohybové učení ☐ jedná fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ☐ užívá při pohybových činnostech základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ☐ dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje. ☐ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky ☐ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získává potřebné informace	☐ ovládá základní organizační názvosloví osvojovaných činností ☐ orientuje se v prostoru a činnostech ve známém prostředí ☐ dbá pokynů vyučujícího ☐ dodržuje zásady bezpečnosti ☐ zná zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály ☐ ovládá pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, soutěží, závodů ☐ je schopen změřit výkon spolužáka ☐ umí vyhledat důležité informace o sportu	komunikace v Tv ☐ základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ☐ smluvené povely, signály organizace při Tv ☐ základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí zásady jednání a chování ☐ fair play ☐ olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností ☐ hry, závody, soutěže měření a posuzování pohybových dovedností ☐ měření výkonů ☐ základní pohybové testy zdroje informací o pohybových činnostech	

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 6. – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Činnost ovlivňující zdraví: □ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem □ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program □ samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly □ odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům a znečištění ovzduší □ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	□ zná správný pohybový režim, jeho délku a intenzitu □ dovede odlišit rozdílnost rekreačního a výkonnostního sportu □ zvládá přípravné cviky před pohybovou činností, jednoduché kondiční programy, cviky na uklidnění po zátěži, správné držení těla □ manipuluje s jednoduchými a věku odpovídajícími zátěžemi □ orientuje se v průpravných, kompenzačních, relaxačních a jiných zdravotně zaměřených cvičeních a jejich praktickém využití □ volí vhodné oblečení a obutí při pohybových činnostech □ dodržuje osobní hygienu při pohybových činnostech a hygienu cvičebního prostředí □ dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech □ zná základy první pomoci	význam pohybu pro zdraví □ rekreační a výkonnostní sport □ sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost □ rozvoj ZOZ □ kondiční programy □ manipulace se zátěží prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí □ průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech □ v nestandardním prostředí □ první pomoc při sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách □ improvizované ošetření poranění a odsun raněného	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičí smyslové vnímání, pozornost, soustředění seberegulace a sebeorganizace - cvičí sebekontrolu, sebeovládání, regulaci vlastního jednání i prožívání psychohygiena - učí se dodržovat zásady zdravého životního stylu - získává dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému mezilidské vztahy - učí se zásadám asertivního sebeprosazování, komunikace s ostatními v kolektivu, schopnosti empatie, vnímání a tolerance odlišností a uvědomování si společného komunikace - cvičí se v asertivní komunikaci hodnoty, postoje, praktická etika - rozvíjí svoji hodnotovou orientaci v duchu zásad neublížit

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností □ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je	□ zvládá pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity □ využívá netradičního náčiní při	pohybové hry □ s různým zaměřením □ netradiční pohybové hry a aktivity	druhým a učit se pomáhat, vážit si sebe i ostatních, rozvíjet kamarádství a toleranci v kolektivu

aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech ☐ posoudí provedení osvojované činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	cvičení, při pohybové tvořivosti zná základní pojmy – základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, názvy používaného nářadí a náčiní ☐ zvládá přiměřeně svým schopnostem sestavu se čtyřmi akrobatickými prvky ☐ předvede přeskok přes kozu roznožmo či skrčmo ☐ zacvičí jednoduchou sestavu na hrazdě a na kruzích a osvojí si techniku šplhu ☐ dívky předvedou jednoduchou sestavu na kladině s dvěma přechody ☐ zvládá cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu ☐ orientuje se v základních lidových tancích ☐ orientuje se v základní technice běhů, skoků, hodů ☐ zvládá běžeckou abecedu, rychlý běh na 60 m, vytrvalý běh na 12 minut ☐ průpravná cvičení pro překážkový běh ☐ ovládá skok do dálky s rozběhem ☐ ovládá hod míčkem nebo granátem s rozběhem ☐ osvojuje si techniku vrhu koulí ☐ ovládá manipulaci s míčem – jednoruč, obouruč, přihrávky, střelbu	gymnastika ☐ akrobacie ☐ přeskoky ☐ cvičení na nářadí estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem ☐ základy rytmické gymnastiky ☐ cvičení s náčiním ☐ kondiční formy cvičení pro daný věk žáků ☐ rytmická gymnastika úpoly ☐ základy sebeobrany ☐ základy judó atletika ☐ rychlý běh ☐ vytrvalý běh na dráze a v terénu ☐ základy překážkového běhu ☐ skok do dálky nebo do výšky ☐ hod míčkem nebo granátem ☐ vrh koulí sportovní hry ☐ herní činnosti jednotlivce ☐ herní kombinace	MV vnímání autora mediálních sdělení - vnímá mediální zprávy z oblasti sportu a ochrany zdraví - učí se vyhledávat informace a rozumět jim, brát si z nich ponaučení Poznámka: - ZTV nabízíme žákům II.stupně - možnost navštěvovat také TV (dle doporučení lékaře)

	☐ na koš, chytání a zpracování míče ☐ spolupracuje ve hře a používá jednoduché herní kombinace a systémy ☐ zná pravidla sportovních her – kopaná, házení, košíková ☐ používá základní techniku pohybu na lyžích, hry na sněhu ☐ uvědomuje si nebezpečí pobytu v horách a nepodceňuje ho	☐ herní systémy ☐ utkání podle pravidel žákovské kategorie lyžování, snowboarding ☐ lyžařský výcvik	
Činnosti podporující pohybové učení: ☐ užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu ☐ naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu ☐ dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji ☐ rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora ☐ sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí ☐ zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy;	☐ ovládá základní organizační názvosloví osvojovaných činností ☐ využívá při hrách smluvené povely, signály atd. ☐ spolupracuje při osvojování pohybových činností ☐ orientuje se v prostoru a činnostech při nestandardních podmínkách ☐ umí použít sportovní výstroj a výzbroj (dle podmínek školy) a umí se o ně starat ☐ dodržuje zásady jednání a chování fair play ☐ zná olympijské ideály ☐ dodržuje pravidla osvojovaných pohybových činností při hrách, soutěžích, závodech ☐ je schopen změřit výkon spolužáka a provést jeho zápis	komunikace v TV ☐ tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ☐ smluvené povely, signály, gesta, značky ☐ vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech organizace prostoru a pohybových činností ☐ v nestandardních podmínkách ☐ sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování historie a současnost sportu ☐ významné soutěže a sportovci ☐ olympismus – olympijská charta pravidla osvojovaných pohybových činností ☐ her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností ☐ měření, evidence, vyhodnocování	

spolurozhoduje osvojované hry a soutěže ☐ zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	☐ rozpozná chyby a umí posoudit výkon spolužáka ☐ umí vyhledat důležité informace o sportu		

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje širokou oblast pracovních činností a technologií. Vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k postupnému vytváření profesní orientace žáků. Tato oblast se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí. Koncepte vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět: Praktické činnosti

5.9.1 Vyučovací předmět: Praktické činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět praktické činnosti je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Cílové zaměření tohoto předmětu vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za výsledky práce. Žáci se učí plánovat svou práci sami i v týmu, používat nástroje, nářadí a pomůcky. Plněním zadaných úkolů se učí tvořivosti, vytrvalosti, soustavnosti a uplatňování vlastních nápadů. Ve všech vzdělávacích okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce, k poskytnutí první pomoci. Žáci jsou vedeni k pochopení práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu).

Vzdělávací obsah je rozdělen na 1. stupni na 4 tematické okruhy:

1. tematický okruh: **Práce s drobným materiálem**
2. tematický okruh: **Konstrukční činnosti**
3. tematický okruh: **Pěstitelské práce**
4. tematický okruh: **Příprava pokrmů**

Na 2.stupni se dělí na 8 tematických okruhů:

1. tematický okruh: **Práce s technickými materiály**
2. tematický okruh: **Design a konstruování**
3. tematický okruh: **Pěstitelské práce a chovatelství**
4. tematický okruh: **Provoz a údržba domácnosti**
5. tematický okruh: **Příprava pokrmů**
6. tematický okruh: **Práce s laboratorní technikou**
7. tematický okruh: **Využití digitálních technologií**
8. tematický okruh: **Svět práce (tematický okruh Svět práce je povinný pro 8. a 9. ročník)**

Do vzdělávacího předmětu pracovní činnosti jsou začleněna průřezová témata (viz. přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP). Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ učíme žáky osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí , používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- ✓ umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- ✓ učíme žáky pozorovat a experimentovat, porovnávat a vyvozovat závěry
- ✓ vedeme žáky ke zdokonalování a k hodnocení výsledků jejich práce
- ✓ pracujeme s pojmy a informacemi z praxe tak, aby bylo možné je propojovat a třídit a použít v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- ✓ zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- ✓ učíme žáky promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- ✓ snažíme se u žáků rozvíjet tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce
- ✓ přiměřenou náročností úkolů vedeme žáky k vytrvalosti při řešení problému

Kompetence komunikativní

- ✓ učíme žáky popsat postup práce
- ✓ vedeme žáky k užívání správné technologie
- ✓ umožňujeme žákům využívat různé typy textů, záznamů

Kompetence sociální a personální

- ✓ vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- ✓ umožňujeme žákům pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- ✓ umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- ✓ vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- ✓ umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- ✓ učíme žáky respektovat tradice a kulturní a historické dědictví, seznamujeme je s technikami lidové tvorby

Kompetence pracovní

- ✓ vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- ✓ vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- ✓ učíme žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami dbáme na dodržování bezpečnosti při práci
- ✓ představujeme žákům pracovní odvětví tak, aby byli schopni uvážlivě rozhodnout o svém profesním zaměření

PRAKTICKÉ ČINNOSTI – 1. – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Práce s drobným materiálem: □ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů □ pracuje podle slovního návodu a předlohy	□ vytváří přiměřené základní praktické činnosti s drobným materiálem, papírem a kartonem, modelovacími hmotami, textilem □ pro činnost si vybírá vhodné pracovní nástroje a pomůcky, umí s nimi zacházet, udržovat je a ukládat je □ ovládá jednoduché pracovní postupy	vlastnosti materiálu □ přírodniny □ modelovací hmota □ papír a karton □ textil □ drát □ fólie pracovní pomůcky a nástroje □ funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	OSV kreativita - rozvíjí pružnost nápadů, originalit, schopnost dovést své nápady do reality kommunikace - učí se komunikaci s ostatními lidmi při řešení tvůrčího problému kooperace a kompetice - učí se dovednosti spolupracovat s druhými lidmi při společné tvorbě (kompromis) EVM vztah člověka a životního prostředí - poznává různé profese ve vztahu k životnímu prostředí

Konstrukční činnosti: ☐ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	☐ provádí jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi	stavebnice (plošné, prostorové) ☐ sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
Pěstitelské práce: ☐ provádí pozorování přírody, zaznamenává výsledky pozorování ☐ pečuje o nenáročné rostliny	☐ poznává pěstitelský materiál, nářadí a pomůcky a správně s nimi pracuje ☐ provádí pozorování a pokusy	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě ☐ okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
Příprava pokrmů: ☐ připraví tabuli pro jednoduché stolování ☐ chová se vhodně při stolování	☐ upraví rodinný stůl pro každodenní stolování, pro rodinnou oslavu ☐ u stolu se chová společensky	základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni ☐ historie a význam	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI – 4. – 5. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Práce s drobným materiálem: ☐ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě	☐ naplánuje svou zamýšlenou praktickou činnost na úrovni svého	vlastnosti materiálu ☐ přírodniny ☐ modelovací hmota	OSV kreativita - uplatňuje a rozvíjí pružnost

své představivosti různé výrobky z daného materiálu □ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic □ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu □ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	věku, organizuje ji □ vybírá vhodný materiál, pomůcky a nástroje □ připraví si pracovní místo □ přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu □ udržuje pořádek na pracovním místě □ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny □ rozlišuje a pojmenovává druhy zpracovaného materiálu □ určuje vlastnosti materiálu □ volí vhodný materiál pro zvolenou činnost, hospodárně s ním zachází	□ papír a karton □ textil □ drát □ fólie pracovní pomůcky a nástroje □ funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	nápadů, originalitu, schopnost dovést nápad do reality kommunikace - zdokonaluje se v komunikaci s ostatními lidmi při řešení tvůrčího problému kooperace a kompetice - rozvíjí se v dovednosti spolupracovat s druhými lidmi při společné tvorbě (kompromis) EVM vztah člověka a životního prostředí - poznává různé profese ve vztahu k životnímu prostředí - při práci bere ohled na co nejmenší zátěž životního prostředí
Konstrukční činnosti: □ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž □ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu □ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	□ ovládá jednoduché pracovní postupy □ je schopen pracovat podle návodu □ provádí jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi □ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) □ sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
Pěstitelské práce: □ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování □ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny □ volí podle druhu pěstitelských	□ provádí jednoduché pěstitelské činnosti	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina) pěstování pokojových rostlin	

☐ činností správné pomůcky a náčiní ☐ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	☐ provádí pozorování a pokusy ☐ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
Příprava pokrmů: ☐ orientuje se v základním vybavení kuchyně ☐ připraví samostatně jednoduchý pokrm ☐ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ☐ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	☐ bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ☐ provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí, bezpečně zachází se základními čistícími prostředky ☐ samostatně připraví snídaní, svačinu, jednoduché pohoštění ☐ společensky se chová u stolu ☐ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni ☐ historie a význam	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI – 6. – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Pěstitelské práce, chovatelství: ☐ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu. ☐ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ☐ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti	☐ provádí jednoduché pěstitelské činnosti ☐ používá vhodné pracovní postupy a pomůcky pro pěstování rostlin ☐ využívá a pěstuje květiny pro výzdobu	základní podmínky pro pěstování ☐ půda její zpracování ☐ výživa rostlin ☐ ochrana rostlin a půdy okrasné rostliny ☐ základy ošetřování pokojových květin ☐ pěstování vybraných okrasných	OSV mezilidské vztahy - přispívá k utváření mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni kooperace a kompetice - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci

práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty ☐ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ☐ prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	☐ dodržuje zásady bezpečnosti práce ☐ uvede příklady ovocných rostlin, vysvětlí způsob pěstování vybraných druhů ☐ uvede příklady zeleniny, vysvětlí způsob pěstování vybraných druhů ☐ uvede příklady léčivých rostlin, jejich účinky a jejich využití v praxi ☐ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	dřevin a květin ☐ květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje) ☐ řez, jednoduchá vazba, úprava květin ovocné rostliny ☐ druhy ovocných rostlin ☐ způsob pěstování ☐ uskladnění a zpracování zelenina ☐ osivo, sadba, výpěstky ☐ podmínky a zásady pěstování ☐ pěstování vybraných druhů zeleniny léčivé rostliny, koření ☐ pěstování vybrané rostliny ☐ rostliny a zdraví člověka ☐ léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté ☐ rostliny jako drogy a jejich zneužívání ☐ alergie chovatelství ☐ chov zvířat v domácnosti ☐ podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu ☐ kontakt se známými a neznámými zvířaty	kreativita - rozvíjí rysy kreativity při řešení praktických i teoretických úkolů EVM základní podmínky života - je tolerantní a ohleduplný k životnímu prostředí lidské aktivity, problémy životního prostředí - používá hospodárně materiál MV vnímání autora mediálního sdělení - využívá potenciál médií jako zdroje informací
Příprava pokrmů: ☐ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče. ☐ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy. ☐ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ☐ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první	☐ orientuje se v základním vybavení ☐ dodržuje bezpečnost práce s domácími spotřebiči ☐ je schopen poskytnout první pomoc při úrazech vzniklých v kuchyni ☐ připraví jednoduché pokrmy splňující zásady zdravé výživy ☐ zná zásady přípravy pokrmů za studena	kuchyně ☐ základní vybavení ☐ udržování pořádku a čistoty ☐ bezpečnost a hygiena provozu příprava pokrmů ☐ výběr, nákup, skladování potravin, sestavování jídelníčku ☐ příprava pokrmů za studena ☐ základní způsoby tepelné úpravy	

pomoc při úrazech v kuchyni	☐ dokáže ve skupině naplánovat pokrm a správně vybrat a nakoupit potřebné potraviny ☐ dodržuje základní principy stolování a společenského chování	☐ základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů potraviny ☐ výběr, nákup, skladování ☐ skupiny potravin ☐ sestavování jídelníčku úprava stolu a stolování ☐ jednoduché prostírání ☐ obsluha a chování u stolu ☐ slavnostní stolování v rodině ☐ zdobné prvky a květiny na stole	
Provoz a údržba domácnosti: ☐ ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ☐ správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu ☐ dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem ☐ provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	☐ je schopen jednoduchých pracovních postupů při základních činnostech v domácnosti ☐ pomocí návodu objasní funkci domácího spotřebiče ☐ elektrická instalace v domácnosti, elektrické spotřebiče, elektronika ☐ sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba ☐ bezpečnost a ekonomika provozu domácnosti, nebezpečí úrazu elektrickým proudem ☐ provádí jednoduché platební operace a vede domácí účetnictví	provoz a údržba domácnosti ☐ údržba oděvů a textilií ☐ úklid domácnosti ☐ postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí ☐ odpad a jeho ekologická likvidace ☐ spotřebiče v domácnosti elektrotechnika v domácnosti ☐ elektrická instalace ☐ elektrické spotřebiče ☐ elektronika ☐ sdělovací technika, funkce, ovládání a užití ☐ ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu ☐ nebezpečí úrazu elektrickým proudem finance ☐ rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory ☐ hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti	

Svět práce: ☐ orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ☐ posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy ☐ využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ☐ prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	☐ orientuje se v náplni vybraných profesí ☐ posoudí své možnosti při volbě vhodného povolání	trh práce ☐ povolání lidí ☐ druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů ☐ charakter a druhy pracovních činností ☐ požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní ☐ rovnost příležitostí na trhu práce volba profesní orientace ☐ základní principy a vlivy ☐ sebepoznávání: osobní zájmy a cíle ☐ tělesný a zdravotní stav ☐ osobní vlastnosti a schopnosti ☐ sebehodnocení ☐ informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb podnikání ☐ druhy a struktura organizací ☐ nejčastější formy podnikání ☐ drobné a soukromé podnikání možnosti vzdělávání ☐ náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení ☐ informace a poradenské služby zaměstnání ☐ pracovní příležitosti v obci (regionu) ☐ způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele ☐ problémy nezaměstnanosti, úřady práce ☐ práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	

5.10 Povinně volitelný předmět

Povinně volitelný předmět (PVP) škola nabízí v rámci disponibilních hodin od 1. do 9. ročníku.

I. stupeň

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	1	1	1	1	1

II. stupeň

Povinně volitelné předměty budou nabízeny od 6. do 9. ročníku v uvedeném rozsahu.

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	1	1	2

5.10.1 Vyučovací předmět: Anglický jazyk konverzace – I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk konverzace je vyučován od 1.-5.ročníku v rámci nabídky povinně volitelných předmětů. Je vyučován jednu vyučovací hodinu týdně. Vychází ze vzdělávacího oboru Anglický jazyk. V prvním období je nejdůležitější probuzení zájmu žáků o výuku a vytváření pozitivního vztahu k učení se cizímu jazyku. Žáky vedeme k porozumění vyslechnutému sdělení, jeho zopakování, k použití naučených slov v jednoduchém spojení a ke čtení a psaní základních slov a jednoduchých vět.

Výuka probíhá ve vyučovacích hodinách. Střídá se práce frontální, skupinová, ve dvojicích a samostatná. Zařazují se jazykové hry, soutěže, písničky a říkadla, drama, příběhy.

Vzdělávání v předmětu anglický jazyk vede žáky k:

- vnímání a postupnému osvojování cizího jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření prožitků a potřeb a ke sdělování názorů
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- získávání sebedůvěry při vyjadřování se v cizím jazyce

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu Anglický jazyk konverzace jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- dorozumění se v běžných každodenních situacích
- porozumění jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci
- porozumění jednoduchým textům za použití vizuálních pomůcek
- plynulému a foneticky správnému hlasitému čtení
- psaní krátkých, gramaticky správných vět a sdělení
- vyhledávání, třídění a následnému používání informací
- propojení znalostí a vytváření si komplexnějšího pohledu na svět

- plánování a organizování svého vlastního učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- hledání různých řešení každodenních situací v cizojazyčném prostředí
- postupnému zdokonalování práce s informacemi

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

- pochopení a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací
- postupnému jednoduchému vyjadřování svých myšlenek, prožitků a názorů
- osvojení si pravidel mezilidské komunikace daného cizojazyčného prostředí

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- účinné spolupráci v rámci skupiny
- učení se různým rolím v rámci dané skupiny
- naslouchání a respektování názorů ostatních

- získávání sebedůvěry při vyjadřování se v rámci skupiny
- postupnému seznamování se s kulturním a společenským prostředím anglicky mluvících zemí

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k:

- vnímání a chápání individuálních rozdílů mezi nimi samotnými
- stanovení jednoduchých pravidel pro práci ve skupině
- respektování předem dohodnutých pravidel chování
- uvědomování si hodnot našeho kulturního a historického dědictví
- zodpovědnému chování v krizových situacích a poskytování nezbytné pomoci

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k:

- postupnému utváření správných pracovních návyků
- efektivní organizaci a plánování vlastní práce
- využívání osvojených jazykových znalostí k zvládnutí daného úkolu
- posouzení svých jazykových schopností, k sebehodnocení

Konverzace AJ – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Řečové dovednosti □ žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně □ žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal □ žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu □ žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	□ používá slovní zásobu v rozsahu učebnice □ dává příkazy a rozumí jim □ umí pozdravit a reaguje na různé pozdravy □ umí rozdat pokyny ve školním prostředí, popíše, co vidí kolem sebe □ popíše členy v rodině, umí se zeptat, kdo to je, říci v záporu (It's not my brother..) □ popisuje co rád dělá, své koníčky □ poděkuje, řekne jakou má náladu □ správně a srozumitelně vyslovuje	□ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích □ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice □ barvy, čísla 1 – 20, pokyny učitele k výuce □ osobní zájmena v jednotném čísle, sloveso být □ slova v rozsahu slovníku používané □ poslechy z učebnice, písničky, říkanky, básničky, příběhy, jazyk učitele	OSV sebepoznání a sebepojetí - rozvíjí dovedností pro učení a studium komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) EGS Evropa a svět nás zajímá - buduje si pozitivní vztah k jinakosti MKV princip sociálního smíru a solidarity - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace

Konverzace AJ – 4. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním ☐ žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ☐ žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu	☐ reaguje na pokyny, jazyk učitele /spolužáků ☐ rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času ☐ zazpívá písničky, říká básničky, říkanky a krátké příběhy ☐ popíše obrázek	☐ poslechy a texty v učebnici, písničky, básničky, příběhy, jazyk učitele ☐ texty učebnice, časopisy ☐ slova, fráze a věty učebnice ☐ materiál učebnice, pracovního sešitu ☐ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět ☐ sloveso být, moci ☐ základní fráze (jak se jmenuješ, jak se máš, co je tvoje oblíbené..., máš rád..., umím odpovědi na dané otázky, odpovědi	OSV sebezpoznání a sebepojetí - rozvíjí dovedností pro učení a studium komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) EGS Evropa a svět nás zajímá - buduje si pozitivní vztah k jinakosti - srovnává zvyky a tradice MKV princip sociálního smíru a solidarity - chápe význam angličtiny jako prostředku nadnárodní komunikace a studia
Mluvení ☐ žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného			

Konverzace AJ – 5. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním ☐ žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ☐ žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu ☐ žák rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášán pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální podporu	☐ rozliší známá slova v poslechu ☐ rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně. ☐ reaguje na jednoduché pokyny ☐ napíše svůj rozvrh ☐ popíše svůj den ☐ Žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ☐ žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ☐ vede jednoduchou konverzaci o lidech ☐ ptá se na každodenní činnosti, hovoří o nich	☐ texty a poslechová cvičení učebnice ☐ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ☐ dny v týdnu, čas, předložky ☐ rodina, časové údaje ☐ texty učebnice, časopisy, příběhy, písničky ☐ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou těchto témat: domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, počasí ☐ umí použít základní gramatické jevy ☐ sloveso být, have got, přítomný čas prostý, can	OSV seberegulace a sebeorganizace - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia kreativita - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích kooperace a kompetice - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) EGS Evropa a svět nás zajímá - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky MKV kulturní difference - poznává život v jiných zemích
Mluvení ☐ žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů ☐ žák sdělí jednoduchým způsobem	☐ aktivně se zapojí do jednoduché konverzace ☐ sám nebo se spolužákem reprodukuje		

5.10.2 Vyučovací předmět: Sportovní a pohybové hry – I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět sportovní a pohybové hry je vyučován od 1. – 5. ročníku v rámci nabídky povinně volitelných předmětů. Je vyučován jednu vyučovací hodinu týdně. Vychází ze vzdělávacího oboru Tv. Poskytuje žákům hlubší rozvoj motoricky. Obsah předmětu je zaměřen na rozvíjení a zdokonalování pohybových dovedností. Žák by měl být pohybově všestranný a v rámci svých možností rozvíjet individuálně pohybové nadání. Své pohybové dovednosti by měl umět aplikovat v rámci různých sportovních her (vybíjená, kopaná, házená, košíková...). Pravidelný všestranný pohyb při hodinách kladně působí na zdravý vývoj organismu žáka. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu sportovní a pohybové hry má komplexně navazující charakter, který se tematicky prolíná se vzdělávacím obsahem předmětu Tv. Předmět Sportovní a pohybové hry rozvíjí všechny klíčové kompetence žáků. Jeho náplní jsou míčové hry, základy gymnastiky, atletika, posilování a relaxační cvičení.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu sportovní a pohybové hry jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a učíme je dávat do obecných souvislostí
- ✓ učíme žáky vyhledávat a třídit informace samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- ✓ vedeme je k chápání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

Kompetence k řešení problémů

- ✓ vedeme žáky k samostatnému řešení problému na základě získaných dovedností
- ✓ snažíme se u žáků o pochopení významu kontroly dosažených výsledků
- ✓ vybízíme žáky k uvědomění si, že problém může mít více správných řešení

Kompetence komunikativní

- ✓ podporujeme žáky k vyjadřování svého názoru a naslouchání názorům druhých
- ✓ vedeme je ke komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- ✓ vybízíme žáky k otevřené diskusi k podpoře zdravých životních návyků

Kompetence sociální a personální

- ✓ učíme žáky spolupracovat uvnitř kolektivu
- ✓ samostatným řešením přiměřených úkolů umožňujeme dosažení pocitů sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- ✓ vedeme žáky ke schopnosti poskytnutí první pomoci v rámci svých možností a zodpovědnému chování v krizových situacích
- ✓ vedeme žáky k dodržování pravidel zdravého životního stylu
- ✓ vybízíme žáky k respektování individuality každého člověka

Kompetence pracovní

- ✓ umožňujeme přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učíme je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- ✓ vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

SPORTOVNÍ A POHYBOVÉ HRY 1. – 3. ročník		SPORTOVNÍ A POHYBOVÉ HRY 4. – 5. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
☐ chápe, že pohyb je vhodný pro zdraví ☐ uvědomuje si své pohybové přednosti a nedostatky ☐ zvládá přípravné cviky před pohybovou činností, cviky na uklidnění po zátěži ☐ seznamuje se s průpravnými, kompenzačními, relaxačními a jinými cvičeními ☐ zná zásady správného držení těla ☐ dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru a umýt se ☐ umí ošetřit drobná poranění a přivolat pomoc ☐ uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet ☐ ví, že hra přináší radost a příjemné	význam pohybu pro zdraví ☐ pohybový režim žáků ☐ délka a intenzita pohybu příprava organismu ☐ příprava před pohybovou zátěží ☐ uklidnění po zátěži ☐ napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti ☐ správné držení těla, zvedání zátěže ☐ průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti a síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při SH ☐ hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí ☐ vhodné oblečení a obutí pro pohybové činnosti bezpečnost při pohybových činnostech ☐ organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ☐ bezpečnost v šatnách a umývárkách ☐ bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek ☐ první pomoc v podmínkách TV pohybové hry ☐ zaměření s různým náčiním	☐ pohyblivosti, koordinace pohybu ☐ používá základní techniku pohybu na bruslích, hry na sněhu ☐ zvládá pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity ☐ využívá netradičního náčiní při cvičení, při pohybové tvořivosti	význam pohybu pro zdraví ☐ pohybový režim žáků ☐ délka a intenzita pohybu příprava organismu ☐ příprava před pohybovou činností ☐ uklidnění po zátěži ☐ napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti ☐ správné držení těla, správné zvedání zátěže ☐ průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, hygiena při SH ☐ hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí ☐ vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech ☐ organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ☐ bezpečnost v šatnách a umývárkách ☐ bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek ☐ první pomoc v podmínkách SPH průpravné úpoly ☐ přetahy a přetlaky bruslení ☐ podle zimních podmínek

zážitky ☐ zná některé pohybové hry a je schopný je hrát se spolužáky i mimo TV ☐ uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit ☐ uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s hudbou, rytmem, příběhem, představou, zkušeností			pohybové hry ☐ s různým zaměřením ☐ netradiční pohybové hry a aktivity ☐ využití hraček a netradičního náčiní při cvičení ☐ pohybová tvořivost
☐ ví, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, která napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly ☐ zná alespoň pasivně základní pojmy osvojovacích cviků a dovede pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní ☐ dokáže zpevnit tělo ☐ umí kotoul, prosté skoky snožmo z trampolínky ☐ zvládá základy gymnastického odrazu	základy gymnastiky ☐ průpravná cvičení ☐ akrobacie ☐ cvičení s náčiním a na nářadí	☐ zná základní pojmy – základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, názvy používaného nářadí a náčiní ☐ zvládá kotoul vpřed, vzad, průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu	základy gymnastiky ☐ průpravná cvičení ☐ akrobacie ☐ cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
☐ ví, že cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem či zpěvem přináší radost ☐ umí pojmenovat základní postoje, pohyby, kroky, tance ☐ zvládá základní estetické držení těla ☐ umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost pohybem	rytmické a kondiční cvičení pro děti ☐ kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem ☐ základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem ☐ jednoduché tance	☐ zvládá cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu ☐ orientuje se v základních lidových tancích	rytmické a kondiční formy cvičení pro děti ☐ kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem ☐ základy estetického pohybu ☐ vyjádření melodie a rytmu pohybem ☐ jednoduché tance

☐ ví, že běhy, skoky a hody jsou nejvhodnějšími přirozenými činnostmi, které všestranně ovlivňují organismus žáka ☐ zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, dovede pojmenovat základní atletické disciplíny ☐ zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem ☐ zná základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje	základy atletiky ☐ rychlý běh ☐ motivovaný vytrvalý běh ☐ skok do dálky ☐ hod míčkem	☐ orientuje se v základní technice běhů, skoků, hodů ☐ zvládá běžeckou abecedu, rychlý běh na 60 m, vytrvalý běh na 10 minut ☐ ovládá skok do dálky s rozběhem ☐ spojuje hod míčkem s rozběhem	základy atletiky ☐ rychlý běh ☐ motivovaný rychlý běh ☐ skok do dálky nebo do výšky ☐ hod míčkem
☐ zná základní pojmy označující náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště a nejznámější sportovní hry ☐ zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti ☐ chápe činnosti s míčem	základy sportovních her ☐ manipulace s míčem či jiným náčiním ☐ spolupráce ve hře ☐ průpravné hry, utkání	☐ ovládá manipulaci s míčem – jednoruč, obouruč, přihrávky, střelbu na koš ☐ spolupracuje ve hře ☐ zná pravidla sportovních her – vybíjená, kopaná	základy sportovních her ☐ manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti ☐ herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry ☐ utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
☐ používá základní tělocvičné názvosloví ☐ reaguje na tělocvičné povely ☐ zná základní pojmy označující tělocvičné náčiní ☐ podřizuje se organizaci při TV ☐ zná a chová se podle pravidel fair play,	komunikace v TV ☐ základní tělocvičné názvosloví ☐ smluvené povely, signály organizace při TV ☐ základní organizace prostoru zásady jednání a chování ☐ fair play ☐ olympijské ideály, symboly	☐ používá základní tělocvičné názvosloví ☐ reaguje na tělocvičné povely ☐ zná základní pojmy označující tělocvičné náčiní ☐ podřizuje se organizaci při TV ☐ zná a chová se podle pravidel fair play,	komunikace v TV ☐ základní tělocvičné názvosloví ☐ smluvené povely, signály organizace při TV ☐ základní organizace prostoru zásady jednání a chování ☐ fair play ☐ olympijské ideály, symboly

☐ ovládá pravidla her a dodržuje je ☐ zná základní pomůcky pro měření sportovních výkonů	pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností ☐ hry, závody, soutěže měření a posuzování pohybových dovedností	☐ ovládá pravidla her a dodržuje je ☐ zná základní pomůcky pro měření sportovních výkonů	pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností ☐ hry, závody, soutěže měření a posuzování pohybových dovedností

5.10.3 Vyučovací předmět: Seminář z matematiky II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět seminář z matematiky je vyučován od 6. – 9. ročníku jednu hodinu týdně v rámci nabídky povinně volitelných předmětů. Vychází ze vzdělávacího oboru matematika a její aplikace. Nadaným žákům poskytuje hlubší matematické vědomosti a dovednosti potřebné pro další studium na střední škole, pro orientaci v praktickém životě i pro úspěšné uplatnění ve většině oborů, motivuje je k dalšímu studiu matematických oborů na střední a vysoké škole. Žákům méně nadaným umožňuje důkladné procvičení učiva předmětu matematika.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu seminář z matematiky jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání – připravujeme je na celoživotní učení
- ✓ ve výuce rozvíjíme intelektuální schopnost žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku
- ✓ rozvíjíme kombinatorické a logické myšlení

Kompetence k řešení problémů

- ✓ podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- ✓ vedeme žáky k provádění rozboru problémové úlohy, návrhu plánu řešení a vyhodnocení řešení
- ✓ na modelových příkladech učíme žáky používat správný algoritmus řešení problémů
- ✓ podporujeme žáky při řešení problému netradičními způsoby

Kompetence komunikativní

- ✓ vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- ✓ učíme žáky využívat při komunikaci internet, odbornou literaturu a jiné komunikační zdroje

Kompetence sociální a personální

- ✓ podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- ✓ učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu

Kompetence občanské

- ✓ respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- ✓ vedeme žáky k utváření přátelské otevřené atmosféry ve třídě

Kompetence pracovní

- ✓ důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel
- ✓ chválíme kvalitně odvedenou práci

SEMINÁŘ Z MATEMATIKY – 6. – 7. ročník		SEMINÁŘ Z MATEMATIKY – 8. – 9. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
☐ zaokrouhlí desetinné číslo s danou přesností ☐ sčítá, odčítá desetinná čísla ☐ násobí desetinná čísla ☐ dělí desetinná čísla číslem přirozeným i číslem desetinným ☐ rozloží číslo na součin prvočísel ☐ určí podle znaků dělitelnosti, čím je číslo dělitelné ☐ určí nejmenší společný násobek (n) a největší společný dělitel (D) ☐ řeší slovní úlohy s využitím n a D	desetinná čísla ☐ početní operace s desetinnými čísly dělitelnost přirozených čísel ☐ rozklad čísla na součin prvočísel ☐ nejmenší společný násobek ☐ největší společný dělitel ☐ kritéria dělitelnosti (2,3,4,5,6,8,10,25,100)	☐ určí druhou mocninu reálných čísel a druhou odmocninu nezáporných reálných čísel ☐ užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ☐ vysvětlí pojem číselný výraz a určí jeho hodnotu ☐ provádí početní operace s výrazy s proměnnou ☐ dokáže do výrazu za proměnnou dosadit dané číslo ☐ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	mocniny a odmocniny ☐ pomocí matematických tabulek a kalkulačky ☐ druhá mocnina a její vlastnosti ☐ druhá odmocnina a její vlastnosti ☐ určení druhé mocniny a odmocniny výrazy ☐ číselný výraz ☐ určování hodnot číselného výrazu ☐ výrazy s proměnnými ☐ pravidla pro sčítání, odčítání, násobení výrazů s proměnnou ☐ dosazování do výrazu konkrétních čísel za proměnnou ☐ zápis slovního textu pomocí výrazu
☐ narýsuje úhel dané velikosti, změří velikost úhlu úhломěrem ☐ sestrojí dvojice vedlejších a vrcholových úhlů a popíše jejich vlastnosti ☐ sečte a odečte dvojice úhlů početně i graficky ☐ sestrojí obraz daného geometrického útvaru v osově souměrnosti, určí osu souměrnosti ☐ vypočítá povrch a objem kvádru, krychle dosazením do vzorce	úhel ☐ úhel a jeho velikost ☐ rýsování úhlů úhel vedlejší a vrcholový ☐ sčítání, odčítání úhlů (početní i grafické) konstrukční úlohy ☐ osa úsečky, osa úhlu ☐ osová souměrnost prostorové útvary ☐ kvádr, krychle	☐ provádí početní operace s mnohočleny ☐ provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců $a - b^2$, $a^2 - b^2$ ☐ provádí úpravu mnohočlenů vytýkáním ☐ dokáže řešit lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav ☐ provádí zkoušku správnosti svého	mnohočleny ☐ jednočlen, dvojčlen, mnohočlen ☐ sčítání, odčítání mnohočlenů, násobení mnohočlenu jednočlenem, násobení mnohočlenu mnohočlenem ☐ vzorce $a - b^2$, $a^2 - b^2$ a jejich užití ☐ úprava mnohočlenu vytýkáním rovnice ☐ lineární rovnice ☐ ekvivalentní úpravy lineárních rovnic

		řešení ☐ řeší jednoduché problémy z praxe pomocí lineárních rovnic	zkouška správnosti výpočtu
☐ vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné, uvede příklady ☐ znázorní celé číslo na číselné ose ☐ porovná celá čísla pomocí znamének nerovnosti ☐ určí číslo opačné ☐ sčítá a odčítá celá čísla ☐ násobí a dělí celá čísla ☐ určí absolutní hodnotu čísla ☐ vysvětlí vztah zlomku a desetinného čísla ☐ převede zlomek na desetinné číslo a naopak ☐ graficky znázorní zlomek ☐ znázorní zlomek na číselné ose ☐ převede smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky na smíšená čísla ☐ rozšíří a zkrátí zlomek ☐ porovná zlomek podle velikosti ☐ sčítá a odečítá zlomky se stejným jmenovatelem ☐ sčítá a odečítá zlomky s různým jmenovatelem ☐ násobí a dělí zlomky ☐ provádí početní operace v oboru racionálních čísel ☐ objasní pojmy poměr a postupný poměr ☐ provádí jednoduché úpravy poměru pomocí krácení a rozšiřování	celá čísla ☐ číselná osa ☐ čísla celá – kladná, záporná, nula ☐ uspořádání celých čísel na číselné ose ☐ absolutní hodnota čísla ☐ čísla navzájem opačná ☐ sčítání a odčítání celých čísel ☐ násobení a dělení celých čísel zlomky a racionální čísla ☐ převrácené číslo ☐ pojem zlomku, zápis desetinného zlomku ☐ celek a část ☐ vyjádření části celku pomocí zlomku ☐ převádění zlomku na desetinná čísla a naopak ☐ smíšené číslo ☐ převádění smíšeného čísla na zlomek a nepravý zlomek na smíšené číslo ☐ rozšiřování a krácení zlomků ☐ sčítání a odčítání zlomků ☐ násobení a dělení zlomků ☐ složený zlomek ☐ pojem racionální číslo ☐ obor racionálních čísel	☐ vysvětlí pojem odvěsny, přepona v pravoúhlém trojúhelníku, Pythagorova věta ☐ provádí výpočty délek stran trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty a užívá ji v příkladech z praxe ☐ účelně užívá matematické tabulky a kalkulátor ☐ odhadne a vypočítá obsah a obvod ☐ řeší slovní úlohy vedoucí k užití obvodu a obsahu kruhu, délky kružnice ☐ odhaduje a vypočítá objem a povrch válce ☐ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakterizaci útvaru a k řešení polohových a nepolohových úloh ☐ sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky	metrické vlastnosti v rovině ☐ základní pojmy v pravoúhlém trojúhelníku – odvěsny, přepona. ☐ Pythagorova věta a její důkaz ☐ příklady z praxe řešené pomocí Pythagorovy věty kruh, kružnice ☐ slovní úlohy z praxe vedoucí k užití S a o kruhu, délky kružnice válec ☐ řešení slovních úloh z praxe o S a V válce konstrukční úlohy ☐ využití množin všech bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh ☐ konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků ☐ rozbor, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce

☐ vysvětlí pojmy: procento, základ, procentová část, počet procent ☐ vypočítá jedno procento z daného základu ☐ použije algoritmus výpočtu procentové části, základu a počtu procent a vypočítá je ☐ aplikuje základy jednoduchého úrokování ☐ provede rozbor slovní úlohy	procenta ☐ procento, základ, počet procent, procentová část ☐ výpočet procentové části ☐ výpočet počtu procent ☐ výpočet základu ☐ jednoduché úrokování ☐ promile	☐ vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli ☐ určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl ☐ provádí početní operace (+, -, ·, :) s lomenými výrazy	lomené výrazy ☐ obor proměnné ☐ krácení a rozšiřování lomených výrazů ☐ početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) lomených výrazů
☐ rozliší přímou a nepřímou úměrnost ☐ řeší slovní úlohy s využitím trojčlenky	funkce ☐ přímá úměrnost ☐ nepřímá úměrnost ☐ trojčlenka	☐ vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli ☐ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav v oboru R ☐ provede zkoušku řešení	lineární rovnice ☐ řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli ☐ slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic soustava dvou rovnic se dvěma neznámými ☐ řešení soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací a dosazovací ☐ slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými
☐ určí vlastnosti útvarů ve středové souměrnosti ☐ sestrojí obraz daného geometrického útvaru ve středové souměrnosti ☐ určí střed souměrnosti ☐ dodržuje zásady správného rýsování	konstrukční úlohy ☐ středová souměrnost ☐ středově souměrný útvar	☐ analyzuje tělesa a jejich vlastnosti, vypočítává jejich objem a povrch, sestrojuje jejich sítě	stereometrie ☐ síť jehlanu, výpočet objemu a povrchu jehlanu ☐ výpočet objemu a povrchu kužele ☐ výpočet povrchu a objemu koule

Rozšiřující učivo		Rozšiřující učivo	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
☐ rozezná číslo zapsané ve dvojkové, trojkové a desítkové soustavě ☐ vysvětlí, kde se v praxi používá číslo zapsané ve dvojkové soustavě ☐ převede číslo z dvojkové do desítkové soustavy a naopak ☐ převede číslo z trojkové do desítkové soustavy a naopak	číselná soustava ☐ desítková soustava ☐ dvojková soustava ☐ trojková soustava ☐ převádění čísla do jiné soustavy	☐ uvede rozdíl mezi výrokem a hypotézou ☐ určí, kdy je výrok pravdivý a nepravdivý ☐ zneguje výrok ☐ spojuje výroky pomocí logických spojek ☐ určí, zda složený výrok je vždy pravdivý bez ohledu na pravdivost nebo nepravdivost jednotlivých spojených výroků (tautologie)	výrokový kalkul ☐ hypotéza, výrok ☐ negace výroku, spojování výroků ☐ logické spojky (disjunkce, konjunkce, implikace, ekvivalence) ☐ tabulka pravdivostních hodnot ☐ tautologie
☐ vysvětlí pojem zlatý řez, uvede význam ☐ použije princip zlatého řezu při konstrukci pravidelného pětiúhelníku a desetiúhelníku ☐ uvede vlastnosti pravidelného pětiúhelníku a desetiúhelníku	mnohoúhelníky ☐ zlatý řez ☐ pětiúhelník (vlastnosti, obvod, konstrukce) ☐ desetiúhelník (vlastnosti, obvod, konstrukce)	☐ zapíše a přečte nerovnost ☐ uvede a zapíše čísla, která vyjadřují pravdivost zápisu ☐ zapíše řešení nerovnice množinově nebo pomocí intervalu v daném oboru pravdivosti	nerovnice ☐ nerovnice a její řešení ☐ intervaly ☐ vyjádření nerovnosti intervalem ☐ soustava dvou nerovnic
☐ sestrojí střední příčku trojúhelníku ☐ při řešení složitějších konstrukcí trojúhelníku využívá známé údaje a známé vlastnosti trojúhelníku (jeho části)	trojúhelníky ☐ střední příčky ☐ složitější konstrukce trojúhelníků	☐ na základě znalosti Pascalova trojúhelníku určí kombinační čísla, která se nacházejí před součinem proměnných, následně pomocí algoritmu snižování řádu první mocniny dané proměnné odvodí rozklad mnohočlenů	výrazy ☐ Pascalův trojúhelník ☐ vzorce $(a + b)^3$, $(a + b)^4$, $(a + b)^5$ ☐ vzorce $(a - b)^3$, $(a - b)^4$, $(a - b)^5$

☐ určí vlastnosti zadaných lineárních zobrazení ☐ sestrojí obrazy geometrických útvarů zadaných lineárních zobrazení ☐ dodržuje zásady správného rýsování ☐ sestrojí obraz vzoru zadaných lineárních zobrazení, určí vlastnosti	lineární zobrazení ☐ posunutí ☐ otočení ☐ stejnolehlost ☐ skládání lineárních zobrazení	☐ zapíše kombinace a doplňkové kombinace až pětiprvkové množiny ☐ určí graficky a výpočtem počet dvouprvkových kombinací dané množiny ☐ přečte, zapíše dané kombinační číslo a uveďte jeho význam ☐ určí hodnotu kombinačního čísla ☐ pomocí tabulky kombinačních čísel určí počet k-prvkových kombinací v n-prvkové množině ☐ vyřeší jednoduché slovní úlohy kombinačního charakteru ☐ vyřeší jednoduché kombinační úlohy geometrické ☐ vysvětlí pojem pravděpodobnost, uveďte praktický význam ☐ v modelových případech určí, zda daný jev je náhodný, jistý či nemožný ☐ vypočítá pravděpodobnost daného jevu ☐ vyřeší praktické úlohy na pravděpodobnost	základy kombinatoriky ☐ kombinace ☐ doplňková a dvouprvková ☐ kombinace, počet kombinací, k-prvkové kombinace ☐ kombinační tabulka (tabulka, zápis) ☐ Pascalova tabulka ☐ geometrické úlohy kombinačního charakteru ☐ kombinatorika a pravděpodobnost ☐ výpočet pravděpodobnosti – jev náhodný, jistý, nemožný ☐ četnost jevu ☐ průnik a sjednocení jevů ☐ praktické úlohy na pravděpodobnost
☐ použije algoritmu výpočtu procentové části, počtu procent a základu při řešení úloh s dvojnásobkem ☐ aplikuje tyto algoritmy při řešení úloh z finanční matematiky (jednoduché úrokování, daň z příjmu) ☐ znázorní počet procent různými	procenta ☐ slovní úlohy s dvojnásobkem ☐ náročnější úlohy z praxe ☐ znázornění procent pomocí	☐ vysvětlí pojem kvadratická rovnice ☐ rozliší kvadratický, lineární a absolutní člen ☐ vyjádří danou kvadratickou funkci tabulkou, rovnicí, grafem ☐ stanoví u kvadratické funkce definiční obor a obor hodnot ☐ sestrojí graf kvadratické funkce ☐ určí souřadnice vrcholu pomocí	funkce kvadratická ☐ kvadratická funkce $y = ax^2 + bx + c$, její graf ☐ určení průsečíků s osami a typy kvadratické funkce $y = ax^2 + bx + c$ souřadnic vrcholu paraboly ☐ kvadratická rovnice

☐ druhy diagramů ☐ provede kontrolu reálnosti získaných výsledků ☐ vyřeší náročnější slovní úlohy s využitím znalostí o procentech	diagramů	☐ rozkladu na čtverec ☐ určí, zda daná funkce je rostoucí nebo klesající ☐ určí výpočtem kořeny kvadratické rovnice	☐ kořeny kvadratické rovnice ☐ řešení kvadratické rovnice

5.10.4 Vyučovací předmět: Seminář z českého jazyka II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět seminář z českého jazyka je vyučován od 6. – 9. ročníku v rámci nabídky povinně volitelných předmětů. Je vyučován po jednotlivých ročnících 1 vyučovací hodinu týdně. Vychází ze vzdělávacího oboru Jazyk a jazykové vyučování a poskytuje žákům hlubší vědomost i a dovednosti v daném oboru potřebné pro další studium na střední škole, pro orientaci v praktickém životě i pro úspěšné uplatnění ve většině oborů. Motivuje žáky jazykově nadané a talentované a současně nabízí další hodiny jazykové výuky žákům, u kterých se projevují problémy související s vývojovými poruchami učení hraničního charakteru.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Seminář z českého jazyka má komplexně navazující charakter, který se tematicky prolíná se vzdělávacím obsahem předmětu Český jazyk a literatura. Tento obsah není rozdělen na tematické okruhy.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu seminář z českého jazyka jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání – připravujeme je na celoživotní učení
- ✓ ve výuce rozvíjíme intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, schopnost abstrakce, logického úsudku, systematického řazení informací
- ✓ umožňujeme aplikaci naučených pravidel, jejich vzájemné propojování

Kompetence k řešení problémů

- ✓ podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- ✓ nabízíme možnosti nalézt chyby a navrhnout řešení
- ✓ umožňujeme volit netradiční způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní

- ✓ vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- ✓ nabízíme další příležitosti porozumět literárnímu i gramatickému učivu, rozvíjet schopnosti správně formulovat své myšlenky
- ✓ učíme žáky využívat při ***komunikaci odbornou literaturu, internet a jiné komunikační zdroje***

Kompetence sociální a personální

- ✓ podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- ✓ učíme žáky kriticky zhodnotit práci svoji, celého týmu i osobní podíl na týmových výsledcích

Kompetence občanské

- ✓ respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- ✓ vedeme žáky ke spoluvytváření přátelské, otevřené a tvůrčí atmosféry v pracovním týmu
- ✓ podporujeme v žácích potřebu kultivovaného osobního projevu, celoživotního zájmu o literaturu

Kompetence pracovní

- ✓ vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel
- ✓ oceňujeme kvalitní práci, zodpovědný přístup

SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA – 6. ročník		SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA – 7. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
☐ rozezná spisovný jazyk a obecnou češtinu ☐ porozumí písemným i ústním formám dialektů ☐ vysvětlí jejich vývoj a uplatnění ☐ vhodně a přiměřeně situaci užívá v písemném i ústním projevu ☐ spisovný jazyk a obecnou češtinu ☐ zhodnotí literární text z hlediska příslušnosti k útvaru národního jazyka	jazyk a jeho útvary ☐ útvary národního jazyka	☐ vytváří skupiny synonym, posoudí jejich možnosti uplatnění s ohledem na situaci ☐ s pomocí slovníků vyhledá a vysvětlí běžně užívané termíny ☐ v literárních textech najde a objasní používaná sousloví, rčení, fráze ☐ porovná slovní zásobu s ohledem na dobu vzniku textu, zdůvodní vývojové tendence	význam slova ☐ slova jednoznačná a mnohoznačná ☐ synonyma ☐ odborné názvy ☐ sousloví, rčení, fráze slovní zásoba ☐ vývoj slovní zásoby
☐ v textu spisovně vyslovuje slova domácí i běžné cizí výrazy, porozumí jim ☐ uplatní synonyma ☐ výrazně přečte/přednese vhodný literární text	zvuková stránka jazyka ☐ spisovná výslovnost ☐ přízvuk slovní, větná melodie, důraz	☐ objasní literární užití hovorových tvarů sloves ☐ ve vlastních textech uplatní slova citově zabarvená a neutrální a posoudí jejich příslušnost ke slovnímu druhu	tvarosloví ☐ slova ohebná ☐ slova neohebná

☐ vyhledá pravopisné jevy v konkrétních textech (literatura krásná i naučná, publicistika, internet) ☐ opraví případné chyby se zdůvodněním ☐ zhodnotí konkrétní literární text po stránce obsahové i v souvislosti se skladbou ☐ posoudí autorský záměr ve větné stavbě a stavbě textové	pravopis tvarosloví skladba ☐ stavba větná ☐ stavba textová	☐ rozezná nejčastější nepravidelnosti ve stavbě větné i textové a vysvětlí důvody jejich užití v konkrétních situacích ☐ v textech krásné i odborné literatury vyhledá a posoudí slohové útvary ☐ porovná vhodnost užití popisu či líčení ☐ dovede vybrat nejdůležitější myšlenky zvoleného textu ☐ zvolí vhodnou literární postavu a vyhledá její charakteristiku ☐ na základě filmového zpracování konkrétního literárního díla porovná vlastní představu o hrdinovi ☐ s výběrem režiséra ☐ vytvoří pozvánky na vybranou akci v průběhu školního roku	skladba ☐ stavba větná ☐ stavba textová sloh kommunikace
☐ vytváří vlastní literární texty tematicky zaměřené ☐ posoudí vhodné použití slohového útvaru (vypravování, popis...) ☐ využívá literaturu i další informační zdroje k získávání nových poznatků ☐ vhodně komunikuje slovem i písmem	sloh, komunikace, literatura	☐ rámcově se orientuje v literárních žánrech a stylech ☐ poznává významné osobnosti české a světové literatury ☐ porovná jejich styl, obsahové zaměření tvorby ☐ pokusí se o vlastní literární tvorbu ☐ dovede kriticky zhodnotit literární tvorbu svých spolužáků i přijmout kritiku tvorby vlastní	literatura

SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA – 8. ročník		SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA – 9. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
☐ posoudí historický vývoj českého jazyka v souvislosti s celoevropským vývojem ☐ na konkrétních textech doloží příbuznost jednotlivých slovanských jazyků, vysvětlí historické souvislosti tohoto jevu ☐ pokusí se o překlad vybraného textu ze slovenštiny, porovná odlišnosti ☐ rozbořem vhodného textu stanoví hlavní znaky jednotlivých nářečí ☐ odhadne vývojové tendence tohoto útvaru národního jazyka	jazyk ☐ útvary českého jazyka ☐ čeština jako jeden ze slovanských jazyků	☐ určí shodné vývojové znaky češtiny a příbuzných slovanských jazyků ☐ rozpozná typy písma (latinka/azbuka) ☐ posoudí důvody jejich užití ☐ na základě srovnání se pokusí o vystižení hlavních myšlenek textu příbuzných slovanských jazyků ☐ rozliší texty pocházející z různých vývojových období spisovné češtiny ☐ porovná vývoj slovní zásoby a mluvnické stavby ☐ v textu vyhledá slova zastaralá a zdůvodní jejich užití v současné literární tvorbě ☐ neznámé výrazy objasní s pomocí dalších informačních zdrojů	jazyk ☐ čeština jako jeden ze slovanských jazyků ☐ vývoj českého jazyka
☐ porovná slovní zásobu vybraných autorů ☐ dle svých jazykových schopností se pokusí o překlad z cizího jazyka a porovná ho s dílem překladatele ☐ porovná překlady téhož cizího autora do češtiny, zohlední dobu vzniku a další okolnosti ☐ vysvětlí na zvolené ukázce	slovní zásoba tvarosloví	☐ zjistí výslovnost a pravopis nejčastěji užívaných slov přejatých a ověří dodržování této normy v různých typech publikací ☐ sleduje dodržování správné výslovnosti v médiích, ☐ společně ostatními zhodnotí zhotovenou nahrávku ☐ zaznamenaná frekvenci užívání slov	slovní zásoba ☐ slova přejatá tvarosloví ☐ skloňování cizích jmen obecných a

literárního textu užití sloves dokonavých a nedokonavých ☐ zaznamená vidové rozdíly ☐ i u některých podstatných a přídavných jmen ☐ povšimne si zvláštnosti v uplatnění slovesné osoby a čísla ☐ porovná možnosti češtiny z dalšími jazyky (angličtinou)		cizího původu v publicistice, porovná současný stav se staršími texty ☐ zdůvodní vývojové tendence ☐ sleduje média – pracuje se zhotovenou nahrávkou ☐ v textu rozpozná přechodníky, snaží se najít vhodné ekvivalenty ☐ posoudí jejich uplatnění v současném jazyce i jejich používání z hlediska autorova záměru	vlastních ☐ přechodníky
☐ stavba větná ☐ stavba textová ☐ zhodnotí možnosti užití vět jednočlenných, dvojčlenných i větných ekvivalentů v různých typech textů ☐ zhotoví neozvučenou nahrávku sportovního utkání a doplní ji vlastním komentářem ☐ pozoruje významový rozdíl různých forem záporu, určí vhodnost jejich užití dle situace	skladba	☐ porovná z hlediska stavby písemný a ústní projev ☐ vyhledá a rozpozná zvláštnosti větné stavby ☐ posoudí jejich frekvenci a uplatnění ve stylu uměleckém ☐ na základě svých jazykových znalostí porovná větnou stavbu češtiny a dalších jazyků ☐ vyhledá další jazykové prostředky v textu (prostředky návaznosti, předměty řeči..) a zhodnotí jejich význam	skladba ☐ stavba větná ☐ stavba textová
☐ na základě získaných poznatků sestaví výklad na zvolené téma, použije různé informační zdroje ☐ projekt prezentuje ☐ zapojí se do diskuze se svými spolužáky ☐ rozpozná výhody týmové práce,	sloh, komunikace	☐ vypracuje zvolený publicistický útvar ☐ objektivně posoudí literární tvorbu svých spolužáků ☐ pokusí se uplatnit vlastní tvorbu v místním tisku ☐ řídí diskuzi na vybrané téma,	sloh, komunikace

objektivně posoudí svoji roli ve skupině		☐ zapojuje se do ní ☐ připraví proslov do školního rozhlasu	
☐ poznává nejdůležitější vývojová období světové literatury, hlavní představitele ☐ rozpozná literární žánry, styly ☐ posoudí kontinuitu vývoje literatury s historickými událostmi ☐ chápe literární tvorbu jako odraz doby, prostředek vyjádření autorova pohledu na skutečnost ☐ pokusí se o zpracování zvoleného literárního textu formou filmového scénáře ☐ se spolužáky připraví dramaturgii tohoto textu ☐ natočí se spolužáky krátký výstup	literatura	☐ orientuje se v nejdůležitějších etapách světové i naší literatury, rozpozná hlavní rysy tvorby významných představitelů těchto období ☐ rozliší literaturu hodnotnou a konzumní ☐ srovná tematicky blízkou tvorbu různých autorů ☐ vyhledá společné a rozdílné prvky ☐ pokusí se stanovit hlavní vývojové linie současné světové i české literární tvorby ☐ seznámí spolužáky s vlastními čtenářskými prožitky ☐ zapojí se do diskuze	literatura

5.10.5 Vyučovací předmět: Technické činnosti – II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Povinně volitelný předmět technické činnosti je určen všem žákům (chlapcům i dívkám), je vyučován od 6. do 9. ročníku jednu hodinu týdně. Ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce obsahuje:

Práce s technickými materiály

Design a konstruování

Vyučovací předmět technické činnosti vede žáky k osvojení základních pracovních dovedností, k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě. Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Koncepce vyučovacího předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou. Výuka je doplněna projekty a exkurzemi.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu vedou k utváření klíčových kompetencí.

Na úrovni předmětu technické činnosti jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ předkládáme k zhotovení žákům takové výrobky, které propojují poznatky z různých oblastí a na základě toho si žáci vytváří úplný pohled na svět

Kompetence k řešení problémů

- ✓ umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce
- ✓ podporujeme rozvoj kreativity a samostatnosti při řešení úkolů

Kompetence komunikativní

- ✓ předkládáme úkoly vhodné ke kooperaci se spolužáky
- ✓ zadáváním krátkodobých projektů vedoucích k využití komunikačních a informačních technologií

Kompetence sociální a personální

- ✓ řešením reálných problémů a situací se snažíme o porozumění práci a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci.
- ✓ hodnocením práce spolužáků vytváříme prostředí k diskusi, k formulaci vlastních názorů a přijímání a toleranci názorů a myšlenek druhých

Kompetence občanské

- ✓ praktickým užíváním různých materiálů vedeme k pochopení základních souvislostí a rozhodování v zájmu ochrany přírody

Kompetence pracovní

- ✓ předkládáním přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů
- ✓ praktickým cvičením vedeme k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- ✓ při praktických cvičeních dbáme na dodržování technologické kázně a uplatňování zásad hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a k poskytnutí první pomoci
- ✓ pořádáním exkurzí orientujeme žáky v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

TECHNICKÉ ČINNOSTI – 6. – 7. ročník		TECHNICKÉ ČINNOSTI – 8. – 9. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
☐ používá správné druhy čar pro obrys výrobku, pomocné čáry a osy ☐ technický výkres popisuje technickým písmem ☐ zobrazí krychli, kvádr, jehlan, kužel v pravouhlém promítání ☐ okótuje základní rozměry výše uvedených těles ☐ zhotoví jednoduchý technický výkres ☐ orientuje se v základním rozdělení materiálů ☐ rozliší fyzikální, chemické a technologické vlastnosti materiálů a uvede příklady ☐ stručně vysvětlí výrobu železa a uvede příklady využití v praxi ☐ uvede příklady praktického využití dřeva ☐ rozliší a pojmenuje nářadí pro ruční opracování kovů a dřeva ☐ dodržuje bezpečnost práce s ručním nářadím ☐ ručně obrábí materiál s dodržáním technologického postupu	technické výkresy ☐ druhy čar, technické písmo ☐ skladba technického výkresu (popisové pole, rám technického výkresu, měřítko zobrazení) ☐ zobrazování těles pomocí pravouhlého promítání (nárys, bokorys, půdorys) ☐ kótování základních rozměrů součástí vlastnosti technických materiálů ☐ základní rozdělení materiálů – kovy, nekovy ☐ fyzikální, chemické, technologické vlastnosti dřeva, kovů ☐ výroba železa, těžba dřeva ☐ využití v praxi kovů a dřeva pracovní pomůcky, nástroje a nářadí pro ruční opracování ☐ nářadí pro ruční opracování dřeva ☐ nářadí pro ruční opracování kovů jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce, důležité technologické vlastnosti ☐ bezpečnost práce při práci s nářadím pro ruční opracování dřeva, kovů ☐ orýsování výrobku na daný materiál (dřevo, kov) ☐ ruční obrábění materiálů	☐ používá správné druhy čar pro obrys výrobku, pomocné čáry a osy ☐ technický výkres popisuje technickým písmem ☐ zobrazí složitější tělesa v pravouhlém promítání ☐ okótuje základní rozměry zobrazených těles ☐ zhotoví technický výkres ☐ vysvětlí základní rozdíl mezi termoplasty a termosety a uvede praktické využití ☐ objasní pojem kompozitní materiál a uvede příklady praktického využití ☐ dodržuje bezpečnost práce s ručním nářadím ☐ ručně obrábí plasty s dodržáním technologického postupu ☐ navrhne, sestaví a demontuje model stroje pomocí stavebnice Merkur ☐ navrhne a sestaví funkční model rakety ☐ zapojí elektrický obvod	technické výkresy ☐ druhy čar, technické písmo ☐ skladba technického výkresu (popisové pole, rám technického výkresu, měřítko zobrazení) ☐ zobrazování těles pomocí pravouhlého promítání (nárys, bokorys, půdorys) ☐ kótování součástí vlastnosti technických materiálů ☐ fyzikální, chemické, technologické vlastnosti plastů a kompozitů ☐ druhy plastů (termoplasty, termosety) ☐ využití plastů a kompozitů v praxi jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce, důležité technologické vlastnosti ☐ bezpečnost práce při práci s nářadím pro ruční opraccování ☐ opracování plastů ☐ orýsování výrobku na daný materiál ☐ ruční obrábění materiálů sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž ☐ konstrukce modelů pomocí stavebnice Merkur ☐ zapojení elektrických obvodů vyskytujících se v domácnosti (elektrický zvonek, osvětlení

		☐ navrhne, sestaví převod ozubenými koly, vypočítá převodový poměr	☐ schodiště atd.) ☐ návrh jednoduchého strojního zařízení a ověření funkčnosti výpočtem

5.10.6 Vyučovací předmět: Přírodovědný seminář II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodovědný seminář vyučován v 7. 8. a 9. ročníku

Přírodovědný seminář navazuje na vzdělávací oblast Člověk a svět a Člověk a příroda a je zaměřen na prohlubování vědomostí a praktických dovedností získaných v rámci výuky v povinném předmětu. Učivo je rozděleno do přírodopisné, fyzikální, a chemické části.

Přírodopisná část předmětu je zaměřena především na upevnění stávajících vědomostí a dovedností a na jejich další rozvíjení formou laboratorních a seminárních prací. Vyučovací předmět vede žáka k uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjí dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Důraz je kladen především na vlastní žákovskou aktivitu, na objevování, pozorování a vyvozování závěrů. Metody a formy práce jsou zaměřené na skupinové či individuální úkoly prováděné s podporou vyučujícího, zaměřené na pozorování, popis a vyvozování.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních přírodopisných pojmů
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat přírodopisné jevy
- k umění zacházet s mikroskopem, lupou, laboratorní soupravou, atd.
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce v laboratoři a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech

Hodnocení žáka sleduje jeho schopnost plnit zadané úkoly, pracovat s informacemi, aplikovat je v praxi. Opírá se o míru aktivity žáka, odevzdané laboratorní práce a referáty.

Fyzikální část předmětu se soustředí na prohloubení probíraného učiva a jeho rozšíření o praktické dovednosti, zejména formou měření a fyzikálních pokusů se všemi dostupnými vyučovacími pomůckami. Metody a formy práce jsou zaměřené na praktickou individuální práci nebo práci ve dvojicích. Měření bude probíhat v učebně fyziky vybavené rozvodem elektřiny, eventuálně v počítačové učebně.

Chemická část předmětu bude zaměřena na prohlubování probíraného učiva, získání praktických dovedností při práci v laboratoři. Žáci se seznámí s důležitými chemickými reakcemi a jejich přípravami. Žáci získají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami. Dále budou vedeni k ochraně vlastního zdraví i k ochraně přírody s důrazem na environmentální výchovu. Učební předmět přírodovědná praktika má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné oblasti své činnosti. Aby si uvědomili význam uplatnění chemie v budoucnosti a vyvodili si nezbytnost ochrany životního prostředí i vlastního zdraví.

V hodinách se používají tyto formy výuky: výkladové hodiny, praktický nácvik dovedností v chemické laboratoři. Dále práce na školních projektech, samostatná práce žáků s využitím a vyhledáváním různých zdrojů informací a praktické ověřování získaných teoretických znalostí.

Do vzdělávacího předmětu přírodovědný seminář jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu přírodovědný seminář jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- ✓ nabízíme žákům řadu aktivačních metod i tradičních postupů, které jim přiblíží problematiku různých vědních oborů
- ✓ předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů, vedeme je k jejich pravidelnému využívání a hledání souvislostí pro sebe i společnost
- ✓ podporujeme formování komplexního pohledu na přírodní vědy

Kompetence k řešení problémů:

- ✓ podněcujeme k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- ✓ nabádáme žáky k samostatnému pozorování dějů a vlastností látek, provádění experimentů i řešení praktických úkolů, včetně vyhodnocování výsledků svého pozorování, vyvozování závěrů a souvislostí
- ✓ předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování, řešení úkolů a hledání stávajících i objevování nových souvislostí

Kompetence komunikativní:

- ✓ vedeme žáky k týmové práci při řešení obsáhlejších úkolů
- ✓ zdůrazňujeme nutnost komunikace způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální:

- ✓ navozujeme dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňování nejen svého zdraví, ale i zdraví celé zeměkoule
- ✓ vytváříme dostatek příkladů k poznání potřeb a vzájemného respektu všech lidských jedinců, národností i států.

Kompetence občanské:

- ✓ nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností v souvislosti se zdravím a ochranou životního prostředí, a to včetně řešení modelových situací a jejich vlastních zkušeností z běžného života, kdy se jednalo např. o ochranu vod, ovzduší a bezpečnost při práci s různými látkami
- ✓ dostatečně varujeme před zneužíváním tísňových linek (lékařské pomoci, policie, hasiči)
- ✓ vedeme žáky k ocenění pomoci mezi státy vzhledem ke strategickým energetickým zásobám a nutností spolupráce (ropovod, plynovod, elektrifikace, složiště jaderných odpadů).

Kompetence pracovní:

- ✓ nabízíme dostatek možností k nábívu praktických dovedností při zacházení s chemikáliemi, laboratorním náčiním, pomůckami, obsluhou jednoduchých aparatur a přístrojů
- ✓ vedeme k osvojení si dovedností spojených s prováděním jednoduchých pokusů, pozorování či vysvětlování podstaty dějů
- ✓ dáváme možnost prohloubit teoretické znalosti praktickým skládáním stavebnic a modelů, abychom usnadnili pochopení principů jevů.

PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ – fyzikální část – 7. – 9. ročník		PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ – chemická část – . – 9. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
☐ změří různými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa ☐ najde informace, podle nichž dokáže určit rychlost lidí, živočichů, různých dopravních prostředků	měření fyzikálních veličin ☐ měření délky – délková měřidla ☐ měření objemu tělesa – objemová měřidla ☐ měření hmotnosti tělesa – hmotnostní měřidla, měření hmotnosti pevných těles a kapalin ☐ hustota látky – měření hustoty kapalin, hustoměr ☐ měření času – měření času ☐ měření teploty těles - změny objemu pevných, kapalných a plyných těles při zahřívání nebo ochlazování	☐ chová se podle zásad práce v laboratoři ☐ poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři ☐ rozliší a správně použije jednotlivé druhy chemických nádobí a skla	zásady bezpečné práce ☐ ve školní pracovně (laboratoři) i běžném životě první pomoc v laboratoři laboratorní sklo
☐ určí experimentálně i výpočtem přijaté (odevzdané) teplo tělesem $Q = m \cdot c \cdot (t - t_0)$ ☐ vypočítá skupenské teplo tání $L = m \cdot l_t$ ☐ vypočítá skupenské teplo vypařování $L_v = m \cdot l_v$ ☐ je schopen určit, kolik tepla potřebuje těleso na složitější skupenskou přeměň	energie ☐ teplo a jeho jednotka - teplo předané tělesu a jeho souvislost se změnou teploty tělesa, s jeho hmotností a měrnou tepelnou kapacitou látky ☐ teplota tání a skupenské teplo tání ☐ teplota vypařování a skupenské teplo vypařování	☐ aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpouštění látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlení známých situací z běžného života ☐ s pomocí vzorce spočítá příklady na výpočet složení roztoků, připraví roztok daného složení ☐ navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě ☐ sestaví jednoduché aparatury k dělení směsí a provede jejich oddělení	směsi ☐ směsi různorodé, stejnorodé (roztoky) ☐ složení roztoků – hmotnostní zlomek, koncentrace ☐ příprava roztoků daného složení ☐ vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku ☐ oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)

☐ sestaví jednoduchý i rozvětvený	elektromagnetické jevy ☐ el. obvod a jeho součásti	☐ s pomocí vzorce spočítá příklady	laboratorní výpočty ☐ molární hmotnost, látkové množství
obvod podle schématu a nakreslí schéma daného reálného el. obvodu ☐ měří stejnosměrný proud v el. obvodu ampérmetrem ☐ měří el. napětí v el. obvodu voltmetrem ☐ určí výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe z odpovídajících veličin na jednotlivých vodičích	☐ výsledné el. napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe – reostat	na výpočet látkové koncentrace ☐ provede výpočty z chemických rovnic ☐ připraví požadované množství látky chemických reakcí	☐ látková koncentrace ☐ výpočty z chemických rovnic ☐ aplikace výpočtů na konkrétní laboratorní přípravy látek
		☐ aplikuje poznatky práce s chemickým nádobím ☐ je schopen dle pracovního návodu provést chemické reakce vedoucí k ověření vlastností látek, k přípravě nových látek	chemické reakce ☐ chemické reakce zaměřené na ověřování vlastností chemických prvků a sloučenin ☐ neutralizace ☐ titrace ☐ srážecí reakce ☐ důkazy látek ☐ elektrochemické reakce

PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ – přírodopisná část –7. – 9. ročník		
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	ČASOVÉ ROZPĚTÍ, MPV, POMŮCKY, POZNÁMKY
☐ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody ☐ prokáže znalost obsahu řádu školní přírodopisné laboratoře ☐ prokáže znalost poskytnutí první pomoci při úrazu v laboratoři	Bezpečnost a hygiena při práci v laboratoři, dodržování laboratorního řádu - zásady bezpečné práce v laboratoři - poskytování první pomoci Význam a postavení biologické techniky v dnešním světě a její využití v běžném životě	září – leden vypracování laboratorního řádu základní pravidla první pomoci video, internet pracovní listy
☐ rozliší, popíše a správně použije základní laboratorní přístroje a pomůcky ☐ prokáže znalost historie vývoje mikroskopu	Laboratorní technika vybavení přírodopisné laboratoře (mikroskop, preparační souprava, lupa, ...)	září – leden žakovské mikroskopy lupy preparační soupravy podložní a krycí sklíčka
☐ rozliší typy mikroskopů	základní funkce a práce s mikroskopem	

☐ systematicky vede protokoly o průběhu mikroskopování ☐ vypracuje laboratorní protokol ☐ vypracuje laboratorní protokol s využitím PC ☐ výstižně prezentuje výsledky mikroskopování	Laboratorní dokumentace • záznam a zdokumentování experimentu (laboratorní protokol)	září – leden formulář laboratorního protokolu zásady dokumentace mikroskopovaných objektů: - schéma - kresba - fotografie
☐ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných organismů ☐ rozliší typy preparátů ☐ připraví suchý i vodní dočasný preparát ☐ aplikuje praktické metody poznávání přírody ☐ pozoruje lupou a mikroskopem ☐ seznámí se s určovacími klíči a atlasy	Laboratorní práce • vytvoření mikroskopického preparátu • samostatná práce při řešení jednoduchých laboratorních prací • práce ve dvojicích i ve skupinkách Zařazení organismů do botanického a živočišného systému, atlasy a určovací klíče	září – leden pozorování, smyslové vnímání, nácvik praktických dovedností prezentace prací žakovské mikroskopy, lupy, preparační soupravy trvalé mikroskopické preparáty formulář laboratorního protokolu učebnice, odborná literatura, atlasy internet V rámci celého pololetí jsou zařazována témata o ochraně přírody, chráněných druhů apod.

5.10.7 Vyučovací předmět: Společenskovědní seminář – II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Žáci si rozšiřují znalosti o utváření společnosti a vztazích mezi člověkem a prostředím. Učí se orientaci v současném světě a v problematice evropské společnosti s pochopením regionální a místní historie a geografie.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu společenskovědní seminář jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ žák vyhledává a třídí informace, pracuje s texty a mapou
- ✓ chápe a prostorové souvislosti

Kompetence k řešení problémů

- ✓ podílí se na realizaci a hodnocení úkolů
- ✓ vnímá souvislosti historických a současných společenských problémů

Kompetence komunikativní

- ✓ žák se učí diskutovat a argumentovat
- ✓ využívá dostupné komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální

- ✓ spolupracuje v týmu a učí se sebehodnocení

Kompetence občanské

- ✓ seznamuje se s tradicemi a ochranou kulturních a přírodních hodnot

Kompetence pracovní

žáka vedeme k úctě k životnímu prostředí, kulturním památkám a jejich ochraně

SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ – 6. – 9. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO

☐ žák se orientuje na časové ose a v dějepisných mapách ☐ žák zná místopis a příklady významných památek na našem území i v regionu ☐ žák dokáže na příkladech vysvětlit význam poznatků z historie pro současnost ☐ žák uvede rozdíly mezi formami státního zřízení a vyhledá nově vzniklé státy ve 2. polovině 20. století ☐ žák uvede názvy hlavních mezinárodních politických a hospodářských organizací, zvažuje problémy spojené s globalizací	☐ regionální dějiny v průběhu staletí ☐ významné osobnosti vědy a kultury ☐ habsburská monarchie – stát mnoha národů (multikulturní výchova) ☐ Holocaust ☐ historie a kultura Romů ☐ změny na politické mapě světa a nové státy 20. století a současnosti ☐ barevná Evropa (multikulturní výchova) ☐ významné mezinárodní organizace ☐ ochrana památek a kulturního dědictví

5.10.8 Vyučovací předmět: Seminář z německého jazyka – II. stupeň

Seminář z německého jazyka je vyučován od 6. do 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

Seminář je vyučován převážně s pomocí jazykové animace, což je hravá metoda, která podněcuje zájem o jiný jazyk a kulturu, lidi a zemi. Snaží se zábavným způsobem přiblížit základy cizího jazyka, současně napomáhá uvědomovat si nejrůznější způsoby a varianty komunikace nejen v cizím jazyce. Během rozmanitých aktivit žáci odbourávají obavy nejen z cizí řeči, ale i z jejího používání – tedy především z mluvení a s tím spojeného strachu z možného děláni

chyb. Zvyšují si tak sebevědomí a vidí uplatnění jazyka při praktickém využití v každodenní komunikaci.

V semináři jsou realizována tato průřezová témata:

EV - základní podmínky života, lidské aktivity

EGS - Evropa a svět nás zajímá , objevujeme Evropu a svět

OSV - poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy

MKV - lidské vztahy, kulturní difference, multikulturalita, etnický původ

MV - tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

VDO - principy demokracie , občan, společnost, stát, občanská společnost a škola

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

- žák je veden k orientaci v textu, hledání slovní zásoby ve slovníku, ke konverzaci, k nápaditosti a tvořivosti,
- žák je motivován k učení se cizích slov
- žák je veden k zájmu o vyhledávání rozšiřující slovní zásoby.

Kompetence k řešení problému:

- žák navozuje modelové situace, ve kterých řeší daný problém v cizím jazyce,
- žák řeší v německém jazyce hádanky, křížovky, doplňovačky, osmisměrky, příp. atraktivní úkoly na PC.

Kompetence komunikativní:

- žák komunikuje s jinými žáky a s učitelem,
- žák se učí naslouchat druhému a přizpůsobit svůj projev spontánně druhému mluvčímu.

Kompetence sociální a personální:

- žák rozvíjí svou schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých.

Kompetence občanské:

- žák se učí v modelové situaci svobodně a zodpovědně rozhodovat žák se seznamuje s cizími kulturami a učí se je respektovat.

Kompetence pracovní:

- žák chápe smysl učení se cizímu jazyku ať už v rámci budoucích soukromých nebo profesních aktivit.

SEMINÁŘ Z NĚMECKÉHO JAZYKA–6.ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
☐ Žák se seznámí s německým jazykem ☐ Umí se představit ☐ Naučí se počítat do 1000 ☐ Umí německy vyjmenovat členy rodiny ☐ Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele reaguje na ně ☐ Žák rozumí slovům, jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně, týkají se probíraných témat	☐ rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ☐ napodobuje správnou výslovnost ☐ reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu ☐ rozlišuje rozdíly mezi českou a německou podobou znělosti v souvislé řeči	☐ Úvod do jazyka ☐ Představení ☐ Číslo ☐ Rodina ☐ Vánoce ☐ Jídlo ☐ Pití ☐ Náš dům, náš byt	OSV seberegulace sebeorganizace - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia kreativita - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech komunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích

SEMINÁŘ Z NĚMECKÉHO JAZYKA–7.ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV

Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	- rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám - napodobuje správnou výslovnost - reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje naomluvu - rozlišuje rozdíly mezi českou a německou podobou znělosti v souvislé řeči - čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou	- Rodina – rozšiřující slovní zásoba o členy širší rodiny - Náš dům, náš byt – širší slovní zásoba - Přátelé - Škola, školní potřeby - Sport	OSV seberegulace sebeorganizace - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia kreativita - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech kommunikace - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích EGS Evropa a svět nás zajímá - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech)

Mluvení žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy	poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy	<u>poslechová cvičení k tématům</u> - rodina, domov - náš dům, náš byt - přátelé - škola, tradice, zvyky	kooperace kompetice rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) MKV

Čtení s porozuměním ☐ žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ☐ žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	☐ čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou ☐ čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech	☐ sport <u>čtení s porozuměním k tématům</u> ☐ rodina, domov ☐ náš dům, náš byt ☐ přátelé ☐ škola, tradice, zvyky ☐ sport	kulturní diference - chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia
Psaní ☐ žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ☐ žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času ☐ představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí			MV fungování a vliv médií na společnost - využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

6.1 Hodnocení žáků ve škole

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně při výuce i mimo ni po celý rok. Východiskem pro hodnocení a klasifikaci žáka je zákon 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění, vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, a školní vzdělávací program ve svých východiscích, cílech a klíčových kompetencích a předmětech z hlediska výstupů. Žák je hodnocen podle Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu schváleného pedagogickou radou.

6.1.1 Cíle hodnocení

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o svém životě a svém profesním uplatnění.

Základní otázkou pro hodnocení „úspěšnosti“ žáka je to, nakolik je žák po ukončení základního vzdělání vybaven klíčovými kompetencemi a jak je dokáže v dalším životě využívat. Vzhledem k tomu, že na tuto otázku nelze v době vzdělávání žáka ve škole odpovědět, je cílem hodnocení dosažení dílčích kompetencí, které vedou ke kompetencím klíčovým.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získá informace o tom, jak danou problematiku zvládá a jak zachází s tím, co se naučil. Zároveň dostává návod, jak se zlepšit. Součástí hodnocení žáka ve škole je také hodnocení jeho chování a projevu.

Významným cílem pedagogické práce je oslabování vnější motivace, tj. motivace známkou, a posilování vnitřní motivace, jejímž základem je sebehodnocení žáka. Hodnocení se má stát motivací pro další vzdělávání žáka.

6.1.2 Zásady hodnocení žáků

Hodnocení by se mělo soustředit na individuální pokrok žáka, naplnění předem stanovených požadavků a výukových cílů, nikoli na srovnávání žáka s jeho

spolužáky. Při hodnocení uplatňuje pedagog přiměřenou náročnost a pedagogický takt.

Hodnocení musí být:

- Jednoznačné
- srozumitelné
- srovnatelné s předem stanovenými kritérii
- věcné
- všestranné
- zdůvodněné a doložitelné
- odborně správné

Podmínky pro hodnocení:

Žák ví:

- co se má učit a proč
- co bude dělat pro to, aby se něco naučil
- jak prokazovat, že se naučil
- podle jakých kritérií bude hodnocen
- že bude hodnotit vlastní pokrok

6.1.3 Způsoby hodnocení

Výběr vhodných forem a metod hodnocení žáka je plně v pravomoci učitele. Metody a formy evaluace uvedené u jednotlivých vzdělávacích předmětů jsou pro vyučujícího pouze doporučením. Při výběru vhodné formy by měl vyučující vždy zvážit její motivační dopad na žáka s ohledem na jeho individualitu.

Výstupy hodnocení:

- klasifikace

- slovní hodnocení
- kombinace obou způsobů
- sebehodnocení žáka
-

6.1.4 Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci žáka

Podklady pro hodnocení a klasifikaci prospěchu:

- soustavné diagnostické sledování, kvality jeho práce a připravenosti na vyučování
- míra dosažení očekávaných výstupů a klíčových kompetencí formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů a ve školním vzdělávacím programu
- kontrolní písemné práce
- další zkoušky
 - ústní
 - písemné
 - grafické (výtvarné)
 - praktické
 - pohybové
 - didaktické testy
- výsledky dalších činností žáka
- konzultace s ostatními učiteli, výchovným poradcem, popř. s pracovníky pedagogicko – psychologické poradny

6.1.5 Výstupy hodnocení

- průběžné záznamy hodnocení z jednotlivých předmětů v žákovské knížce žáka
- čtvrtletní hodnocení v žákovské knížce žáka
- výpis z vysvědčení za I. pololetí školního roku
- vysvědčení na konci školního roku
- výstupní hodnocení

- průběžné záznamy hodnocení v elektronické podobě – Škola on-line
- statistika klasifikace všech tříd ve všech předmětech v pololetí a na konci školního roku
- vyhodnocení výsledků srovnávacích prověrek a evaluačních dotazníků po 3., 5. a 9. ročníku

6.1.6 Pravidla pro hodnocení a klasifikaci prospěchu

- žáci jsou klasifikováni ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku, včetně nepovinných předmětů
- klasifikační stupeň určí učitel příslušného předmětu; klasifikace předmětu nesouvisí s klasifikací chování
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě
- při hodnocení a klasifikaci učitel sleduje:
 - v jaké míře a kvalitě žák dosahuje konkretizovaných výstupů, očekávaných kompetencí, klíčových kompetencí a cílů základního vzdělávání
 - v jaké míře a kvalitě si žák osvojuje poznatky a dovednosti
 - pílí žáka a jeho přístup ke vzdělávání
 - jak dovede žák používat získané vědomosti a dovednosti
 - jak žák ovládá základní komunikační prostředky
 - jak se u žáka projevují rysy samostatného myšlení
 - jak ovládá důležité učební postupy a způsoby samostatné práce
 - jak žák chápe a s jakým porozuměním přijímá mravní a občanské hodnoty, s kterými se setkává v průběhu svého vzdělávání a jsou významné pro jeho rozhodování a jednání v dalším životě
 - jak se žák projevuje a jaké má vlastnosti (spolehlivost, odpovědnost, snaha, spolupráce, vstřícnost, tolerance, zachovávaní pravidel kulturního chování a soužití)
- obsah zkoušek a písemných kontrolních prací musí odpovídat učivu požadovanému učebními osnovami a tematickými plány pro příslušné období, vyloženému a procvičenému do doby před konáním zkoušky
- jednotlivé zkoušky a písemné kontrolní práce je nutno rovnoměrně rozvrhnout na dobu celého pololetí; písemnou kontrolní práci může žák v jednom dnu konat pouze jednu, vyučující termín předem oznámí žákům a označí jej v třídní knize (písemná práce není orientační zkouška v délce do 20 minut)
- pro hodnocení a klasifikaci se využívá různých druhů a forem zkoušek, jejichž klasifikace má různou váhu, celkové hodnocení žáka tedy nelze určit matematickým průměrem

- počet zkoušek se řídí hodinovou dotací daného předmětu, žák 2. až 9. ročníku musí být během pololetí klasifikován nejméně dva krát, z toho u teoretických předmětů jednou z ústní zkoušky. Toto ustanovení v plném znění platí pro předměty s jednohodinovou týdenní dotací a v případě dlouhodobé nemoci žáka i v ostatních předmětech; v předmětech s dvouhodinovou týdenní dotací musí být žák klasifikován alespoň dvakrát za čtvrtletí; nejméně jednou za pololetí z ústní zkoušky; v předmětech s vyšší týdenní hodinovou dotací bude počet klasifikovaných zkoušek úměrně vyšší
- zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, není přípustné individuální přezkoušení po vyučování v kabinetech (výjimkou je diagnostikovaná vývojová porucha, kdy tento způsob doporučí ve zprávě z vyšetření psychologa)
- při ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů a výtvorů
- výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací, popř. praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů
- hodnocení průběhů a výsledků vzdělávání musí být jednoznačné, srozumitelné žákovi i jeho rodičům, odpovídat kritériím stanoveným klasifikačním řádem, věcné a všestranné
- učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka
- veškerá klasifikace všech zkoušek je zaznamenávána v evidenci vyučujícího, klasifikace významnějších zkoušek je zaznamenávána do žákovských knížek a v elektronické podobě ve Škole Online
- souhrnná klasifikace za pololetí je zaznamenávána:
 - v evidenci vyučujícího
 - v katalogovém listu žáka
 - na vysvědčení
- klasifikaci jsou prokazatelným způsobem informováni zákonní zástupci žáka třídním učitelem a učitelem jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím žákovské knížky a Školy Online
 - před koncem každého čtvrtletí
 - kdykoli na požádání zákonných zástupců žáka
- v případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem

6.1.7 Stupně hodnocení prospěchu

- výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

V průběhu školního roku se klasifikace řídí klasifikačním řádem školy.

6.1.8 Kritéria hodnocení

Žákovy výkony jsou posuzovány komplexně, v souladu se specifikací předmětu

- **stupeň 1 – výborný** – žák dosahuje konkretizovaných výstupů, očekávaných kompetencí, klíčových kompetencí a cílů základního vzdělávání (dále jen stanovených výstupů) rychle, v určeném nebo kratším čase, s výrazným podílem samostatné práce jen s minimální pomocí učitele, projevuje výrazný zájem o výuku a o pozitivní rozvíjení své osobnosti, řádně se na výuku připravuje a vzorně plní zadané úkoly, při výuce plně využívá svých schopností, možností a rezerv
- **stupeň 2 – chvalitebný** – žák dosahuje stanovených výstupů v určeném čase, jen s malou pomocí učitele, je schopen samostatně pracovat, projevuje zřetelně zájem o výuku a plnění zadaných úkolů vykazují drobné nedostatky, při výuce se snaží plně využívat svých schopností, možností a rezerv
- **stupeň 3 – dobrý** – žák dosahuje stanovených výstupů, ale v delším než určeném čase a s výraznou pomocí učitele, samostatné práce je schopen jen částečně, projevuje částečně zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti, jeho příprava na výuku a plnění zadaných úkolů často vykazují výraznější nedostatky, svých schopností, možností a rezerv využívá při výuce jen částečně a vykazuje jen malou snahu o zlepšení tohoto stavu
- **stupeň 4 – dostatečný** – žák dosahuje i přes výraznou pomoc učitele, a za mnohem delší, než určený čas, jen některých stanovených výstupů, samostatné práce není téměř schopen, projevuje malý zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti, jeho příprava na výuku trvale vykazuje výrazné nedostatky, svých schopností, možností a rezerv využívá při výuce jen velmi málo, spíše ojediněle, a nejeví téměř žádnou snahu tento stav zlepšit
- **stupeň 5 – nedostatečný** – žák nedosahuje prakticky žádných stanovených výstupů, ani ve výrazně delším, než určeném čase, a to i přes maximální pomoc a snahu učitele, samostatné práce není schopen, o výuku a rozvíjení své osobnosti neprojevuje zájem, na výuku se nepřipravuje, své schopnosti, možnosti a rezervy při výuce nevyužívá; neprojevuje snahu zlepšit tento stav

6.1.9 Zásady pro používání slovního hodnocení

- slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáků na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem Školské rady a po projednání v pedagogické radě
- třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení v případě

přestupu žáka na jinou školu

- je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání
- u žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka
- výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k jeho věku
- slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení práce žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka, obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet neúspěchům žáka a jak je překonávat

6.1.10 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 - výborný	ovládá bezpečně
2 - chvalitebný	ovládá
3 - dobrý	v podstatě ovládá
4 - dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 - výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 - chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 - dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 - dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 - výborný	výstižné a poměrně přesné
2 - chvalitebný	celkem výstižné
3 - dobrý	myšlenky nevyjadřuje příliš přesně
4 - dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 - výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 - chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 - dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby

4 - dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele
Píle a zájem o učení	
1 - výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 - chvalitebný	učí se svědomitě
3 - dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 - dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

6.1.11 Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a LMD

6.1.11.1 Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze stanovené diagnózy a doporučení školského poradenského zařízení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech
- způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími
- při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvyrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl
- při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- důraz klade učitel na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkon
- při klasifikaci hodnotí učitel jevy, které žák zvládl
- klasifikace musí být provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, návodem, jak překonávat mezery, jak prohlubovat úspěšnost atd.
- při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení
- v případě použití slovního hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami tak, aby zahrnovalo posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka, obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat

6.1.11.2 Hodnocení a klasifikace žáků s lehkým mentálním postižením

- hodnotit žáka podle jeho funkčního stupně možností, nikoliv podle známek
- způsob klasifikace je součástí individuálního vzdělávacího plánu
- stanovit cíle pomocí individuálního vzdělávacího plánu a vytvořit seznam zvládnutých cílů a cílů nutných ke splnění
- spolupráce speciálních pedagogů a učitelů – pravidelné konzultace
- v písemném projevu prodloužení času na vypracování odpovědi
- v ústním projevu umožnit žákovi dostatek času na zpracování odpovědi
- zadání musí být jasné, dobře čitelné a jednoduché & pro písemné odpovědi žáků je možné využít počítač
- dát žákovi dostatek příležitostí, aby se projevil, prezentoval svoje vědomosti
- vyvarovat se užívání nevhodné zkušební techniky, které žáka zatěžují nebo stresují

6.1.12 Hodnocení a klasifikace žáků nadaných a mimořádně nadaných

- způsob hodnocení a klasifikace je součástí individuálního vzdělávacího programu
- odvíjí se od schopností žáka, důvodů k integraci žáka, specifikace chování a sociálních vztahů

6.1.13 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků,
- sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků,
- chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení,
- při sebehodnocení se žák snaží popsat, co se mu daří, co mu ještě nejde, jak bude pokračovat dál,
- při školní práci je žák veden k tomu, aby se vyjádřil ke svým výkonům a výsledkům,
- známky nejsou jediným zdrojem motivace.

Podrobně jsou pravidla pro hodnocení žáků zpracována v Pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu.

6.2 Autoevaluace školy

Východiskem pro autoevaluaci školy je vyhláška č. 15/2004 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení.

6.2.1 Cíle autoevaluace

Cílem autoevaluace je zjištění a zhodnocení informací o tom, jak funguje školní vzdělávací program, škola a jaké je ve škole prostředí, v němž probíhá výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba pro vedení školy, na základě které jsou pak vyvozovány kroky vedoucí ke zvyšování efektivity školního vzdělávacího programu.

6.2.2 Oblasti autoevaluace

Vyhodnocovány budou zejména tyto oblasti:

- výsledky vzdělávání žáků, spokojenost žáků
- soulad výuky se školním vzdělávacím programem
- vzájemná spolupráce kolegů
- efektivita hodnocení a sebehodnocení žáků
- spolupráce s rodiči a jejich spokojenost se vzděláváním žáků
- klima školy a spokojenost pedagogů
- materiálně-technické podmínky vzdělávání
- efektivita projektové práce
- vnímání školy okolím a prezentace školy na veřejnosti

6.2.3 Nástroje a podklady autoevaluace

- rozbor dokumentace školy:
 - matrika školy
 - třídní knihy
 - školní řád
 - záznamy z pedagogických rad, provozních porad metodických schůzek
 - protokoly a záznamy o provedených kontrolách
 - personální a mzdová dokumentace
- naplňování školního vzdělávacího programu školy
- žákovské testy (např. SCIO, KLOKAN, CERMAT, KALIBRO, PISA)
- srovnávací prověrky a evaluační dotazníky pro žáky 3., 5., a 9. ročníku
- statistika klasifikace všech tříd ve všech předmětech v pololetí a na konci školního roku
- dotazníky pro rodiče, žáky, učitele
- rozhovory s učiteli a rodiči
- hospitace
- výroční zprávy
- jiné hodnotící zprávy (např. inspekční zprávy ČŠI)

6.2.4 Autoevaluace učitelů

Součástí autoevaluace školy by měla být i autoevaluace učitelů, kteří výuku řídí, organizují a tím také nejvíce ovlivňují. Hodnocení práce učitelů se nesmí opírat pouze o ojedinělé hospitace, ale i o to, jak učitel výuku plánuje, jaké si stanovuje cíle, jak vyhodnocuje jejich naplnění a jak žáky v průběhu vzdělávání vede.

Jedním z prvků autoevaluace učitele je vytváření portfolia obsahujícího např. práce žáků, výstupy z realizovaných projektů, hodnocení žáků v soutěžích, záznamy z jednání s rodiči žáků, záznamy ze vzájemných hospitací, záznamy z jednání pedagogů ročníku, osvědčení z dalšího vzdělávání atd.

6.2.5 Časové rozvržení evaluačních činností

V měsíci červnu bude každoročně zpracována shrnující evaluační zpráva, která by měla vyhodnotit proces realizace školního vzdělávacího programu a vést k jeho případným úpravám. Evaluační zpráva bude součástí výroční zprávy o činnosti školy za školní rok a jejím zpracováním bude pověřen evaluační tým. Vedoucí tohoto týmu (člen pedagogického sboru) bude ředitelkou školy jmenován vždy v září na období jednoho školního roku.

Plán evaluačních činností se stanovením kritérií, nástrojů a časového rozvržení zpracuje po dohodě s vedením školy vedoucí evaluačního týmu.

Příloha č. 1 Multikulturní výchova – projekt

I.stupeň

Očekávané cíle a výstupy:

Žáci

- si uvědomí propojenost současného světa
- najdou a popíší cestu jednotlivých potravin a předmětů k sobě domů spolupracují se skupinou
- samostatně tvoří – připravují si doma vlastní práci nesou za svou práci zodpovědnost
- dokáží svou práci prezentovat

Metodický přehled

Klíčové kompetence	k učení, k řešení problému, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní
Mezipředmětové vztahy	Člověk a svět, Výtvarná výchova, Český jazyk, Matematika
Výukové metody a formy práce	hra, diskuze, vyprávění, myšlenkové mapování, skupinová práce, samostatná práce
Pomůcky	potraviny nebo předměty z domova, karton, barvy, lepidlo, časopisy

Cílová skupina: všichni žáci v průběhu 4. – 5.ročníku

Zadání: projekty v rámci předmětu Člověk a svět

Realizace:

- každý má za úkol vybrat si tři potraviny a tři věci z domova a připravit si informace o jejich původu, přinést si také texty z časopisů nebo internetu (možné vyhledat ve škole)
- diskuze ve třídě vybraných potravinách a výrobcích odkud pochází ,jejich cesta k nám
- skupinová práce – vypracovat na papír cestu jedné potraviny nebo výrobku prezentace práce

II.stupeň

Očekávané cíle a výstupy:

Žáci

- se seznámí s národnostními menšinami na našem území v minulosti i v současnosti, poznají jejich zvyky, kulturu, náboženství pochopí možnost vzájemného obohacení různých kultur a etnik
- pracují s literárními texty, novinovými články, dobovými dokumenty, filmovým materiálem, využívají pracovní listy se učí rozpoznávat nebezpečí rasizmu, antisemitismu, xenofobie
- se poučí z minulosti – holocaustu

Metodický přehled

Klíčové kompetence	k učení, k řešení problému, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní
Mezipředmětové vztahy	Dějepis, Občanská výchova, Výtvarná výchova, Český jazyk, Matematika, Český jazyk
Výukové metody a formy práce	diskuze, vyprávění, myšlenkové mapování, filmová projekce, skupinová práce, samostatná práce
Pomůcky	potraviný nebo předměty z domova, karton, barvy, lepidlo, časopisy

Cílová skupina: všichni žáci 8. tříd

Zadání

Projekt bude mít celkem 10 částí rozdělených do 6. až 9. ročníků část se uskuteční formou besed a projektových dnů ve škole některé aktivity proběhnou ve formě exkurzí.

Realizace:

6. ročník

Slovenský den

projektový den ve škole

jazyk, kultura, historie, hudba, kuchyně, geografie, vzájemné vztahy

7. ročník

Den jazyků

projektový den

8. ročník

Národnostní problematika – dějepis

- střední Evropa a Rakousko – Uhersko vztahy Češi – Němci – Židé
- beseda – „Národnostní menšiny u nás“
- návštěva synagogy (Brno)
- Muzeum romské kultury (pavilon Antropos)

9. ročník

Národnostní problematika - dějepis

- národnostní problematika 1. republiky
- holocaust Židů za druhé světové války (Památník Terezín – exkurze, promítání filmů – Všichni moji blízcí)
- beseda s Policií ČR – extremismus a rasismus

Příloha č. 2 Čtenářské dovednosti

Žák na konci

1. ročníku

- čte jednoduchý text
- pozná větu a intonačně ji vyjádří
- umí odpovědět na jednoduché otázky

2. ročníku

- čte přiměřený text
- chápe jeho obsah
- rozpozná nadpis, odstavec, celek
- odpovídá na otázky
- spojuje text s ilustrací

3. ročníku

- čte přiměřený text
- chápe obsah a umí jej interpretovat vlastními slovy
- pracuje s textem (doplňuje slova, určitá slova nahrazuje synonymními výrazy)
- odpovědi formuluje celou větou
- chápe četbu jako zdroj informací

4. ročníku

- čte složitější text
- chápe obsah, umí jej interpretovat
- odpovědi formuluje spisovně a celou větou
- vyhledává a třídí informace
- vyjadřuje pocity z četby
- umí použít dramatizace k vyjádření obsahu

5. ročníku

- čte složitější text v kratším časovém úseku
- poznává mezipředmětové souvislosti
- třídí informace, vyhledává klíčová slova, části textu ústně i písemně interpretuje
- užitím dramatické výchovy vyjadřuje pocity z četby
- vyhledá v textu odpověď na otázku a písemně ji zpracuje

6. ročníku

- chápe smysl interpunkce z hlediska čtenářských dovedností (viz věty podle postoje mluvčího, větná melodie)
- odpovídá celou větou na různé typy otázek ústně i písemně, chápe významy všech slov v textu
- vyhledává v textu hlavní myšlenky, obsahově rozliší jednotlivé části textu
- dokáže výstižně a jednoduše popsat sledovaný jev
- je schopen zpracovat a přečíst jednoduchou prezentaci textu na zadané téma (výrazné čtení, odpovídající projev s ohledem na posluchače) a připraví jednoduché otázky

7. ročníku

- přečte souvisle text a s využitím výpisků reprodukuje hlavní myšlenky textu
- je schopen jednoduché prezentace textu na zadané téma, volí vhodné a srozumitelné výrazy
- reaguje na otázky zjišťovací i doplňovací ze strany spolužáků i vyučujícího, dovede tyto otázky sám formulovat a dokáže podat jednoduché vysvětlení
- porozumí jednoduššímu odbornému textu a pracuje s ním na odpovídající úrovni, obvyklejší výrazy cizího původu je schopen nahradit českými synonymy
- sestaví souvislý text s použitím jednodušší odborné terminologie

8. ročníku

- žák čtenářsky zvládá i složitější texty
- dokáže text interpretovat ústně i písemně
- samostatně zpracuje stručný a výstižný zápis, se zápisem i textem samotným je schopen dále pracovat (porovnává různé typy textů a pracuje s nimi)
- k textu dohledá další doplňující informace
- je schopen složitější prezentace textu na zadané téma
- posoudí text z různých hledisek (obsah, styl....)

9. ročníku

- žák čtenářsky zvládá složitější texty krásné a odborné literatury
- je schopen složitější prezentace textu na zadané téma, uvádí prameny, dokáže reagovat na otázky posluchačů, je připraven vysvětlit odborné termíny a význam přejatých slov (práce se slovníky a jinými příručkami)
- dokáže zpracovávat text v časovém limitu a rozlišit podstatné od méně podstatného
- zapojí se, případně řídí diskusi vztahující se k přečtenému textu

Poznámka:

Zápis do sešitu doporučujeme:

- v 6. a 7.. ročníku opisovat z tabule, samostatně zpracovat dílčí téma zadané učitelem
- v 8. ročníku individuálně vycházet z náročnosti probíraných textů, zohlednit stupeň čtenářské gramotnosti třídy (zápis na tabuli, diktování poznámek)
- v 9. ročníku kombinovat zápis z tabule s výpisky nastudovaného textu, popřípadě doplnit o samostatný záznam výkladu učitele

Příloha č. 3 Metody a formy práce

METODY, FORMY, TECHNIKY	POSTUPY, POZNÁMKY, NÁSTROJE	METODY, FORMY, TECHNIKY	POSTUPY, POZNÁMKY, NÁSTROJE
Informačně-receptivní metoda - vysvětlování - přednáška - vyprávění - instruktáž	učitel předává žákům hotové informace	Samostatná práce	- aktivizace žáka - podpora samostatnosti žáků
Problémový výklad	- dialog se žáky o nových poznatcích - žáci do dialogu vstupují prostřednictvím problémových otázek - žáci řeší úlohy svou osobní	Výzkumná metoda (např. laboratorní práce)	- samostatné hledání řešení úkolu - zápis pracovního postupu
Rozhovor	- řízený nebo volný - střídání otázek a odpovědí - aktivita ze strany učitele i žáka	Exkurze, návštěvy muzeí, divadelních a filmových představení	- názorně-demonstrační metoda - promyšlení tématu a souvislostí - reflexe

Diskuze	• vzájemná komunikace při řešení problémů • předpokládá určité vědomostik tématu • rozvíjí nižší poznávací funkce(analýza, indukce, dedukce...) • posilování sociálních vazeb, vzájemná komunikace	Metody práce s učebnicí, knihou	• zvýšení učební aktivity žáka • správná práce s textem

Myšlenková mapa	• identifikace – třídění – kategorie	Referáty	• podnět a příprava • realizace a reflexe
Dotazník	• otevřený, polozavřený nebo uzavřený	Inscenační metoda (metoda hraní rolí)	• simulace situací • vyjádření osobních postojů
Brainstorming (burza dobrých nápadů)	• nápady bez zábran a kritiky • třídění a priority • tolerance sdělení druhých	Didaktické hry	• řešení složitějších učebních úloh • silný motivační stimul
Volné psaní	• jedno téma • formulace myšlenek	Práce s chybou	• detekce a identifikace • interpretace

Projektová výuka	• podnět a příprava projektu • projektování • realizace a reflexe • veřejné vystoupení s projektem	Sněhová koule	• postupné spojování skupin (např. za účelem rozhodnutí)
Skupinová a kooperativní výuka	• pozitivní vzájemná závislost • interakce tváří v tvář • osobní odpovědnost • formování interpersonálních a skupinových dovedností • reflexe skupinové činnosti • sebehodnocení	Individuální výuka	• s ohledem na možnosti a schopnosti žáka
Výuka podporovaná počítačem	• využití výpočetní techniky při získávání nových poznatků a upevňování učiva		

Příloha č. 4 Časové rozvržení evaluačních činností

Vnější evaluace

Co se hodnotí – cíl hodnocení	Ukazatele pro hodnocení, indikátory hodnocení	Prostředky, nástroje hodnocení, kým je hodnoceno	Jak často hodnotit, četnost
1. RVP a ŠVP vzájemný soulad	☐ hodnocení vyučovacích hodin, znalostí a dovedností žáků, práce se žáky se SPUCH a nadanými žáky – integrace, žákovské písemnosti, vztahy ve škole, plnění tematických plánů, uplatnění žáků ☐ organizace školy, otevřenost školy, image, klima, kultura školy, vedení dokumentace ☐ složení a úroveň pedagogického sboru, personalistika ☐ plnění rozpočtu a závazných ukazatelů, rozbor výkazů, smluv	☐ ČŠI – inspekční zpráva z komplexní nebo tematické inspekce ☐ zřizovatel – zápisy z kontrol ☐ krajský úřad – zápisy z kontrol ☐ další kontrolní orgány	☐ škola neovlivní
2. Plnění cílů ŠVP; úroveň pedagogického a výchovného procesu			
3. Řízení – management			
4. Personální obsazení			
5. Hospodaření			
6. Úroveň BOZP, PO, CO, hygienických podmínek, revize	☐ dokumenty, předpisy, technický stav	☐ revizní a kontrolní zprávy	☐ podle plánů kontrol a revizí, podle předpisů, škola neovlivní
7. Hodnocení práce ředitele školy	☐ výsledky práce, vyžádané podklady	☐ zřizovatel	☐ pololetně

8. Úroveň znalostí a dovedností žáků	☐ výsledky testů	☐ vědomostní a dovednostní testy v 5. a v 9. ročníku (Kalibro, CERMAT, PISA aj.)	☐ každoročně

Vnitřní evaluace

Co se hodnotí – cíl hodnocení	Ukazatele pro hodnocení, indikátory hodnocení	Prostředky, nástroje hodnocení, kým je hodnoceno	Jak často hodnotit, četnost
1. Rozbor postavení školy	☐ demografický vývoj, konkurence, prostředí, příležitosti, rizika, analýza	☐ vnitřní audit	☐ 1x za 6 let
2. Zájem o školu	☐ statistika – počet žáků	☐ výkaz o základní škole	☐ každoročně
3. Kultura, klima, vztahy ve škole	☐ výsledky dotazníkového šetření	☐ dotazníky – žáci, rodiče, učitelé, zřizovatel, analýza výsledků	☐ 1x za 3 roky
4. Image, propagace školy	☐ výsledky dotazníkového šetření; články v tisku, účast na akcích pro rodiče a ostatní veřejnost	☐ dotazníky – žáci, rodiče, učitelé, zřizovatel, analýza výsledků; vedení evidence (ve 3., 5. a 8. ročníku)	☐ 1x za 3 roky
5. Plnění strategického plánu rozvoje	☐ vyhodnocení jednotlivých oblastí	☐ využití různých evaluačních nástrojů podle typu hodnocené oblasti	☐ každoročně
6. Hodnocení práce školy ve školním roce, plnění plánů školy, plnění cílů ŠVP	☐ pedagogický proces – ve výroční zprávě ☐ hospodaření – čerpání rozpočtu, hlavní a doplňková činnost	☐ výroční zpráva o činnosti školy ☐ vlastní hodnocení školy ☐ zpráva o hospodaření školy	☐ každoročně

7. Pedagogický proces – úroveň, práce jednotlivých pracovníků, organizace výuky, využívání postupů výuky v souladu se ŠVP	☐ průběh pedagogického procesu, příprava na výuku, úroveň písemných prací, účast a výsledky v soutěžích, tematické plány, vedení dokumentace, aktivita a iniciativa	☐ předhospitační rozhovor, hospitace, pohospitační rozhovor, ☐ kontroly žákovských písemností ☐ přehledy o soutěžích ☐ přehledy o DVPP ☐ kontroly dokumentace ☐ hodnocení při osobních pohovorech ☐ využívání pomůcek a odborných učeben	☐ 2x ročně ☐ 1x ročně ☐ každoročně ☐ 1x ročně ☐ 2x ročně ☐ 1x ročně ☐ 1x ročně
8. Úspěšnost žáků	☐ úspěšnost při přijímacích zkouškách (relativní – s ohledem na odpovídající volbu) ☐ úroveň závěrečných prací ☐ úspěšnost v soutěžích (okresní a vyšší kola)	☐ přehledy, zpráva výchovné poradkyně ☐ přehledy – garanti soutěží	☐ každoročně
9. Úroveň vědomostí a dovedností	☐ výsledky srovnávacích testů	☐ testování v 5. a 9. ročníku (KALIBRO, SCIO, CERMAT, vlastní apod.)	☐ každoročně
10. Výchovné problémy, jejich řešení	☐ neomluvené absence ☐ prevence šikany ☐ prevence kriminality a zneužívání drog	☐ přehledy třídních učitelů a výchovného poradce ☐ dotazník v 5. a 7. ročníku – třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce ☐ dotazník v 8. ročníku – třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce	☐ každoročně ☐ každoročně ☐ každoročně
11. Noví zaměstnanci školy	☐ klady a zápory práce	☐ dotazník ☐ hodnocení uvádějící učitel	☐ 2x ročně ☐ každoročně
12. Úspěšnost školních akcí	☐ hodnotící škála	☐ hodnocení pedagogy, doporučení – nedoporučení akce	☐ 2x ročně

Hodnotící škála – orientační hodnoty:					
+ + + + + -	100 – 90 %	prakticky bezchybný stav	vynikající, příkladný, bezvadný, výborný	vždy	1
+ + + + - -	89 – 70 %	převládající pozitivní zjištění, dílčí chyby	velmi dobrý, nadprůměrný, chvalitebný	často	2
+ + + - - -	69 – 40 %	pozitivní a negativní v rovnováze	průměrný, dobrý	někdy	3
+ + - - - -	39 – 15 %	převaha negativních zjištění, výrazné chyby	podprůměrný, citelně slabá místa, dostatečný	zřídka	4
- - - - - -	pod 15 %	zásadní nedostatky	nevyhovující stav, nedostatečný	vůbec	5

Příloha č. 5 Finanční gramotnost

Projekt: Rozumíme penězům

Charakteristika vyučovacího předmětu

Projektové dny Finanční gramotnost jsou vyučovány od 6. – 9. ročníku. V 6. – 8. ročníku výuka probíhá ve dvou a v 9. ročníku ve třech projektových blocích. Žákům poskytují finanční vědomosti a dovednosti potřebné pro další studium na střední škole, pro orientaci v praktickém životě. Výuka probíhá v rámci hodin matematiky a občanské výchovy.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Při projektových dnech projektu finanční gramotnost jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- ✓ vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání – připravujeme je na celoživotní učení
- ✓ ve výuce rozvíjíme intelektuální schopnost žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku
- ✓ rozvíjíme kombinatorické a logické myšlení

Kompetence k řešení problémů

- ✓ podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- ✓ vedeme žáky k provádění rozboru problémové úlohy, návrhu plánu řešení a vyhodnocení řešení
- ✓ na modelových příkladech učíme žáky používat správný algoritmus řešení problému
- ✓ podporujeme žáky při řešení problému netradičními způsoby

Kompetence komunikativní

- ✓ vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- ✓ učíme žáky využívat při komunikaci internet, odbornou literaturu a jiné komunikační zdroje

Kompetence sociální a personální

- ✓ podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- ✓ učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu

Kompetence občanské

- ✓ respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- ✓ vedeme žáky k utváření přátelské otevřené atmosféry ve třídě

Kompetence pracovní

- ✓ důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel
- ✓ chválíme kvalitně odvedenou práci

FINANČNÍ GRAMOTNOST – 6. ročník Rozumíme penězům		FINANČNÍ GRAMOTNOST – 7. ročník Rozumíme penězům	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
☐ odvodí souvislosti a definují pojem finanční gramotnost a pojem domácnost ☐ vybere si, respektuje a charakterizuje roli ve skupině, vytvoří si modelovou domácnost ☐ přispívá ke spolupráci ve skupině, podporuje její identitu ☐ roztrídí druhy potřeb a způsob jejich naplňování ☐ sestaví návrh položek rozpočtu ☐ rozlišuje položky příjmů a výdajů ☐ vysvětlí rozdíl mezi hrubou a čistou mzdou ☐ vypočítá výši čisté mzdy (používá mzdový kalkulátor) ☐ přiřadí správně typ dávky k situaci zakládající právo na její získání ☐ vyjmenuje základní typy daní a vysvětlí jejich význam ☐ rozliší typy rozpočtu ☐ navrhne strategii hospodaření, plánuje nutná opatření ☐ vymezí pojmy související s tématem	Hospodaření domácnosti ☐ pojem finanční gramotnost (domácnost, role ve skupině, druhy potřeb) ☐ sestavování rozpočtu (příjmy, výdaje, hrubá, čistá mzda, výpočet dávek, základní typy daní) ☐ typy rozpočtů (deficitní, přebytečný, vyrovnaný) ☐ základní pojmy z oblasti rozpočtu domácnosti Dovolená ☐ základní pojmy týkající se pojmu	☐ vymezí klíčové otázky související se zodpovědným rozhodováním o koupi auta ☐ prezentuje své návrhy, argumentují, kladou doplňující otázky ☐ vyjmenuje kritéria pro výběr auta ☐ vysvětlí a provede kalkulaci dalších nákladů na provoz auta ☐ vysvětlí podstatu finančních produktů – porovná výhody a nevýhody leasingu a úvěru ☐ navrhne způsoby navýšení příjmů nebo snížení výdajů v souvislosti s nákupem auta ☐ porovnává svá kritéria životní úrovně s předloženými ☐ diskutuje o podmínkách bydlení modelových domácností ☐ promýšlí kritéria posuzování úrovně bydlení ☐ hledá logické souvislosti, formulují argumenty – důvody pro změnu bydlení ☐ zpracuje strategický plán řešení	Kupujeme auto ☐ základní pojmy (leasing, půjčka, úvěr) ☐ výpočet nákladů na provoz auta (spotřeba, povinné platby na provoz auta) ☐ orientace v nabídkových katalozích aut Nové bydlení ☐ kritéria životní úrovně ☐ bydlení z hlediska vlastnictví (vlastník, nájemce, podnájemník) ☐ kritéria výběru bydlení (lokalita, dispozice bytu, dopravní dostupnost) ☐ financování bydlení (stavební spoření, překlenovací úvěr, hypoteční úvěr)

dovolená, třídí je podle různých kategorií ☐ odvodí souvislosti mezi plánováním dovolené a finanční gramotností ☐ vysvětlí podstatu půjčování peněz, spočítají skutečnou cenu půjčky (úrok) ☐ zodpovědně se rozhoduje při výběru služeb z katalogových nabídek, stanoví si kritéria výběru, zvažují a porovnávají možnosti řešení	dovolená (cestovní kancelář, cestovní agentura) ☐ náležitosti cestovní smlouvy ☐ výpočet nákladů na dovolenou	situace spojené s finančním rozhodováním ☐ zvažuje míru rizika svých rozhodnutí ☐ předloží návrh pro úpravu rozpočtu své modelové domácnosti ☐ vyhodnotí krátkodobé a dlouhodobé dopady svých změn v rozpočtu	

FINANČNÍ GRAMOTNOST – 8. ročník Rozumíme penězům		FINANČNÍ GRAMOTNOST – 9. ročník Rozumíme penězům	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
☐ analyzuje aktuální stav rozpočtu modelové domácnosti ☐ posuzuje návrhy na řešení finanční situace při zvýšení nákladů na bydlení ☐ vytvoří kalkulaci zvýšení nákladů na bydlení ☐ kriticky vyhodnotí návrhy na úsporná opatření ☐ provede úpravu rozpočtu v položkách výdajů a příjmů ☐ formuluje své osobní představy o významu pojmů zodpovědný spotřebitel, hodnota a cena věcí	Náklady na bydlení ☐ zdražování nákladů na bydlení ☐ úsporná opatření - možnosti (úsporné žárovky, druhy vytápění, solární kolektor, ekologické bydlení) ☐ „Kde hledat úspory“ – návrhy na snížení nákladů na bydlení ☐ změny v rozpočtu Výhodné nakupování ☐ vstupní pojmy (cena a hodnota věcí, tvorba ceny) ☐ strategie zákazníka a obchodníka	☐ vyjadřuje své zkušenosti a postoje k dluhům ☐ rozpozná prvky rizikového jednání ☐ Vysvětlí výhody a nevýhody úvěrových finančních produktů ☐ porovná možnosti různých řešení v situaci zadlužení ☐ navrhuje kritéria zodpovědného výběru věřitelů ☐ tvoří pravidla na obranu proti závislosti na dluzech ☐ zpracuje získané poznatky do osobního plánu ☐ pojmenuje základní typy smluv	Zodpovědné zadlužování ☐ dluhy x spoření ☐ pojmy: spoludlužník, ručitel, směnka ☐ doporučení pro dlužníky (konsolidace úvěrů, výběr věřitele, obrana před dluhy) ☐ plán zodpovědného nakládání s penězi Smlouvy ☐ rekapitulace společného

☐ vymezí hlavní strategie prodeje a nakupování, porovnává je ☐ stanoví kritéria zodpovědného nakupování ☐ vysvětlí podstatu a úskalí splátkového prodeje, finančních půjček, pyramidového prodeje a prodejních zájezdů ☐ zpracuje spotřebitelský test ☐ navrhuje uplatnění získaných poznatků do rozhodování modelové domácnosti	☐ ochrana spotřebitele ☐ pyramidové hry, prodejní zájezd, splátkový prodej, spotřebitelský test	☐ vysvětlí význam smlouvy, uvedou rizika spojená s nesprávným obsahem smlouvy nebo nezodpovědným způsobem jejího uzavírání ☐ vysvětlí, co by měla každá smlouva obsahovat a proč ☐ objasní konkrétní problematiku koupě na zkoušku, náhrady škody, smluvní pokuty, doby ručení a nájemní smlouvy ☐ vyjádří svůj osobní postoj a rozhodnutí ve vztahu k obecným příčinám předlužení a možnostem osobní prevence	hospodaření modelové domácnosti ☐ práce na černo ☐ základní typy smluv a jejich rizika (cestovní smlouva, náhrada škody, půjčka, doba ručení, nájemní smlouva, koupě na zkoušku, smluvní pokuta) ☐ příčiny předlužení

FINANČNÍ GRAMOTNOST – 9. ročník Rozumíme penězům	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
☐ formuluje svůj názor na přísloví a citáty na téma šetření peněz ☐ hledá a vysvětluje význam vybraných pojmů z finančního vzdělávání ☐ vyjadřuje své zkušenosti a postoje k úsporám ☐ kalkuluje náklady na sportování, porovnává druhy sportů z hlediska zdravotního dopadu	Spoření, investice ☐ investice do zdraví („Sportem ku zdraví“) ☐ spoření a investice (stavební spoření, bydlení jako investice, investování financí) ☐ rady investorů (podklady pro finanční rozhodování) ☐ etické principy rozhodování ☐ osobní rozpočet

☐ vytváří návrh na zajištění zvýšených nákladů, hledá finanční rezervy, upravuje rozpočet pro pokrytí svých osobních potřeb a zájmů ☐ posoudí míru osobních investic do svého zdraví, možné budoucí finanční dopady současného životního stylu ☐ rozpoznává finanční produkty vhodné pro vytváření úspor ☐ porovnává možnosti různých řešení investování ☐ reflektuje dodržování etických principů rozhodování ☐ najde možnosti současných i budoucích úspor	

Příloha č. 6 Dopravní výchova

1. stupeň ZŠ

1. Vymezení problematiky dopravní výchovy – charakteristika, cíle

Chodci a cyklisté jsou nejzranitelnější účastníci silničního provozu, proto je třeba zvýšit ochranu dětí a žáků na pozemních komunikacích, je to jedna z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy ČR a je jí věnována zvýšená pozornost. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají život celých rodin na dlouhou dobu. Proto je v základních školách efektivní realizace témat týkajících se prevence bezpečnosti v silničním provozu obzvláště významná problematika je rozdělena do více vzdělávacích oblastí, výuka bude probíhat především v rámci předmětu Člověk a svět výstupy na konci prvního stupně se prakticky ověřují v 5. ročníku na dopravním hřišti (čtyři hodiny v průběhu jednoho měsíce).

2. Rozložení učiva a výstupy

ročník	cíl výuky	dílčí výstupy	učivo
1.	☐ seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu ☐ položit základ pro pochopení bezpečného a ohleduplného chování ☐ poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu	Žák ☐ v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici ☐ bezpečně překoná silnici ☐ rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem ☐ rozezná a používá bezpečnou cestu do školy	Silniční provoz kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředek) pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce) Chodník na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku) Silnice na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky) Místo pro hru kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) Přecházení přecházení silnice bez přechodu přecházení silnice po přechodu Cestování

			jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zadržné systémy, výstup a nástup) Prolínající téma cesta do školy (bezpečná cesta do školy, konkrétní situace)
2.	☐ vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu	Žák ☐ správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce (při akcích školy) ☐ rozeznává vybrané značky pro chodce ☐ bezpečně překoná silnici se světelnými signály ☐ rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru ☐ v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky ☐ rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace „sám doma“	Silniční provoz vztahy mezi účastníky silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředek) Chodník a stezka pro chodce na chodníku a stezkách (základní pravidla, co a kdo kam smí a nesmí, správné chování, vztahy mezi účastníky na stezkách) Silnice na silnici (základní pravidla chůze po silnici, reflexní doplňky) krajnice a její nástrahy Místo pro hru kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana – přilba a chrániče) Přecházení přecházení silnice bez přechodu přecházení silnice po přechodu přecházení silnice po přechodu se světelnými signály Cestování jízda autem (pravidla bezpečné jízdy – autosedačka a zadržné systémy, výstup a nástup) cesta dopravními prostředky (základní pravidla cestování, nástup a výstup, chování za jízdy) vztahy mezi cestujícími v autě, v hromadných dopravních

			prostředcích Prolínající téma cesta do školy (bezpečná cesta do školy, konkrétní situace a nebezpečí) poslouchej, dívej se , přemýšlej (vnímání všemi smysly a chápání souvislostí)
3.	☐ rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování ☐ uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce	Žák ☐ reaguje v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu ☐ používá reflexní doplňky a zná jejich dopad ☐ v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně ☐ rozeznává vybrané značky ☐ bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy ☐ ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je ☐ v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách	Na chodníku pravidla chůze po chodníku (co se smí a nesmí na chodníku) kdo je chodec (brusle, koloběžka, apod.) nebezpečí a nebezpečné chování (vztahy mezi účastníky na stezkách) značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen) Silnice pravidla chůze po silnici (pravidla pro jednotlivce a skupiny, vidět a být viděn – reflexní doplňky) nebezpečí na silnici (vozidla s právem přednosti v jízdě, tramvaj) značky (Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen, Silnice pro motorová vozidla, Dálnice) Místo pro hru silnice a chodník (vhodná a nevhodná místa ke hře) hřiště a cesta na něj obytná zóna a její pravidla na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana – přilba a chrániče) Přecházení přecházení silnice bez přechodu; přecházení silnice po

			přechodu; přecházení silnice s více pruhy; přecházení silnice se světelnými signály přecházení mezi zaparkovanými auty přecházení po přechodu s jízdním kolem Cestování autem pravidla chování na parkovišti nástup a výstup; odpovídající místo k sezení; pravidla chování mezi cestujícími v autě; zádržné systémy – autosedačky a poutání Cesta dopravními prostředky druhy dopravních prostředků a jejich specifika pravidla chování na zastávce Prolínající téma – cesta do školy poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací; posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)
4.	☐ být zodpovědný za svoje chování, uvědomovat si rizika a vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu ☐ hledat řešení krizových situací zejména v roli cyklisty ☐ vnímat všemi smysly, zhodnotit a zpracovat získané informace a vyvodit z nich správné závěry pro bezpečnou cestu	Žák ☐ popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě ☐ zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole ☐ (při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty ☐ vybere bezpečné místo pro pohyb na kole	Výbava jízdního kola a cyklisty povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty (přilba, její funkce a použití, reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu) odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu Způsob jízdy na jízdním kole technika jízdy; přeprava zavazadel Bezpečná cesta místa pro jízdu na kole (stezky pro cyklisty, obytná zóna) Cyklista na silnici

		☐ jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola ☐ rozeznává vybrané značky ☐ naplánuje dílčí cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cesty ☐ v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci	pravidla bezpečné jízdy na silnici, jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek) znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění vedení kola, vyjíždění do silnice přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu značky Cyklista na křižovatce druhy křižovatek a kruhový objezd (zásady přednosti v jízdě, odbočování) vztahy mezi účastníky silničního provozu Rodinný cyklistický výlet plánování trasy a výbava na cestu cyklista v dopravních prostředcích způsob jízdy ve skupině (zásady ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu) V ohrožení zásady správného chování v krizové situaci (možnosti krizových situací, jejich řešení, důležitá spojení) Prolínající téma – cesta do školy poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvlosti konkrétních situací, posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)
5.	☐ upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu – chodce i cyklisty ☐ poznávat vztahy mezi všemi účastníky, uvědomovat si je učit se	Žák ☐ bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty ☐ rozeznává další dopravní značky ☐ poznává vztahy účastníků silničního provozu ☐ odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a	Na chodníku shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku vztahy mezi účastníky silničního provozu Výbava jízdního kola a cyklisty potřeba správné výbavy jízdního kola a cyklisty a (reflexní

	bezpečnému chování v krizových situacích ☐ seznámit se s první předlékařskou pomocí	vyvodí správné řešení; snaží se chovat adekvátně situaci ☐ zná ohleduplné chování a osvojuje si ho ☐ snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní	doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu) odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu Chodec a cyklista na silnici shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování při pobytu na silnici pravidla chůze po silnici pro skupinu i jednotlivce pravidla jízdy za snížené viditelnosti základní pravidla bezpečné jízdy na silnici (bezpečné manévry cyklisty na silnici) pravidla pohybu za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek Bezpečná jízda technika jízdy pravidla jízdy po stezkách a mimo silnici Cyklista na křižovatce pravidla pro bezpečné překonání křižovatky vztahy mezi účastníky silničního provozu Volný čas a sportovní aktivity druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem a dodržování pravidel (vhodné a nevhodné lokality k uskutečnění aktivit podle lokality ZŠ a obce) Přecházení silnice shrnutí základních pravidel překonání silnice ve městě i mimo něj (vztahy mezi účastníky silničního provozu) Cesta dopravními prostředky shrnutí základních pravidel bezpečnosti při cestování dopravními prostředky pravidla při jízdě autem (zádržné systémy) vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy

			zásady bezpečného chování v době volna a cestování (specifika lokality bydliště a obce pro trávení dnů volna) Nebezpečí krizové situace (možnosti jejich řešení, důležitá spojení) Prolínající téma – cesta do školy dopravní značky (odpovídající značky pro jednotlivé celky) v silničním provozu nejsi sám (vnímání tématu v souvislostech zejména vztažených k dané situaci, řešení situací, sociální pohled, hledisko sounáležitosti, spolupráce)

Výstupy na konci 1. stupně

Co by měl žák ovládat po ukončení 5. ročníku ZŠ

Chodec

- rozezná účastníky silničního provozu a vztahy mezi nimi
- pozná nebezpečné situace a způsoby jejich řešení
- zvládá pravidla chůze po chodníku a stezkách a uplatňuje je (při akcích školy), uplatňuje bezpečné chování při chůzi po silnici
- používá reflexní doplňky pro svou dobrou viditelnost
- bezpečně přechází přes silnici (bez přechodu, s přechodem, se světelnými signály, přes dvojpruh)
- bezpečně cestuje v hromadných dopravních prostředcích, chová se s respektem k ostatním cestujícím
- bezpečně cestuje autem, při jízdě používá autosedačku a zádržný systém, zná význam a techniku poutání
- rozeznává a využívá bezpečná místa pro hru, uplatňuje bezpečnou jízdu na in-linech, koloběžce atd., vnímá dopravní situaci všemi smysly, vyhodnotí ji a

vyvodí správné závěry

- zná dopravní značky – Stezka pro chodce – Stezka pro chodce a cyklisty – Stezka pro cyklisty – Podchod nebo nadchod – Přejezd pro chodce – Pozor, přechod pro chodce – Pěší zóna – Obytná zóna – Dej přednost v jízdě – Stůj, dej přednost v jízdě – Železniční přejezd – Zákaz vjezdu všech vozidel – Zákaz vstupu chodců – Semaforey pro chodce a řidiče

Cyklista

- popíše výbavu jízdního kola a její funkci
- charakterizuje postavení cyklisty v silničním provozu
- zvládá základní techniku jízdy na kole, zvládá základní manévry (změnu směru jízdy, odbočování, předjíždění, objíždění, otáčení, výjezd na silnici)
volí bezpečnou trasu jízdy (zvládá jízdu přes křižovatku, včetně jízdy po kruhovém objezdu, včetně situací s dalšími účastníky silničního provozu)
- vnímá dopravní situaci všemi smysly (vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry pro bezpečnou jízdu)
- ovládá základní postupy při předlékařské první pomoci
- zná dopravní značky – Dálnice – Jednosměrný provoz – Přikázaný směr jízdy vpravo – Hlavní pozemní komunikace

2. stupeň ZŠ

Vymezení problematiky dopravní výchovy – charakteristika, cíle

Základním smyslem zařazení dopravní problematiky na 2. stupni je další rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, snížení nehodovosti a rizik v silničním provozu a přijetí etických norem chování cílem je prohlubovat a upevňovat znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti v silničním provozu získané na 1. stupni, rozvíjet poznání a obohacovat tutot oblast o další poznatky a etickou stránku problematiky.

Rozložení učiva a výstupy

ročník	cíl výuky	dílčí výstupy	učivo
6.	☐ dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu zejména v roli chodce ☐ rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, obohatit výchovně-vzdělávací proces o etické vzdělávání na dané téma ☐ soustředit se na sociální vztahy a	Žák ☐ ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu a řídí se jimi ☐ chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách (v modelových situacích a při akcích školy) ☐ dodržuje povinnosti spolujezdce v autě – zejména poutání ☐ rozlišuje další dopravní značky a jejich	Na chodníku pravidla bezpečného a ohleduplného chování na chodníku vztahy mezi účastníky silničního provozu Chodec a cyklisty na silnici pravidla bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici (chůze po silnici jednotlivce a ve skupině, pravidla pohybu na silnici za snížené viditelnosti) odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu Volný čas a sportovní aktivity

	způsoby jednání a chování jedince ☐ zabývat se zejména vztahy účastníků silničního provozu ☐ zvládat svoje reakce, vlastní agresivitu a reakce a chování ostatních	význam ☐ posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu ☐ vysvětlí bezpečné chování z pohledu chodce	volnočasové aktivity související se silničním provozem (vhodné lokality k uskutečnění takových aktivit; konkretizace podle lokality ZŠ a obce) Přecházení křižovatek pravidla překonání ve městě i mimo něj (překonání různých křižovatek, křižovatka řízená příslušníkem policie) vztahy mezi účastníky silničního provozu Cesta dopravními prostředky pravidla bezpečnosti při cestování dopravními prostředky (pravidla při jízdě autem, zádržné systémy, vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy) Dopravní značky odpovídající značky pro jednotlivá témata Prolínající téma – deník správného chodce deník správného chodce – etická stránka chování v silničním provozu
7.	☐ dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, zejména v roli cyklisty ☐ rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, obohatit výchovně-vzdělávací proces o etické vzdělávání na dané téma ☐ soustředit se na sociální vztahy a způsoby jednání a chování jedince ☐ rozvíjet zejména vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu ☐ zvládat svoje vlastní reakce a agresivitu i reakce na chování	Žák ☐ ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a uplatňuje je v praktických situacích školních akcí ☐ chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola; orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu ☐ odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci; předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (prokazuje	Výbava jízdního kola a cyklisty výbava jízdního kola, výbava cyklisty (doplňky pro bezpečnou jízdu) odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu (bezpečné a ohleduplné chování na chodníku, vztahy mezi účastníky silničního provozu) Bezpečná jízda technika jízdy a její pravidla mimo silnici Cyklista na silnici pravidla bezpečné jízdy na silnici (pravidla jízdy za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek) Cyklista na křižovatce pravidla pro bezpečné překonání křižovatek vztahy mezi účastníky silničního provozu

	ostatních	v modelových situacích) ☐ poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích) ☐ rozlišuje další dopravní značky a jejich význam ☐ vysvětlí bezpečné chování zejména z pohledu cyklisty	křižovatka řízená příslušníkem policie Prázdniny zásady bezpečného chování v době volna a při cestování specifika lokality školy, obce, prázdninových oblastí pro trávení dnů volna Krizové situace možné krizové situace (jejich řešení, důležitá spojení; oprava jízdního kola) nejjednodušší základy poskytnutí první předlékařské pomoci Dopravní značky odpovídající značky pro jednotlivá témata Prolínající téma – deník správného cyklisty deník správného chodce – etická stránka chování v silničním provozu
8.	☐ pochopit pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, rizika a důležitost tématu ☐ odhalit včas hrozící nebezpečí a odvodit bezpečné chování ☐ zabývat se všemi účastníky silničního provozu a chovat se zodpovědně a ohleduplně ☐ naučit se zvládat agresivitu svoji i ostatních ☐ poznat další zásady první předlékařské pomoci ☐ dokázat prakticky uplatňovat nejdůležitější prvky témat	Žák ☐ vysvětlí souvislosti celkového chování člověka, sounáležitosti a spolupráce v dopravních situacích pro uchování zdraví a života svojí osoby i druhých ☐ aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti v dopravě ☐ charakterizuje souvislosti mezi jednáním a charakterovými vlastnostmi osobnosti ☐ vymezí propojení mezi daným tématem a dalšími oblastmi života	Chodec role chodce v silničním provozu (odpovědnost chodce a jeho chování, vztahy chodce k ostatním účastníkům silničního provozu) přestupky chodců a ukázka legislativy Cyklista role cyklisty v silničním provozu (odpovědnost cyklisty a jeho chování, vztahy cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu) přestupky cyklistů a ukázka legislativy Dopravní značky odpovídající značky pro jednotlivá témata

			Prolínající téma – deník správného chodce a cyklisty přístup veřejnosti k bezpečnosti v silničním provozu – etická stránka chování v silničním provozu
9.	☐ pochopit vztahy mezi účastníky silničního provozu, být zodpovědný za svoje chování, dokázat rychle a správně vyhodnotit situaci a vyvodit závěry ☐ naučit se potlačit svoji agresivitu a zvládnout agresivitu ostatních ☐ poznat zásady první předlékařské pomoci a seznámit se s legislativou v oboru silničního provozu ☐ pochopit důležitost tématu, ovládat pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu i možná rizika ☐ uplatňovat v praxi nejdůležitější prvky témat	Žák ☐ používá své znalosti a dovednosti v praxi ☐ orientuje se v základní legislativě související s tématem doprava ☐ interpretuje význam pojmů a problematiky bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu ☐ chová se tak, aby v silničním provozu chránil zdraví a život svůj i jiných osob – uvědomuje si dopad svého chování a koriguje jej podle situace ☐ analyzuje konkrétní situaci a vyvozuje bezpečné chování ☐ aplikuje znalosti z dané oblasti i do jiných oblastí života, orientuje se v souvislostech chování všech účastníků silničního provozu ☐ aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti	Chodec zážitkové lekce, projekty a další aktivity Cyklista zážitkové lekce, projekty a další aktivity Poskytnutí první předlékařské pomoci spolupráce s odborníky návštěva centra záchranářů Můj první řidičák zopakování a upevňování znalostí a dovedností znalostní testy, závěrečná zkouška

3. Začlenění dopravní výchovy ve ŠVP

Jazyk a jazyková komunikace

Interaktivní řečové dovednosti – 1. stupeň

- ✓ aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem

Interaktivní řečové dovednosti – 2. stupeň

- ✓ jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích
- ✓ učivo – jednoduchá sdělení (žádost o pomoc, prosba, omluva, poděkování, informace)

Člověk a jeho svět – 1. stupeň

Místo, kde žijeme (1. období)

- ✓ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí učivo – domov (orientace v místě bydliště), obec (dopravní síť), Evropa a svět (cestování)

Lidé kolem nás (2. období)

- ✓ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci
- ✓ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy učivo – soužití lidí (mezilidské vztahy, komunikace), chování lidí (vlastnosti lidí, pravidla slušného chování)

Rozmanitost přírody (2. období)

- ✓ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat učivo – ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody (odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí)

Člověk a jeho zdraví (1. období)

- ✓ dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- ✓ uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

Člověk a zdraví (2. období)

- ✓ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví
- ✓ učivo – péče o zdraví (první pomoc, úrazová zábrana), osobní bezpečí (bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty)

Výchova k občanství – 2. stupeň

Člověk ve společnosti

- ✓ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem učivo – vztahy mezi lidmi (osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti)

Stát a právo

- ✓ dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- ✓ učivo – protiprávní jednání (druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu), právo v každodenním životě (význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající)

Chemie – 2. stupeň

Organické sloučeniny

- ✓ zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy učivo – paliva (ropa)

Chemie a společnost

- ✓ orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka učivo – hořlaviny (význam tříd nebezpečnosti)

Výchova ke zdraví – 2. stupeň

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- ✓ posoudí různé způsoby chování lidí na hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- ✓ projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc
- ✓ učivo – auto-destruktivní závislost (návykové látka), dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví (ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu)

Příloha 7 Použitá literatura

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání v platném znění
Kalbrous, Z.: Základy školní didaktiky, UP, Olomouc 1995
Mužík, J.: Andragogická didaktika, Codex Bohemia, Praha 1998
Nezvalová, D.: Pedagogika pro učitele, UP, Olomouc 1997
Petty, G.: Moderní vyučování, Portál, Praha 1996
Skalková, J.: Obecná didaktika, ISV, Praha 1999
Fischer, R.: Učíme děti myslet a učit se. Praha: Portál, 1997
Houška, T.: Škola hrou. Knížka pro učitele a rodiče všech školáků. Praha 1991
Kalous, Z.: Základy školní didaktiky, ÚP, Olomouc 1995
Kalous, Z., Obst, O.: Školní didaktika, Portál, Praha 2002
Maňák, J., Švec, V.: Výukové metody. Brno 2003. Paido
Pasch, M. a kol.: Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině, Portál, Praha 1998
Kratochvílová, J.: Teorie a praxe projektové výuky, MÚ, Brno 2006
Koten, T.: Škola? V pohodě!, Hněvín, Most 2006

Nakladatelství RAABE: Evaluace a diagnostika Svět průřezových témat Učitelský nápadník
Pedagogická a psychologická diagnostika
Poradce k volbě povolání
Raabík
Problémové dítě a hra
Raadce učitele